

Néptanítók könyve Repertórium

Összeállította:

Kovács Endréné

Lektorálta: Dr.Bényei Miklós

TARTALOMJEGYZÉK

Békéscsaba története	4
BEVEZETŐ: A Néptanítók könyve létrejöttének körülményei	4-11
Tájékoztató a Repertórium használatához	11-14
Könyvészeti adatok	14-16
Magyarázó jegyzék	16-17
Rövidítések és névjelek feloldása	17-19

REPERTÓRIUM

<u>Értekezések</u>	19-35
Nevelési cikkek	35-39
Élet és jellemrajzok	39-41
„Magyar tanférfiak csarnoka	41-42

Irodalom

A./	Bírálatok, ismertetések	43-54
B./	Könyvészet a.) Magyar nevelészeti irodalom, Új könyvek	54-71
	b.) Német irodalom	71-76

c.) Szlovák irodalom	76-81
d.) Növelési folyóiratok	81-83
e.) Zeneművek	84-86

TÁRCA

A./ Belföldi iskolai közlések, tanügyi szemle	87-101
B./ Külföldi növelészeti közlések, külföldi tanügyi szemle	101-113
C./ Egyveleg	113-116
D./ Böngészet	116
E./ Gyermeklanc	116-117
F./ Szerkesztői üzenetek	117-120

Függelék I. „Kis kert” A Néptanítók könyve 1856. évi mellék-

lete	120- 124
------	----------

II. Előfizetők névsora települések szerint	125-137
--	---------

<u>Egységes mutató</u>	138-203
------------------------	---------

Békéscsaba története

Mielőtt Szeberényi Lajos munkásságát és lapjának ismertetésére térnék, szeretném röviden vázolni Békéscsaba történetét, s annak népoktatási helyzetét.

A megye a Körösök völgyében fekszik. A folyók áradása állandóan árvízveszéllyel fenyegette az itt élőket.

Csaba és környéke hasonlóan az évezredek előtti állapotokhoz, mikor ez a vidék tengerfenék volt, az 1850-es évekre sokat változott. Gyulát, a megye székhelyét csónakkal tudták megközelíteni csupán. A Gyulai Levéltár okiratai arról tanúskodnak, hogy az 1850-as években ismét árvizekről szóló jelentések érkeznek a hatóságokhoz. Az 1850-1852-es szolgabírói jelentések jelzik a lakosság áldozatvállalását. Békéscsaba lakossága vállalja a gátak, a csatornák építését, a családonkénti arányos tehervállalást.

Az okiratok alapján 1716-ig Békéscsaba mindig magyar község volt hajdanán. A török hódoltság idején teljesen elnéptelenedett. 1717-1745-ig megkezdődött a benépesítés. Tizenegy vármegyéből verődnek össze a mai Csaba alapítói. Főleg Nógrádból, s így a nógrádi tót dialektust honosították meg.

A letelepedés a vallás kialakulása /Békéscsabán főleg evangélikus tótok/ után veszi kezdetét Csaba jelentősebb korszaka. Lakosságának szorgalma, áldozatvállalása és puritán élete révén csakhamar szervezett községi életet teremt. 1720-ban már mint község szerepel. A Harucker birtokon élő lakosság szabad vallásgyakorlást élvez, s elsősorban egyházat és iskolát alapít. E rövid bepillantás is mutatja azt, hogy az itt élő embereknek a semmiből kellett megteremteniük mind azt, mely az ország más megyéiben ekkor már adott volt: A városiasodás, az iskolázottság, a kultúráltság.

Békéscsaba népoktatása

Ilyen nagy hátrányt, lemaradást csak szívós, kitartó munkával lehetett behozni. Ezért van olyan nagy jelentősége annak, hogy az 1855-ben megjelent pedagógiai folyóirat az ország szakfolyóiratainak élvonalába sorolható. A szlovák telepeselek békéscsabai első tanítója 1718-ban Matheidesz Lőrinc, aki a Tranoscinus-ból tanított írni, olvasni.

Csorba Mihály /1833-42/ a magyar nyelv első buzgó tanítója volt. Magyar nyelvű istentisztelet csak 1860-tól volt az evangélikus templomban. Mindaddig az uralkodó nyelv a tót-nyelv volt. Az első magyar iskola a községben 1842-ben nyílt meg, melynek tanítója Haan Lajos.

Az erőteljes mezőgazdaság mellett párhuzamosan fejlődött az ipar és a kereskedelem. Az elemi iskolánál több ismeretet nyújtó iskolák felállítását szavazták meg 1842-ben megtartott evangélikus egyházi gyűlésen. Ez volt az első reáliskola. Az első nyilvános középfokú iskolát és a gimnáziumot 1858-ban nyitották meg. A szlovák nyelvű lakosságnak gazdasági érdeke volt az, hogy gyermekeik helyben tanulják meg a magyar nyelvet, s egyben magasabb képezést szerezzenek.

A reáliskola felállításakor 1842-1849-ig Haan Lajos volt a tanító, majd egy évig Chovan Zsigmond. Ezt követően Szeberényi Lajos vette át az oktatást.

Szeberényi Lajos 1851ben, idejövetelekor így írt: „Az iskola idejövetelemkor semmivel, még csak egyetlen térképpel sem lévén fölszerelve. Miután mind az alulírtak a gyűléshez intézett kérelmei, mind a tiszti... Körlelkész úrnak évi vizsgálatakor tett buzdító felszólalása sikertelenül hangozott el: a tanító egyrésztől adakozásra szólította fel a szülőket, más résztől 10 krnyi iskolai adót vetett ki a gyerekekre. És noha ez némely szülőknél nem tetszett, mégis oly kedvező eredménye lőn, hogy összesen összegyűlte 26 frt...”

Ez időtől fogva a város felemelkedéséről lehet beszélni, s egyértelműen felzárkózott a megye, az ország színvonalára.

Az 1850-1852-es Gyulai Levéltár okiratai alapján vázolni szeretném az akkori népoktatás helyzetét, a népoktatásért felelősök helytállását, a sajtó a könyvkiadás nehézségeit.

A Nagy Váradi cs. kir. miniszterbiztos levele Zsitvay József Békés Csanádi cs. kir. kormánybiztoshoz még úgy ismeri a megye oktatási helyzetét, a tanítók életkörülményeit, az iskolák elmaradottságát, a tanítás nehézségeit, mely új gyökeres változtatásért kiált. A miniszterbiztos részletes jelentést kér az itteni állapotokról, s felszólítja az előljáróságot, hogy tegyen meg mindent a változás érdekében /B.Cs.M. IV. 13.152.b. 2291/1850 II./

Polner Lajos fő szolgabíró jelentése a csabai evangélikus iskolák helyzetéről: a jelentés tartalmazza az iskolák számát, tanítók nevét, tanítók számát a tanulók számát, az iskolák felszereltségét, a tanítók tanításon túli elfoglaltságát. Ekkor Csabán 9 helyen tanítottak rendszeresen. A jelentés megemlíti Szeberényi Lajost, aki a reál-fiu iskolában 51 tanulót tanított. A nevek között találjuk Vozárik Pál, Szemián Pál, Csorba Mihály, Sztraka Károly, Novák Dániel, Andrásovich János, Vilym János, Chován Pál tanítók neveit. /B.Cs.M.IV.B. 152.b. 180/1852/

Sajtó és nyomda történet

A Korona országában újságkiadás engedélyét teljes jogkörrel a Cs. Kir. Belügyminisztérium fenntartott magának. A beérkezett folyamodványokat a cs. kr. kerületi katonai parancsnoksággal egyetértésben a helyi véleményezéssel kellett felterjeszteni. /B.Cs.M.IV.B. 152.b. 2394/1851/

Szeberényi Lajos kérelmét a lap alapításához sehol sem találtam.

A megye könyvnyomtatásának helyzete

A megye fokozatosan kezd felzárkózni az ország más területeinek műveltségi szintjére, s egyre többet hallat magáról.

A műveltség térhódítása nemcsak az iskolázottság terén tapasztalható, hanem a nyomda alapítása, a könyvkiadás terén is, hiszen ahol iskolákat nyitnak, magasabb fokú oktatást folytatnak, ott tankönyvekre is szükség van. Ehhez viszont nyomdára van szükség. A nyomda léte már magasabb műveltségű állampolgárokat vonz. A nyomdászat az általános fejlődés, különösen pedig a kulturális haladás fontos előmozdítója, egyik legfontosabb eszköze. A nyomtatott betű a haladó gondolat hordozójaként a társadalmi harcok, az emberi felemelkedés legfőbb segítője.

A megye első nyomdásza a szarvasi születésű Réthy Lipót /1817-1903/ A múlt század elismert tipográfusai közé tartozott. Az 1847-ben Szarvason megnyitott Réthy-officina a reformkor, hamarosan pedig az 1848-1849-évi forradalom és szabadságharc célkitűzés jegyében dolgozott. Az Alföld felemelkedését szolgálta, könyveinek, tankönyveinek megjelentetésével. Munkáinak igényessége, gondos kivitelezése a kor átlagát jelentősen meghaladta.

Réthy Lipót a Világos utáni Habsburg- önkényuralom üldözése, zaklatása, gyanakvása közben sem távolodott el a haladás szolgálatától. 1856-ban nyomdáját Gyulára költöztette s ott hírlapírással is megpróbálkozott. Majd 1858-ban Aradra telepítette üzemét.

1844 júniusában adta be kérelmét a helytartótanácshoz, egy nyomda alapítására. Kérelmében vázolta a nyomda fontosságát a megyében: Indokai között szerepel, hogy a megyének virágzó iskolája van. Szarvasnak gimnáziuma, de nyomdája még nincs. 1845. okt. 10-i Békés vármegye feliratában támogatja a kérelmet. Nyomatékosan hangsúlyozva, hogy a megye Nagyváradról v. Pestről rendel meg minden nyomtatványt, mely megnöveli a költségeket és idővesztéssel jár. „Az idővesztéssel még növeli az állandó árvíz, mely a megyét súlytja.” 1846 szeptember 24-én megérkezett a királyi szabadalmi levél Réthy Lipót számára a szarvasi nyomda felállítására.

A nyomdát Réthy Lipót felállított Szarvason 1847 okt. 7-én. A szabadságharc idején hazafias nyomtatványokkal árasztotta el az Alföldet, ezért a fegyverletétel után a haditörvényszék félévi fogságra ítélte, amit Nagyváradon töltött le.

A szabadságharc és az azt követő időszak.

A megye, s köztük Békéscsaba szinte vonzotta azokat a haladó szellemű gondolkodókat, akik a szabadságharcban tevékenyen részt vettek, s itt találtak menedéket. Elég csak arra gondolnunk, hogy Eötvös József itt rejtőzködött felesége Orosháza melletti Rosty birtokon. Greguss Ágoston is itt tartózkodott, akinek Réthyékkel volt szoros kapcsolata. Szeberényi Lajos is itt bujdosott. Táncsics Mihálynak Orosházával volt közeli kapcsolata. Tatay István Szarvason talált menedéket a szabadságharc bukása után, bár rendőri felügyelet alatt állt. 1855-ben Petz Gyulánál húzódott meg a Szarvasi Gimnáziumban tanított.

A megye tanítói ha nyíltan nem is merték terjeszteni a 48-as hazafias nemzeti eszméket, burkoltan azért szint vallottak. Itt szeretném megemlíteni Dedinszky Gyula: Szól a harang c. munkáját, mely Békéscsabán 1986-ban az Új Aurora füzetek sorozatában jelent meg. E néprajzi tanulmányban A „Miről vallanak a száz év előtti békéscsabai kisiskolások szépírási gyakorlatai” c. tanulmányban arra hívja fel a figyelmet, hogy a tanító nem elégedett meg azzal, hogy tanítványai megtanulnak írni, olvasni, hanem nagy hangsúlyt helyezett a hazafiságra, a hazafias szellemű nevelésre. A legfeltűnőbb, szinte meghökkentő azonban az, hogy a tanítók ebben a szabadságharc utáni, de még a kiegyezés előtti korbab nagy szeretettel éppen Petőfi verseket diktált tollbamondásként a diákoknak a szépírás füzetben. Tehát Petőfi szellemű hazafiságra nevelték tanítványaikat. A szépírás gyakorlás alkalmas bizonyult a hazafias nevelésre, s bizonyosság erre az, hogy a szabadságharc bukása után a szlovák Békéscsabán még sokáig élt a tanítók lelkében Petőfi-Kossuth szelleme.

Tudjuk, hogy Kossuth a nemzetiségiek megnyerésének eszköze kívánt lenni, a nemzetiségi nyelvű kormány-sajtóval, melyet központilag irányított. Így jött létre a Szeberényi Lajos által szerkesztett Prjat'el Ludu tót nyelvű lap. /Népbarát/

Szeberényi Lajos mint szerkesztő kiváló érzékkel megérezte, hogy a népoktatásnak, a tanítóknak szükségük van egy sajtó orgánusra, vagy talán ismerte Eötvös József kultuszminiszter által életre hozott Nevelési Szemle programnyilatkozatát, 1849-ből.

„A nevelésnek hazánkban jobbra állítása nélkülözhetetlen tényezőnként igényel egy olyan folyóiratot, melyben az e részben követendő például előttünk álló nemzetek nevelési elvei, hazánk s korunk szükségleteihez illesztve, időről időre felmutassanak: a saját körünkben felmerülő népnevelési előnyök és hiányok, kellő használat és orvoslás tekintetéből, ismertessenek: az oktatás s nevelés egyes legfontosabb kérdései népszerűleg kimeítve megfejtessenek: a neveléstani irodalom művei, honiak a külföldiek, az azok célszerűleg választhatásra irányadólag bíraltassanak: s midőn az ily szellemben közlendő értekezések által, egy részről legkitűnőbb szakembereink felismerésére alkalmat nyerünk, ugyanakkor más részről folyamatosan pótoljuk azon tanítóink

fogyatkozását, kiknek hivatalba állásunk nem vala módjuk magokat, rendeltetésök céljának illő módon kiképezni...”

Szeberényi Lajos és folyóirata

A Szeberényi által szerkesztett folyóirat, mely megyénk első szaklapja, megelőzte a minisztérium által szerkesztett pedagógiai hetilapot, mely 1868-ban Néptanítók Lapja címen jelent meg.

Mindezek ismertetése után szeretném kiemelni a Néptanítók könyve, protestáns növelészeti közlöny felhívását: „feladatul tűzte ki közölni mindent, mi protestáns iskoláinkban a célszerű növelés előmozdítására szolgálhat. Füzetek körébe tartozik tehát feltárása az uralkodó hiányoknak, azok elhárításának módjai tanítói képzés hivataloskodás közben és azt megelőzőleg, célszerű tanmód, fegyelem, tanítói állás, növelési irodalom, tanügyi újdonságok, az iskola múltja stb.”

Kérdés nélkül mondhatjuk, hogy előleges felszólításunk után számos kitűnő tanfőú és szakavatott ügybarát ígétét bírjuk, hogy jelen vállalatunk gyámolítani fogják, másoktól ezután reménylünk hasonló ígétet, s annak teljesítését. Egyúttal pedig felkérünk minden buzgó protestant, különösen a lelkész és tanító urakat, hogy a tanügyre vonatkozó fontosabb eseményekről értesíteni szíveskődjenek. Az utóbbi években sok üdvös lépés történt az iskolai reform tekintetében, hisszük, ezentűl még több fog történni. Tudassuk ezt egymással, hogy látván a mi jó cselekedeteinket, mások is hasonlóra ébredjenek.

Megjelennek a füzetek 2 havi időközökben, ehhez hasonló alakban és nagyságban. De mi kedves kötelességűnket teljesítendjük, ha az előfizetők növekedő száma, füzetek bővítését lehetségessé teendi

Az előfizetés /2 új forint/ bérmentesen alulírottakhoz küldendő. Gyűtőknek 6 előfizető után egy, 10 után két tiszteletpáldánnyal szolgálunk.kí

Szeberényi Lajos élete, munkássága

Pozsonyi evangélikus vallású pap, a Kisfaludy Társaságnak tagja, írói álnevei: Reményi Gyula, Beri Vince, Méli, Jenőfi, Egy pap, (Közvetlenül a szabadságharc lezajlása után Szelepcsényi Gábor álnév alatt lappangott)

Született 1820. Aug. 15-én Pest megyében, Maglódon. E tót helységben töltötte gyermekkorát, atyja felügyelete alatt, aki evangélikus pap volt. Magyarul csak 7-8 éves korában Rákos-Csabán tanult meg, ahová szülei azért küldték, hogy magyarul tanuljon..Gimnáziumi tanulmányait Selmecen

kezdte és itt fejezte be, ahová őt nagybátyja Szeberényi János a későbbi superintendentens vitte magával. Atyját hamar elvesztette, öt kisebb testvérével árván maradt 13 éves korában már maga kereste kenyerét. Már ekkor tanítványai voltak, s ahogy teltek az évek, jövedelme is nőtt. A tanulmányait nem hagyta félbe.

Az irodalom iránti érdeklődését Szenvey József ébresztette fel benne, aki Liptay Sándornál volt nevelő, s aki a szülői házat gyakran látogatta. A fiatal Szeberényi nagy érdeklődéssel hallgatta a költőkről, irodalomról szóló beszámolókat. Selmecen már az önképző kör tagja. Itt ismerkedett meg Petőfivel, s kölcsönösen buzdították egymást. Később is szoros barátság fűzte össze őket. Barátságukat egy irodalmi polemia vetett végett. A teológiát Pozsonyban végezte el. Itt Deák, Klauzál, Beöthy volt rá nagy hatással. Közben az egész országgyűlési beszédekét másolta az Országgyűlési Tudósításokban, melyet Bodon Ábrahám szerkesztett. Legelső művei a „Jelenkor” melléklapjában: a „Társalkodó”-ban jelentek meg. Később a Bajza által szerkesztett „Athenaeum”-ban, a „Regélő”-ben és Kunoss „Közleményei”-ben jelentek meg írásai. Ekkor Reményi Gyula, Beri Vince, Méli álneveket használt. Irt az Orosz József „Hirnök”-jében.

Majd nevelőnek ment Viszkára (Trencsén megye) Innen küldte írsait Frankenburg „Életképei”-be. A teológiai tanulmány elvégzése után jogi tanulmányokba fogott, melyet 1844-ben Pápán hallgatott. 1846-ban letette ügyvédi vizsgáit, és Pestre költözött. Ekkor írta első önálló könyvét a „Magyar Olvasókönyv”-ét a tót iskolák számára, melyet Heckenasnál jelentetett meg. 1848 júliusában a Kossuth által megindított „Hírlap”-jában dolgozott, majd a kormány által megindított „Népbarát” tót kiadását szerkesztette.

Ugyanakkor Jenőfi név alatt „forradalmi szikrák” és „Búvirágok” címen verses könyvet adott ki.

Szeberényi a forradalmi irodalomnak egyik buzgó írója, terjesztője volt, s hírlapokban is sok apró cikke jelent meg. A „Népbarát” szerkesztésével vándorolt Debrecenbe, Kecskemétre, Szegedre, míg végül a lap megakadt, mivel vagy betűt, vagy nyomdászt nem találtak a tót nyelvű lap szedéséhez. Szeberényit az országos rendőrségnél Hajnik Pál mint forgalmazó alkalmazott. Itt három hétig dolgozott, így jutott azokhoz az útlevelekhez, mellyel később sok társát és önmagát is megmentette. A szabadságharc végnapjai alatt Aradon tartózkodott, de aug. 12-én orosz fogságba esett, azonban Nagyváradra kísértésekor megszökött. Egy nála lévő útlevelel Szelepcsényi Gábor néven vándorolt Hódmezővásárhelyre, hol kántor-tanítónak állt be. Bonyhádi István szegedi császári biztos rendelete alapján igazolni kellett, hogy hol von a forradalom alatt. Ekkor sem bukott le. 1851 végén már megsokalta a bujdosást és Békéscsabára már eredeti néven jelentkezik a reáltanodai állásra, Meg is választják.

Bujdosása idején rengeteget írt, melyet meg is semmisített. 1852-ben azt híván, hogy az üldözésnek, félelemnek vége, megnősült. Még abban a

hónapban elfogták s előbb az aradi várba, onnan Nagyváradra vitték fogságba. Itt ismerkedett meg Gregus Ágostonnal. Hat hónapi fogság után anyja közbenjárására szabadon bocsájtották.

A Gyulai Levéltár birtokában van az az okirat (B.Cs.M- IV- b. 152. B. 5030/1852) melyben a békéscsabai evangélikus egyház és iskola előljárósága azzal a kéréssel folyamodik a cs. kir. Katonai parancsnoksághoz, hogy a vizsgálati fogságban tartott két tanító Szeberényi Lajos és Novák Dániel fölött az ítéletet minél előbb hozzák meg, mivel az egyház – iskola nehezen tudja nélkülözni a két tanítót, illetve a gyanús tanítók helyett mást kívánnak alkalmazni. A tanítók elleni vádak: izgatás, izgató könyvek rejtegetése. Szeberényi még a forradalmi időkben a forradalmi nyomtatványok megjelentetésében, szerkesztésében is részt vett.

Mind a kettőt ugyanazzal vádolják és ugyanazon tanintézetnél tanítanak. Nováknál forradalmi lapot s találtak. A község kötelessége az oktatás akadálytalan folytatása...

Albrecht főherceg közbenjárására amnesztiát kaptak és mind a ketten rendőri felügyelet alatt ugyan, de mind a ketten tovább taníthattak, Békéscsabán

Szeberényi most már megint az irodalomra gondolt, s mint tanár a nevelés terén munkálkodott. A tanítók számára megindította a „Néptanítók könyve” c. folyóiratot 1855-1856, 1860, majd 1861-ben Iskolai lap címen folytatta.

1857-ben szerkesztette a „Protestáns Népkönyvtár” c. lapot. Pályadíjat nyert a Kubinyi Ágoston által meghirdetett pályázaton, amikor is népiskolák számára versekben foglalt egészségismereteket közölt. Ugyakkor több tankönyvet adott ki elemi és alreál iskolák számára. Ezzel párhuzamosan több folyóirathoz küldte el kisebb-nagyobb cikkeit.

1856-ban a makói egyház meghívta lelkésznek, melyet nem fogadhatott el. Fél év múlva Makóra ment, a folyóiratot innen szerkesztette, irányította, Vincze Sándorral együtt. 1860-ban az akkor alakult szegedi egyház hívta meg lelkésznek, melyet elfogadott, s itt tevékenykedett 1864-ig. Itt adta ki 1861-ben a „Néhány év Petőfi életéből” füzetet, s 1863-ban a „Gyámintézeti Évkönyv”-et szerkesztette. Néhány egyházi beszéde is itt jelent meg. 1864-ben a pozsonyi evangélikus egyház hívta meg lelkésznek és teológiai tanárnak. Itt élt, dolgozott 1875 június 4-ig, akkor bekövetkezett haláláig. Itt fordított 1865-ben néhány száz tót népdalt, melyet a Kisfaludy Társaság adott ki, 1866-ban tagjává választotta. Értekezést tartott „Középkori mysteriumok s ezek nyomai a hazai népköltészetben” 1867-ben. 1870-ben „Egyház és házasság” c. röpirata jelent meg. 1871-ben Jablonszky erkölcsi tankölteményét a „Salamon” c. munkáját fordította csehből. Legnagyobb munkáját Szegeden kezdte el 1865 ben „Protestans egyházi írók életrajza”-t. Szegeden nem volt elég forrásanyaga. Pozsonyban lett volna, de ideje nem volt elegendő. Ennek ellenére ezernél több író életrajzához gyűjtött anyagot, mely kéziratban

maradt s nem tudunk róla semmit. A dunáninnyi evang. Egyházkerület 1865-ben választotta jegyzőjéül s többi mellett e hivatást , valamint 1867 óta a dunáninnyi kerületi gyámintézet elnökségét is haláláig viselte.

Irodalmi munkássága

Önálló művei: Búvirágok (Költemények Jenőfi álnév alatt) 1848. Magyar olvasókönyv tót ifjúság számára 1848. Politikai szónoklattan 1848. Forradalmi szikrák (Jenőfi álnéven) 1848. Tanítók és anyák könyve 1854. Népszerű imakönyv, ág.h.ev. keresztények számára 1861. Szeretet és tisztelet tolmácsa 1863. Tót népdalok. Kiadta a Kisfaludy-Társaság (Lehoczky Tivadar és Törzs Kálmán) Egyház és házasság (Irtá egy pap) 1870 Salamon. Erkölcsi tanköltemények 1871. Ezen kívül több tankönyvecske, egyházi beszéd és apróbb röpiratok. Königinhofi kézirat. Fordítása. Megjelent a Kisfaludy Társaság Évkönyvében és külön lenyomatban is.

Folyóiratok – és lapokban kifejtett munkássága: Századunk, Regélő és Honművész, Közlemények, Athenaeum, Kliegl-könyv, Életképek, Pesti Hírlap, Képes Újság =Kassán) fővárosi levelezője, Kossuth Hírlap (mint belső munkatárs) Pesti Napló, Sárospataki Füzetek, Vasárnapi Újság, Magyar Ember Könyvtára, Szegedi Híradó(több ízben ideiglenes szerkesztő) Fővárosi Lapok, Magyarország és a Nagyvilág. (Azonkívül egyik szerkesztője a kormány által kiadott tót „Népbarát”-nak 1848 és 1849-ben. Valamint 1855 és 1856-ban több cikk Protest. Jahrbücher für Oesterreich című folyóiratban) Szerkesztette a Néptanítók könyvét 1855-1857 és 1860-ban a Protestáns Népkönyvtár-t 1857-ben, az Iskolai lapot 1861-ben és a Gyámintézeti Évkönyvet 1861-ben

Tájékoztató a repertórium használatához

A folyóirat repertorizálásánál a teljességre törekedtem. Az apró hírközléseket is felvettem, a tárca rovatot és a szerkesztői üzeneteket is feltártam, hiszen ezek is forrásul szolgáltak: egyrészt a szerkesztő és az előfizetők kapcsolatára utalnak, másrészt a folyóirat elterjedtségére engednek következtetni. A könyvismertetések, a „Könyvészet” rovatban olvasható címek pedig a szerkesztők érdeklődésének irányait jelzik.

A repertórium szerkezete a folyóirat eredeti tagolását követi, vagyis a címléírások az rovatok szerint csoportosítottam.

A szerkesztő a folyóirat rovatait, azok célját indulásakor a következőként jelölte meg.

- Értekezések E rovat célja a tanítás, a felvilágosítás, különös tekintettel a népiskolákra. 1860-ban a rovatcím elmaradt, helyette az „Elméleti cikkek” címszó alatt hozták az elméleti írásokat.

- Nevelési vezércikkek. A tanítók önképzését kívánták elősegíteni az Egymástól tanulva módszer jegyében.
- Élet és jellemrajzok. A neves pedagógusok életét ismertették /Megjegyezném, hogy ide vettem- mert logikailag idetartoznak – a „Magyar tanférfiak csarnoka” című sorozatban megjelent cikkeket is/
- Irodalom. A hazai és a külföldi szakirodalom /könyvek, folyóiratok, zenei kiadványok / ismertetését közöltem itt. A szerkesztő egyrészt értékelő. Recenziókat közölt, másrészt csak a könyvészeti adatokat sorolta fel. A szerkesztő különös gondot fordított a pedagógiai folyóiratok szemlélésére.
- Tárca: A szerkesztő szerint a „kisebb terjedelmű tudnivalók közlésére szolgált” /amennyiben azok az iskolai és ifjúsági életre vonatkoztak. / A híreket csoportosítva közölte: belföldi, külföldi, vegyes jellegű, „Böngészet” „Gyermeklant”. A tárcarovatnál újból könyvajánlásokat találunk. Ezeket nem vettem fel a könyvészeti részben csupán egy-egy kiadó, illetve nyomda könyveinek apró ajánlásai, mintegy hirdetések voltak. Itt azonban minden esetben közlöm. A szerkesztő tárca hírközléseit az országos lapokból vettem át. A Pesti Napló-val állt szoros kapcsolatban, híreit jórészt innen merítette, míg a Pesti Napló a Néptanítók könyvéről kedvezően nyilatkozott. A Magyar Sajtóból vett híreket M.S. jelzéssel közölte. A + /kereszt/ alatt a „nevelés körüli újdonságokat” közli, „más lapokból átvett hírek alapján”. Valószínű., hogy ezeket Dessewffy Virginia bocsájtotta a Néptanítók könyve rendelkezésére. /Kéziratos bejegyzés alapján .
- Szerkesztői üzenetek: Jobbára a folyóirat borítóján vagy a címlap verzióján találhatók. Fontos adatokat tartalmaznak a lap életéről, Néptanítók könyve rendelkezésére. /Kéziratos bejegyzés alapján./ fejlődéséről, a körülötte történő eseményekről.
A szerkesztő az 1855-56 évfolyam, valamint a „Kis kert” melléklet - Előfizetőinek névsorát is közölte. Ezt szintén szükségesnek tartottam közzétenni, egy összevont jegyzékben, ezért a függelékben hozom. Úgy tűnik, hogy a folyóirat szüneteltetésének éveiben nem készült az előfizetőkről jegyzék

A folyóiratnak volt két melléklete: az egyik az 1857. évi 4. Számához Csatoltan, az elmaradt január-februári, szám helyett, a másik az 1856-os „Kis kert” címen kapcsolódott, „Tanulságos és mulattató gyermeki olvasmányok” alcímmel. Ezt a mellékletet az Országos Pedagógiai Könyvtárban fedeztem el, a folyóirat-repertórium teljes feldolgozása, lezárása után. Így a melléklet teljes feltárását függelékben közlöm, a tárgyszavait

- az egységes mutatóban szerepeltetem. E melléklet cikkeit szintén tematikus csoportosításban közli a szerkesztő: Oktató cikkek, Költemények, Elbeszélések, Egyveleg. Az egyes rovatok nem követik mindenkor ezt a feltárást. Az oktató cikkeket oldja némely esetben egy-egy vers vagy dal közlésével. A melléklet közöl egy összefoglaló éves mutatót. Ezen túl az egyes ívek elején közli az impresszum adatot és az adott ív tartalommutatóját. Munkámban a tematikus csoportosítás alapján tártam fel a Kis kert cikkeket, majd azon belül az időrendet követtem. Tárgyszóval láttam el minden olyan cikket, az egyvelegben szereplő apróságokat is
- A lap eredeti szerkesztésétől egy ízben tértem el: A rovat címeket római számmal jelölték, míg azon belül a cikkeket arab számmal közölték. Ez zavarólag hatott volna, ezért az arab számot elhagytam.
 - A rovatokon, illetve a további csoportokon belül a címleírások a megjelenés időrendjében követik egymást. A címleírások többségét annotáltam. Az annotációban igyekeztem tömören ismertetni a tartalmat. Némely esetben idéztem a cikkből, ezzel az volt a célom hogy a kor és a folyóirat hangulatát idézzon fel A folytatásokban megjelent cikkek esetében az első közlésnél tártam fel a továbbiakat is, így egy tételszámot kaptak.
 - A folyóiratban igen sok cikk, közlemény álnéven, rejtjellel jelent meg. Ennek az lehet a magyarázata, hogy a szabadságharc után sok tanító rejtőzködni kényszerült /így Szeberényi Lajos is/ és nem akarták felfedni magukat. A tenni akarás, a közlési vágy azonban erősebb volt bennük, tollat ragadtak tehát és írtak, álnéven, rejtjellel. Valószínű, hogy a régebbi barátok tömörültek a folyóirat köré. A repertóriumban igyekeztem feloldani a rövidítéseket, a különféle jeleket. Legnagyobb gondot a Tárca rovat okozott, amely az országos lapokból átvett híreket közölte. A nevek feloldásánál a []szögletes zárójeleket alkalmaztam. Ahol bizonytalan voltam, az eredeti jelölést hagytam meg A különféle jelzések és rövidítések feloldását külön táblázatban közlöm. A ma már ismeretlen, a pedagógiában nem használatos kifejezéseket szintén egy külön jegyzék tartalmazza.
 - A repertóriumot egységes mutatóval láttam el, ahol a hivatkozások betűrendben vannak. Itt találhatóak a tárgyszavak, a szerzői és más személynevek, továbbá a földrajzi nevek. A földrajzi egységeknél a régi alakot meghagyva, hivatkoztam, az új földrajzi nevekre. A mutatózásnál arra törekedtem, hogy több oldalról megközelíthetővé váljon a folyóirat. A főbb rovatban közölt cikkek címleírásait az I-IV. fejezet tételeit minden esetben tárgyszóval láttam el. A Tárca rovatnál és a szerkesztői üzeneteknél már válogattam: főleg a folyóirat fejlődésére, irányára és a megye eseményeire vonatkozó közléseket vettem figyelembe. A könyvészeti résznél szintén szelektáltam, de hiánytalanul feltártam a megye nyomdájáról fellelhető adatokat. A tárgyszavazásnál a régi és az új fogalom egyaránt szerepel. A mutatóban az aláhúzott tételszámok arra utalnak, hogy az illető személy a

folyóirat szerzője volt: ilyenformán az aláhúzatlan számok az adott számok az adott személyről szóló irodalmat jelölik.

- A folyóirat részletesebb elemzésére nem vállalkoztam, hiszen ezt már megtette Elek László: Művelődés, irodalom Békés megyében c. könyvének II. Kötetében. A tanulmány címe: Szeberényi Lajos, Békés megye első folyóiratának, a Néptanítók könyvének szerkesztője c. jelent meg, a Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága gondozásában, 1988-ban
- Végezetül szeretném megjegyezni, hogy a cikkek feltárásakor az annotációnak nem csupán a cikkek tartalmi ismertetésére vállalkoztam, hanem azok értékelésére is. Így az annotációk egyben a szerkesztő, s a folyóirat méltatása is, amely fejlődésében mutatják be a lapot, s nem hallgatják el a kor társadalmi problémáit, a pedagógia terén felmerülő gondokat. A tárca rovat teljes feltárásával is ez volt a szándékom.

Könyvészeti adatok

Néptanítók könyve /szerkeszti és kiadja Szeberényi Lajos. – I. köt. 1-6 füzet. 1855. – Szarvas : Nyomatott Réthy Lipót gyorsajtóján. – 418 p.; 21 cm.

Megjelenik kéthavonta. – Szerkeszti Szeberényi Lajos a Békés csabai reál-iskolai tanár. – A folyóirat elé fűzve az éves tartalommutató. – A végén az előfizetők névsora

1855. 1. köt. 1 füzet, január 1-68. p

1. köt 2 füzet martius 69-140 p.

1. köt. 3. füzet, május. 141-206. p.

1. köt. 4. füzet, július. 207-278. p.

1. köt. 5. füzet, september. 279-346. P

1. köt. 6. füzet, november. 347-418. p.

Az egyes füzetek első oldalán megismétlik a megjelenés adatait.

Néptanítók könyve / szerkeszti és kiadja Szeberényi Lajos. – 2. köt. 1-6. füzet, 1856. – Gyula: Nyomatott Réthy Lipót gyorsajtóján. – 396 p.; 21 cm

Megjelenik kéthavonta. – A folyóirat elé fűzve az éves tartalommutató.

-

A végén az előfizetők névsora.

Melléklet „Kis kert”

1856. 2. köt. 1 füzet, január. 1-72. p.

2. köt. 2. füzet, martius. 73-136. p.

2. köt, 3. Füzet, május. 137-208, p.

2. köt. 4-5 füzet, 209. 328. p.

2. köt. 6. Füzet, 329. 396. p.

Az egyes füzetek első oldalán nincs megjelenésre vonatkozó adat, nincs meg az eredeti borító.

Kis kert: Tanulságos és mulattató gyermeki olvasmányok /szerkesztette és kiadta Szeberényi Lajos. – 1856 :[1.] Első ív – 1856. 6. ív. – Gyula : Réthy Lipót nyomdájában, 1856. – 92. p.-

A folyóirat elején van az összefoglalt éves tartalommutató. – A végén az előfizetők névsora.

Első ív. 1-16. P. Nyomtatja Réthy Lipót, Szarvas

Második ív. 17-32. P. Nyomtatja Réthy Lipót, Szarvas

Harmadik ív, 33-48. P. Nyomtatja Réthy Lipót, Gyula

4-5. ív. 49-80. p. Nyomtatja Réthy Lipót, Gyula

6. ív. 81-92. p. Nyomtatja Réthy Lipót, Gyula

Néptanítók könyve /szerkeszti és kiadja Szeberényi Lajos. – 3. Köt. 1-6 füzet, 1857. – Gyula : Nyomatott Réthy Lipót gyorsajtójában. – 386 p. ; 21 p.

Megjelenik kéthavonta. A folyóirat elé fűzve az éves tartalommutató. – (A szerkesztő a 4. Füzethez csatolt mellékletet jelöl az elmaradt január-február szám helyett, ezt nem tudtam felkutatni.)

1857. 3. köt. 1. füzet, 1-72. p.

3. köt. 2. füzet, 73-140. p.

3. köt. 3 füzet. 141-204. .p

3. köt. 4. füzet, 205-270. .p.

3. köt. 5. füzet. 271-334. p.

3. köt. 6. füzet, 335-386. .p.

Az egyes füzetek első oldalán nincs a megjelenésre vonatkozó adat. Nincs meg az eredeti borító.

Néptanítók könyve :Protestans növelészeti közlöny / szerkeszti és kiadja Szeberényi Lajos és Vince Sándor. – Új folyam I köt 1-6. Füzet, 1860. – Arad : Réthy Lipót nyomdájában. – 288 p. ; 21 cm.

Megjelenik kéthavonta. – A folyóirat elé fűzve az éves tartalommutató, a végén az előfizetők névsora,

1860. 4. Köt. (Új folyam első kötet) 1. füzet, 1- 52. p.

4. köt. (Új folyam első kötet) 2.füzet, 53-100. p.

4. köt. (Új folyam első kötet) 3. füzet.101-140. p.

4. köt. (Új folyam első kötet) 4. füzet. 141-196. p.

4. köt. (Új folyam első kötet) 5. füzet, 197-244. p.

4. köt (Új folyam első kötet) 6.füzet, 245-288. p.

A hónapokat a borítón nem közölték.

Iskolai lap : Protestans növelészeti közlöny /Szerkesztette Szeberényi Lajos és Vince Sándor, . I. sz. (1861. Márc. 10.). – 29-30. Sz. (1861. dec. 30.). –

Szeged : Burger Zsigmond Ny. – 248 p., 2 tl. 21 cm. + éves mutató. – 2 p.
Mutatványszám. – Szeged, 1861. Február, 28. – 8 p.

1861. Mutatványszám, február 28. 1-8 p.

1. sz. martius 10, 1-8 p.
- 2.sz. martius 20. 9-16.p.
3. sz. martius 30. 17-32.p-
4. sz. április 10. 33-40.p-.
- 5-sz. április 20. 41-48.p-
- 6.sz. április. 30. 49-56. p.
7. sz. május 10. 57-64- p.
- 8-sz. május 20. 65-72.p.
- 9.sz. május 30. 73-80.p.
10. sz. június 10 81-88. p.
11. sz. június 20, 89-96 p.
12. sz. június 30. 97-104..p-
- 13.sz. július 10. 105-112. .p
14. sz. július20. 113-120..p
15. sz. július 30. 121-128..p.
16. sz. augusztus 10. 129-136..p.
17. sz. augusztus 20.137-148. p.
- 18-19. sz. september 10. 149-164. p.
- 20 sz. september 20. 165-172. p.
21. sz. september 30. 173-188 p.
22. 23. sz. octóber 20. 189-196..p.
24. sz. octóber 30. 197-204. p.
25. sz. november 10, 205-212..p.
26. sz. november 20. 213-220 p.
27. sz. november 30, 221-228. p.
28. sz. december 10, 229-224 [!236] p,
- 29-30. sz. december 30. 237-248 p.

Magyarázó jegyzék

alreáliskola = gimnáziumot előkészítő iskola

conspectus = szemlélet

dekanátus, dekanok = esperesség, esperesek

értekezései felolvasás = tanítói értekezletre elkészített beszámoló, tanulmány,
mely kötelező jellegű volt

esperes= egyházi képviselő

esperességi gyűlés = egyházi képviselők és tanítók gyűlése
 felgimnázium = főgimnázium
 felsőbb intézet = gimnázium
 főtanoda = ld. gimnázium, főgimnázium
 gazdaszat = gazdasági ismeretek
 hangoztatási módszer = olvasás tanítási módszer, hangoztató
 iskolai vizsgálat = év végi vizsga az elemi népiskolában
 iskolamesterképző intézet = tanítóképző
 ismétlő iskola ld. vasárnapi iskola
 képezde = tanítóképző
 kézműtan = gyakorlati oktatás /kézimunka, barkácsolás/
 konfirmálás = a vallás ismereteiről, a tanítók, lelkészek, a gyülekezet előtt adnak
 számot a tanulók hitükről, vallási ismereteikről
 körlelkész = egyházi, iskolai felügyelő
 leckerend = tanrend
 népiskolai választmány = választott vezetőség a népiskola felügyeletére
 nézleli oktatás = szemléltető oktatás
 Nil = Nilus
 példányiskola = minta iskola, gyakorló iskola
 szakaszbeli értekezés = egy adott körzet tanítóinak értekezlete, általában vallási
 területegységre vonatkozik
 szuperintendens = püspök
 tanítói állomás = státus, tanítói hely
 tanítói tanácskozmány = tanítói értekezlet
 tanítói vizsgálatok = tanítók állomásának vizsgához kötése, vizsgája
 teleológia = a hit szerint a természetben uralkodó isteni célszerűség idealista
 tana
 ütenyírás = írástanítás, ahol ütemesen kell vezetni, a, alakítani a betűket. Szép-
 írás
 vasárnapi iskola = egyrészt az ipari tanulók képzését, másrészt a tanult anyag
 elmélyítését szolgáló pótoktatás
 vizsálat = vizsga

Rövidítések és névjelek feloldása

A. D. L. = Allgemeine deutsche Lehrerzeitung
 A. D. Lz. = „ „ „
 a. h. evang. = ágostoni hitvallású evangélikus
 A. S. = Allgemeine Schul-Zeitung

A. S. Z. = Allgemeine Schul-Zeitung
 A. Z. = „ „
 ág. h. evang. = ágostoni hitvallású evangélikus
 akad. tag. = akadémiai tag
 Allg. d. Lr. = Allgemeine deutsche Lehrerzeitung
 b. csabai = békés-csabai
 B. J. = Bellinger J.
 Bloch Károly = Ballagi Károly
 cist. R. = cistercita rend
 Cs. = Chrenka Sámuel
 cs . kir. = császári királyi
 E. I. P. = Erdélyi Indali Péter
 -e – r = Vince Sándor
 ev. = evangélikus
 evang. = „
 F. lövő = Felsőlövő
 főisk. bet. = főiskola betűivel
 G. J. = Gáspár János
 G- y. = Gönczy Pál
 Gy. J. = Győri János
 h. hitv. = helvét hitvallású
 H. L. = Haan Lajos
 I. S. = Imre Sándor
 - i – s = Szeberényi Lajos
 J F S P = Friedel János
 K. J. = Kovács János
 K. L. = Költő László
 L. S. = Lanti Sándor
 m. k. = magyar királyi
 M. S. = Magyar Sajtó
 m. szigeti = máramarosszigeti
 Mandel = Mangello
 N. Károl = Nacke Károly
 n.m.m.k. = nagyméltóságú magyar királyi
 nép. = népiskola
 népt. = néptanító
 ny. r. = nyilvános rendkívüli
 P.E = . Pöstényi Endre
 prot. = protestans
 R. = Rimler Károly
 r. kath. = római katolikus
 Rákosi = Rákosi Tóth László
 ref. = református

Ruszt.-féle gép = Riese Ádám (írják még Ryse Ádám-nak) által készített gép a számtan és a földrajz tanítás segédeszköze

Simon S. = Simon Sámuel

Sz. = Szeberényi Lajos

Sz. A. = Szeberényi Andor

Sz. I. = Szontágh István

Sz. L. = Szeberényi Lajos

Sz. S. = Szalay Sándor

Sz-i. = Szeberényi Lajos

Sz-i A-r = Szeberényi Andor

Sz-i L-s = Szeberényi Lajos

Sz-i –S = Szentpéteri Sámuel

T. K. = Torkos Károly

T. L. = Rákosi Tóth László

T. L-s = Terhes Lajos

Tóth László = Rákosi Tóth László

V. S. = Vince Sándor

Wanderer = Wanderer, Der neue Ungarische-, oder Haus- und Schribkalender auf die Jahre” (folyóirat)

Zs. = Zsindel István

Zs. I. = Zsindel István

Zs. J. = Zsindel János

= Szeberényi Gusztáv (E bejegyzést kézírással jegyezte be valaki, mely a gyulai Mogyoróssy Könyvtár tulajdona)

+ = valószínű a Pesti Napló-ból vett közlés. Egy helyen Dessewffy Virginia nevet jelöl

() = hold = [P. L.] a magyar Sajtóból vette át a közléseket, de nem sikerült kideríteni, hogy ki lehet.

= Állítólag B. de nem tudni hogy ki lehet

Ismeretlen közlések: 2x2= 4 ; 33; 34; ; # # ; Δ Δ = mérleg

A () hold és a Δ Δ és a mérleg jelt csak így tudtam ábrázolni.

Repertórium

I. Értekezések

/Néptanítók könyve, 1855-57, 1860/

1. Tájékoztatásul = 1855, 1-5.
A folyóirat céljáról : a tanítóképző intézetekről, a szaklapokról és a szakirodalomról kívánnak írni.
2. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]:
Anyagi és alaki oktatás = 1855, 5.13.
Pestalozzit, és Comeniust példaként hozza fel.
3. HORVÁTH Károl: Az iskolatanító hivatalában és azon kívül = 1855, -
13-25,102.-110, 212-229
Bibliográfia német és magyar nyelven a cikkekben. A lapok alján a szerkesztő megjegyzésében protestans tanítóképző intézetek sorol fel. Segédkönyveket ismertet. Szól a tanító kiegészítő jövedelméről, mint megélhetési lehetőségről. Bemutatja az ideális tanítót: mint állami és egyházi hivatalnok, mint az ifjúság nevelője. Magánszemélyként mint családfő.
4. HORVÁTH Sámuel: Figyelmeztetés protestans pap- és tanítólányok
növelése tárgyában = 1855, 26-27.
Lányokat időlegesen a városi leánynevelőbe adni nem helyes, mert nem tud később beilleszkedni az egyszerű falusi életbe: ezt tanácsolja a cikk szerzője, aki Tótkomlóson evangélikus lelkipásztor.
ld. 5. 14.
5. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Legyen szabad a fontos „figyelmeztetés”-t
néhány igénytelen észrevétellel kísérem = 1855, 27-29.
Horváth Sámuel cikkére reagál a szerkesztő. Felsőbb leányiskola alapítását sürgeti.
ld. 4, 14
6. RÁKOSI [TÓTH László]: Levelek a növelési reformról = 1855, 29-32,
89-95, 163-166.
ld. 35.
A nevelés célja az, hogy a gyermekek megtanuljanak tanulni. A nevelésnek a gyermek fejlődéséhez kell igazodni. Első a beszédtanítás, a beszédgyakorlat, utána jöhet az írás, olvasás, számtan tanítása. A Ruszt-féle gépről ír, melynek feltalálója Ryse (Riese) Adam. A népiskola hiányosságáról.
ld. 112.
7. Sz – i -S. [SZENTPÉTERI Sámuel]: Német Pestalozzi-intézet =
1855,32-35.

1846-ban Pesten megünnepelték Pestalozzi 100 éves születésének napját. Pestalozzi intézeteket sorol fel. Jótékonyági intézetekről. Diesterweg Adolf a Pestalozzi intézet igazgatója Pankowban.

- 8 HORVÁTH Sámuel: A népnövelés fogalma, fontossága, akadályai és gyógyszerei = 1855, 69-88.
Nevelésben az előítéleteket kell legelőbb leküzdeni. Iskolai tanítóképzők felállításának fontosságáról, a tanítás ingyenességéről. A könyvtár hiányáról
- 9 . Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Mutatványok. Wurts „Szemlélettan”-ából 1855,96-102.
Tanítási módszertan ismertetése Wurst 1849-ben kiadott könyvéből
10. HECSKÓ Pál: néptanító hivatása = 1855, 141-152.
A nép fogalmáról, műveltségéről, a nemzet felemelkedésének feltételéről. A gazdasági ismeretek tanításának fontosságáról. A cikk végén a szerkesztő megjegyzése.
11. SZEBERÉNYI Gusztáv : Az evang. népiskolákrai felügyelet = 1855, 152-155.
Az u.n. körlelkészek felügyeleti tevékenységről. A felügyelő nem foglalkozott sem elméleti, sem gyakorlati neveléssel, hogyan töltheti be tehát tisztségét ?
ld. 16, 18, 19, 39.
12. ERŐS Imre: Hangoztatási módszer. Levél a népt. Könyve szerkesztőjéhez = 1855, 156-158.
. Olvasás tanítási módszerről. A cikkhez a szerkesztő írt véleményt. A lap alján.
13. Sz. L. [SZEBERÉNYI LAJOS] : a szerkesztő válasza = 1855, 152-162.
Erős Imre cikkére reagál, a cikkben az olvasás tanítási módszerre tesz javaslatot.
ld. 12.
14. HORVÁTH Sámuel: Bővebb megfejtése az első füzetben megjelent figyelmeztetésnek = 1855, 167-169.
A felsőbb leányiskolák alapításáról.
ld. 4.5.
15. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Regény- és színmű íróinkról = 1855,

170-173.

Milyen összefüggés van a regény, a színmű és a nevelés között? Milyen a tanítói ideál? Az irodalom kigúnyolhatja-e a tanítót?

16. - ks. - :Elemiiskolai igazgatók = 1855, 173-177.

A békési ágostoni hitvallású esperesség f.é. ápr. 25-án Orosházán megtartott gyűlésén indítványozták a körlelkészi hivatal eltörlését, s helyette iskolai bizottmányok létesítését javasolták. Az iskolai bizottmányokról. Az iskolaigazgatókról.

L

ld. 11,18,19, 39

17. Sz. L.[SZEBERÉNYI Lajos]: A felsőlövői tanintézet = 1855, 207-212.

A felsőlövői iskola 1853/4. Évi programját ismerteti. Tanrendet és statisztikát közöl.

18. PETZ Gyula: Miért nem célszerű a népiskolákban a dekanátus, és mit kell helyette tanítani? = 1855, 229-239.

Az iskola felügyeletét esperességenként dekanokra, körlelkészekre bízta. E munkának nincs még felügyeleti rendje.

ld. 11,16, 19, 39.

19. HORVÁTH Sámuel: Nézetek az „ev. Népiskolákrai felügyelet” című cikk körül = 1855, 240-247.

A népiskola szervezésének előkészületei. Szeberényi Lajos egy teljhatalommal felruházott tanácsot akar. Szakférfiakat kellene az iskola felügyelettel megbízni. A cikk végén a szerkesztő megjegyzése.

ld. 11, 16, 18, 39.

20. GAÁL Dániel: Észrevételek a népiskolák leleplezett „mystériuma” fölött . = 1855, 247-255

.

A Vasárnapi Újság 10. Számában megjelent Edvi Illés Pál A tanító Hivatalában és azon kívül c. cikkére reagál.

ld.. 334.

21. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Olvasni tanítás = 1855, 279-287.

A szerző az „Elemi módszertan” c. könyvéből közöl részletet. A betűző, szótagoló, a hangoztató módszerekről ír.Niemeyer, Agust Hermann tankönyvéről is ír,

ld. 42.

22. N[ACKE] Károl hatása a növelésre. (Mutatvány Wohlfarth Ernő növelés

történetéből) = 1855, 298-304.

23. A soproni elemi iskola tanterve = 1855, 304-308.

A „Protestantische Jahrbücher für Oesterich” c. folyóirat közli a soproni Iskola tantervét és innen vette át a közleményt a Néptanítók könyve.

24. GAÁL DÁNIEL: Fel a kalapokkal! 2. Vizsgálati manœuvre = 1855, 308-318, = 1856, 378-381.

Bejelenti: „Séták az iskolában” címmel nyit rovatot a szerkesztő ahol az iskolai tanítási és tanítói gondokat vitatják meg. Mindez csak terv maradt. ld. 25.

25. Sz. A. [SZEBERÉNYI Andor] : Séták az iskolában c. De te fabula narratur. = 1855, 378-381.

A cikk 1855-ben megjelent a zürichi „Pädagogisches Bildenbuch” c. folyóiratban. A tanítók mellékjövedelméről. A tanító vásároljon-e földet, gazdálkodjon-e : a gazdálkodás jó vagy rossz hatással van-e a nevelésre? A tanító személyes példaadásáról.

26. HECSKÓ Pál : Oktatási szabályok. Trentovszki [Trentowski] Ferdinánd, lengyel bölcsész neveléstana után = 1855, 347-360.

27. GAÁL Dániel: Olvasó- és tankönyvek = 1855, 360-365.

Az elemi szláv iskola alsó osztályában végzett munkáról, a tankönyvhiányról. Többet keresik a tót nyelvű tankönyveket. A cikk végén a szerkesztő megjegyzése.

28. SZEBERÉNYI Lajos: A német tanítók 7-dik közgyűlése Hamburgban 1855. máj. 29-30 és 31-dik napján = 1855, 366-377.

Az anyanyelv oktatásának fontosságáról. A földrajz oktatásról. Az iskola és a családi otthon kapcsolatáról. Tanulhat-e a pedagógus a tanítványától? Meier elve a fegyelemről. A dicséretekről és a büntetésről

- 29- T. J. : Újabb adatok a f. lövői intézet ismertetéséhez = 1855, 377-380.

A nevelés sikerének feltétele az, ha a pedagógus ismeri tanítványait. Az év végi vizsgákról, a bizonyítványról, a tanítók önképzéséről, az iskolai könyvtár szükségességéről. A szegény tanulók képzéséről.

30. A b[ékés] csabai vasárnapi iskola szervezete = 1855, 380-384.

A vasárnapi iskola célja: a tanult anyag ismételése, elmélyítése, a hiányok kiegészítése, pótlása. Az ipari ztanulók a céhmestertől kapott cédulával jelentkeznek a vasárnapi iskolába.

31. SZÁKÁCS József: XII. Merengés = 1856, 1-16.
A Protestans egyházi és iskolai lap 1846-os és 1848-as évfolyamában közölt írásokból emelték ki. A tanító és a lelkész közötti egyetértésről, annak fontosságáról. Az iskola emancipációjáról. A cikk végén a szerkesztő megjegyzése.
ld. 92.
32. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: A tanító önképzése = 1856, 16-22.
Miután tanítóképzők nincsenek, a néptanítók készületlenül lépnek a pályára, s így a tudományt a hivatásuk végzése közben sajátítják el. Első helyen álljon a nevelési iratok olvasása. A szakfolyóiratok jelentősége. Ír a „tanító tanácskozmányok” fontosságáról, a tanítói konferenciákról, melyek az önképzés legfontosabb rórumai.
33. SZARKA József: Elemi tan módszer. I. A honi mértékek, pénzek megismertetésének, s annak nyomán az időszámlálás megtanításának módja. II. Az édes anyai nyelvtan céljáról = 1856, 23-41.
Máramarosszigeti szerző.
ld. 45.
34. SARKADY Ferenc: Tanítási mód- és rendszerem. Gyakorlatilag. I. Olvasás kezdésénél. II. Földrajz. = 1856, 73-83: 150-165.
Hogy meddig tartson a tanítási idő egy huzamban, azt leginkább a gyermek kedélye, türelme határozza meg. A cikk szerzője poroszlói református tanító. A lapok alján a szerkesztő megjegyzései.
ld. 65, 77, 79, 80
35. RÁKOSI [TÓTH László] : Levelek a növelési reformról V-VII. = 1856, 83-91, 329-343.
A tanítói vizsga legyen az alapja annak, hogy az egyház megye jó tanítóhoz juthasson. A tanítóképző fontosságáról. A tanítók fizetésének rendezéséről A tanítói szeminárium 3 év legyen. Kézikönyvek fontosságáról. A lap alján a szerkesztő megjegyzései.
ld.. 5, 386.
36. Leánytanodák feladata = 1856, 91-97.
„Egy leánytanító” aláírással. Fájralja, hogy a leányiskolákra kevés gondot fordítanak. Az életre kell nevelni a lányokat, így a kézműtanra is szükség van. A gyakorlati tárgyak oktatásának fontossága.
ld. 44.

37. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Növelészeti körszemle, vagyis a nevelésügy mostani állása a művelt világban = 1856, 97-113, 222-234, 347-360.
Rövid ismertető az európai, ázsiai, afrikai, amerikai földrészek nevelésügyéről. Részletesen szól Oroszországról.
38. Sz. A. [SZEBERÉNYI Andor]: Nyílt levelek G.D. [Gaál Dániel] barátomhoz. I. II. = 1856, 137-143, 360-363, = 1857, 30-35.
Nevelési tanácsot ad egy apának, de csak általánosságban. Sok helyen hivatkozik a klasszikus nevelőkre. Az elméleti és gyakorlati tudás megszerzéséről ír. A képzett tanítók eredményesebb munkájára hívja fel a figyelmet.
39. K. J. [KOVÁCS János] : Körlelkészi vizsgálatokról = 1856, 143-149.
A vizsgálat kiterjed a tanulók összetételére, a tantárgyakra, az oktatás tárgyi feltételeire. Békéscsabáról Szeberényi Gusztáv ad jelentést. A lapok alján a szerkesztő megjegyzései.
ld. 11, 16, 18, 19
40. B[ELLINGER] J. : A csetneki iskolának rövid ismertetése = 1856, 165-168.
Az evangélikus iskola története. Statisztikai adatokkal. (1724-1856.)
41. SOVÁRI István: Eszközök a tanoda tiszteletét kivívni = 1856, 168-174.
Az iskola tekintélye a tanító példamutatásától, felkészültségétől függ. A szerző szól a vesszőfenyítés ellen.
42. RAICHER János: A hangoztató módszerről néhány őszinte szó. = 1856, 174-176.
Az olvasás hangoztató tanítási módszerének van jövője, de szól a betűző-, szótagoló-, olvasástanítási módszerekről.
ld. 21.
43. ZSINDEL I[stván] : Fegyelem = 1856, 209-217.
A fenyítés, mint nevelési módszer. A nevelés és a vérmérséklet összefüggése. Hippokratész nevelési elveiről.
44. Leánytanoda jogai, vagyis_ mit várhat a leánytanoda a családtól, egyháztól és községről? = 1856, 217-221-
„Egy leánytanító” aláírással. A jogokról és kötelességekről. A család és az iskola kapcsolatáról. A nevelés leghatékonyabb eszköze a

- példamutatás, az iskola és a szülő részéről egyaránt. A lap alján a szerkesztő megjegyzése.
ld. 36.
45. SZARKA József: „Elemi magyar nyelvtan” című munkából. Mutatvány. = 1856, 235-247.
A nyelvtani alapfogalmakat magyarázata, példákkal illusztrálva.
ld. 33.
46. - ks - : A tanítói tanácskozmányok hasznai, és miképp lehetne azokat esperességenként rendezni (Értekezleti felolvasás) = 1856, 247-256.
Az emberi kapcsolatok szélesítik a látókört és így a művelődésnek egyik igen fontos formája. Békéscsabán havonta egyszer van tanítói értekezlet.
47. SZEBERÉNYI Lajos: A németországi tanítók 8. Közgyűlése. (Tartatott 1856. Máj. 13,14,15- Gothában.) I. II. 1856,257-273, 367-378.
A tanítói közgyűlésen Magyarországot Gáspár János kolozsvári tanár képviselte. Előadás hangzott el az önképzésről, a lelkiismeretes munkáról, a munkára nevelésről, mely a jelenkor követelménye. A természetismeret tanításáról Mindez a nemzet felemelkedésének legfontosabb feltétele. Szó van a munkaerő-neveléséről, a „proletariátusról.”
48. RAICHER János: Jól, tökéletesen olvasni nagy mesterség = 1856, 273-275.
Általánosságban szól az olvasástanításáról.
49. K. : A nyíregyházi kisdedóvó intézet keletkezése, felszerelése és foglalkozási módja = 1856, 276-279.
A nyíregyházi kisdedóvó múltja 1845-re vezethető vissza, majd közadakozásból épült 1846-ban.. A munkát szakképzett óvónő végzi.
50. GAÁL Dániel: Erkölcsi módok, melyek által a szülőket gyermekeik rendes iskoláztatására bírni lehetne = 1856, 343-346.
Hogyan teheti a pedagógus vonzóvá az iskolát, hogy a szülők ne tartsák távol gyerekeiket a tanulástól? A tanító egyetlen eszköze a példamutatás. A munkára nevelésről, az iskolai kertről, a nyári iskoláról. A cikk az iskolai kert létrehozását sürgeti, mert Békés megyében még nincs ilyen. A lapok alján mindenütt a szerkesztő megjegyzése.
ld. 51, 70.
51. [SZEBERÉNYI Lajos]: Tisztelt munkatársam...= 1856, 346-347.

A szerkesztő véleménye Gaál Dániel cikkéről. A tanévkezdés ünnepélyességéről, a tandíj fontosságáról szól.
ld. 50,70

52. RAICHER János: Az elemi iskolai fegyelemről = 1856, 364-367.

A falusi iskolákban a testi fenytést eltörölni nem lehet, nem szabad, írja a cikk szerzője. Szól a tanítók sanyarú sorsáról.

53. [SZEBERÉNYI Lajos] : Nyilatkozata = 3. Köt. 1857, 1-4.

A Néptanítók könyve megindult, 200 előfizetője volt. A harmadik évfolyam előfizetésére buzdít. A folyóirat célja most is a nevelés és nem kötheti le magát egyetlen hitfelekezethez sem, pártatlan akar maradni. Bár már megjelent a hangsúlyozottan katolikus hangvételű „Tanodai lap”, így a lap kénytelen lesz határozottabban protestáns nevelési közlönnnyé átalakulni. A vallásoktatási cikkek is nagyobb hangsúlyt kapnak.

54. RIMLER Károl: Az iskolai nevelés akadályai = 1857, 5-13., 101-109.

Mindenekelőtt a családi nevelés akadályozhatja a tanító munkáját. A tanító, a lelkész együtt munkálkodják a családdal, a gyermek egészséges fejlődése érdekében. Hivatkozik Antalfi János Zürichben szerzett tapasztalatára.

ld. 68.

55. ZSINDEL István: Vallás-erkölcsi oktatás = 1857, 13-23.d. 101-109.

A szerző sárospataki tanár. A vallási nevelés és a kézikönyvek fontosságáról ír. A vallásitanítást a lelkész vállalja, míg a tanító feladata az oktatás legyen. A tanító az életével, a személyes példamutatásával nevelheti a tanítványait a vallásos életre.

56. MAROSVÖLGYI: Igénytelen nézetek a ##-i esperesség a-i és s-i járása körlelkészeine 1856-ik évi jelentéseiről = 1857, 23-29.

Körlelkészi jelentés – iskolai jelentés. Az esperességi gyűlések érjenek rá az iskolával foglalkozni, s itt a körlelkészek határozottan foglaljanak állást és védjék az iskoláikat.

57. SZTRAKA Károl: A gyümölcsfa-tenyésztés hasznáról = 1857, 35-38.

A gyümölcsfa telepítés gazdaságosságáról. A felsőbb hatóság törvényeket létesített fák védelmére, a gyümölcsfa-iskola létesítésére. A magyar nemzet a diófát megszentelte. A gyümölcstermesztés erkölcsi hatása a tanulókra.

58. TATAY István: Szarvasi tanító képezde = 1857, 73-84.

A létesítendő képző teljes tervezetét közli: amely szoros kapcsolatban állna a gimnáziummal. Ír a tanerőkről, a tantervről, s mindezek anyagi

feltételeiről. A cikk végén a szerző megjegyzése (79-84.p.) A képzőben legyen kötelező a szláv nyelv tanítása.
ld. 106,117,123,407,494,495-

59. RÁKOSI [TÓTH László]: Zsinat és népiskola I. II. = 1857, 94-101.

A magyarországi protestans egyházak zsinata milyen hatással volt a népiskolákra? A nevelés terén nincs egységes elképzelés. Minden egyház másként rendezi az iskoláinak sorsát, s így az iskola tisztán egyházi irányítású intézmény.

60. TARNÓCI: Szépírástanítás a népiskolában = 1857, 110-116.

Az iskolában a fémtoll használatát a szerző nem javasolja.

61. KELEN: A zilahi evangélikus, református középtanoda Erdélyben = 1857, 117-119.

Gyarmati Sámuelről is ír, aki az első magyar újság szerkesztője, az első magyar játékszín dramaturgja (1784), finn-magyar kutató volt. Szól még Wesselényi Miklósról és Hiri Ferencről, a gyümölcskertésről.

62. SARKADY Ferenc: Elemi iskolai tanrend = 1857, 141-161.

A tanrend 1852-ben elkészült, nyilvánosságot nem kapott, mivel folyóirat még nem volt. Közlöny már van, de úgy látszik, olvasói nincsenek. Ezek a szavak a szerkesztő megjegyzései.

63. SZEBERÉNYI Andor: Adatok a magyar honi protestans népiskolák történetéhez, különös tekintettel a zsinatra = 1857, 161-169.

Nevezetes egyházi zsinatról ír, melyek az iskolák életét is befolyásolták. Tanítói gyűlés Szarvason (1804), Békéscsabán (1804), Mezőberényben (1804), Orosházán (1807), 1815-ben ért véget a gyűléssorozat. Lovic Ádám ekkor ellenzékiileg lépett fel s a tanítóságot önállóságra szólította fel.

64. RIMLER Károl: Miként viselheti a kötelességű tanító egészségének gondját? (Értekezlet i fölolvadás, a b[ékés]csabai tanítói egylet 1857-jan. 25-kén tartott üléséhez.) = 1857, 169-178.

Az iskolai higiénia iáról, mely védi a tanító és a tanuló egészségét. A lap alján a szerkesztő megjegyzése.

65. RAICHER János: Szívélyes megjegyzések Sarkady Ferenc úr olvasás-tanítás modorára = 1857, 178-180.

A hangoztató módszert a cikk írója természetellenesnek tartja.
ld. 34, 77, 79, 80.

66. RAICHER János: Legye-e faluhelyen nyári iskola? és tartozik-e a tanító nyárbsan tanítani? = 1857, 180-183.

A nyári tanítás bevezetésével növeljék a tanítók fizetését.

67. Zs. I. [ZSINDEL István] : Bell-Lankaszter [Lancaster] féle tanmód = 1857, 207-214.

Törekedni kell az egyosztályú tanításra, így a tanító munkája hatékonyabb. A tanulókat foglalkoztatni kell állandóan, hogy ne legyen ideje a rosszalkodásra. A tanítói tekintély ne legyen kényúri. A hatosztályú iskola tanítási rendje. Hat osztályt egy teremben tanítani képtelenség.

68. ANTALFI János: Zürich kanton népiskolái = 1857, 214-227.

Svájc nép- és felsőoktatásáról, melyet a nevelési tanács vezet, tagjait a nép választja. A nagy-tanácsot a kormányzó-tanács választja. Minden egyháznak van népiskolája. A tanítók képzésére nagy gondot fordítanak. Segédtanítói állás nincs. A szerző tanrendet is közöl osztályonként, közli a napi, heti tanmenetet.

ld. 54.

69. RIMLER Károl: Egy szó az iskolai vizsgálatokról = 1857, 227-235.

Németből fordítva. Iskolai vizsgálatokon jelen vannak: a körlelkész, a helybeli lelkész, az iskolai népbarát, a szülők. Ez ne legyen népünnepély. A tanuló az előmeneteléről ad számot. Szó van a jutalmazásról, az igazságosságról.

- 70- GYÖNGELAKI: Miként éretik el a tanító tisztelete és a növelési ügy kívánt sikere? = 1857, 235-239.

Gaál Dániel cikkére hivatkozik. A papi és a tanítói fizetés különbségéről, mely nem viszi előbbre a nevelést.

ld. 50, 51.

71. R. [RIMLER Károl]: Vallásoktatás az elemi iskolában és képezde. Adalék a vallástani oktatáshoz. = 1857, 240-252.

Pestalozzira hivatkozik. A vallás képmutató lesz, ha nem az értelemhez szól, hanem holt betűket tanítanak a kicsinyeknek. A gyermek oktatása szóljon a szívhez

72. Zs. [ZSINDEL István] : Jutalmazás a növelés körében = 1857, 271-287.

Az erkölcsi nevelésről. A pedagógus igazságosságáról, a gyermekek igazságérzetéről, a jutalmazásról. A gyermeket pénzzel soha ne jutalmazzuk.

73. KÁLLAY István: Mikor felel meg a lelkiösmeretes tanító hivatalának? = 1857, 288-291.

Az a gondolat, hogy tanítványaiban ismerik fel a mestert, ösztönzi az önképzésre, az alapos munkára a pedagógust.

74. KELEN: Alsóbb oktatás-ügy Erdélyben = 1857, 292-295.

Az alsóbb oktatásban nem lehet a nevelést és a tanítást különválasztani. A tanítói pályát sokan csak átmeneti állapotnak tekintik. Kiábrándult pedagógus nem való pályára. A kolozsvári református főiskolához néptanítói-képzőt is csatoltak. Selyemtermelési tanintézetet is nyitottak.

75. SZ. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: A kölcsönös oktatás, gyakorlatban. = 1857, 295-309.

Az oktatás gyakorlati menetét írja le: kezdve az iskola, a tanterem leírásával, a taneszközök felsorolásával, az 1-10 osztály időbeosztásával, a kötelező tantárgyakig. Szól a felügyelőkről, a tanítók kötelességéről, a jutalmazásról, a büntetésről.

76. MOLNÁR Gusztáv: A kis honti tanító egyesület = 1857, 309-314.

1841-ben alakult, alapítója Lehotkay Gábor. Akkori neve: "Magyar olvasó társulat". Kizárólag magyar szellemű volt. 1847-ig állt fenn, majd módosított formában újraalakult. „Kishonit tanítói olvasói egyesület” néven, Haviár Dániel irányításával. Szontágh István pártfogásába vette, az egyesület és jelentős anyagi segítséget nyújtott. A szerző aki az egyesület könyvtárosa, közli az alapszabályt. Itt már három nyelvűségről szól, s főleg nevelési könyvekkel gyarapítják állományukat.

77. SARKADI Ferenc: Felelet egy pár szerkesztői kérdésre. És egy pár szó Raicher úr „szívélyes megjegyzései”-re = 1857, 314-316.

Az olvasástanítás körüli vitákról, különös tekintettel mássalhangzókra. ld. 34, 65, 79, 80.

78. GAÁL Dániel: Iskolai épületek = 1857, 335-340.

A tótkomlói Gaál Dániel az iskolaabizottságokról ír. Új iskolát kapott a település. Dvorcsek Adolf tanító vezetésével. Az iskola felszerelését pontokba szedve közli. A testgyakorlás fontosságáról ír. Példának hozza fel Svájc iskolázottságát, fejlettségét, pedig a korszerű iskolák többlet költsége miatt az ország nem szegényedett el.

79 L. M.: A hangoztató tan módszer összehasonlítva a tagozóval = 1857, 340.-345.

Az olvasás tanítási módszerekről: a hangoztató olvasási tanítás előnyéről, mely egyszerű, természetes., gyors. A tagozó módszer előnyeit is felsorolja. A cikket azzal zárja, hogy mindennek előtt ügyes és nem unalmas tanítókra van szükség. A lapok alján a szerkesztő megjegyzése. ld. 34, 65, 77, 80.

80. RÁKOSI [TÓTH László]: Írva-olvasni tanítás= 1857, 345-352.

Az írás-olvasás tanítási módszert egy francia találta fel Párizsban, 1719-ben de sokáig szunnyadt. Majd egy német pedagógus, Glaser foglalkozott ezzel. A szerző részletesen ismerteti. A beszédtanítás fontosságáról szól, mely minden oktatás alapja. Említi a hangoztató olvasás tanítási módszert is, mely nem annyira célravezető.

ld.34, 65, 77, 79.

81. ANTALFI János: Tiszamelléki ref. Egyházkerület népiskola ügye = 1857, 352-367.

A tiszamelléki egyházkerületi közgyűlés népiskolai választmányt nevezett ki, melynek feladata a népnevelés és az oktatás ellenőrzése. Először Miskolcon jöttek össze 1857-ben. A népiskolák felvirágzása csak úgy érhető el, ha a tanítók mentesülnek az anyagi gondok alól. A cikk közli a népiskolai választmány munkatervét, a népiskolai tantervet, tanrendet.

82. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos] : Ütenyírás = 1857, 367-369.

Ütenyírás alatt többféle szépírástanítási módszert értenek. Feltalálója Nädelin Stutgartból. A módszerről könyv is megjelent: Das Trakschreiben, ein Hülfsmittel zur leichten Erlernung des Schönschreibens erfunden und dorgestellt von Präceptor Nädelin. Zveig Auflage. Stutgart. E Schweitzerbart, 1856.

ld. 94.

83. Irányunk = 1860, 1-6.

A szerkesztők néhány gondolatot sorolnak fel, amely a folyóirat újbóli megindításához vezette őket. Kell olyan folyóirat, melyben a protestans nevelésről szólnak, főként az elemi oktatásról. Nem elég az, ha külföldön van szakirodalma a nevelés tudománynak. A nevelésnek egyéninek kell lenni. A szerkesztők a programnyilatkozatukat közlik.

84. IMRE Sándor: Néptanítói értekezletekről = 1860, 6-14.

A tanítói értekezletek hasznáról. Tanítóképzőket még csak most állítanak fel, s ezért nem elég képzettek a tanítók, de az értekezletek és a tapasztalati tudás, az önképzés idővel pótolják az idősebbeknél a képzőt. A porosz iskolai rendszer erőssége a tanítói értekezlet. A könyvtár alapításáról.

85. TYUKODI Gedeon: Olvasás-tanmód = 1860, 18-21.

Az olvasás tanítási módszer betűről betűre megy, egyre hangoztatva. A gyengébb tanuló mellé egy-egy jobb olvasót állítanak, hogy felzárkózhasson a tanulásban. A cikk írója a saját tanítási módszerét írja le.

86. ZS. I. [ZSINDEL István]: Egyezményes növelés = 1860, 53-75.

Általános filozofálgatás: Balthasar Fridericust, Jacobit, Kantot idézi. Az érzetről, az érzelemről, a szépről, a jóról, az erkölcsről az értelemről, a természet törvényeiről, s arról, hogy mind ezeket a pedagógia miként hasznosíthatja. „Aki a természettudomány fejlődése mellett a vallásnak meghúzza a vészharangot, nagyon téved”.

87. RÁKOSI [TÓTH László]: Tantermek szellőztetése. I. II. =1860,76-79, 125-128.

A nevelés egyik lényeges feladata: a testi erő fejlesztése. Tiszta levegőjű tantermeket kell biztosítani a tanítóknak, a gyermekeknek. Különböző szellőztetései módszerről ír.

88. KÖLTŐ László: A tanító anyagi állásáról = 1860, 80-86.

Sokan a tanítói pályát csak kényszerűségből választják. Ezekről nem sokat lehet várni. A népiskolák rendezetlensége és az igen kevés jövedelem az értelmes pedagógusokat elriasztják a pályáról.

89. VINCZE Sándor: Miként növelhetjük leánynövendékeinket célszerűen? = 1860, 10-109.

A leánynevelésről. A leányiskolák reformjáról, mely sürgető kérdés. A nemzetek sorsa a nők kezében van letéve. Okos, képzett nők neveljék gyermekeinket, vezessék a háztartást. A helvét hitvallású négy egyházkerület közgyűlése Debrecenben 1858-ban jóváhagyta a leányiskolai szervezetet, tantárgy tervezetet. Schiller német nyelvű verse a nők dicséretéről szól, melyet a cikk végén közöltek.
ld. 93.

90. KÁLLAY István: Népiskola-tanítói tekintély = 1860, 116-119.

Az alsó-szuhaei népiskoláról, amely fejlődésnek indult. Képzett tanítókra van szükség itt is. A tanító mint magánpolgár és mint családapa.
ld. 105.

91. KÖLTŐ László: A gömöri ref. Tanítói társulat múlt és jelen életéből = 1860, 119-125.

A társulat összetartó erejéről. A megyei református tanítók társulása 1851-ben alakult. Ragályi Ferdinánd adománya a társulat fennmaradásáért. Szentpéteri Sámuel az egyesületnek kölcsön magtár felállítására adományozott. Az egyesület jótékonyági intézkedései. A könyvtár helyzetéről. Tanítók az egyetemes gyűléseken.

92. PAJTOFILOSZ: Mit vár az iskola a zsinattól? = 1860, 141-147, 197-202.

Minden reformmal a zsinatra várnak a tanítók. Most említi a folyóirat első ízben az „1848-as mozgalmat” „Haynau-féle rendelet az egyházat és az

iskolát is megbénította” A néptanodákról. Az iskolák emancipációjáról. Súrlódások a lelkész és a tanító között. Ne az egyházi törvényhozás határozza meg a tanító feladatát, mert az bénítólag hat. A zsinattól várják a tanítók a függetlenségüket és a tekintélyüket, az egyházzal szemben..Tanítóképzők felállításáról, mely két évi elmélet és egy évi gyakorlat legyen. Tanítói állomások a Hartleben féle névtár szerint ld. 31.

- 93.VINCE Sándor: A szülői ház üdvös befolyása az iskolára, általában, különösen a célszerű leánynövelés-oktatást illetőleg. =1860, 147-156.

Az anyák a lányok legjobb tanítói. Az anyák legyenek okosak és képzetek. Az anya ne vállalkozzon az olvasás, írás tanítására. Egyszerűsége, tisztaságra, munkaszeretetre, rendszeretetre, engedelmisségre neveljék gyermekeiket. Rousseau-ra igen sokat hivatkozik. ld. 89.

94. KÁLLAY István: Az ütenyírás népiskoláinkban = 1860, 156-160.

Az olvashatatlan, úgynevezett tudósírás mit sem ér. Írástanítási módokról: nagybetűk tanítása először. Ütenyírás szerint a betűalakokat időmérték szerint kell lerajzolni. ld. 82.

95. R.[RIMLER Károl]: Pár adalék a békés-bánáti h. hitv. Egyházmegyei népiskolai ügy múltjáról s jelenéről = 1860, 160-177.

A békés-bánáti helvét hitvallású egyházmegye 139 ezer tisztán magyar ajku reformátust számlál, s ezek életéből közöl adatokat. Közli az 1847. Ápr. 18-án Gyomán tartott közgyűlés jegyzőkönyvét: az iskolák népességéről, az iskolai tandíjról, s arról, hogy az iskolától való elvonást büntessék. A tanítási tárgyak egységességéről, a tanítók képzettségéről, iskolakerületi felügyeletről. A dekánokról. A tanítók fizetéséről. Az árvákról való gondoskodásról.. Statisztikai jelentést is közöl. Hivatalos „táblás jelentése”(beiratkozás). Tankönyvekről. Iskolakerületi felügyeletről.

- 96.M. N.: Az iskolaügy három föltétele =1860, 181-188.

Megfelel-e nálunk a népiskola a követelményeknek? A tanítóképzésről, a tanítói állásról, a tanítói fizetésről. Hiányolja, hogy a tanító az iskolai bizottmányba nem képviseli magát, s így szavazattal nem élhet. Milyen az arány a tanítók fizetése és más hivatalnokok fizetése között?

- 97.KEMÉNY Bertalan: Miért van az, hogy jól képzett tanító nem mindenkor jó hatású is? =1860, 202-206.

Ezt a cikket fölolvasta a Rimaszombaton 1860. júl. 2.-án megtartott tanácskozáson, „Ki a jó tanító?” Az éves tartalommutató szerint Kemény Bertalan azonos Terkes Lajossal, de valószínű, hogy téves.
ld. 448.

98. RÁKOSI [TÓTH László]: Tanító társaimhoz = 1860, 207-208.

A tanítók anyagi, erkölcsi helyzetéről annak javításáról.

99. KÁLLAY István: A magyar nyelvtan, népiskoláinkban = 1860, 208-213.

100. Az elemi tanító hivatása. (Tanítói tanácskozmányt megnyitó beszéd) = 1860, 213-218.

Az iskolák átalakításának reformjáról, annak fontosságáról. A cikk szerzőjére vonatkozó adat nincs.

101. **: A békési ág. h evang. egyházmegye által a tanító vizsgálobizottmányok számára kiadott utasítás = 1860, 214-224.

Az állást vállaló tanítónak vizsgát kell tenni az esperességi gyűlés előtt. A lapok alján a szerkesztő megjegyzései.

102. VINCE Sándor: Mikép vezéreljük növendékeinket honszeretetre? = 1860, 245-257.

A hon szeretetére még kicsiny korban kell nevelni a gyermeket. A haza szeretete ne legyen más, mint általános emberszeretet: az ősi magyar jellem ismerete, az őseink tisztelete, a történelem tanítása, a földrajzismeret, a magyar nyelv tanítása. Mit jelent a gyerek a nemzeti lét, a társadalmi élet szempontjából?

103. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: A német tanítók XI nagygyűlése Kóburgban 1860. Máj. 29-30, és 31 napján = 1860, 258-268.

A tanácskozás napirendjét írja le. Első nap: emberiség, a természet szeretete. Második nap: a falusi multságokon, az élet durvaságaiban tapasztalatokat hogyan lehet ellensúlyozni a gyermek nevelésében, vallásos neveléssel, zenével, énekléssel, játékkal: önállóságra nevelés, az egyén szabadságát kell hirdetni, egymás iránti tiszteletre neveljünk. Harmadik nap: a két nem a fiúk és a lányok nevelésében felmerülő különbségekről.

104. G.J. [GÁSPÁR János]: Ismét egy hang külföldön, az iskolaügyünkről 1860, 271-274.

Az Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung f. é. 42. számában elmarasztaló cikk jelent meg a magyarországi népiskolákról. Az áttekintést 1859-től adja. A bécsi Wiener Zeitung is foglalkozik a magyar oktatással. Az első tanítóképző a felső-lövői (1845), alapítója Wimmer, Gotlieb Ágost

lelkész. A második a soproni (1858), majd a nyíregyházai (1859). A negyedik Szarvas(?) a gimnáziumhoz csatolva, valamint Debrecen, Pápa, Nagy-Körös, Sárospatak. Ezek a protestáns intézetek.

105. SZEBERÉNYI Andor: Kállay István alsó-szuhi hely. hitv. iskola-tanítójának üdvöt! = 1860, 274-275.

A nagylaki evangélikus lelkész ír a tanítók tekintélyéről.

ld. 90.

106. 2x24: „A Szarvason alakuló tanítói képezde ügyében” = 1860, 275-277.

A tanítóképző gondolata 1856-ban a Békéscsabán tartott esperességi gyűlésen vetődött fel. Tatay István 1856-ban indítványozta, hogy a szarvasi gimnáziumhoz csatolva indítsák meg. 1860. Szept. 5-én Orosházán megtartott esperességi gyűlésen ismét tárgyalták a szarvasi képző létesítését. Horváth Sámuel a Protestáns Egyházi és iskolai lapban közölt írást is erről.

ld. 58, 117, 123.

II

NEVELÉSI VEZÉRCIKKEK

/Iskolai lap, 1861/

Mutatványszám. 1861. Febr. 28.

Iskolai lap, protestán nevelészeti közlöny

107. [SZEBERÉNYI Lajos]: A nevelés barátaihoz = 1861. Mutatványszám, febr. 28. 1-3.

A „Néptanítók könyve” c. alatt eddig megjelent lap helyett „Iskolai lap” címen havonta 3 alkalommal megjelenő lapot ad ki. Közlönyül kíván szolgálni. 4000 tanító csak fönn tud tartani egy lapot, hisz Németországban 35 ilyen létezik. Előfizetési díj egy évre 2 forint. Előfizetéseket Szegedre, az Iskolai lap szerkesztőségébe, a kiadóhivatalhoz kéri.

108. Írás és olvasás = 1861, Mutatványszám, febr. 28. 4-5.

Eddig az olvasást tartották minden műveltség alapjául, az írás majd jön magától, s hogy beszélni is megtanuljon, arra senki sem gondolt. A cikk végén a zeneelméleti német nyelvű könyvet ajánlja.

109. ZSINDEL István: Jutalmazott pályamunka = 1861, 1-4.

A Néptanítók könyve meghirdetett pályamunka díjazott dolgozata. A jutalom díjat Tavaszi János orosházi ügyvéd adta.

110. G – y [GÖNCZY Pál]: A pozsonyi főtanoda igazgatójának 1762-ben kiadott utasítás = 1861, 20-25.

A Gamauf György Ernő latin nyelvű, *Induction pro Domino Clarissimo Rectore c.* munkájából való részlet.

111. KÁLLAY István: Iskolai titok. Az alsó-szuha h.h. négy osztályú nép., s példányiskolából = 1861, 25-28.

A négyosztályú népiskolai leckerend + táblázat. Az énektanítás fontosságáról.

112. Hol a baj ? = 1861, 33-37.

Egy életét s mindenét iskolájának áldozó, de szegény tanító válaszol Rákosi Tóth László cikkére, mely a Néptanítók könyve-ben 1855-ben jelent meg. A tanítók bajaira csak egy „tömeges folyamodvány” lenne az orvoslás. De konferenciára még a legtöbb helyen sincs kilátás. A cikk végén a szerkesztő válaszol.
ld. 6.

113. Az iskolaigazgatóság: A n. k. karcagi ev. ref. Négyosztályú algimnasium 1860/1-ik tanfolyamáról = 1861, 41-43.

Csak két fizetett tanára van, Nagy Soma és Csecsődy József. Kovács Imre fizetés nélküli, lelkesedésből vállalja a tanítást.

114. KÁLLAI István: Előkészületek az olvasáshoz = 1861, 43-45, 49-54, 57-60, 68-70.

Pedagógiai cél: a lehető legrövidebb idő alatt, a legalaposabban megtanítani írni, olvasni a gyermekeket. A szülő és az iskola dolgozzon együtt, egy akarattal.

- 115- GONDA László: Népiskolai pénztár = 1861, 65-68.

Az iskolák jövedelmi forrásairól. A lap alján a szerkesztő megjegyzése.

116. SIMON S[ámuel]: Fizessünk elő az Iskolai lap-ra = 1861, 81-84.

283 előfizetője van eddig a lapnak. A protestans néptanítók száma 4000. A cikk végén szerkesztői jegyzeteket találunk, az előfizetésre, a lapra vonatkozó gondolatait is közli.

117. PETZ Gyula: Általános terv, miként véli a békési ág. h.ev. esperességi választmány a néptanító képezdét összekapcsolhatónak a szarvasi nagy-gymnasiummal. = 1861, 89-95, 101.

Minta-iskola (gyakorló elemi iskola) felállítását kéri: egy magyar és egy tót nyelvű iskolát is.
ld. 58, 106, 123.

118. PORCSALMI Sámuel: Néptanítói értekezletek = 1861, 96-100.
A tanítói olvasó-egyletek alapítását sürgeti. A folyóirat megrendelésre hívja fel a figyelmet.
119. V. S.[VINCE Sándor]: Taníttassék-e a honi történelem iskoláinkban s miként? = 1861, 105-109, 113-116.
A készülő történelmi tankönyvekről ír.
120. G –y [GÖNCZY Pál] : A magyarországi protestansoknak a félévi vizsgák, szünnapok és félévi jelentések tárgyában m. k. helytartótanácsához 1820-ban tett fölrata = 1861, 116-118.
Gamauf György Ernő Serenissime etc... c. munkáját közli a latin nyelvű gyűjteményből.
121. Sz-i. [SZEBERÉNYI Lajos] : A német tanítók 12. nagy gyűlése Köthenben 1861, máj. 20., 21., 22. és 23-dikán = 1861, 121-126, 129-131., 143-146., + 2 tl. 160-162.
Milyen legyen a német tanító? Történelmet tanítsanak-e vagy sem?
Kíváncsú-e a tanítónők működése az oktatásban? A 17. sz. közli a soproni evangélikus iskola tanítóképző rajzát.
122. [ZSINDEL István]: Céladatoló teológiai oktatás s ellenszerei = 1861, 137-143., 149-156.
Az oktatásnak egyéninek kell lenni, hogy minden nevelő önmaga tapasztalatán okuljon. A tanító tanítsa meg a növendékeit tanulni.
123. PÁLFY József: A soproni ev. tanítóképezde = 1861, 165-170.
A szerző (a soproni evangélikus tanítóképző vezetője) hivatkozik Petz Gyulára, aki a szarvasi képzőről irt tervezetet. A 144. oldal után két rajzok közül a képzőről, mely V. K. rajza.
ld. 58, 117, 160.
124. G – y [GÖNCZY Pál] : A prot. Tantervek a r. kath. Tantervhez idomítása tárgyában a dunántúli ág. vall. Egyházkerületének 1817-ki martius 17-kén Kőszegen tartott egyházkerületi kis gyűlésben kelt. A n.m. m.k. helytartó tanácsához fölterjesztett tudósítása = 1861, 170-171.
Gamauf György Ernő latin nyelvű gyűjteményéből vett közlés.
125. G. y [GÖNCZY Pál] : A kivonat az 1807. július 1-én Csöngén tartott iskola kerületi gyűlés jegyzőkönyvéből = 1861, 172.

Gamauf György Ernő gyűjteményéből vett közlés, magyar nyelvű kivonata. Iskola fenntartási gondokról.

126. – br - : A gyámintézet és a tanító = 1861,179-180.

Az evangélikus egyetemes gyámintézet célja a szegény gyülekezetek és iskolák segítése, támogatása (1860-ban alakult). Mit tehet a tanító az iskolájáért. A németországi Gusztáv Adolf egyletről.

127. VINCE Sándor: Mi üdvös befolyást gyakorolhat a tanító a növelésre az iskolán kívül? /Dicséretet nyert pályamunka/ =1861,189,197-199, 205-208.

A tanító és a szülők közötti kapcsolatról, a szülői látogatásról Az iskola feladata a gyakorlati életre való nevelés. Ismétlő vagy vasárnapi iskolákról. A népoktatásról. Entz Ferencről ír, a hazai kertészet nagy mesteréről, a fásításról. Az „iskolát elhagyók neveléséről”.

Bibliográfia 195.

ld. 771.

128. Tervezet. A magyarhoni ágostoni hitv. evangélikus népiskolák szervezetére. Általában. A négy tanítóval ellátott négyosztályú népiskola tanmennyisége =1861, 199-202, 208-211, 213-214.

Az elemi és polgári iskola feladatairól.

129. G – y [GÖNCZY Pál] : Iskolatörténeti adatok = 1861,214-219, 225-227.

Gamauf György Ernő latin nyelvű közlése, melyhez magyar nyelvű kiegészítést készített a közlő. Az 1786, 1805, 1813,1816, 1828. Évi határozatokat, utasításokat közöl az iskolák fejlesztéséről.

130. Omega: Miként szoktassa le a tanító növendékeiket a hazugságról =1861, 221-225.

Németből vett közlés. A tanító maga legyen az eszménykép. Az iskola és a szülő közös munkája elengedhetetlen. A cikk szerzője a fordító, az eredeti forrást nem említi.

131. – e - r. [VINCE Sándor]: Összinte szó a h. h. négy egyházkerület által megállapított népiskolai szervezet érdekében = 1861, 229-233.

A „népiskolai szervezet” 3 éve működik. Pályázat hirdetés iskolai kézi- és vezérkönyv írásra. A tanítók fizetéséről. A tanítóképzésről.

132. KÁLLAY István: Elemi számolás népiskoláinkban = 1861, 237-241.

A fejszámolásról. A római és az arab számok írásjelének történetét is adja a cikk. A arab számok elterjedése hazánkban.

133. KÖLTŐ László: A rimamelléki helv. hitv. iskola tanítói énekkar alapszabályai = 1861, 241-243.

A rima- és balogvölgyi tanítók nagygyűlés ülésén énekkart alapítottak. Az igazolatlan mulasztásokért bírságot kellett fizetni. Az alapszabály igen szigorú fegyelmet követelt.

III

ÉLET ÉS JELLEMRAJZOK

134. NOVÁK Dani [Dániel] : Pestalozzi = 1855, 35-42.

Életét és munkásságát ismerteti. Említést tesz Brunszvik Terézről és Váradi Szabó Józsefről is, akik tanítványai voltak. A szerkesztő bibliográfiai kiegészítést készített, mely a lap alján található.

135. Sz. L. SZEBERÉNYI Lajos]: Francke Ágost Hermann = 1855, 110-117.

Nem volt nevelő, de a nevelésre kitűnő hatást gyakorolt. 1663-ban Lübeckben született. Nevéhez fűződik az árvaintézetek alapításának gondolata.

136. Niemeyer Ágost Hermann = 1855, 177-183.

Német pedagógus (1754-1828) jeles pedagógiai könyveket írt.

137. SZEBERÉNYI Andor: Lankaster József = 1855, 255-263.

Londonban született 1778-ban Néptanító volt. (Neve helyesen Lancaster:)

138. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Salzmann és növelő intézete. (Német kútfőből.) = 1855, 318-324, 384-393.

1744-ben Sömmerdoban (Erfurt mellett) született. Tanítványait kereskedelmi ismeretekre is oktatta, nemcsak a mesterségekre. A cikk az 1785-1803 közötti időszakot írja le.

139. Necrológ. Placskó István = 1855, 325.

A békés-csanádi evangélikus egyházmegye esperese, a szarvasi evangélikus egyház egyik lelkésze.

140. □: Molitorisz Ádám = 1855, 325-326.
Gimnáziumi tanár Mezőberényben.
141. Necrológ: Obernyik Károl = 1855, 326.
Hajdúnánások született, Pesten halt meg. Tanár volt Kecskeméten.
142. Necrológ: Karika János = 1855, 326.
Kecskeméten tanár volt.
143. DELHY János: Chován Zsigmond = 1855, 326-328.
A neves szarvasi tanító, orgonista (1796-1855).
Szarvason halt meg.
144. SZEBERÉNYI Andor: Komen Ámos János = 1856, 41-51.
Comenius Sárospatakon tanított, a nevelés területén korszakalkotó volt. A lapok alján a szerkesztő Comenius munkáiból közöl részleteket.
Bibliográfia a 46-47p.
ld. 145.
145. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos] = 1856, 51-53.
Szeberényi Andor cikkéhez a szerkesztő közöl idézeteket Comeniustól.
ld. 144.
146. K –y M.: Vehrli János Jakab = 1856, 113-116.
Johann Jakob Wehrli svájci tanító, pályája során főleg a szegény és erkölcsileg romlott gyerekek nevelésével foglalkozott. A tartalommutatóban a szerző K-y M-l-ként szerepel.
147. Campe Joach Henrik = 1856, 176-178.
A német ifjúsági irodalom legtermékenyebb írója.
148. BALÓ Benjamin: Bántó Mihály életrajza = 1856, 279-296.
1772-ben Szolnok vármegyében született, 1824-től Boldogfalván néptanító.
149. R[IMLER Károl]: Klarenbach Adolf = 1856, 381-384.
A 15. sz. végén született Meldorfban. Münsterben és Kölnben tanult. Oktatói pályára készült. 1528-ban Kölnben eretnokség vádjával elfogták, ez év szeptemberében máglyahalált halt barátaival, Fleisteden-nel és Klopissal együtt. Wiesmann-tól átvett cikk.

150. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Rochow Fridrich Eberhard=1857, 38-42.
Rekehanban 1734-ben született, s a népiskola felemelkedéséért harcolt.
Jótekönyködása a nevelés területén kiemelkedő volt. Wohlfarth Ernőtől
átvett cikk.
151. * * *[SZEBERÉNYI Gusztáv]: Szeberényi János = 1857, 120-122.
1778-ban Nagyfalun, Árva megyében született, s az iskolaügy
fejlesztésért fáradozott. Sokat publikált latin nyelven. A cikk végén a
szerkesztő megjegyzése. Ugyanitt kézírással bejegyezve a cikk írójának
neve: Szeberényi Gusztáv.
152. L.: Dinter Gusztáv Frigyes = 1857, 183-186-
Németországban, a nevelés terén végzett kiemelkedő munkát. 1760-ban
született, 1831-ben halt meg.
153. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Stefáni Henrik. (Német kutfő után) =1857,
252-257.
1761-ben Gmündenben született. A hangoztató olvasás úttörője
154. T. K. [TORKOS Károl]: Kovács Timóth = 1857, 317-321.
Orosházi tanító (1788-1821)
155. Sz. i. [SZEBERÉNYI Lajos]: Melanchton mint a növelészet reformátora =
1860, 111-116.
Megemlékezés halálának 300. Évfordulójára. Melanchton az iskolák
fejlődésére közvetlen hatással volt. Tanulmányokat írt, felolvasásokat
tartott iskolalátogatási munkájáról, pedagógiai nézeteiről. Wittenbergben
előadásokat tartott. Bibliográfia a cikkekben.
156. GONDA László: Brighman Laura. /Olaszból/ = 1861, 173-178, 181-185.
A vakok intézetének betege volt és az intézet igazgatójának tanítványa. A
vakok intézetének igazgatója Howe, aki a vakok írásának megalkotója.

„MAGYAR TANFÉRFIAK CSARNOKA”

157. I. G – y [GÖNCZY Pál]: Ströcker Lénárd = 1860, 14-17,
Bártfán született. 1510-ben Wittenbergben tanult, Luther és Melanchton
Fülöp tanítványa volt. A bártfai gimnázium igazgatója, a reformáció ter-

jesztője. Jelentős írói munkássága is. Bibliográfia a cikkekben.

158. II .G – y [GÖNCZY Pál] : Misovic Mihál= 1860, 109-111.

Horváthországban, Szmrecsánban született.1690-ben a hét éves Bél Mátyást is tanította. 1699-től Osgyánban élt, maj Selmecen iskolaigazgató. Rozsnyón halt meg 1710-ben. Bibliográfia a lap alján.

159. III. G – y [GÖNCZY Pál]: Deccard János Kristóf = 1860, 177-181.

Sopronban született 1686-ban. Jénában tanított, 1764-ben halt meg. Bibliográfia a cikk végén. (kéziratban maradt munkáit is közli)

160. IV.G – y [GÖNCZY Pál]: Friedel János = 1860, 268-270.

Sopron 1638-1719. Itt is tanított. Irodalmi tevékenységet is folytatott. (álnéven irt J F S P) Bibliográfia a cikkben.

161. V. G – y [GÖNCZY Pál]:Balogh György = 1860, 270-271.

1659-ben Sopron megyében Széphalmon született. Sopronban tanított 27 évig. 1726-ban halt meg. A latin klasszikusok fordítójaként tartják számon, könyvei Lőcsén jelentek meg.

162. VI. G – y [GÖNCZY Pál]:Komáromi Csipkés György= 1961, 73-78, 85.87.

A neves pedagógus (1630-1688) Debrecenben munkálkodott. A cikkben található gr. Erdődy Gábor Andor egri püspök hivatalos jelentése a „Komáromi Biblia” lefoglalása tárgyában. (latin nyelven). Bibliográfia: 87.p.

163. VII. G – y [GÖNCZY Pál] : Fogarasi Pap József = 1861, 156-160.

Szászvár-ban 1744-ben született, Budán 1784-ben halt meg. Több pályadíj nyertese, latinul írta munkáit. Bibliográfia a lapok alján.

IV. IRODALOM
A./ Bírálatok, ismertetések

164. Sz. A. [SZEBERÉNYI Andor]: Egészen új szerkezetű ABC vagy is vezérkönyv az olvasni tanításban és tanulásban. Írta Erdélyi Indali Péter, Szőnyi-növeldei tanár. Harmadik kiadás. Pesten, 1854. Heckenast = 1855, 42-48.
165. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Föld és természetrajz. Népiskolák számára kiadta Jánosi Ferenc tanár. Második megjobbított kiadás. Pest, 1854. Heckenast Gusztáv = 1855, 48-50.
166. – i –s. [SZEBERÉNYI Lajos]: Olvasókönyv. Városi falusi gyerekek számára. Harmadik jobbított és bővített kiadás,. Pest, 1854. Kiadja Heckenast Gusztáv = 1855, 50-51.
167. RÁKOSI [TÓTH László]: Olvasásjáték négy – öt éves gyermekek számára, mely által ők tanító és sajátlagos oktatás nélkül megtanulnak.... Bécs, 1854. Lachner Rudolf = 1855, 51-53.
Említést tesz a könyv bírálója egy német nyelvű szakfolyóiratról: Diesterweg „Rheinische Blätter” (1854).
168. Sz. A. [SZEBERÉNYI Andor]: Kis iskolai földirat, különös tekintettel az Austriai császárságra, rövid vázlatával a bibliai földiratrak Kuttner Sándor által. Pesten, Lampel Róbert = 1855, 53-55.
169. SZEBERÉNYI Lajos]: Tanítók és anyák könyve. Reimann után fordította Szeberényi Lajos. Szarvason nyomtatott Réthy Lipót, 1854, = 1856, 55-56.
A folyóirat tévesen hozta Riemann Karl-ról van szó.
170. Sz – i. A –r. [SZEBERÉNYI Andor] : Két szlovák nyelvű könyv ismertetése. A.) Kreslanský evangelický a w katechismus podlé menšýsho katechismus D. Martin Lutera s priprawau ke konfirmaci pro menšý is wetšj mládez ewangelickau. Wypracowaný skrze Karla Braxatorise ,sl. B. kazatele w Tesárech. W Pešti nakladem Gustawa Heckenast, 1853. B.) Kreštanský katechismus pro školskau i dospelégši mládež ewangelickau. Dje prawnj Wywetliw ky katechismu Luterowa w sobě obsakujici sepsal Štěfan Plačko, cirkve ew Sarwošské S. B. kazatel, acirkwywi ewangelixkých w semioratu Békéšského senior. Páté w nowe prekladnuté a ponaprawené wydáni. W Sarwaši, pismen Leopolda Réthyho. 1854, = 1855, 117-122.

171. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Geschichte das gesammten Erziehungz und Schulwesens in besonderer Rücksicht auf die gyenwärtige Zeit und ihre Forderungen Für Schulaufscher, Geistleiche Lehrer Erzieker und gebildete Elern . Von Dr. John Fr. The Wohlfort Ernő, F. S. Kirchenrathe. Erster Ban. Quedlingburg und Leipzy. Drucku. Verlag von Gottfr. Brasse 1851. = 1855, 183-185.
Történeti áttekintést nyújt a nevelési irodalomról.
172. 34. : Elméleti (?) és nyelvbeli gyakorlatok (,) mint, első iskolai és honnevelési (házi) oktatás magyar és német beszélgetésekben (. – Engel Ferentől, Pest, 1853. Heckenast = 1855, 186-189.
A beszéd tanítása legyen a pedagógia alapja.
173. Sz.L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Erkölcsi és vallásos olvasókönyv. Népiskolák számára, Népiskolai könyvtár. II. köt. Sárospatak, a főiskola betűivel és költségén. 1854 = 1855, 189-193.
174. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Die Kirche und Schule in Nord-Amerika. Uebersiechtlich Beschrieben von Dr. Hermann Wimmer. Leipzig, 1853. Hoffman = 1855, 193-195.
Amerika iskoláiról. A szabad-iskolákról, ahol tandíj nincs.
175. Sz - i - L – s.[SZEBERÉNYI Lajos]: A legegyszerűbb természet- és tapasztalathűbb, s gyakorlatibb nevelési rendszer., különösen szülék számára megkísérté Fáy András. Pesten, nyomtatott Beimel J. és Kozma Vazulnál, 1855. = 1855, 196-198.
ld. 236.
176. RÁKOSI [TÓTH László]: Tankönyv elem- s reáliskolák használatára. Írta Grynaeus Alajos, szatmármegyei kanonok hittudor, tanár stb. 5-d. kiadás., Pesten, Müller Emil sajtója = 1855, 263-270.
Az ismertetésben a könyvet bírálja és új tankönyvírásra buzdít.
177. Sz. L. SZEBERÉNYI Lajos]: ABC- és olvasókönyv az ausztriai birodalombeli katolikus elemi iskolák számára. Bécs,1854. A cs. kir. iskolakönyv áruló hivatalban sz. Annánál János utcában = 1855, 271-272.
178. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Földrajzi vezérfonal. Két tanfolyamban. A Cs. k. osztrák algymnasiumok és alreáliskolák számára. Írta Bellinger J. Németből fordította Fényes Elek. Pest, 1854. Heckenast Gusztáv tulajdona =1855, 272-273.
ld. 184.

179. SZEBERÉNYI Andor: A magyarok története, magyar és német nyelven, kérdéses feleletekben az elemi iskolák növendékeinek felfogó erejéhez képest, röviden előadva, több nagyobb munka után írta Neumann S.A. az óbudai nyilvános normalis iskola főoktatója. Negyedik javított és bővített kiadás. Pest, 1855. Geibel Armin = 1855, 328-333.
A nevet a Petrik-bibliográfia is csak így hozza.
180. P.: Dicsénekek (hymnusok) folyó beszédben gyerekek számára. Angol nyelven szerkesztette Barbouldnő, franciára fordította Coquerrel Athanáz, a franci 6. kiadásából magyar gyerekek számára fordította Baló Benjamin. Aradon, Bettelheim testvérek tulajdona. 1855. = 1855, 333-336.
181. 34.: Aranybánya, Képes ABC, olvasó és gyakorlati (?) könyv. Jó gyerekek számára szerkeszték Ballagi Károly és Batizfalvi István. Pesten, Geibel Armin Sajtója, 1852. = 1855, 336-338.
182. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Magyar-német és német-magyar olvasó, -tan- és gyakorló könyvecske, vagy az első hangoztató - és olvasó könyvének további (hát már volt előbbi?) folytatása. Szerző Ajáky. Pesten, 1853. Kiad. Heckenast Gustáva = 1855, 338-339.
A Petrik-bibliográfia is csak Ajáky-t jelöl.
183. 34.: Útmutatás a latin olvasásra, mint előkészítés a latin nyelvbeli első oktatásra. Magyar és német elemi iskolák számára Írta Toepler Teophil Eduard. Pest, 1853. Heckenast = 1855, 339.
184. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Földrajzi vezérfonal. Két tanfolyamban. A cs. k. Osztrák algymnasiumok és alrealiskolák számára. Írta Bellinger J. Németből fordította Fényes Elek. Pest, 1854, Heckenast Gusztáv = 1855, 339-340.
ld. 178. Ezt a könyvet újból ismertette a szerkesztő.
185. Sz – i L – s. [SZEBERÉNYI Lajos]: Galyfüzér a nevelés virányligetéből. Elvek, esszék, irányzatok, nézetek és adatok a kisdiedvilág, gyermekkori nevelés és óvodák érdekében „Szirmok” című adalékkal, gyermekek számára: Írta Ney Ferenc. Első füzet. Pest, 1855-.Emich Gusztáv könyvnyomdája = 1855, 394-396.
A Nevelési közlöny megjelenése versenyre hívja fel a Néptanítók könyvét. Az marad fenn, amelyik jobb.
186. – i – s – i – s: Segédkönyv a magas cs. kir. közoktatási minisztérium által iskolai használatra rendelt abc- és olvasókönyv szellemében. Iskolamesterek és tanítói pályára készülők számára, készítette Mészáros

- Imre, Vadkert kerületi alesperes és iskolai felügyelő. Pest, Heckenast Gusztáv tulajdona 1855. = 1855, 397-399.
187. Sz – i. [SZEBERÉNYI Lajos]: ABC és elemi olvasókönyv protestans fiú, és leány gyermekek számára. Készítette Bátky Károly Kecskemét, 1855. Budán, 1855. Nyomatott Bagó M. betűivel = 1855, 400-401.
188. * : „Kis köszöntő 100 különféle alkalmi versekben. Új év-, születés-, névnap-, tanodai- s más ünnepélyekre. Az ifjúság számára írta Feller Antal. Pesten, 1856. Magyar Mihály könyvkereskedésében = 1855, 401-402.
189. + : „Új magyar-német képes olvasókönyv 6-10 éves gyermekek számára Ajákytól. Pest, 1855. Kiadja Heckenast Gusztáv” = 1855, 402-403.
A Petrik-bibliográfia is csak Ajákyt jelöl.
190. SZEBERÉNYI Andor: Kalauz az alsóbb-tanodai műolvasás- és elemzésben. Nyelvtanártársai használatára Szovrényi József, cist. r. tanár és magyar akad. tag. Pesten, Heckenast Gusztáv, 1855. = 1855, 403-405-
A kitűnő, logikus felépítésű könyvet a tanítók figyelmébe ajánlja, megvételre javasolja.
191. RÁKOSI [TÓTH László]: Neveléstan, vagy útmutató a helyes gyermek-nevelésre testi, értelmi és erkölcsi tekintetben. Különösen házasok számára. Írta Sasku Károly. Kecskemét, 1854. Szilágyi Károly ny. = 1856, 53-55.
192. Sz – i. [SZEBERÉNYI Lajos]: Magyar olvasókönyv a protestans algynasiumok I. és II. osztályai s az ezekkel párhuzamosan álló reáliskolai osztályok számára. Szerkeszté Erdélyi Indali Péter, Pest, 1854. Heckenast Gusztáv = 1856, 55-58.
193. – br - : Kinek lelke nem örül = 1856, 59-62.
Gondolatok az ifjúsági irodalomról. Magas ára miatt a nép fiai nem juthatnak hozzá.
194. + : A keresztyén vallástan katechismusa Dr. Ziegenben nyomán készítette Székács József. 2. Kiad. Pest, 1852. Trattner Károly = 1856, 116-119.
A lapok alján a szerkesztő megjegyzései. A katekizmust méltatja.
195. UJFALVI [Krisztina]: Közlések a külföldről, fiatal olvasók számára. Írta Jósika Júlia. Első és második kötet. Pest, 1855. Heckenast = 1856, 120-121.
A nevelés sikeréről. A könyv és a nevelés összefüggése.

196. Sz – i. [SZEBERÉNYI Lajos]: Magyarország története. Népiskolák számára Népiskolai könyvtár V. kötet. Második kiadás. Sárospatak, 1855. Sárospataki főisk. = 1856, 121-123.
Ízelítőül az ismertetés után a folyóiratból közölnek egy verset I. Mátyás címen
197. + : A legújabb népszerű ABC- és olvasókönyv. Írta egy nevelő. Pest, 1854. Heckenast = 1856, 123-124.
198. Sz – i. [SZEBERÉNYI Lajos] : Földrajzi kézi Atlasz (.) tanodai s magánhasználatra alkalmazta Dr. Szabóky Adolf, kegyesrendi tanár. Pest, 1856. Geibel Ármin = 1856, 124-126.
A földrajztanítás fontosságáról.
199. + : Tanrendszerű (metodikus) számtanítás, vezérkönyvül népiskolák számára s magán használatra. Diesterweg [Adolf Friedrich] után Veres László, a helv. hitv. debreceni főiskolában neveléstan, s francia nyelv. ny. r. tanára s az elemi fiúiskolák felügyelője. Debrecenben, 1856. Telegdi K. = 1856, 178-180.
200. ÉRMELLÉKI Dániel: Tanító az elemi tanodában, vagy nézleli oktatás mód. Otto után Koller Károl, cisterci rendi áldozár = 1856, 180-185.
201. I. R. : „Magyarhon rövid története. Írta Hecskó Pál”.(Králická historie uhorská země, Sepsal Pawel Hecko.) Szarvason, Réthy Lipótnál, 1856, 185-192.
A lapok alján a szerkesztő megjegyzéseiben olvassuk, hogy a könyv szigorúbb bírálatát ismételt sürgetések tették szükségessé. Tanulság: a szerző nem ért az iskolai tankönyv íráshoz. Szó van Radlinsky Andor szlovák nyelvtanáról is.
ld. 209-210.
202. Zs. [ZSINDEL István] Világ(-) és földismeret. Népiskolák számára. I. rész. Népisk. Könyvtár. III. Köt. Második kötet.. Sárospatak, a főiskola betűivel. 1855 = 1856, 192-194.
A sárospataki főiskola vállalkozása: „Népiskolai könyvtár” c. sorozatot indított a tanítók számára.
203. B.[ELLINGER] J.: Rövid Földrajz. (Kátký zeměpis.) Sz. L. A csabai ev. egyh. Költségén. Szarvason Réthy Lipótnál. 1856.= 1856, 194-196.
A könyvet gyakorló tanító írta, aki egyaránt érti a magyar és a tót nyelvet.

- 204.- r. - : Észrevételek Bellinger Fényes által fordított földrajzra = 1856, 196-201.
A kiadónak javasolja a tankönyvek gondos ellenőrzését.
205. - : Természetrájz. Népiskolák számára. Népiskolai könyvtár IV. kötet. Második kiadás. Sárospatak, a főisk. Bertúivel és költségén. 1856 = 1856, 296-299.
206. - : A „Népiskolai könyvtár” = 1856, 299-301.
A sorozat szerzőgárdáját ismerteti és vállalkozásukat méltatja. A szerkesztő véleménye az ismertetés végén.
- 207.- 34. : Népszerű szabványok gyerekek számára. Írta Tóth László. Első füzet. Szeged, 1855. Burger Zsigmond. = 1856, 302-303.
A könyv célja a babona, az együgyűség legyőzése, verses formában. A jószándék nem a legszerencsésebben sikerült, naiv könyvecske.
- 208.- TARNÓCI: Lanti Sándor szépírás mintái. Pesten, Magyar Mihál könyvkereskedésében = 1856, 304-307.
A könnyebb betűktől a nehezebb felé halad.
209. *** [SZEBERÉNYI Gusztáv]: A Néptanítók könyve” t. szerkesztőjéhez. Egy kis polemia. = 1856, 307-309.
A szigorúan megbírált könyv vádjainak visszautasítása A lapok alján a szerkesztő megjegyzéseivel.
ld. 201, 210.
- 210.- HECSKÓ Pál: I. R 10) [! I. R-nek] „Magyarhon rövid története” című munkácskám bírálójának = 1856, 315.
A lapok alján a szerkesztő megjegyzései.
ld. 201, 209.
- 211.- 34. : Általános tanítástudomány, a mesterképző intézetek számára. Budán a cs. kir. magy. Egyetemi nyomda betűivel = 1856, 384-386
A katolikus tanítóknak ajánlja. Tanítóképzőkről, a tanításról, a tanítás segédeszközeiről.
- 212.- Zs, J. : Természetrájz. Népiskolák számára. Népiskolai könyvtár IV kötet. Sárospatak = 1856, 386-388.

A természettudomány gyakorlati alkalmazásáról. E célt szolgálja a Magyar Gazdasági Egylet által 1844-ben kiadott „Gazdasági kistükör” és a Sárospatakon 1841-ben megjelentetett „Gazdasági természetrajz”.

213. 33. : Tervezet a magyarhoni -. h. evang. tanodák célszerű elrendezésére. Készített, tudós, közép- s ipartanodákért; a magas kormány tanrendszere nyomán Bereznay János tanár. Kiadatott a bányai ev. egyházkerület költségén. Pest. Nyomatott Landerer és Heckenastnál, 1852. =1857, 42-46.

A nők, a tanítók emancipációjáról. A szerkesztő megjegyzése: az ismertetett könyvet ő nem ajánlja, mivel annak írója más hitfelekezetű, s így az nézeteltérést okoz.

214. RÁKOSI [TÓTH László] : 1./ Elemi oktatás, beszéd, írás, olvasásban. Népisk[olai] könyvtár I. köt. Sárospatak, a főiskola betűivel, 1853. 2./ ABC és elemi olvasókönyv. Népiskolák számára. Kiadja a tiszamelléki helv. hitv. egyházkerület. Harmadik kiadás. Sárospatak, a főisk. betűivel. 1856. = 1857, 47-51.

A könyvismertetésen túl arról is szól, hogy az iskolák fenntartói tartsák be a tanítási menetet, s a gyerekek felvétele ne rapszodikus legyen, hanem tervszerűen évenként egyszeri.

215. Sz – i. [SZEBERÉNYI Lajos]: Keresztyén 9-14 éves ref. gyerekek számára két füzetben. 1. füzet: keresztyéntani előismeretek. Készítette Baló Benjámin, aradi ref. lelkész. Második javított és bővített kiadás., Aradon Kiadó Bettelheim testvéreknél bizományban. Gyula, 1856, Réthy Lipót nyomdájában = 1857, 51-53.

Felhívás a füzet megrendelésére. Mivel a kérdések és feleletek formájában megírt tankönyvet nem tartja jó módszernek, az csak a tanítók belső használatára alkalmas.

- 216.L. : Elemi képzéstan. Berthes H. J. után németből. Pest, Kiadja Heckenast Gusztáv, 1857. = 1857, 123-124.

A könyvet Dienes Lajos és Kempelen Győző dolgozta át magyarra. A könyvben iskolai imádságokat írt Weinhofer József. A könyv foglalkozik a vasárnapi iskolával is.

217. 34. : Az emlősök természetrajza képekben, részint a természet, részint a legjelesebb állattani képgyűjtemények után rajzolva, finom és hű színezettel, az ifjúságnak szemléleti oktatásul, tanodák- és családkörökben(?) dr. Schubert G.H. udv. tanácsos s müncheni tanárok és tanodák számára készült közönségesen ismeretes és kedvelt tankönyve után magyarítá Virányi János. Ezen kívül a természetrajz minden tankönyvéhez

alkalmazható megfelelő szöveggel magyar nyelven. Pesten, Emich Gusztáv bizománya =1857, 125-126.

218. RIMLER Károl: Wyucowánj Konfirmandu, Dra Jána Szeberinyiho, ewang. Superintendenta és Néhai dr. Szeberényi János bányakerületi superintendens vezérfonala a konfirmálandók oktatásában. 1857. Gyulán, Réthy Lipót könyvny. = 1857, 186-190.

Szeberényi János gyászírének alkalmából nemcsak a könyvét méltatja, hanem a szerzőt is.

219. Sz.[EBERÉNYI Lajos]: Általános és részletes tanmód, protestans falusi iskolatanítók számára vezérfonalul készíté Karsai Sándor, tétí evang. lelkipásztor Pápán, a ref. főisk. bet. 1844, = 1857, 190-191.

220. Sz – i. [SZEBERÉNYI Lajos] : a./ Vezérkönyv a magyar nyelvtanításban. Tanítók számára. Népiskolai könyvtár (.) VI. kötet. Sárospatak, nyomtatva a főiskola betűivel és költségén. 1855. b/ Magyar nyelvtan gyakorlatilag szerkesztve. Népiskolák számára. Második kiadás. Sárospatak, nyomtatva a főisk. betűivel és költségén. 1856. = 1857, 192-193-

A jól használható könyvet megvételre ajánlja.

221. A. D. L. [Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung]: Die vier Jahreszeiten. Von E.A. Roszmeszler. Mit einer Vegerationsasicht und 95 in den Textgedruckten Illuster in Holzschitt und Typen – Naturselbstdruck von Ed. Kretzscmár. Voldsauggabe. Gotha. Hugo Scheube. 1856. 4. füzet =1857, 194-195.

A természettudomány legújabb vivmányait foglalja össze Emil Adolf Rossmässler.

222. 33. : Vezérkönyv az elemiszámtanításban egész és törtszámokkal, tanítók számára nép és felsőbb iskolákban, Népiskolai Könyvtár VII.füzet Sárospatak, a főiskola betűivel és költségén. 1856. = 1857, 258-260.

A könyv igen alapos és jól használható kézikönyv. Részletes ismertetést ad.

223. Zs. I. [ZSINDEL István] : „Die Physik in der Wolkschule v. Dr. F. E. Johannes Crüger” mit aschtzig in den Text eingedruckten Holzschitten Erfurt und Leipzig. 1856. = 1857, 326-328.

Természettudományi könyvet ajánl, amelynek első része a pedagógusoknak nyújt gyakorlati segítséget, a második a tanulóknak szól, a harmadik rész pedig kísérlet.

224. RIMLER Károl: Aus dem Reiche der Naturwissenschaft (a természettudomány országából) von A Bernstein, Berlin 1853-56. = 1857, 321-326.
A falusi elemi iskolai tanítók további önképzéséhez ajánlja a könyvet. Javasolja a Néptanítók könyve szerkesztőjének, hogy a folyóiratban a természettudományoknak is adjon helyt, mert az így színeesebb és érdekesebb lesz.
225. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos] : Kishegedű, vagy magyar dalok kis gyerekek számára. Kiegészítette Horkai bácsi. Pesten, 1857. Kiadja Heckenast Gusztáv = 1857, 369-370.
A könyvből közöl egy verset, mely a tanítói hivatásról szól. Itt említi az 1856. évi mellékletet, a „Kis kert”-et, amely gyermekdalokat közöl.
226. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: A szív tolmácsa. Ünnepi és névnapi üdvözlő versek gyerekek számára. Írta Horkai bácsi (nem Bácsi) M. Sziget, 1857. Kiadta Kádár József. = 1857, 370-371.
227. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Az alaktan és mértan elemi tanítói (tanítványai) használatára írta Düringer János, a pesti ág. v. ev. elemi főtanoda IV. fiúosztályának tanítója. Pest, 1858. Pfeifer Ferdinánd bizománya = 1857, 371.
Kétnyelvű (magyar-német) tankönyv.
228. Sz. I. [SZONTÁGH István : Heimatkunde von Königreichen Ungar. Von Martin L. C. Rózsaági. Arad, 1858. Verlag von Gebrüder Bettelheim = 1857, 371-372.
A földrajzi olvasókönyv Magyarországról statisztikát közöl, kerületek, megyék, járások szerint, a lakosok megosztása szerint. A recenszus felveti: magyar nyelven mikor adnak ki ilyen földrajzi olvasókönyvet?
229. V. S. [VINCE Sándor]: A h. h. négy egyházkerületi népiskolai egyetemes választmánya által kimunkált, s a négy egyházkerület jóváhagyásával az 1858-ik évi szept. 28-29. s 30-ik napján megállapított Népiskolai szervezet, s pár igénytelen szó a fölött. = 1860, 21-28.
A tökéletesen kidolgozott tervezet a népiskolák életében fordulópontot jelent. Két részre oszlik: I. Tanterv, II. Tan-könyvek és tan-eszközök. A könyvismertetésben külföldi jeles pedagógusokat is megemlít.
230. Zs. I. [ZSINDEL István]: Schule de Pysik, auf einfache Experimente gegründet und in populärer Dorstellunk für Schule und Haus etc. von Dr. F. E. J. Crüger. Erfurt und Leipzig. Gotth. Wilhelm Körners Verlag. = 1860, 28-38.

Az ismertetés kapcsán fejtegeti, hogy a pedagógia foglalkozzon a természettudománnyal is, mert a kor megköveteli és ugyanakkor a gyakorlati haszna is jelentős.

231. SZEBERÉNYI Lajos: Legújabb szerkezetű fali táblák. Összeállította Szeberényi Lajos. I. II. Nagy ív. Nyomtatta és kiadta Réthy Lipót, Aradon, 1859. = 1860, 39-40.

Az elemi oktatás jó segédeszköze. A szerkesztő a saját könyvét ismerteti.

232. 34. : A soproni evang. iskolatanítói képezde által kiadott könyvek. 1./ Dr. Luther Márton kiskátéja. Fordította és kiadta a soproni ev. iskolatanítói képezde. 2./ Dr. Luther Márton kis kátéja Wendel Henrik magyarázatával. Fordította és kiadta a soproni ev. iskolatanítói képezde. = 1860, 86-88.

A könyv hibája, hogy néhány értelmezés nem elég szabatos. Helyesírási hibák is találhatók a könyvben.

233. □ : Az új pénzzel (?) számvetés. Népiskolai vagy magán használatra. Írta egy karcagi ref. Tanítól. Pest, Osterlamm Károly, 1859. = 1860. 88-89.

... Minden tekintetben jeles munka. A soproni evangélikus iskolatanítói képző által kiadott könyv.

234. Sz. A. [SZEBERÉNYI Andor]: A keresztény anyaszentegyház rövid története: protestans ifjúság számára. Kiadta a soproni evang. iskolatanítói képezde. = 1860, 128-129.

Tankönyvként ajánlja a gimnáziumi tanulók számára.

235. F. : Melancton Fülöp élete (,) a nagy reformátor halála háromezázados (1860. ápr. 19.) emlékünnepeére kegyelet oltárul. Írta Boros Mihály. Pest, 1860. = 1860, 129-130.

ld. 162.

236. – i – s. : [SZEBERÉNYI Lajos]: A Halmay-család. Erkölcsi és tudományos olvasókönyv növendékek és nem növendékek számára. Írta Fáy András. Két kötet. Pest, 1848. Kiadja Heckenast Gusztáv = 1860, 130-133.

A könyv elbeszélés formájában nevel, tanít és a természettudomány rejtelseibe is bevezet.

ld. 175.

237. ***[SZEBERÉNYI Gusztáv]: Keresztény egyház-története (helyesebben: egyháztörténet) helv. hitv. népiskolák használatára. Kiadták a m(áramaros) szigeti h. h. főelemi iskola tanítói. M. Sziget. A cs. kir. állami nyomdából. 1860. = 1860, 189-190.

238. Vezérfonal a világtörténet előadásában : helv. hitv. népiskolák használatára. Kiadták a m. szigeti h. h. főelemi iskola tanítói. M. Sziget. A cs. kir. Állami nyomdából. 1860. = 1860, 220-223.
239. ** : A soproni képezde által kiadott könyvek. 4./ Elemi olvasókönyv evang. népiskolák számára. Készült a dunántúli ágost. hitv. ev. egyházkerület megbízásából. Kiadta a soproni ev. iskolatanítói képezde. Sopron 1859. 5./ Ugyanehhez: Fali olvasótáblák XII. = 1860, 223-224.
240. A. S. Z. [Allgemeine Schul – Zeitung] : Leicht fassliche Harmonie und generalbasslehre = 1861, Mutatványszám. Febr. 28. 5-6.
Zeneelméleti könyv.
241. 34. : Abc(-) és olvasókönyv. Ág. hitv. evang. iskolák számára szerkesztette Rimler Károly. Pest, 1860. kiadja Pfeifer Ferdinand 1860. = 1861, 4-6.
A tankönyvet elmarasztalja, de ezzel is be kell érni.
242. Sz – i. [SZEBERÉNYI Lajos]: Az iparosok(,) vagy László mester. A „Szegedi Híradó” által tíz arannyal jutalmazott pályamű. Írta Barsi József, Szeged, nyomtatta Burger Zsigmond, 1860. = 1861, 29.
243. 2x2=4: „Vallástan”. Vezérfonal az ág. hitv. evangélikus konfirmálandók oktatásában. Kiadta Sztreho András losonci ev. lelkész. Pest. Kiadja Osterlamm Károl, 1861. = 1861, 37-39.
Szeberényi János 1857-ben hasonló könyvet adott ki. Sztreho András Szeberényitől merítette mondandóját.
ld. 245.
244. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: „Egész új szerkezetű ABC, vagyis vezérkönyv az olvasás tanításra és tanulásra. Írta s a versolvasmányokat szerkesztette Erdélyi Indali Péter. Pest, 1860, Kiadja Heckenast Gusztáv = 1861, 46.
245. SZTREHO András: Észrevételek vallástanomnak e lap 4. számában „2x2=4” jegy alatt megjelent bírálatra. = 1861, 60-62.
A vádat visszautasítja, miszerint a Vallástan c. művét Szeberényi Jánostól kölcsönözte volna. Szerkesztői reflexiók a lapok alján.
ld.. 243.
246. 34.: Népszerű gyakorlati mértan. Közrebocsájtotta Nagy Soma, h, mérnök és tanár. Pest, 1860. Osterlamm K. = 1861, 102.
Gyakorlati tanácsal látja el a gazdákat. A falusi iskolák tankönyvül is használhatják.

247. 34.: Utasítás evang. népiskolataníók számára. Készítette Pálfi József (,) a soproni evang. tanítóképezde igazgatója. Pest, Osterlamm Károly. = 1861, 118-119.
248. □ : Szervezeti javaslat, az erdélyi ev. ref. főtanodák rendezésére, bizottsági megállapítás nyomán dolgozta Gáspár János, nagy enyedi növelés tanár és iskolamesteri képezde igazgatója, stb. Kolozsvár 1861, 131-135.
A testnevelés-tanítás fontosságáról.
249. □ : Néptanodai oktatástan, gondolattöredékekben. Tanodai igazgatók, tanítók, növelők és növelésbarátok számára Kellner Lajos porosz kir. kormány- és tanügyi tanácsos után magyarította /talán fordította?/ Kempelen Győző. Szegeden Burger Zsigmond-tulajdona, 1860. = 1861, 219.
250. 34.: A magyar nyelv gyakorlati tanfolyama. Kellner Lajos után írta az 1 és 3.4. kötet Kempelen Győző, a 2-dikat Preszner János. Burger Zsidmond tulajdona. Szeged, 1860-61. = 1861, 227-228, 233-234.
A könyv használatát nem ajánlják, a német nyelvtan szabályait a magyar nyelv nem használhatja.

B.) KÖNYVÉSZET.

a./ Magyar nevelészeti irodalom. Új könyvek

251. Magyar növelési irodalom = 1855, 56-57.

A magyar nyelvű nevelési szakirodalom csekély, de ezt a keveset össze kell gyűjteni. A Pesti Napló könyvészeti rovata után:

- Kiss Bálint. Első és oktató az írás, olvasás és rajzolás kezdetének ABC-jével. Pesten, 1844.
- Denzel. Vezérlés a szemléző oktatásra. Pest. Heckenast, 1846.
- Galura B.: A keresztyén jó növelés útmutatója. Pest, Heckenast, 1847.
- Fáy András. Növelés és növelő intézetek hazánkban. Pest, 1841.
- Edvi Illés Pál. Első oktatásra szolgáló kézi könyve. 2. d. kiad.
- Szilasi János. A nevelés tudománya. Buda, 1827. 2. Köt.
- Warga István. Vezérkönyv az elemi nevelés és tanításra. Buda, 1837-38
- Zsoldos Ignác. Nevelésünk hiányai. Buda, 1836.
- Tavasz Lajos. Nevelési emléklapok, Pest, 1846-47.

- Majer István. Neveléstan. Buda, 1844.
- Ney Ferenc. A nevelés hatása Magyarhon népeinek erkölcsiségére, 1848.
- Kacs Kovics Lajos. Közlemények a kidedóvás és nevelés köréből, 1842.
- Szabó János. A hazabeli kisebb iskolák jobb lábra állítására, nevezetesen, hogy kellene azokat idustriális iskolákkal egybekötni. Különös tekintettel a protestansok iskoláira. 1817.

252. Növelési és iskolai irodalom 1854-ben = 1855, 57-60.

- Gyermekélet a házi állatok körében. Képes és verseskönyv. Pest, Harleben
- Olvasmány a főgymn. Közép osztályok számára. Szerkeszté Vagács Caesar. Pest, Hartleben.
- Gyula és Irma kis történeteik. Frenkel R után, Pest, Geibel Ármin.
- Kedélyes olvasmány. Nieritz után Szilágyi József. Debrecen. Telegdi L
- Föld és természetrajz, népiskolák számára. Kiadta Jánosi Ferenc, tanár. Második kiadás. Pest, 1854. Heckenast Guszt.
- Szent Miklós napja (az ifjusági iratok első füzeté) Franciából, Alvinczi Ferenc.
- Magyar abc a fiúk és leányiskolák számára. Helvét ifjuság oktatására. A debreceni formára Pest, Trattner Károly.
- Természetrajz elemei. Alsóbb gimnasialis osztályok számára. Dr. Sol-tész János által. Sárospatak. A főiskola költségén.
- Vásárfia. Jó gyerekek számára írta Rozgonyi János. Debrecen. Telegdi
- Magyar-német képesabc és olvasókönyv jó gyerekek számára. Pest, Geibel Arm.
- Olvasó könyv városi és falusi gyerekek számára. 3-dik kiadás. Pest. Heckenast.
- Pali és Gyuri, vagy keresztyén szeretet és szigorúság. (Az ifjusági iratok 2-dik füzeté) Franciából Alvinczi Fer. Pest, Lukács L.
- A természetrajz elemei. Az ifjuság számára írta Hanák ker. János 5-dik kiadás,, 114 fametzvényen. Pest Harleben Knor.
- Első ibolya. Tavaszi ajándék kis gyerekek számára. Írta Czelder Már-ton. Sárospatak.
- Erkölcsi és vallásos olvasókönyv. Népiskolák számára (A népiskolai könyvtár 2 füzeté) Sárospatak
- Világ és földismeret. Népiskolák számára. Sárospatak
- Természetrajz. Népiskolák számára. (A népisk. Könyvtár 4-ed. Kötete.) Sárospat
- Tanítók és anyák könyve. Riemel után ford. Szeberényi Lajos. Szarvas Réthy Lipót.

- Általános földrajz. Az algymn. Első osztály számára. Írta Fucks Tamás. 2-ik kiadás. Pest.
- Bibliai történetek a helv. vallású ifjuság számára szorosán a biblia szerint kisedve Dobos János 2-ik kiadás. Pest. Bucsánszky Al.
- A szent históriának rövid summája. Sárospatak, Főiskola bet.
- Enyelgések kis gyerekek számára. Színes képekkel.. Pest. Geibel
- Györke Erdélyt újra utazta. 4-dik kiadás, Kolozsvár.
- Magyar nyelvtan az algymnasiumok első és második osztálya számára. Írta Ihász Gábor. 2.-ik kiadás. Eger. A lyceumi nyomdában.
- Legszebb dalversek, magyar és német nyelven. Első füzet. Kiválogatta Ajáky. Pest. Bicsánszky Al.
- Fali olvasótáblák. Vezérkönyve szellemében írta Erdélyi Indali Péter, tanár Második fele XI-XX. d. Pest, Heckenast.
- Négy fali ABC-és olvasótábla kisededóvodák s elemi osztályok számára Írta E.I.P.[Erdélyi Indali Péter] tanár. Pest,Heckenast Guszt.
- Vezérkönyv az állat növény s ásványtan oktatásban. Népiskolák használatára írta Minikus Vince,zircz-czisterczy r. tanár Kiadta Majer István Pest. Landerer és Heckenast.
- Magyar ABC. Készítette a helv. vallástételt követő dunántuli főtiszt. superintendencia rendeletéből. 13-ik kiadás. Pápán. A ref. főisk. bet.
- Szivképzőköltemények. Szerzé Márki József. Pest. Müller Emil.
- Keresztyéntan 9-14-éves ref. gyerekek számára. 2. füz. Készítette Baló Benjamin, aradi ref. lelkész.
- Közép katekizmus kérdésekkel és feleletekkel.a tanuló ifjuság oktatására. Budán. A cs. k. magy. egyetemi nyomdában.
- Neveléstan, vagy útmutatás a helyes gyermeknevelésre, testi, értelmi és erkölcsi tekintetben. Különösen új házasok számára írta Sasku Károl. Kecskemét. Szilády Károl.
- Kis könyvtár, vagyis hasznos mulatságos olvasmány, gyerekek számára Kiadja Varga Péter, elemi s kisededóvó intézeti tulajdonos. Pest, 1854. Müller Emil.
- Kis lant. Verses szavalatok, a jó gyerekek iskolai ajándékául. 2-dik Kiadás képekkel... Írta Grynaeus Alajos, Vác. Wolf. T.
- Koszorú. Elbeszélések gyűjteménye gyerekek számára. Írta Beőthy Zsigm. Második kiad. Pest. Bucsánszky Alajos.
- Magyarország története, Népiskolák számára. (A” Népiskolai könyvtár V.-dik fürete.”) Sárospatak. Főiskola.
- Népszerű olvasmány, mulattató, szív és észképző,mindenféle irány , nemeket ismertető, bármely vallásbeli serdültebb ifjuság számára. Szerkeszté Motics Imre. Második kiadás. Pozson. Schmidt.

- A szemléleti tanítás képekben. Az osztrák birodalomban használt ABC könyv tárgyaihoz szemléletileg alkalmazva Három kötet =-rétben...Prága
- Legújabb köszöntő az ifjúság és nagyobb koruak számára magyar és német nyelven. Neumann S. Második kiadás. Pest. Edelman
- Legújabb népszerű ABC.-és olvasókönyv. Írta egy nevelő. Pest Heckenast
- Magyar ABC és olvasókönyv. Írta Szabóky Adolf kegyes rendi tanár. Ötödik kiad.
- Nagyobb Abc vagy betűfoglaló, olvasó könyvecske a nemzeti iskolák számára. Budán. Egyetemi nyomda.

253. Új könyvek Magyarok= 1855, 122-124.

- 52 bibliai történetek ev. iskolák és családok számára képekkel A 18. Német kiadás után magyarra fordítva és most nyolcadszor kiadva Sopron. Reichard Adolfnál 1854.
- Rövid- oktatás a keresztyén tudományban melyet a hannoverai káté szerint kiadott a győri ev. gyülekezet. Magyaróvár. Céh Sándor betűivel, 1854.
- Vallásra való bevezetés s a kereszty. Vallás sarkalatosb igazságai. Népiskolák számára. Sárospata Főiskola, 1854.
- Német betűző az ausztriai birodalombeli elemi tanodák számára. Bécs. A cs. kir. Iskolakönyvkiadó haivatalban.
- Vallástan kis gyermekek számára. Figyelemémbresztő és erősítő, értelemfejlesztő, ismeretgyarapító és beszédben gyakorló modorban tanítók használatára készítette Zákány József, a helv. hitv. debreceni főiskolában ezelőtt növeléstani ny. r., most pedig nyugalomra lépett tanár. Második javított kiadás, Debrecen. Telegdi Lajos.
- Elméleti s gyakorlati vallástanmód a leendő nép- s vallástanítók számára. Budán. Egyetemi ny. 1854.
- Abc- és olvasókönyv, Protestan elemi iskolák számára.Írta Erdélyi Indali Péter, tanár s a magy. természettudományi társulat tagja. Pesten, 1855. Heckenast Gusztáv.
- Képes ABC és gyönyörködtetve tanító olvasókönyvecske: Karácsonyi, születési és névnapi ajándékba jó gyerekek számára készíté Varga Péter „elemi s kisedővő intézeti tanító. Második bővített és jav. kiadás. Pest, 1854. Müller Emil.
- Számolástan. Kézi könyvül gymnasiumi, felső elemi tanodai s magán használatra Írta dr. Szabóky Adolf, 1855. Geibel Armin. Első rész,harmadik bővített kiadá -
- Erdély földrajza, a közelebből életbe lépendő legújabb szervezet szerint Alsó rendű iskolák számára,szerkeszté Matusik Nep. János. Kolozsvár

1854. Barnáné és Stein.

- A magyarok története, magyar és német nyelven, kérdéses (?) feleletekben, az elemiiskolák növendékeinek felfogó erejéhez képest röviden előadva, több nagyobb munka után írta Neumann S. A. az ó-budai nyilv. normális iskola főoktatója. Negyedik javított és bővített kiadás. Pest, 1855. Geibel Armin.
- Számolási gyakorlatskönyv a népiskolák II. III. osztályainak számára az ausztriai császárságban. Fordította Szabóky Adolf, keg. rendi tanár Pesten, Bécs, 1854. A cs. kir. Iskolakönyvtár hivatal
- Bibliai történetek kisebb gyerekek számára. Róder Alajos egyetemi hit szónoktól. Nyolcadik kiadás. Pest, Kiadja a sz. István-társulat, 1854.
- Dicsénekek (hymnuszok) folyó beszédben gyerekek számára angol nyelven szerzette Barbouldnő, franciára fordította Coyuerel Athanáz, a francia hatodik kiadásából magyar gyerekek számára fordítá Baló Benjamin. Aradon. Bettelheim testvérek tulajdona, 1855.
Tankönyv elem- s reáliskolák használatára. Írta Crynaeus Alajos, kanonok hittudor, tanár stb. Ötödik javított kiadás, 85 képpel. Pest, Müller Emil.
- A keresztyén erkölcsstudomány summája. Népiskolák számára. Sárospatak Főiskola 1854.
- Nevelői emlékül növendékeimnek. Dr. Tavaszi Lajostól. Pest. 1854, Müller Emilné.

254. N.D.: Új könyvek. Magyarok = 1855, 198-201.

- A magyar helyesírás és szóragozás szabályai. Írta Nádaskay Lajos. Pest, Emich Gusztáv. 1855.
- A természetan alaponaljai. Dr. Baumgartner Endre után készítette Bula Theophil. Bécs. A cs.k. adm. osk. könyveladó hivatalban.
- Mértan alapvonalai tudományosan rendszerezítve. A magyar felsőbb tanodák használatára alkalmazta Hollán Ernő. Bécs. A cs.k. isk. könyvtár hivatal számára. 1854. Nyomatot Ueberreuter Károlnál.
- Általános földrajz alapvonalai a középtanodai első osztály, valamint a reáliskola használatára. Bellinger J. nyomán írt iskolai cseh kézi könyv szerint fordítá Malik Vince. Bécs. A cs. kir. isk. könyvkereskedés igazgatásának tulajdona. 1854. A mechtáristák nyomában.
- Megújított énekeskönyv, az erdélyi nagyfejedelemség beli evangelico reformata anyaszentegyház, különösen pedig iskolák használatára közöses zsinat határozatából s helybenhagyása szerint szerkesztve. Kolozsvár Ny. az ev. ref. főisk. könyvnyomó int. betűivel. Stein János költségén, 1854.
- Szent Dávid királynak és prófétának némely választott zsoltárai. A

francia nóták és versek szerint magyar versekre fordították Szencz Molnár Albert (Kiadás és rét mint fent).

- Általános tanítástudomány, (Didactica generalis). A mesterképző intézet számára A cs. k. egyetemi nyomda betűíve 1854.
- Vezérlapok a szépírásban. Köz. és magánoktatás tárgyául kiadta Lövényi M. J. Hatodik javított kiadás. Első füzet. Nyomtatta Walzer. Pest, 1854,
- Lanti Sándor szépírás mintái. Pesten, Magyar Mihály könyvkereskedésében. Nyomtatta Lencső. Budán, 1855. Kübe metszette Rohn 5 magyar 3 német íráslap.
- Általános földirat és történelem gymnasiumok és reáltanodák alóbb osztályai használatára tankönyvül írta Bumüller János. Az eredeti kéziratból fordította dr. Falk Miksa. Pesten, 1855. Hartleben K.A. sajátja. Nyomtatta Somler Lipót Bécsben, Első rész: Ókor. XII.
- Vezérkönyv a magyar nyelv tanításában. Tanítók számára. (A „Népiskolai könyvtár” VI-dik kötete.) Sárospatak. Nyomtatott a főisk. betűivel és költségén, 1855.
- Magyar nyelvtan gyakorlatilag szerkesztve. Népiskolák számára Sárospatak, Nyomtatott a főiskola betűivel és költségén, 1855
- Magyar nyelvtan gyakorlatilag szerkesztve. Algymnasiumok számára. Sárospatak, Nyomtatott a főisk. bet. és költségén, 1855
- Világ és földismeret. Népiskolák számára. Első rész. (A „Népiskolai könyvtár” III.-dik kötete.) Második kiadás. Sárospatak. A főiskola betűivel és költségén, 1855.
- Magyarország története. Népiskolák számára. (A „Népiskolai könyvtár” V-dik kötete.) Második kiadás. Sárospatak. Nyomtatott főiskola betűivel és költségén, 1855.
- A szent történetek (szent história) rövid summája. Harmadik javított kiadás. Sárospatak. A főiskola költségén és betűivel, 1855 –
- Olvasókönyv. Városi és falusi gyerekek számára. Negyedik jobbitott és Kiadás. Pest, 1855. Heckenast Gusztáv.
- Mutatványok a magyar irodalomból, egyszersmind olvasókönyv serdültebbek használatára. Közrebocsájtja Riedel Szende. Prágában. Schaiba Ignác tujaldona, 1856, Nyomtatott Medán Vilmos Károlynál.
- Bibliai egyezményes szótár a szentirat igéinek föllelésére és magyarázatára vezérlő segédkönyv. Készítette Maklári Pap Lajos, gicei helv. hitv. lelkész. Közrebocsájtják Székács József és Török Pál, pesti ág. és helv. hitv. evang. lelkészek. Pesten, Kiadja Heckenast Gusztáv, 1855.
- Pirostojások. Iskolai ajándéku jó gyermekeknek. Németül írta Schmid Kristóf. Fordította Somogyi Károl. 3-dik kiadás. Kiadja a szent István társulat. Pest, 1855. Emich G. könyvnyomdájában.
- A szent históriának summája, melyben az isten anyaszentegyházának a világ teremtésétől fogva a ker. vallás elterjedéséig lett dolgai , a sz. írásból az időnek szakaszai és rendi

- szerint rövid kérdésekben és feleletekben foglalván előadatnak.
- A protestans ifjuság számára 2-d. kiadás .Pest Bucsánszki Lajos.
 - Kateckezés, azaz keresztyén vallásra való tanítás, mely az Erdélyben lévő unitária ekklézsiák és iskolák szükségére az egyházi főtanács által most újonnan kibocsáttattott. Kolozsvár. Ev. ref. kollégium.
 - A legegyszerűbb természet- és tapasztalathűbb, s gyakorlatibb növe-
lési rendszer.Különösen szülék számára megkísérté Fáy András. Pest
Beimel és Kozma, 1855.
 - ABC vagy betűfogláló s olvasó könyvecske a nemzeti iskolák
Számára. Buda. Egyetemi nyomda, 1854
 - Kis magyar ABC. A falusi iskolák számára. Új javított kiadás.
Buda. Egyetemi nyomda, 1854.
 - A kis tanuló első könyve. Elemi iskolák számára kiadta az erdélyi
unitáriusok egyh. főtanácsa.Kolozsvár. Ref. kollégium, 1854.
Földrajzi vezérfonal. Két tanfolyamban. A cs. k. osztrák
algymnasiumok és alreáliskolák számára. Írta Bellinger J. Németből
Fordította Fényes Elek. Második kiadás. Pest, 1855, Hecke4nast
 - Első ibolya. Tavaszi ajándék gyerekek számára. Írta Czelder Márton.
Sárospatak. Főiskola, 0855

255. Új könyvek. Magyarok = 1855, 273-274.

- Csemegék kisebb gyerekek számára, melyekkel családok és kisded-
óvóknak kedveskedik Gáspár János, növelő. Második javított,
nagy számú verscsemegék s két színezett képpel bővített kiadás.
Kolozsvár, 1854. özv. Barráné és Stein.
- Bibliai történetek. A protestans népiskolák számára. Írta Warga Já-
nos, a nagykörösi helv. hitv. felgym. igazg. A magy. nemz. akad.
tagja. Második, egészen újra dolgozott kiadás. Pest, 1755,
[1855 !] Heckenast J.
- Halotti énekes. Temetkezési alkalmakra. Összeszedte s írta Horkai
Antal. Pest, 1855. Trattner-Károly.
- Szívképző költemények öt könyvben. Szerzé Márky József. Pest,
Beimel és Kozma, 1855.
- Száz és négy választott bibliai történet, melyeket az ó és új szövegű
szentírásból a helv. és ág. hitv. ifjuság számára összeszedett
Hübner János. Újonnan átdolgozott kiadás. Pest, 1855. Bucsánszky
Alajos.
- Halotti énekek. Készítették és kinyomtatták a helv. vallástételt .követő
dunántúli főtiszt. egyházkerület rendelkezéséből, hogy ezekkel a kebelbeli
reform. egyházak halottaik eltemetésekor énekeljenek. Pápán.Ref.
főisk. 1854.

- Magyar-német olvasókönyvecske. Kezdők számára. Bauer Györgytől. Pest, 1855. Müller Em.
- Vezérfonal a magyar és ausztriai történelem tanuláshoz Tanulók számára. Írta Szombathy Ignác. Második bővített kiadás. Székesfehérvár, özv. Szammer Pálné, 1855.
- Kis könyvtár, vagyis hasznosmulatságos olvasmányok, gyermekek számára. Kiadja Varga Péter, elemi s kisdédóvó intézeti tulajdonos. Pest, Beimel és Kozma, 1855.

256. Új könyvek. Magyarok = 1855, 340-341.

- Olvasmányok a gymnasiumi s ipartanodai alsóbb osztályok számára Szovrenyi János cist. r. tan. és m. acad. tagok. Pest, 1855, Heckenast Első kötet. Második. Harmadik kötet.
- Szívmívelő beszélgetések és színjátékok mindkét nemű ifjúság számára Írta Majer István, a Pest városi elemi tanodák és..magánnevelők igazgatója. Pest, 1855. Heckenast.
- Kis köszöntő 100 különféle qalkalmi verskében stb. Az ifjúság Használatára írta Fellner Antal. Pest, 1856. Kiadja Magyar Mihály.
- Kalauz az alsóbb tanodai műolvasás- és elemzésben. Nyelvtanártársai használatára Szovrényi József, cist. r. tan. és m. acad. tag. Pest, Heckenast G. 1855.
- Új magyar-német olvasókönyv 6-10 éves gyerekek számára Ajákytól. Heckenast G. tul. Pest, 1855.
- Segédkönyv a m. cs. k. közokt. Minisztérium által isk. használatára rendelt abc- és olvasókönyv szellemében. Iskola mesterek és tanítói pályára készülőkhöz számára készítette Mészáros Imre, Vadkert kerül. alesperes és isk. felügyelő. Pest, Heckenast G. 1855.
- Elbeszélések és történetek. Mulatta és szívképző olvasmány az ifjúság számára.. Franciából Blanchard M. A. után magyar és német nyelven. Pest, 1855. Geibel A.
- Olvasókönyv az első elemi osztály számára. A cs. k. egyetemi . Nyomda tulajd. Budán, 1855.
- Elemi magy nyelvtan a középiskolák I. osztálya számára. A cs. k. egyet. nyomda tul. Buda, 1855.
- Első nyelvgyakorló és olvasókönyv. Az ausztr. birodalombeli elemi iskolák számára. Bécs, 1855. A cs. kir. iskolakönyv-árushiatal számára.

257. Új könyvek. Magyarok = 1855, 405-407.

- Népszerű neveléstan. Szülők, nevelők, s tanítók számára. Van de ..Kamp Után dr. Zimmermann Jakab, cs. kir. képezdei tanár által, Pesten, 1855. Beimel és Kozma.
- Tanító az elemi tanodákban, vagy nézleli oktatásmód. Dr. Otto után Koller Károl, cissterci rendi áldozár. Pest, 1855, Heckenast Gusztáv.
- Gyakorlati német nyelvtan. Az ausztriai birodalombeli elemi tanodák második és harmadik osztályának számára. Kidolgozta Lonkay Antal. Bécs, 1855. A Cs. kir. iskola könyvkiadó hivatal által.
- Az állattan alapvonalai. Algymnasiumok s reáltanodák használatául, a Hölzelféle ábrákhoz alaklmazva, írta Mimikus Vince, zirc-cist. r. tanár Pest, 1855. Herz János.
- Könnyen érthető alapelemei a természettannak. Alsó reál és gymnasiumi iskolák használatára Schabas Jakabtól. Németből fordítá Hollósy Jusztján, pannonhegyi sz. benedekrendi áld. pap. bölcseleti ..tudor, s a soproni főgymnasiumban természettani tanár. Szöveg közé iktatott 183 fametszettel. Sopron, 1855. Seyring és Hellicke tulajdona. Nyomt. Reichard Adolf.
- Száz és négy válogatott bibliabeli históriák melyeket az ó és az új testamentumi szentírásból a gyengéknek kedvéért összeszedett Hübner János. 14-dik pesti kiadás. (Felsőbb engedelmével) Pesten, 1855. Trattner-Károlyi tulajdona.
- Száz és négy válogatott bibliai történet, melyeket az ó és új szövetségű sz. írásból a helvét és ágostai hitvallású ifjuság számára összeszedett Hübner János. Újonnan átdolgozott kiadás. 41. fametszetű képpel. Pesten, 1855. Nyomtatja s kiadja Bucsánszky Alajos.
- Földrajzi kézi atlas. Tanodai s magán használatra alkalmazta dr Szabóky Adolf, kegyes rendi tanár. Pesten, Geibel Armin sajátja, 1855.
- Német-magyar olvasókönyv. Tanuló ifjuság számára szerzette Balassovics Lajos. Második rész. Harmadik kiadás. Pest, 1856. Kilian Gy. tulajdona Nyomatta Wigand K.F. Pozsonyban, 1855
- Olvasókönyv. Az első elemi osztály számára. A cs. k. pesti egyetemi nyomda tulajdona (1855-dik kiadás) Budán. A cs. k. pesti egyetem betűivel.
- Bibliai történet. Iskolai kézi könyvül közép korú gyerekek számára. Szerzé Róder Alajos, pesti egyetemi hitszónok és nyilv, rend hittanár. Kiadja a sz. István társulat. Nyomtatta Herz János. Pest, 1855.
- A természetrajz elemei. Az ifjuság számára írta Hanák Ker. János, kegyesrendi tanár s a kir. magy. természettudományi társulat rendes tagja. Hatodik javított és bővített kiadás, 114 fametzvénynyel. Pest, 1855. Hartleben K.A.sajátja.

- Gyakorlati módszer a német nyelvnek gyors, könnyű alapos megtanulására. Áhn. (Seidensticker) tulajdona szerint,nyelvtani jegyzetekkel. Oskolák, magántanítók s öntanulók számára szerzé Hartman Lipót. Első tanítók s öntanulók számára szerzé Hartman Lipót. Első folyam (első s második rész) Harmadik kiadás. Nyomtatta Makbreiter J. N. Kanizsán, 1855.
- Győri magyar alphabetum. Komáromban. Szigler testvérek könyvnyomtató intézetében, 1855.
- Magyar nyelvtan az elemi realiskolák számára. Írta Zimmermann ..Jakab. Kiadja a szent István társulat. Ötödik bővített kiadás. Pest, 1855. .. Herz János könyvnyomdájából.

258. Új könyvek. Ifjúsági iratok. = 1856, 58-59.

- Életképek, természettünemények, utazási és vadászkalandok. Az érettebb ifjúság számára. Pest, Geibel Armin. 1850.
- A tündérország. Új regék és mondák 7-12 éves gyermekek számára. Stieff H. leánynövelde igazgatónéje után németből magyarra ford. Komárom, 1854, Szigler.
- Elbeszélések és történetek (.) mulattató és szívképző olvasmány az ifjúság számára. Franciából Blanchard M.A. után. Pest, 1855, Geibel Armin.
- Gyula és Irma kis történetei..Frankel R. után magyarra fordítva. Pest, 1854. Geibel Ármín.
- Pali és Gyuri (,) vagy a keresztyén szeretet és szigorúság. F.L. franciából az 5. Kiadás után fordította Alvinczy. Pest, 1854. Lukács és társa.
- Szent Miklós napja, Írta F.L. Franciából a negyedik kiadás után ford. Alvinczy Ferenc. Pest, 1854. Lukács és társa.

259. Új könyvek. Magyarok = 1856, 63-64-

- Földrajzi vezérfonal. Két tanfolyamban. Írta Bellinger J. Németből ford. Fényes Elek. Második kiadás. Pest, 1855, Heckenast G.
- Első nyelvgyakorló és olvasókönyv. Az ausztriai birodalombeli kath. elemi iskolák számára. Bécs, 1855, A cs. kir. iskolakönyv-kiadó.
- Magy. Olvasókönyv az algymnasium első osztályának számára. Szerkeszté. Trautwein Nep János. Ötödik kiadás. Buda, 1855. Schröpfer.
- Vezérfonal a bibliaismeret és történetéhez a protest. Algymnasiumok I.és II.osztályai számára Írta Csikai Imre, a nkörösi felgymnasiumban vallástanár. Kecskemét, 1855. Szilódy K.

- Magyar olvasókönyv a protest. algymnasiumok s ezekkel párhuzamban álló reáliskolai osztályok számára. Szerkeszté Erdélyi Indali Péter, Pest, 1856. Heckenast G.
- Keresztyén katekhizmus, azaz a keresztyén vallás ágazatra való rövid tanítás kérdések- és feleletekben. Sárospatak, 1855. Főiskola.
- Erkölcsei és vallásos olvasókönyv. Népiskolák számára. A „Népiskolai könyvtár II. Köt. Második kiad. Sárospatak, 1855, Főiskola.
- A keresztyén vallás rövid foglalata. A helv. hitv. népiskolák s algymnasiumok első osztálya számára. Sárospatak, 1855. Főiskola.
- Ausztriai honismeret, különös tekintettel Magyarországra. A legújabb szervezetek szerint, iskolai használatra. Írta Szombathy Ignác, székesfehérvári reáliskolai tanár. Magyarország földrajzának harmadik bővített s javított kiad. Székesfehérvár, 1855. Számmer Pálné.
- Tamás bátya. Gyerekek számára. Kidolgozta, M...Rókus, m.r.á. Pest, 1856. Bucsánszky Alajos.
- Magyar nyelvtan. Az elemi és reáliskolák használatára. Írta Zimmermann Jakab. Ötödik bővített kiadás. Pest, 1855. Herz J.
- Szívemelő és derítő énekek, melyeket Theill Nándor által zongorára és több szerepre alkalmazva az énekelni és zenélni vágyó mindkét nembeli ifjúságnak ajánl Szepesi Imre. Pest, 1855.

260. Új könyvek. Magyarok. = 1856, 126-128.

- Tanmódszerű (methodicus) számtanítás(.) Vezérkönyv népiskolatanítók számára s magán használatra. Disterweg után Veres László, a helv. hitv. debreceni főiskolában neveléstan s francia nyelv nyilv. Rend. tanára s az elemi fiúiskolák felügyelője. Debrecen, 1856. A város ny.
- Elméleti s gyakorlati német nyelvtan. A gymnasiumi s reáltanodai alsó iskolák számára készítette Toepler Theophil Eduard. Pest, 1856. Heckenast
- Magyar olvasókönyv leánykák számára. Írta Kassay Adolf. Komárom, Szigler testvérek.
- A braminok, vagy a keresztyén religio diadala. Franciából ford. Alvinci Ferenc. Kiadja a sz. István társulat Nyomatott Herz Jánosnál. Pest.
- Szemléleti tanítás képekben. Az osztrák birodalmi népiskolákban használt abc. könyv tárgyaihoz szemléletesleg alkalmazva. Prága. Calve könyvkereskedése. Tempszky A. Kis ívrét. Három kötet: 92 színes tábla.
- A fejszámolás módszertana. Számos gyakorlati feladványokkal. A népiskolák első osztályának használatára az ausztriai császárságban. Tanítók és tanítójelöltek számára. Bécs, 1855. A cs. kir. iskolakönyvkiadó hivatalban. Nyomatott Grund Lipótnál.

- Az ausztriai birodalom története a gymnasiumok s reáliskolák használatára Tomek V. Vladivoj kézi könyvének szövegét megmagyarártá Málik Vince, kegyesrendi tanár. Pest, Kiadja Heckenast Gusztáv.
- Nevelési galyfűzér „Szirmok” című adalékkal gyerekek számára. Írta Ney Ferenc. 2. Füzet. Pest, 1856. Emich Gusztáv.
- Oktatás a gyümölcs- és eperfa tenyésztésben. Vezérfonalul a nép és népiskolák számára. Készítette Gönczy Pál, finevelő-intézettulajdonos, a magy. kir. természettudományi és a magyarországi földtani társulat, rendes tagja. Pesten, 1856. Heckenast Gusztáv.
- Kisdedek számvetése, angol mintára. Második nyomat. Kolozsvár, 1855. A kir. lyceum betűivel. özv. Barráné és Steinnél.

261. Új könyvek. Magyarok = 1856, 201-202.

- Magyar mondattan az irány elemeivel összekötve, a III. és IV. gymnasialis osztály és ezekkel párhuzamosban álló reáliskolák számára. Írta Wurga János. Második egészen újra dolgozott kiadás. Pest, 1856. Kilian György.
- Növénytan. Középtanodák használatára írta Mihálka Antal. Második kiadás. Pest, 1856. Heckenast Gusztáv. Második füzet.
- A növényország természetrajza. Közép- és ipartanodák számára. Pokorny Alajos után, Sárospatak, 1856. A főiskola betűivel.
- Confirmatoria s az úr asztalához először járulhatásra készítő rövid vallásos oktatás, kérdésekben és feleletekben, szoboszlai Pap István superintendenstől. Közrebocsájtja Révész Bálint. II. Kiad. Debrecen, 1856, Telekdi K. Lajos.
- Mértani nézletten algymnasiumok és reáliskolák (gymnasium és iskolák?) használatára. Dr. Mochnik Ferenc után fordította dr. Szabóky Adolf. Második javított és bővített kiadás. Pest, 1856. Lampel Róbert.
- Német betűző(?) az ausztriai birodalmi elemi tanodák számára. Bécs, 1855. A cs. k. iskolakönyvtárolóhiv. számára.
- Első ibolya gyerekek számára. Írta Czelder Márton. Második kiadás, Sárospatak, 1856. A főiskola betűivel.
- Magyar ABC. Készítette a helv. vallástételt követő dunántúli főtiszt. superintendencie rendelkezéséből A fiú és leányiskolák számára. Tizennegyedik kiadás. Pápa, 1856. A ref. isk. betűivel.
- Rövid útmutatás a ker. Vallás előadására. A helv. vallástételt követők értelmelme szerint. Pest, 1856. Trattner-Károlyi.
- Iratok föltevése elemi s reál iskolák használatára. Német írók után szerkeszté Zimmermann Jakab. Ötödik javított kiadás. Pest, 1856. Müller Emil.

- Népszerű neveléstan stb. Vande Kamp. Után dr. Zimmermann Jakab. Második bővített s javított kiadás. Pest, 1856. Müller Emil.

262. Új könyvek. Magyarok = 1856. 316-

- Német nyelvtan elemi s reáliskolák használatára. Német írók után szerkeszté dr. Zimmermann Jakab. Harmadik jobb. Kiad. Pest, 1856. Müller Emil.
- Az állatvilág csodái. Érdekes jelenetek az állatok életéből. 12. színezett acélmetszettel. Pest, 1856. Heckenast.
- Természetrájk, tanodai és magán használatra. Készíté Gyurits Antal. Pest, 1856. Lauffer és Stolp.
- Növendékek könyvtára, tanodai és magán használatra készíté Gyurits Antal. Pest, 1856. Lauffer és Stolp.
- Vezérkönyv az eleni számtanításban egész és tört számokkal, tanítók számára nép- és felsőbb iskolákban. Népiskolai könyvtár VII. füzet. Sárospatak, főisk. betűivel és költségén, 1856.

263. Új könyvek. Magyarok = 1856. 389.

- A bukaresti ev. ref. új iskola alapköve letételekor aug. 11. mondott ima s annak megnyitásakor tartott beszéd. Koos Ferenc ev. ref. lelkész által. Bukarest, 1856.
- Leánykák tancsarnoka. Tudományos beszélgetések, részint eredetileg dolgozva, részint fordítva és rendezve Cserey Drusianna által. Pest, 1856. Beimel J. és Kozma.
- Egész új szerkezetű ABC stb. Írta Erdélyi Indali Péter. IV. jav. és bővített kiadás. Pest, 1857. Heckenast.
- Földműveléstan, falusi népiskolákban mezei gazdasztanítás használatára, kérdések és feleletekben. Báró Babó L. után magyarítá Varju István. Komárom, 1856- Sigler-testvérek.
- Elemi képzéstan. Berthes H. J. után németből. Pest, 1857. Heckenast.
- Kis Hegedű, vagy magyar dalok kis gyerekek számára. Készítette Horkai bácsi, Pest, 1857. Heckenast. (A kiadási év 1857.)
- Kereszténvtan 9-14 éves ref. gyerekek számára két füzetben. 1. Füzet: kereszténvtani előismeretek. Készítette Baló Benjamin, aradi ref. lelkész. Második javított és bővített kiadás. Kiadó Bettelheim Aradon. Gyula, 1856. Réthy Lipótnál.

264. Új könyvek. Magyarok = 1857, 55.

- Tankönyv elem(i) és reáliskolák használatára. Írta Grynaeus Alajos. Hatodik kiad. Pest, 1856. Trattner Károlynál.

- Iskolai olvasókönyv evang. 8-9 éves gyermekek számára. Szerkesztő Válka János. Pest, 1856. Trattner Károlynál.
- Elemi képzéstan. Berthes H. J. után németből. Pest, 1858. Heckenast Gusztáv.

265. Új könyvek. Magyarok = 1857, 128-129.

- A magyar-német gyermekbarát. A legkedvesebb regék, elbeszélések és költemények gyűjteménye. Gyűjté Samarjay Károl. Második jobbitott kiadás. (Egy acélmetszettel) Pest, 1857. Landerer és Heckenast.
- Népnövelési közlemények a kath. Egyház szellemében. Szerkeszti s kiadja Mészáros Imre alesperes és plébános. Első füzet. B. Gyarmat, 1857. Kék László.
- Latin hang mértan. Az Alváryféle latin versezet nyomán a tanodai ifjuság számára írta C...J... Pest, 1857. Beimel és Kozma.
- Galetti egyetemi világrajza stb. Második, teljesen átdolgozott és tetemesen bővített kiadása. Az első magy. Kiadás felhasználása mellett az utolsó 11. eredeti kiadás nyomán s a legújabb források szerint átdolgozta dr. Falk Miksa. 10. Füzet. Pest, 1857. Hartleben sajátja.
- A földrajz elemei az algymnasium és ipartanoda első osztálya számára. Írta Batizfalvi István tanár. Második újonnan átdolgozott kiadás. Rozsnyón, 1856. Kék Lászlónál.
- Elemi magyar nyelvtan az elemi s reáliskolák használatára. Írta Zimmermann Jakab. Pest, 1857- Herz János. Hatodik kiadás.
- Földrajzi kézi atlas, tanodai s magán használatra alkalmazta Dr. Szabóky Adolf, kegyesrendi tanár. 2-dik bővített kiadás. Pest, Geibel Armin sajátja, 1857.
- Néhai dr. Szeberényi János, bányakerületi superintendens vezérfonala a konfirmálandók oktatásában. A szerző hivataloskodásának 1857. Mart. 11. tartott, de azon évi febr. 10. közbejött halála miatt elmaradt félszázados emlékünnepeére tisztelete jeléül sajtó alá rendezte Szeberényi Lajos. Gyulán, 1857. Réthy Lipótnál.

266. Új könyvek. Magyarok = 1857, 195.

- Kis pajtások 6 krajcáros könyvtára. Szerkeszti Boros Mihál. Pest, 1857. Gyurjan Józsefnél.
- Gyakorlati német nyelvtanító, útmutatás magyarok számára, kik a német nyelveket gyakorlati módon a legrövidebb idő alatt, sőt mester nélkül is megtanulni kívánják. Írta Szontag Jenő. Második kiadás. Pesten, 1857. Kiadja Heckenast.
- Mondattan. Tanodai és magán használatra készíté Gyurics Antal. Pest, 1857. Lauffer és Stolp.

- Kis általános földirat, különös tekintettel az ausztriai császárságra, rövid vázlatával a bibliai földiratra. Írta Kutner Sándor. Pest, 1857. Kiadja Lampel Róbert.
- Az árvák. Elbeszélés az ifjúság számára. Hoffmann Ferenc után fordította Remellai Gusztáv. Pest, Kiadja Lampel Róbert, 1857.
- Höke. Kis tükör az ausztriai birodalmat mutató. A régi kis tükör verseinek formájára.

267. Új könyvek. Magyarok = 1857, 262-263.

- Kis általános földirat:különös tekintettel az ausztriai császárságra rövid vázlatával a bibliai földiratra. Írta Kuttner Sándor, fordította Dallos Gy. Pest, 1857. Kiadja Lampel Róbert.
- Az árvák. Elbeszélés az ifjúság számára. Hoffmann Ferenc után fordította Remellay Gusztáv. Pest, Kiadja Lampel Ferenc, 1857.
- Kis Tükör az ausztriai birodalmat, különösen Magyarországot mutató. Készíté Höke Lajos. Budán cs. kir.egyetem betűivel.
- Sárpspataki füzetek, évnegyedes folyóirat. Egyház és nevelés, tudomány és irodalom körében. Kiadja Hegedűs László alsózempléni esperes és Szeremley Gábor hittanár. Szerkeszti Erdélyi János, bölcsész és nevelés tanára, a m.t. társaság tagj, 1857. Sárospatak a ref. főiskola betűivel.
- Nevelési közlemények, kath. Egyház szellemében, szerkeszté s kiadja Mészáros Imre alesperes és plébános. Második füzet. B. Gyarmaton, Kék László gyorsajtójában, 1857.
- A rajztanítás alapvonalai, összekötve a fő elemi negyedik osztály tanítói és tanoncai számára írta módszertani útmutatással. Járisch Antal gréci cs. kir. iskolatanácsos munkája után magyarítva. Lonkay Antal a „Tanodai lapok” szerkesztőjétől 259 rajzidommal. Bécs, 1857. Kiadja Mayer és társa. Nyomatott Bécsben Schweiger Antalnál.

268. Új könyvek. Magyarok = 1857, 328.

- Útmutatás a hangoztatás módján olvastanításhoz. Gartner Ferenc, soproni képezdei tanár módszerét használva, magyar néptanodák számára írta Kempelen Győző. Szeged. Burger Zs., 1857.
- Mulattató számtani kérdések s azok megfejtése. Összeírta és kiadta Joó Gyula. Eger, 1857.
- Új dalkoszorú. Száz új magyar és német dal 5-10 éves gyermekek számára. Zenéjét szerzé Kohn Sámuel. Pest, Lanfer és Stolp, 1858.
- Úti és vadászati kalandok. Írta Hunfalvy János. Öt színezett képpel. (A magyar ifjúság könyvtára- Első kötet.) Pest, 1857. Lanfer és Stolp.

- Népiskolai jutalomkönyv. Írta Bonyhai Benjamin. Második átdolgozott kiadás. Gyula, 1857. Kiadta Réthy Lipót.
- Kis utazó. Az elemi iskolák számára szerkesztette Floris Benő. Komárom, 1857. Szigler testvérek.

269. Növelési könyvészet 1858. A könyvészeti adatközlés ott folytatódik, ahol 1857-ben abbamaradt = 1860, 49-50.

- Kis furulya. Szerző Lukács Pál. Pest, Heckenast G.
- Lukács Pál kis hegedűje. Pest, Heckemast.
- Képes verses könyv. Ajándéku jó gyermekeknek írta Erdélyi Indali Péter tanár. Színezett képekkel. Pest, Heckenast.
- Egyetemes és elemi oktatástan. Mindkét hitv. ev. theol. semminariumok s főleg praeparandiák számára. Harmadik kiadás. Írta Wagner János. Pest, Pfeier.
- Magyar ifjúság könyvére. 2 d.. kötet. Újabb utazások és kalandok. Öt színezett képpel. Írta Hunfalvy János. Pest, Lanfer és Stolp.
- Közoktatás ügye. Németalföldön. Révész Imre, debreceni ref. ped. által S. Patak, 1858. ref. főisk.
- Balassa János. Történelmi elbeszélés az ifjúság számára, írta Győry Vilmos. Színezett képekkel. Pest, Heckenast.
- Ifjúsági képcsarnoka. Tanulságos és mulattató képgyűjtemény az ifjúság számára. Szövegét szerkeszté Szeberényi Lajos. Pest, Geibel 1 és 2 füzet.
- Magyar nyelvtani gyakorló könyv. Gartner módszere után írta Kempelen Győző. Szeged, Burger.
- Gyakorlati útmutatás a fejszámolásban, tekintettel az új pénznemre. Írta Pálffy József. Sopron, Seyring.
- Gazdászati elemei. Néptanodák számára írta Farkas Imre. Debrecen, Telekdi.
- Ifjúság hajnala. Tanodai emlékkönyv. Szerkeszté ifj. Ungvári Gedeon. Pest, Pfeifer.
- Józsa a kis jancsár. Történelmi elbeszélés mindkét nembeli ifjúság számára. Írta Remellay Gusztáv. Pest.
- Népszerű természettan. Krüger után Csabai Imre. Kecskemét, Sziládi
- Útmutatás a szemléleti számlálás és számolásra. Írta Hermann János. ford. Mészáros Imre. Pest, Heckenast.
- Tavaszi képek a kedves gyermekek számára. Rajzzal és szöveggel. Pest, Heckenast.
- Útmutatás a hangoztatás útján olvasástanításhoz. Gartner után Kempelen Győző. Második kiadás. Szeged, Burger.
- Kis trombita. V. magy dalok kis gyerekek számára. Írta Horkai bácsi. Kolozsvár, Stein.

--Tapasztalati lélektan. Készítette Szalay István, Sz. Mihályi ref. lelkész. Pest, Emich G.

270. Növelési könyvészet. 1859. = 1860, 97-98.

- Regék és elbeszélések az ifjúság számára. Wildermuth Ottilia után dolgozta egy nagykörösi tanár. Négy színezett képekkel (képpel) Pest, Heckenast.
- Mire növelje a magyar ember gyermekeit? Növelési kalauz stb. Írta Galgóczy Kornél. Pest. Ny. Gyurián J.
- Magyar olvasókönyv a protest. algymnasiumok III. és IV. osztálya s az ezzel párhuzamban álló reáliskolai osztályok számára. Szerkeszté Erdélyi Indali Péter, tanár. Pest. Heckenast.
- Flóri könyve 100 benyomott képpel Írta Bezérdi Amália. Új népkiadás. Pest, Heckenast.
- Ifjúsági könyvtár, mindkét nembeli ifjúság számára. Francia művek gyűjteménye. Zoller Károl nyomán szerk. Szabó Mihál, kiadja Böhönyi Géza. I. köt. N.-Várad.
- Protestans népiskolai tanterv. Írta Tóth Balázs, fölszentelt lelkész és tanár. A dunántúli ref. egyházkerület által dicséretre méltatott pályamű. Pápa, a ref. főtanoda.
- Protestans népiskolai tanterv. A dunántúli ref. egyházkerület által 40 db. arannyal jutalmazott pályamű. Írta Zsindel István, sárospataki képezdei tanárjelölt. Pápa, ref. főisk.
- Üdvözetek, vagy 139 eredeti szózat, s levél stb. Írta Márki József. Pest, Ny. Gyurián J.
- Kézi abc és olvasókönyvecske. Prot. népiskolák számára az írva-olvasási tanmód szerint írta Wurga János. Hatodik kiadás. Pest, Osterlamm K.
- A gyermek első könyve, abc- és könyv evang. iskolák számára. Írta Szeberényi Lajos. Második átdolgozott kiadás. Rutkay Sándor sajátja. Ny. Réthy, Aradon.
- Erdély földrajza. Alsóbbrendű iskolák számára szerkeszti Matusik N. János. Második, javított kiadás. Kolozsvár, Stein.
- A számtan elemiei, közönséges számokban. Írta Csányi Dániel. Debrecen. A város nyomdája.
- Útmutatás a honisme gyakorlati előadására. Néptanodai oktatók számára Görbich Ferenc után fordította Kempelen Győző. Szeged. Burger Zs.
- Népiskolák könyve, írták és szerkeszték dr. Márki József és dr. Zimmermann Jakab cs. k. képezdei tanárok I. és II. Rész. Második átdolgozott kiadás. Pest, Müller Gyula.

- Lukács Pál gyermeiratai. Első kötet: A kis dalos. II.köt. Virágtárca. Pest, Osterlamm.
- Dr. Luther M. kis kátéja. Fordította és kiadta a sopron ev. iskolatanítói képezde: Sopron.
- Dr. Luther Márton kis kátéja. Wendel H. magyarázatával. Fordította és kiadta a soproni ev. iskolatanítói képezde. Sopron.
- Egyházi énekek és imák protestans tanuló ifjak számára.Kiadta a soproni ev. tanítói képezde. Sopron.
- A szokottabb egyh. énekek egyhangú melodiái. Készítette s kiadta a soproni ev. iskolatanítói képezde Sopron és Bécs.
- A kereszty. anyaszentegyház rövid története, protest. ifjúság számára. Kiadta a soproni ev. iskolatanítói képezde. Sopron.
- Elemi olvasókönyv ev. népiskolák számára. Készült a dunántúli ág. h. ev. egyházkerület megbízásából..Kiadta a soproni ev. iskolatanítói képezde. Sopron.
- Fali olvasótáblák. Kiadja a soproni ev. iskola tanítói képezde. XII. nagy tábla. Bécs. Sommer.
- Gyakorlati útmutatás a fejszámolásban, tekintettel az új pénznemekre. Elemi tanítók s képezdei növendékek számára, írta Pálffy József.

271. Új könyvek. Megjelentek = Iskolai lap, 1861, 40.

- Énekek éneke azaz a legszebb ének. Ó-testamentumi szent könyv. Eredeti héber szövegből magyarítá és kiadá Kámori Sámuel.
- Népszerű imakönyv ág. hitv. ev. keresztyének számára.Írta Szeberényi Lajos, Kiadta Osterlamm Károl.
- Monumenta evangelicorum aug. conf. im Hungaria historica. Közli Fabó András. Első kötet. Evang. superintendensek életrajzai Schmaltól. Kiadta Osterlamm Károl.

272. Új könyvek. Magyarok. = Iskolai lap. 1861, 112.

- SZEBERÉNYI Lajos: „Néhány év Petőfi életéből”

b.) Német irodalom

273. Ajánló régibb munkák = 1855, 60-63.

- Gedicke F. Luther's Paedagogik. Berlin, Unger. 1792.
- Cramer K.F. – J. Jag. Rousseu's Emil Braunschweig 1789-91.
- Salzmann Ch. Krebsbüclein. Erfurt, Keyser 1807-
- U. a. Ameisenbüchlein. Ugyan ott.
- Niemeyer. Grundsätze der Erziehung. u d. Unterrichts. Halle, 1810.

- 3.köt. 6-ik kiad.
- J. P. Richter. Levana, od. Erziehungsleher, Braunschweig 1807. 2. Köt
 - Pestalozzi H. Lienhurd und Gertur. Zürich Gessner. 1804. 2. Köt.
 - U.a. Christoph und Else. Zürich. 1782. két. köt.
 - U.a. Meine Nachforschungen über den Gang in der Entwicklung d. Menschengeschlechts.
 - U.a. Wie Gertrud ihre Kinder lehrt.
 - U.a. Elementarbücher: Buch der Mütter. Anschauungslehre d. Zahlverhältnisse.
 - Ansichten. Ehrfahrungen u Mittel Z. Beförderung einer d. Menschen angemess. Erziehungsweise.
 - U. a. Wochenschrift f. Menschenbild.
 - Miederer Prospect-des Pestalozzischen Instituts zu München-Buchsee
 - Türk. Briefe aus München – Buchsce über Pestanlozzi u seine Bildungsmethode. Lipcse. Gräff.1806. két köt. -
 - Schwarz F.H. Ch. Pestalozzi's Methode u ihre Einführung in Volksschulen. Bremen. 1803.
 - Rochow Katechismus der gesunden Vernunft. Berlin.Nicolai ,1790.
 - Zerremmer. Hülfsbuch f. Lehrer Schühler bei d. Denkübeungen.
 - Generisich J. Über d. jetz. Verfass d, protest. Schulanstalten in Ungarn, Wien, 1803.
 - Riemann. Beschreibung d. v. Rochowschen Lehrart in Volksschulen nebst Vergl. ders. m. d. Pestalozz. u.m. and Lehrarten. Berlin. Nikolai, 1809. 4-dik kiad.
 - Dinter G.F. Die vorzüglichsten Regeln d. Paedagogik. Methodik und Schulmeisteklugheit. Neustadt a d. Od. 1807.
 - U.a. Die vorzüglichsten Regeln d. Katetchetik.
 - Lancaster. Ein einziger Schulmeister unter 1000 Kindern in einer Schule. Aus d. Engl. V. Natorp.
 - Zeller K.A. Die Schulmeisterschule. Zürich 1810.
 - Handbuch f. Voldsschullehrer. Quedlinb u. Leipz. 1826. Három köt.
 - Grossmann F. H. G. Anleitung zu Denk-u Sprechübungen. Berlin. Reimer. 1825.
 - Stephani. Ausführliche Anweisung zum Rechenunterricht nach der bildenden Methode.
 - L.H.F. Oliviers Kunst Lesen und Rechtschreibung zu lehren. Leipzig u.Dessau, 1803.
 - E. Tillich's erstes Lesebuch für Kinder. Leipzig. 1811.
 - Stephani H. Kürzer Unterricht in der gründlichen u leichten Methode Kinder das Lesen zu lehren.
 - Pöhlmann J. P. Versuch einer prakt. Anweisung f. Schullehrer, Hofneister u Eltern.

- Wurst R.J. Die zwei ersten Schuljahre. Reutlingen, Mäcken 1849. 4-ik kiadás.
- U. a. Ausführliche. Anleitung z, Schribleseunterricht. u. ott. 1846.
- Dercsényi Ján. Gründzüge meines Systems der Erziehung. Wien. Kaulfuss. 1851.
- Dinter G. F. Gedächtniss-Übungen z. Nahrung f. Verstand u. Herz. Neustadt a. d. Orla. Wagner. 1851.
- Niecke G. A. Erziehungslehre. Stuttgart. Franckh. 1851.
- Otto Emil Der Schullehrer d. XIX. Jahrhunderts. Stuttgart. Rieger. 1851. 3-ik kiadás. 2. Köt.
- Beneke. Erziehungs-und Unterrichtslehrer. 2 köt., Berlin. 1835-36.
- Némethy irodalom Növelési könyvészet 1854-ben-
- Paedagogische Mittheilungen aus dem Gebiete der Schule und des Lebens. Mit besonderer Rücksicht auf die Bildung u. Fortbildung der Volksschullehrer, für diese, ihre Leiter u. Freunde herausgegeben V. L. Kollner G. D. Bädeker in Essen.
- Lehr- u. Lesebuch ododer sinnliche u sittliche Anschauungsgesamter Unterricht f. die Mittelklassen der Volksschule. 3-te Aufl v. Alb. Haest. G. G. Bädeker in Essen.
- Die Paedagogik der Volksschule in Aphorismen. Von L. Kellner, Regierungsschulrath G. D. Böder in Essen.
- Denzel's Entwurf des Anschauungsunterricht in katechetischer Gedankenfolge, praktisch ausgeführt, v. c. Wrage. Sauerländer in Aarau.
- Die Gedächtnissübungen in der Volksschule. Eine gekrönte Preisschrift v. Ch. Laister. Brandstätter in Leipzig.
- Lehrbuch der Katechetik mit besonderer Rücksicht auf den katechetischen Religionsunterricht v. Heine. Müller 2-te Aufl. Altona, Hammerich.
- Methodik für Elementarlehrer, od. Wegweiser auf den Unterrichtsfeldern der Volksschule. Von E.L. Schweitzer 2-te Aufl. Leipzig. Hentze
- Der Volksschullehrer. Paedagogik der Volksschule v. Friedr. Körner. Essen Bädeker.
- Paedagogische Studien. Ein Lese-, Lehr – u. Bildungsbuch f. Volksschullehrer seminariaen u junge Volksschullehrer. Von Th. Ed. Keyser. Leipzig. Fleischer
- Anweisung zum grundlegenden Lese- Schreib – Rechnen und Schönschreib-Unterricht in der Unterklasse der Volksschulen. Von E. Th. Goltz. Berlin, Wiegand.
- Buch der Erziehung. Die Gesetze der Erziehung u. des Unterrichts. Briefe an Eltern, u. Erzieher v. Dr. Karl Schmidt. Cöthen bei Paul Schettler.

- Leichtfasslinsches Handbuch der Paedagogik für Volksschullehrer, geübte Eltern u. Schulfreunde. Von Dr. Thomas Scherr. Zürich, Orell, Füssli et Comp.

274. Új könyvek. Németek = l. 1855, 274.

- Die moderne Erziehung in Schule und Haus und die Lehren des Christenthums. Von Dr. J. E. Kröger Hamburg, 1854.
- Des Kinders erstes Schulbuch. Nach der Schreibweise hode bearbeitet. Eschwege. 1854. Liebermann.
- Schulwundfibel nach der Schreibweise bearbeitet Chr. Kost, Lehrer in Wolfenbüttel.
- Winke für Eltern bei der körperlichen Erziehung ihrer Kinder von Dieckmann Lehmkuhl in Altona.
- Pastoralregeln für Schulmeister. Nach Analogie der Pastoraltheologie in Reden aufgestellt von J. D. Klemm, Pfarrer. Kaiserslautern. 1855. Tascher.
- Das Buch der Erziehung in Haus und Schule. 1-te Abth des Kinders Wartung u. Pflege und die Erziehung der Töchter in Haus und Schule. Ein Handbuch für Mütter und Erzieher v. Julie Burow, Leipzig, H. Costenoble. 1855.

275. Új könyvek. Németek = 1856, 62-63.

- Das Erziehungswesen in der Schweiz. Unter Mitwirkung mehrerer schweiz. Schulmänner dargestellt von H. Grunbolzer, Seminar Director und Fr. Mann, Lehrer in Fraunfeld. Zürich, 1854. Kiesling.
- Kurze liturgische Schulandachten für jeden Tag im Jahre. Nach der Ordnung des Kirchenjahres geordnet von J. Schwedler. Lehrer in Mittenwalde. Berlin, 1854,
- Praktischer Schulmann Körneröl 1854-re,
- Plato G. J. K. L. Lehrbuch der Katechetik. Zugleich eine Apologie des katechetischen Lehrerwarfens Nach dem Tode des Verfassers herausgegeben von Dr. Chr. Fried. Friebe. Lipsch Klinkhartnál.
- Naturwissenschaftlich-pädagogische Briefe von Friedr. Mann, Lehrer an der Thurgau'schen Cantoschule Zweite Reihe. Fraunfeld. 1855.
- Johann Amos Comenius Lehrkunst. Nach ihrer Gedankenfolge dargestellt von Dr. J. Leutbacher. Leipzig. 1854. Baensch.
- Das deutsche Volksschulrecht, dargestellt von K. Kirsch Leipzig, 1851. és 54. 2. kötet.
- Der alte Schulmeister und der in der Pädagogik vorherrschende Geist. Dniburg, 1855.

- Grundsätze und Lehren vorzüglichster Paedagogen von Locke an bis auf die gegenwärtige Zeit, zur Förderung gründlicher Kenntniss der Pädagogik für Erzieher und Lehrer dargestellt von J. L. Ludwig. Bayreuth Grau.
- Lehrbuch der Erziehung und des Unterrichts. Ein Handbuch für Eltern, Lehrer und Geistliche von Dr. W. J. G. Curtmann. Leipzig und Heidelberg. Winter, 1855.
- Erinnerungen aus meinem Schulleben von Dr. Lange. Potsdam, 1855.
- Die Naturgesetze der Erziehung und des Unterrichts, Praktische Menschenkunde für Eltern und Lehrer. Von G. Schewe. Stettin. Gratzmann.
- Pädagogischer Jahresbericht von 1853. Von Karl Nacke. Achter Jahrgang. Leipzig, 1854. Brandstetor.
- Deutsche Briefe über engelsche Erziehung, nebst einem Anhang über Belgische Schulen. Von Dr. L. Wiese. Zweite Aufl. Berlin, 1855. Wiegandt et Grieben.

276. Új könyvek Németek = 1856, 316-317.

- Briefe über weibliche Bildung von Sophie Alberg. IV. és 172 p. Leipzig. Heinrich.
- 65 deutsche Aufsätze aus der Schule und die Schule. Butter. XIV. És 111 1. Neustadt.
- Ludwig J. L. Grundsätze u. Lehren vorzüglicher Pädagogiker v. Locke an bis auf die gegenwärtige Zeit, zur Förderung gründlicher Kenntniss der Pädagogik 2 köt. XXVIII. Bayreuth. Grauf.
- Schmidt. Über Erziehung. Nach den Aussprüchen der heil. Schrift, den Werken Jean Paul's. Schleiermachers u. Anderer, sowie auch eigener Erfahrung. Leipzig. Heinrich.
- Phantasien und Glossen aus dem Tagebuche eines konservativen Pädagogen. St. Gallen, Scheitlin et Zollikofer.
- Das badische Volksschulwesen. Eine Sammlung der hierüber geltenden Gesetze u. Verordnungen. Karlsruhe. Braun.
- Grube. Von der Sittlichen Bildung der Jugend im ersten Jahrzehend des Lebens.
- Pädagogischer Wegweiser für Lehrer und Schulfreunde. Dr. Kruse. Löbau. Walde.
- Ney Henrik. Grundsätze der Erziehung. 5. kiad. Hamburg. Schubert.
- Stockmar. Anwendung der amerikanischen Schreib-Lehr-Methode in Volksschulen. 14 lap 4 könyomattal. Greiz-Hentze,
- Katechismus des Unterrichts und der Erziehung. Von Dr. C. F. Lauchard. Mit 40 in den Textgedruckten Abbildungen. Leipzig. Weber. 1856.

277. Új könyvek. Németek = 1857, 56-

- Die deutsche Volksschule oder die Bürger-und Landschule nach der Gesamtheit ihre Verhältnisse. Ein Handbuch f. Lehrer u Schulaufseher von Dr. H. Gräfe, 2. Auf. 3. Theile. Lipcse. Costenoble.
- Geschichte der Pädagogik von den ältesten Zeiten bis zur Gegenwart. Ein Handbuch f. Geistliche u. Lehrer beider christliche Confessionen von Friedr. Körner Lipcse. Costenoble.
- Die Volksschullehrer Praktisches Lehrbuch für Erziehung u. Unterricht. Zum Handgebrauch für Geistliche, Stadt u Landschullehrer, Hauslehrer u. Seminaristen v. Friedr. Körner. Lipcse. Costenoble.

278. Új könyvek. Németek = 1857, 195-196.

- Pädagogisches Wollen und Sollen. Dargestellt für Leute, die nicht fertig sind, aber eben draus Lust haben nachzudeken. Von A. Diesterweg. Lipcse, 1857, Baensch.
- Handbuch des Wissenswürdigsten aus der Natur und Geschichte der Erde und ihrer Bewohner. Von Blanc. Siebente Auflage bearbeitet von A. Diesterweg. Braunschweig, 1857 Schwetsche.
- Schule und Leben. Blätter aus der Briefmappe einer Erzieherin von Caroline Günther. Frankfurt a M. 1857. Sauerländer.
- Die Zukunft der Volksschule, oder drei Gespräche über Gottesdienst, Seelsorge und Unterricht für die Jugend. Ein Buch für alle die ein Herz für die Volkserziehung haben. Lipcse 1856, Luppe
- Schulpädagogik. Ein Handbuch für angehende Schullehrer und Schulrevisoren, verfasst von C. Barthel. Lissa, 1856. Günther.

279. Új könyvek. Németek = 1857, 363.

- Pädagogisches Schätzstein. Eine Erziehungslehre in den wichtigsten Aussprüchen älterer und neuerer Weisen. Von Dr. Wohlfarth. Gotha, 1857. Scheube.
- Erziehung und Unterricht. Pädagogische Aussprüche alter u neuer Zeit, für Eltern, Lehrer u Erziehung, gesammelt u gruppiert v. L. Schwenke. Leipzig, 1857. Mayer.
- Pädagogische und theologische Antworten auf die drei preusz. Regulative, von L. Emerich. Bonn 1857. Halich.
- Praktisches Rechenbuch stb. Von Diesterweg und Heuser. Zehnte Auflage. Gütersloh, 1857. Betelsmann.

- Ueber Bildungsgang des Volksschullehrers mit besonderer Berücksichtigung der Einrichtung der Schullehrer-Seminarien, von F. A. W. Steglich. Dresden, Rud. Kuntze, 1857.
- Die Pädagogik in der Volksschule in Aphorismen, Von L. Kellner. Fünfte Auflage. Essen, G.P. Bäker. 1852

c.) „Szlovák irodalom.

280.-- Hecskó Pál: Szlovák iskolai irodalom = 1855, 124-132.

Cél: Olyan cseh-tót könyvek ismertetése, melyből a tantók igen jól oktathatnak.

--A. b. c. és olvasó könyvek.

- Slabihár pre malie dietky, vydal Jan Kadovy v. Pesti 1845.
- Slabihár pro slovensy ditky. Palhovič v Prešpurku.
- 365 mravných prupovědi, poučení ze zeměpisu, z přírodopisu a silicozpytu atd. Nákl. Fil Mockoda v. B. Bystrici.
- Čítanka pro dospělší skolskau mádez. Jan Kollár v Pesti, 1836.
- Mládši Robinson, od Kampe prekl. V. Praze.
- Bibliotheka mládežl, aneb sbírka mravných povídek k uslechtní srdce a boveselení mysli 4 díly. V. Praze.
- Svět a jeho divi J. B. Malý v. Praze s vyobrazeními.1852.

--Nyelvészeti könyvek.

- Provopis slovensky (tót-cseh) s kráthou mluvnicí sestavil Dr. Ondrej Radlinsky 1850. 58 str. V. B. Stiavnici.
- Rečnovanka pre slovenskie sýkoly usporiadana od A. H. Škultetyho v. B. Bystrici 94 str.
- Prakticha uherska grammatika. K. B. Bobok a Martin Drugala v.Trnavě.
- Krátká mluvnicí nemeckého jazyka pro Čechy, Moravany, Slezany a Slovaky. We Widni.

Vallási és erkölcsi könyvek..

- Katechismus náboženství křest, evanjelického pro malé dikty. V.Trnavě.
- Ugyan annak Katechismus náboženství křest'ánského evanjelickho pro veťši mládež V. Trnavě
- Zádkáld všeho dobrého, kratičké dítek k víře, lácce a nadaje.
- První počátkove křestankénho evanj. Učení Šoltys.

- První sto mravných povídek, T. J. Svoboda. V. Praze
- Druhé sto mravních opovídek, ugyanattól, V. Praze.
- Blahovid, anebo první cvičení v mravnosti pro děti, v Praze.
- Pomněnsky, aneb rymované příslovce nábožností mravnosti a moudrosti, v Praze 1844.
- Původní mravní báchvy. Godra, v. Prešpurku.
- Osvícený evanjelický křesťan, v. Pešti, Leska.
- Naučení pro mladé sedlské hospodáře jak mají hodnotu stavu svého poznání, moudrosti z přirozených věcí nabytí, domovní pořádek držení, v. Praze.

--Földrajzi könyvek

- Základové všeobecného zeměpisu. Kar. Wl. zap, v Praze, 1848.
- Malý zeměpis pro žáky a žáčky a žáčky v. B. Bystrici 1850.
- Známost vlasti geografická.
- Všeobecný zeměpis Kar. Wl. zop. V. 4., Praze. 1847-459. I. a. II.

--Természettajzi Könyvek.

- Přírodopis pro mládež dospělejší československou Ján Filčík v Praze. 1834.
- Stručný přírodopis pro slovenské žáky a žáčky, díl I-vyžvičopis, V-B. Bystrici. 1851.
- Vysání živočichův. Dr. Pecinka v Praze, 1849.
- Přiradovací čítanka pro šolu i dum, čili názorné snadno pochopitelné poučení o zvířatech od. Jána Přibíka I. a II. Díl v. Praze.
- Přírodopis prostonárodní, druhé opravené vydání s obrazy. Dr. Stanek, v Praze u Pospišila, 1851.
- Přírodopis i poučení ve věcech v přirozenosti se nacházejících, Fr. Šir v Praze 40 z.

Természettani könyvek.

- Slozpyt neb Fyzika Michálek.
- Prostonárodní slozpyt. Dr. Kody v Praze. (népszerű)
- Svět a jeho divy J. B. Malý, v Praze s obrazy.

Csillagászati könyvek

- Obraz jasných nebes, s krátkým popsaním nebeských těles, v Praze, 1836.
- Základové hvězdopis čili astronomie. Fr. Smetana, v Plzni.

Történelmi könyvek.

- Všeobecný dějepis, VI. Tomek, V. Praha
- Všeobecná kronika světa. Vramerus, V. Praha
- Jádru Historie všeobecné. Soltýs, v Pesti
- Historie králů uherských, Semian, v Prešpurku,
- Summovní kronika slovných králů uherských pro děti.

Egyháztörténeti könyvek

- Dějiny Křesťanské církevní náklád. Kalvenské společnosti v Kyseku
- Životopis Dr. Martina Luthera s krátkou zprávou o reformaci od Glacza, překl z něm

Mennyiségtani könyvek.

- Kniha počítání, Schreiber, v Praze.
- Pravidla k počítání z hlavy. J. B. Beichel, s hojnou zásobou rozmanitých příkladů v Praze.
- Proč a proto při umění počítání. Filčák v Hrádku.
- Umění počítání s obzvláštním oklesem na řemesla prostonárodní přeneseno v Praze.

Gazdászati könyvek.

- Sto a pět otázek o štepáři pro mládež školní. Hradecký v Praze.
- Hospodářská kniha pro všeobecné učení v Praze.
- Hospodář rozumný aneb učení o rolnictví a chovu dobytka, Praha. Vanek.
- Pomologia, aneb poučení hospodářů v štepáři, Anton Egri, v Trnave.

Egészségtani könyvek.

- Zdravověda Dr. Kodym, v Praze, 1854.
- Makrobiotika Hufelanda, překl. Z. nem Palkovič v Prešpurku
- Hoffmannův Katechismus o zdraví překl. Wanek, V. Praha.
- Paulického domácí lékař, aneb kniha o šetření zdraví spolu s léky pro obecné nemoci, zvláště pro lid venkovský.

Népnövelési könyvek

- Novedeni k náležitému školnému vyučování pro učitele, peštauny, a skolni pomcniky od Orberga prekl. 2 nemeckého. Vend. Dusek.
- Vojtěch Krátíl Slczmann aneb uvod k rozumnému vychování, V. Praze. Saleman, mint jó növelő ismeretes.
- Škola nedělní pro vyrostlou mládež, v Praze.
- Vzdělání člověka jaké byti má, aby mu dle světa i dle duše blaze bylo. V. Praze.
- Navedeni k psacímu čtení. Vorbes Tamás. 1854.
- O klavních proměnách přírody. L. Szeberényi. Szarvas, 1854-

28l. Szlovák irodalom. Új könyveink

- L...: Adalékul a szláv iskolai irodalomhoz = 1855, 408-409.
- Cronosti v přiladec. Sbirha zábovníck a poučných povídek pro mládež. Preložil a vydal Jan Vočadlo. Prága, 1853.
- Čitací kniha pro školu a dům. Zvlášť protřebu v realních školách sestavená od dra V. V. Svobody Praga. 1853. Medan.
- Čítanka malých. Od Karla Vinarického. Praga. Pošpisil. 1850.
- Čítanka. Uspodádána od štep. Bačkory. Prága, 1848. Ness.
- Deklamovánky, čili básnický pro ditky menší.. Frant Doucka. Praga. Jelinek. 1853.
- Didaktika. Navrženi obnovení škola, a prislovi.
- od J. Am. Komenského. Prága, 1849.
- Listové týkající se vyučování mládeže na venkovských školách. Od J. E. Formánka. Praga. Hess. 1849.
- Malý pisár, čili: praktickél navedeni k provopočátečním psaní pro učitele a pestouny od Jana Svobody. Prága. 1841.
- Mravné povídky a podobestvi na obdarování školé mládež. Sepsal M. J. Sychra. 1824.
- Naučení prostonárodní o vychovávání. Od Frant. Bol. Květa. Prága. Pospíšil 1849.
- Nauka pcoitani provni druhou a třetí třídu obecnych a hlavních škol. Bécs 1851.
- Nauka pcoitání pro provni třídu obachných škola. Bécs. 1845.
- Novodeni ke čtení bez abecedy a k pravopisu bez psání. Od J. Fr. Sumavského. Prága. 1845.
- Návod, ku čtení kláskováním, od kňeze J. V. Prága- Pospíšil. 1850.
- Perly. 400 prűpovendi zbožnosti, moudrosti mravnosti a opatrnosti, hodících se k předpisum a diktování žákum dospělejším. Vydal J. V. Houške. Prága. 1850.
- Počátechi vyučování názorné pro mládež. Sestavil a vydal Al. Vocel. Prága. 1850.

- Rycklý počtár, asnem kráteco obsažené počty z hlavy pro mládež dospolejší od J. Filziga. 1833.
- Soustava kláskování k názornému vyčování, dle kreté možno lehce a brzo naučit se pismemům čtení aslabikování. Od. V. Kalendy. 1851. Ny. 4. Platnich listech.
- Stručný seznam země čili měrický, přírodní, občanský a všeobecný zeměpis. P. Neumann. Prága. Pospíšil. 1851
- Škola, čili propočáteční, praktické názorné, všestranné vyučování malých dítek k věčnému vybroušení rozumu a ušlechtění srdce s navedením ke čtení, počítání a resování pro učitele, pestouny a rodiče od J. Svobody. Prága. 1839.
- Úvod theoreticko-proctický vyučování v počítání z hlavy. Pomůcka pro ty. Kteří se zameštnávají s vyučováním mládeže v počátcích arithmetiky, dle G. Zindla zčeštil.. Nor. Vaňek. Prága. 1835.
- Věrný raditel rodičů, dítek, pestounů, a učitelů vidaný od J. L. Zieglera. Dvě svazky s obrázkem, 1824.
- Všeobecný obraz zeměpisu. Pro slovenskou mládež pořádal J.B. F. vB. – N, Szombat, 1851.
- Základ zeměpisu. Vprospěch mládeže sepsal V. M. Plešsky. Prága. Pospíšil, 1850.

282. Slovensko-uherský šlabikár pro evanjelické školy. Nákládám cirkvy (ě) ev. Sarvašské. Arad. Réthy Lipótnál = 1861, 220.

d.) Növelési folyóiratok.

283. Külföldön= 1855, 132-133.

- L' image. Revue mensuelle d' education. Paris. Havi folyóirat
- Magazin für Oedagogik. Ludwigsburg. Havi füzetek.
- Oldenburgisches Schulblatt. Oldenburg. Havi füzetek.
- Rheinische Blätter für Erziehung. Essen. Szerkeszti Diesterweg Adolf. Havi füzetek.
- Sächsische Schulzeitung, Grimme. Hetenként egy szám.
- Schulblatt. Berlin. Évenként 6 füzet.
- Schulzeitung für das allgemeine und Volksschulwesen. Darnstadt. Heten-háromszor.
- Sckolca niedzeielna. Lissa. Havi füzetek (Lengyel)
- Süddeutscher Schulbote. Stuttgart. Hetenként egy szám.
- Trier'sches Schulblatt. Trier. Hetenként egy szám.
- Volksschulfreund. Königsberg. Havi füzetek.
- Zeitschrift für Erziehung und Unterricht im Geiste der katholischen Kirche Neuss. Évenként 6 füzet.

--Zeitung des allgemeinen deut'schen Lehrer-Vereins. Leipzig. Hetenként egyszer.

e.) Az osztrák birodalomban.

- Deutsche Volksschule. Linz. Havi füzetek.
- Oesterreichischer Schulbote. Wien. Hetenként kétszer.
- Paedagogisches Wochenblatt. Wien. Hetenként kétszer.
- Škola, pedagogický časopis. Prága. (Cseh)
- Včelka. Zábavný a počny list pro mládež. Humpolec. Havonként egyszer.

284. -- † és □ : Növelési folyóiratok = 1856. 64-65.

Hangsúlyozza, hogy milyen fontos a folyóirat és a nevelés.

- „Eine Zeitschrift für Eltern u. Lehrer. Von Dr. Hauschild. I. Jahrgang, 1855. Évenként 8 füzet.
- Meklenburgisches Schulblatt. Red. G. Wachter. 5 Jahrgang. Ludwigslust. Hinstrof.
- Schleswig-Holsteiner Schulblatt und paedagogische Dorfzeitung. Eine Monatschrift für Stadt-und Landschullehrer. Herausg. V- H. F. Langfeld. 12 füzet 1 ½ tall. Oldenburg.
- Paedagogische Monatschrift. Herausgeg von Rector F. Löv Magdeburg. Fabricius. 3 f.
- Braunschweigischer Schulbote. Herausgeg. v. T. H. Ch. Schmidt. Braumnschweig.Leibrock. 12 füzet ½ tall.
- Hamburger Schulblatt. Red. Theodor Hoffmann. Hamburg. Herold.
- Weclaksches Schulblatt. Herausgeg. v. C. Schneider 26 félévnyi szám.
- Leipziger Blätter für Erziehung und Unterricht.
- Schulblatt für die Provinz Brandenburg. Herausgeg. v. T. L. Striez. 12 füzet. Berlin. 1 for. 50 kr.
- Thüringer Schulbote von Ch. E. C. Rost. 52 szám féivéekben. Sonderhausen.
- Schleisische Schullehrerzeitung. Herausgeg. v. Chr. G. Scholz. 26 egész ívnyi sz. Breslau. Leuckart. 1 ⅓ tall.
- Das Württembergische Schulwocenblatt. Red. Stockmayer. 52 félíves sz. 2 for. 40 kr.
- Sächsische Schulzeitung. Red. Aug. Sauske. 52 két ívnyi szám. Grimma.
- Die Volksschule. Eine paedagogische Monatshrift. Red. Car Hartmann. 12 füzet. Stuttgart. Fr. Köhler. 2 for. 24 kr.
- Paedagogische Blätter. Kern.
- Das Elternhaus v. Fölsing.
- Ostfriesischer Lehrerschaftwechsel.
- Hannöversche Volksschule.

- 285 Δ Δ : Időszaki szemle = 1857, 53.
Nevelési közlönyökből válogatást mutat be, nevezetesebb cikkeket ismertet a közlő. A „Nevelési közlemények” lenne erre hivatva, de az még nem jelent meg, így csupán a „Tanoda lapok + katolikus heti közleményekből ismertet cikkeket.
286. Időszaki szemle. L. = 1857, 53.
Szól: Haas Mihál, Sántha Mihál, Márki József, Kozma Döme tanárok cikkeiről, csupán az említés erejéig.
287. Időszaki szemle. 2. = 1857, 54.
Vaszari Kolos cikkében ír arról, hogy a tanárok ne csak német nyelven, hanem magyarul is letehessék vizsgáikat. Ludányi Antal a gyám- és nyugdíjítézetek tervéről szól.
288. Időszaki szemle. 3. = 1857, 54.
A 3. szám pályázatot idnít „Mi üvös és mi nem üdvös a tapasztalás s a testi s lelki növelés elvei szerint a gymnasiumi rendkívüli tantárgyak körül?” c.
289. Időszaki szemle. 4. = 1857, 54.
Ismerteti a 4. Számban közölt Könnye Alajos: Buzgó hangok növelésünk ügyében c. közleményét a „Mi üdvös...” pályázathoz beküldött műből. A nők erkölcséről szól, mely a gyermeknevelés alapjául szolgál.
- 290 Időszaki szemle 5. = 1857, 55. p.

Vaszary Domokos cikke a kötelezettségről, Zerich Tivadar a papnevelésről szól, Mennyei József az olvasás tanítás módszereiről ír.
- 291 Δ Δ: Tanodai lapok. 6. sz.- 12. sz. = 1857, 126-127.
- 292 Növelési közlemények a kath. Egyház szellemében = 1857, 127-128.
A népnevelési közlemények első füzetét ismerteti.
293. Magyar nyelvészet. Szerkeszti Hunfalvy Pál. Hatodik évfolyam, IV. füzet. = 1861, 220.
Általános ismertetés.
294. A „Gyermekbarát” című gyermeklap első számai... = 1861, 220.
A lapban divatképeket is közölnek. Nem lett volna jobb, más képeket közölni a gyermekeknek?

295. A Sárospataki füzetek VIII-dika szokott érdekes tartalommal = 1861, 220.

Zeneművek.

e.)

296.-□: Zeneművek = 1855, 201-203.

- Tanítás után a tanítók templomi énekkart is vezetnek.
- 22 Orgerstücke verschidenen Chorahters zum Studium und Gebrauch beim Öffentlichen Gottesdienste, componist von A. F. Anacher. Op. 28. Leipzig. Fried Hofmeister.
- Concert-Variationen für Orgel über eine russische Kirchenmelodie, comp. Von Aug. Freyer. Op. 3. Ugyanott.
- Kirchliche Fest Ouverture über den choral: „Eine fest Burg ist unser Gott”, von Otto Nicolai. Op. 31. Für Orgel oder Pedalffügel gesetzt von Franz Liszt. Ugyanott.
- 32 der gebränlichsten Chräle mit Vor-und Zwischenespiele taktmässig verbunden stb. bearbeitet von A.G. – Ritter op. 13. Magdeburg. Heinrechshofer.
- Sonate (Nor. 2) für die Orgel, comp. von I.A. van Eyken. Op. 15. Ugyanott.
- Neues deutsches Orgelmagazin. Vollständiges Handbuch zur Förderung eines vollk. Orgelspieles stb., herausgegeben von der Verlagshadlung.
- Gesammt – Ausgaben der Tonstücke für die Orgel von Jah. Ludw. Krebs, herausgegeben von Karl Geizler. Ugyanott.
- Prae- und Pstludien für Orgel, comp. Von C.A. Roishardt, Hoforg. In Altenburg. 1. füz. Lipcse. C.F.W. Siegel.
- Seshs grosse Fügen für Orgel oder Klavier von G.F. Handel. Neus Ausgabe. Lipcse. C. I. Peters.
- 20 vierstimmige Chormelodien von A- F. Anacher. Op. 29. Leipzig. Hofmesister.
- Evangelisches Kirchenpraeludienbuch zu jedem Choralbuche für die Orgel. Von G.W. Körner. Erfurt és Lipcse.
- Schul-Choralbuch, enth 116 Melodien älterer und neuerer Zeit, nach dem Mühlingschen Choralbuch für den Gesangunterricht in Schulen

bearbeitet von J. Kämpfe, Lehrer in Magdeburg. 2-tel. Aufl. Magdeburg. Bäsch.

297. □: Zeneművek = 1856, 65-66.

- Sammlung 1-3 stimm. Schullieder. Comp. und gesammelt von einem prakt. Schulmanne. Nürnberg, Lotzbeck.
- Siona. Choräle und andere religiöse Gesende in alter und neuer Form für höhere Schulen und Singvereine. Herausg. Von Fridr. Und Ludw. Erk. und Ludw. Erk. Und Wilh. Greef. 1 Helf. Essen. Bedeker.
- S. Müller 36. Vorspiele zu den gebräuschlichsten Choralmelodien zum Gebrauche beim öffentlichen Gottesdienste.
- Evangelisches Choralbuch, enthaltend eine Auswahl von 210 der gangbarsten Kirchenmelodien mit vielen Varianten. Vierstimmig die Orgel gesetzt und mit Zwischenspielen versehen von Ernst Heltschel. Dritte, vermehrte und umgearbeitete Auflage. Vollständig in 4 Lieferungen a 15 Sgr. Karl Merseburger in Leipzig
- Praktischer Lehrkursus im Orgelspiel von A. G. Ritter. Erfurt. G.W. Körner.
- Choräle der evang. Kirche, dreistimmig gesetzt, nebstunterlegten Texten v. ludw. Erk. I. Helf. 3. Aufl. II. Heft. 2. Aufl. 15 pkr. Badeker in Essen.
- Hundert kurze Orgelsätze in den gebräuschlichten Tonarten als Einleitung für die Mittel- u. Schlussgesänge des evang. Gottesdienstes. Von Friedr. Wilh. Blügel Ugyanott.
- Die Kunst des Orgelspiels. Herausgegeben von A.G. Ritter. Erfurt u. Leipzig. Körner.
- Fantasie über den Choral: „Wer nur den lieben Gott lässt walten“, für die Orgel comp. von F.G. Klauer. Leipzig u. Erfurt. Körner.
- Zölf Präludien für Orgel, zum Gebrauch beim Gottesdienste, comp. von P.W. Makull. Ugyanott.

298. Zeneművek = 1857, 56-57.

- Evang. Choralbuch, enthaltend eine Auswahl von 210 der gangbarsten Kirchenmelodien mit vielen Varianten, Vierstimmig für die Orgel gesetzt u. mit Zwischenpielen versehen von Ernst Hentschel 3. Aufl. Lipcse. Merseburg.
- Sonate. Nr. 4 in A-dur von A.G. Ritter. 9. 31. Erfurt és Lipcse. Körner. G.W. 45. kr.
- Sesshs Nachspiele v. on F.W. Markul. Op. 62, Erfurt és Lipcse. Körner. 25 kurze Choralvorspiele von J. A. van Eyken. Op. 20. Ugyanott. 12. Choralvorspiele von F. Held. Ugyanott.

- Orle-Kompositionen von M.G. Fischer. Op. 16, Ancht Choräle. Ugyanott
- Urania. Zeitschrift für Deutschlands Organisten. 13 Jahrgang.
- 72 Choräle für den vierstimmigen Männergesang. Bearbeitet v. Chr. - Heinr. Hohman. 3. Aufl. Nördlingen. Reck.
- Liturgische Chöre. Herausgegeben von Karl Mettner. Op. 5. Erfurt. Körner
- Der Gesang in der Schule, seine Bedeutung u. Behandlung zur Förderung musikalischer Einsicht u religiös-ästhetisch-gemüthlicher Bildung. Von Julius Merling. Lipcse. Merseburger. 1856.

299. G.E.G.: Zeneművek = 1857, 260-262.

- Geistliche Musik aus dem 16. und 17. Jahrhundert der Blüthezeit des deutschen Kirchengesanges, herausg. von G.W. Tescher 1. Lieferung. Johann Eccard. Partitur. Magdeburg Heinrichshofer.
- Drei Motetten. I. Der Herr ist mein Hirt. II. In deine Hände befehle ich meinen Geist. III. Wache auf meine Ehre. Von A.G. Ritter. Erfurt. Körner.
- Gesamt – Ausgabe der Tonstücke für die Orgel von Joh.. Ludw. Krebs. Herausgeg von Carl Geisler. Magdeburg. Heinrichshofer.
- Neues deutsches Orgelmagazin, herausgegeben unter Redaktion eines tüchtigen Orgelmeisters von der Heinrichshofenschen Musikalienhandlung in Magdeburg.
- 36 Nachspiele für die Orgel, comp. von Chr. Heinr. Rick Essen. Bäder. A könyvészet végen mindenütt rövid méltalást találunk, s a szerzőkre vonatkozó adatokat is.

300. Új zeneművek = 1861, 112.

- Caecile. Choralverspiele und Choralbearbeitung für die Orgel, v. Bönickes. Lipcse., Merseburger. 2 fűzet.
- Ricks 36 Nachspiele für die Orgel. 2-d. kiadás. Essenben Bädererné.
- 100 kurze Orgelsätze von Fr. W. Blügel. Ugyanott.

301. Új zeneművek = 1861, 164.

- Orgelschule. Eine theor. Prakt. Anleitung zur gründlichen Erlernung des Orgelspiels. Für angehende Orgausten, bearbeit von Chr. A. Hofmann. 2. Folyam. Nürnberg. Row.
- Evang. Choralbuch, enthaltend eine Auswahl von 210 der gangbarsten Kirchenmelodien mit vielen Varianten. Vierstimmig für Orgel oder Pianoforte, gesetzt und mit einfachen Zwischerspielen versehen von E Hentschel. 4. Aufl. Lipcse.

- 60 grässere Orgelspiele. Zum Gebrauchs beitt öffentlichen Gottendienste von Fr. W. Blügel. Erfurt. Körner.
- Ad. Hess'es ausgewählte Orgelkompositionen. Neue billige Ausgabe. 12. Füzet 16 leichte Orgelspiele. 13 füzet. 2 Preludien. 14. 15. Füzet Nützliche Gabe für Orgelspieler Breslau. Leukart.
- Gesänge ohne Wart, für die Orgel. Eilf Adagios stb. Von E.R. Reichard. Erfurt. Körner.
- Concert-Fantasie für Orgel von F.A. Töpfer. Lipcse. Schubert.

V. TÁRCA

A.)Belföldi iskolai közlések. Belföldi tanügyi szemle

302. - : Iskolai statisztika. A „Protest. Jahr[!bücher für Oesterreich] öestterich” című folyóirat l-ső füzete 1850 /1-ben... = 1855, 63.
Népiskolákban a vallási összetételt közli számokban.
303. - : Egy zalaegerszegi öt éves fiúról beszélnek – így ír a P.N. [Pesti Napló] n.e. 177-ik számában... = 1855, 63-34.
Számoló tehetség.
304. - : Gymnasiumaink népessége A „Pesti Napló” 1854-ik 145 ik sz....= 1855, 64.
Statisztika
305. - : Tornajáról a P[esti] Naplónak írnak, miszerint az ottani református iskolában 150 esztendő alatt most a harmadik tanító működik...= 1855, 64.
306. *[B.]: A békési ev. esperesség csabai körében következő tanterv alapított meg az elemi iskolák számára...= 1855, 64-65.
307. - : A pesti cs. kir képezde vizsgálatai tantárgyai = 1855, 1233-134.

308. - : Félegyházon a P. N. [Pesti Napl] szerint... tanodák állítottak...= 1855, 133-134.
Amelyben tanítónők működnek.
- 309.*[B]: "Tudod-e, mi a jó, s mi a rossz cselekedet?" 1855. 135.
- 310.*[B]:Egy iskolai felügyelő bizonyos osztály vizsgálatánál... = 1855, 135.
Mi a vétek?
311. *[B]:Egy falusi iskolában azon szokás uralkodott...= 1855, 136.
- 312.*[B]:A b. csabai ev. iskolák népessége.= 1855, 136.
Statisztika.
- 313*[B]:Egy kis vigasztalásul szolgálhat rosszul fizetett tanítóknak...=1855, 136.
A tanítók fizetése Hannoverben.
314. - :Miután a m. minisztérium rendeletei értelmében senki nem lehet sem fő, sem altanító a magyarországi katolikus iskolákban...= 1855, 136-137.
A katolikus iskolai tanítók csak akkor taníthatnak, ha tanulmányukról bizonyítványt mutatnak be. Magánvizsgát tesznek 1858-ig.
- 315.*[B]:Egy tanító egy óráig izzadott az első emberpár esetének magyarázatában... =1855, 138.
- 316.*[B]:"Hogyan hívták Ádámnak, az első embernek feleségét?"=1855, 138.
- 317.*[B]: Az elemi iskolában... az ötértéket magyarázza... = 1855, 140.
Adoma.
318. : Egy falusi nő...= 1855, 204.
Az új tanítási módszer ellen lázad.
- 319.- : Egy másik tanító hasonló esetről...= 1855, 204.
- 320.*[B]: M. községben a szülők hatóságilag kényszerítetvén gyermekeik iskoláztatására... = 1855, 204.
321. *[B.] : A mezőberlnyi tót ajku egyházban... = 1855, 204.
Statisztika.
322. * [B.]: Pestről a növelés ügyére...= 1855, 204.
Varga Péter halála. Kisdedóvóban igazgató volt.
- 323.() [P.L.]: „Hol van az egyszarvúnak szarva?” = 1855, 204.
- 324.() [P. L.]: Egy tanító kétszer izzadott ki, midőn a világ teremtését magyarázta... = 1855, 204.
325. KUBINYI Ágoston: Jutalomhírdetés... = 1855, 205.
Fáy András: „Nevelési rendszer” c. könyvéből idéz. Felhívás ifjúsági írásra. A vers elbírálásában részt vesz Fáy András. ld. 702, 804.
326. LAKY András: Nevezetes oklevél = 1855, 275.
Esperességi körlevél. A tanítói hivatás iránti kötelességre hívja fel a figyelmet.
327. - : Vasárnapi iskola = 1855, 276.
A népkönyvtár létrehozásáról, a vasárnapi iskolákról. Mindkét intézmény az iskolán kívüli nevelést szolgálja.
328. □ : Iskolai statisztika = 1855, 276-277.

329. -: Kun-Szent-Márton = 1855, 277.
Reáltanodát terveznek.
330. - : Szabadkán = 1855, 1855. 277.
Iskolai helyzet statisztikai számokban.
331. - : Turócról = 1855, 277.
Gyilkosság Tomcsik A. tanító ellen.
332. . : A kis-honti ág. hitv. ev. tanítók olvasó együletet alakítottak = 1855, 277.
Ott a nevelési irodalomnak is helye van.
333. + : Bizony az ember alig hinné...= 1855, 277-278
Életképek.
334. - : Ugyan mit véthettek Edvi Illés Pálnak azok a jámbor elemi tanítók = 1855, 278.
Tanítói hivatás. ld. 2o.
- 335.() [P. L.]: Egy tanító buzgón magyarázta... = 1855, 278.
Adoma
336. * [B]: Pest. A cs. kir képezde növendékeinek vizsgálatai...=1855. 342.
Entz Ferenc gyümölcsfatesztésre oktatta a tanulókat. A tanulók létszáma 52.
337. () [P. L.]: T Komlós [Tótkomlós] Augusztus... tartott egyházi praesbyterialis gyűlésünk... = 1855, 342.
Statisztika a tanítók járandóságáról, anyagi helyzetéről.
338. * [B.] : Eger. Az Egri érsek – A Vas. Ujs. [Vasárnapi Újság] szerint tízezer pengő forintot ajándékozott a népiskolákra = 1855, 342.
- 339.+ : A békési evang. esperesség által elfogadott magyar és tót olvasó könyvek... = 1855, 343.
340. + : Petőfi Sándor... = 1855, 343.
Petőfi adomája: mi a diák?
341. +: Egy tanító pedig, midőn organistának választaték... =1855, 343.
342. □ : Friedland Bálint... = 1855, 343-344.
Adoma arról, hogy egy diák szorgalma által mire viheti.
343. + : Sopronban tanítónövelde alapításán fáradoznak... =1855, 344.
Ennek hatására Békés megye nem lelkesedik fel? Szarvason és Csabán lehetne tanítóképzőt felállítani.
344. * [B.] : V-be új tanító... 1855, 344.
Adoma egy ebédmeghívásra.
- 345 * : Egy fiú szomszédje kertjében kárt tett...= 1855, 344.
Adoma.
- 346.* [B.]: Meddig kisérted a szánon a nagymamádat? = 1855, 344.
347. + : A Magyar Sajtó ujdonszának... = 1855, 344-346.
A népnevelést nehezíti a tanítók alacsony fizetés, a magas létszámú osztály, az osztatlan iskolában egy tanítóra 300 tanuló volt. A cikk végén statisztikai kimutatást találunk 1840-1854-évről (a lakosságról

- és a tanítói és a tanulói létszámról, az egy tanítóra jutó diákokról) 8 megyében készítették el a felmérést, s így Békésben is.
- 348.- : B. Csaba = 1855, 409-410.
Békéscsaba iskoláinak helyzete, Szemián Pál nyugállományba vonulása. Békéscsabán vasárnapi iskolát szerveztek. Óvodája még nincs
349. ELEFÁNT Mihály: Jelentés a nyíregyházi iskolák jelen állapotáról =1855, 410-412
A 12.000 lelket számláló város iskoláinak helyzete. Kiemelkedően jó az óvodai oktatás. Keleti elemi népiskolákról, tót nyelvű oktatásról. Polgári leány és fiúiskolákról. A tanyasi iskolák elhanyagoltságáról.
350. -: Gömörből írják a M[agyar] Sajtónak... = 1855, 412-413.
A néptanítók 1843-ban egyletet alakítottak. Közösén vásárolnak folyóiratot, szakkönyveket. Céljuk, hogy az iskolához kertet csatoljanak, hol a tanulók gyakorlati oktatásban részesülhessenek.
351. M. S. [Magyar Sajtó]: Nagy Körös = 1855, 413.
A főgimnázium mellett népiskolatanítói képzőt alapítanak.
351. M. S. [Magyar Sajtó]: Nagy-Körös = 1855, 413.
A főgimnázium mellett népiskolatanítói képzőt alapítanak.
352. - : Sopron = 1855, 413.
Benczur Márton admánya tanítóképző javára.
353. * [B]: Egy tavalyi kimutatás szerint Magyar-Horváth-, Tót-országban... = 1855, 413.
Statisztikai kimutatás az anyanyelvi oktatásról.
- 354.+ : A népnövelési ügy barátjai szomorú érzelmek között távoztak el a tótkomlósi... = 1855, 413-414.
Kik alkalmasak az iskolai felügyeletre? Esperességi gyűlés Tótkomlóson.
355. + : Egy szerény indítvány... = 1855, 414.
Horváth Sámuel mennyire szívén viseli a népnevelést. Népiskolai tanácskozmány.
356. * [B]: Jövedelmek... = 1855, 414.
A tanári fizetések vásárlói értéke. Statisztikai adatot közöl a 16. századból
357. + : Egy krónikában ily tartalmú iskolai Conspectusra akadtunk... = 1855, 414-415.
Egy nap az iskolában 1821-ből Iskolai napirend.
358. SARKADY Ferenc: Tanítói pályára léptemkor = 1856, 67.
Vers.
359. -: Békési eveng. esperesség = 1856, 71.
Tanítóim tanári személyi változások: Békéscsabán, Szarvason, Mezőberényben, Ambrózfalván.
360. - : Buda = 1856. 71.
Iskolatanítói vizsgák, azon tanítók részére, akik még nem rendelkez-

- nek bizonyítvánnyal
361. - : Képezdek népessége = 1856, 71.
A képzőkben a tanulók száma nő: Pesten, Szegeden, Esztergomban.
362. - : Igló. =1856, 71.
Trangus Lajos nyugalmazott kapitány adománya.
- 363.** : Pesten =1856, 131.
Korábban 6 tanítóképző volt, most 11 férfi és 1 női iskolát állítanak fel tanítójelöltek számára. A képzés ideje 2 iskolai év lesz.
364. - : Bécsből írják = 1856, 131-132.
Zsidó hitsorszuak számára külön iskolát kell nyitni.
365. - : Csehország = 1856, 132.
Pompe János Tesen iskola alapítására komoly összeget adományozott.
366. * [B.]: B-Csabán =1856, 132.
Téli iskola-vizsgálatok. Iskolák népessége ez időben 2021 volt. Itt már van zsidóiskola, fizetett tanítóval.
367. - : Üröm= 1856, 132.
A budai hegyek mögött van Üröm. Itt jutalmazták Thoma Mártont, aki 50 évet töltött hivatalában.
- 368.** : T. Tarjánból = 1856, 132.
Leány tanító férjhez ment.
- 369.- : Rozsnyón = 1856, 132-133.
Vasárnapi iskolát nyitottak.
370. - : Ács =1856, 133.
Lichtenstein Alajos telek adománya új iskola építésére.
371. - : Karcag = 1856, 133.
A községtanács adománya az épülő katolikus iskolára.
- 372- - : Rima-Szombat. = 1856, 133.
Háromféle hitfelekezet, három vasárnapi iskola.
373. - : Hajdú-Böszörmény = 1856, 133.
Szolgálati pótdíj és nyugdíj járulék.
374. - : Heves = 1856, 133.
Gr. Károlyi György a nagyúti pusztán tanodát állított fel, s a tanítónak illendő díjazást fizetett.
- 375 - : ELEFÁNT Mihál: Kivonat az 1848-dik évi ápril. 12-kén tartott tiszai kerületi gyűlés jegyzőkönyvéből, a nyíregyházi tanító növelését illetőleg =1856, 203-204.
Adakozásokról szóló kimutatás : a nyíregyházi tanítóképző javára.
376. : B.-Csaba = 1856, 204.
A tanítói földjáradékról, faiskoláról. Iskolai könyvtárról. Előfizetett folyóiratokról, cseh nyelvűről is szól a cikk
- 377.□ : Nagylak = 1856, 204-205.

- Szeberényi Andor körlelkész tanítói tanácskozássra hívta össze járása tanítóit. Kutlik János pitvarosi lelkész értekezései. Tanítási módszerekről.
378. - : A cinkotai... tanácskozmány... = 1856, 205.
Pokorny Mihály tudósítása.
379. - : Szeged = 1856, 205.
Csajághy Sándor adománya a szegedi tanítói képezde fönntartására.
380. - : Cegléden... = 1856, 205.
Reáltanodát szándékoznak építeni.
381. T. L. [RÁKOSI TÓTH LÁSZLÓ]: a pesti elemi tanodák = 1856, 205.
Azokban a pesti gyárakban, ahol iskolakötelezett gyerekek vannak, „gyártanodákat” kell szervezni.
382. - : A kecskeméti izr. tanodája... = 1856, 20
383. *[B]: A soproni kerületben a... = 1856, 205.
A soproni tankerület statisztikai adatai.
384. - : Érsekújvárott... = 1856, 205.
A cigánylakosság művelődése.
385. - : Rima-Bányán... = 1856, 205.
A néptanítói könyvtár is leégett.
386. * [B.]: B-Csaba= 1856, 321.
Tanítói vizsgálatok. Tanítói állás, vizsgákhoz kötött. Így nem kerülhet az iskolához boldog-boldogtalan. ld. 35.
387. - : Csabán= 1856, 321.
Az alreáliskola gimnáziumi előkészítő iskolává alakult. A német nyelv oktatása kötelező.
388. FÁBRY Sámuel: Szinte Csabán... = 1856, 321-323.
Csabán protestáns leányiskolát alapítottak. A folyóirat közli a „Felhívást”, melyet Fábry Sámuel a békéscsabai leánynevelő intézet tanára írt. Tanítási nyelv a magyar, német. Vidéki tanulók számára szállást és ellátást biztosítanak. Fábry Sámuel tanár felesége gondoskodik a bentlakókról.
389. - : Pest = 1856, 323-324.
„Tanodai lapok” írja: Pályázati díjat Szeberényi Andor kapta Csabáról.
390. KROB Pál: Nagy-Harsány... = 1856, 324.
Tanfelszerelések beszerzéséről az új tantervről.
391. T. L.-s.[TERHES Lajos]: Rimaszombat= 1856, 324-325.
Csabai Pál elnökletével megtartott tanítói összejövetelen szóltak: az önművelődésről, az özvegy-árva gyámintézetéről, az iskolai könyvtárról. A Győri János serkei tanító által összeállított népiskolai tanrendszert megtárgyalták.
392. - : A debreceni képezdéről = 1856, 325-326.
A Budapesti Hírlap-ban megjelent értesítést közli Terles Lajos.
393. - : Nagy.Kőrös...= 1856, 326.

- A tanítóképezde mellé gyümölcsfa-iskola mintakertet biztosítottak, 12 hold földön.
394. T.L. [RÁKOSI TÓTH Lászkó]: Dunavecse = 1856, 326.
A község 12 hold földet adott a gyümölcs-faiskola részére, 80 holdat a lelkész és a tanító javára.
395. *[B.]: Makóról = 1856, 326.
Reáliskola, faiskolával összekötött gazdasági iskola, kisdédóvoda, több tanyaiskola és községi könyvtár felállítása időszerű.
396. * [B.]: Ceglédről = 1856, 326.
A gyakorlati oktatás céljára 500 hold földet biztosítottak.
- 397.- ... Szalonta = 1856, 326.
Barabás festményét Arany Jánosról a községházán helyezték el.
398. - : Sárospatakról írják... = 1856, 390.
A sárospataki képzőbe tanárrá választották Árvay Józsefet és Zsindel Istvánt.
399. * [B]: Az érmelléki és hegyközi ref. iskolák állapotáról... = 1856, 390.
A Pesti Naplóban közölt tudóításból.
400. - : A debreceni kollégium tanulói Vecsey tanár sirja felett... = 1856, 390.
Nekrológ: Vecsey József.
401. - : A Tanodai lapok szerkesztősége... = 1856, 390.
Pályázati-hírdetés bármely kötelező tantárgy legtokéletesebb előadásának, tanításának módszerére.
402. - : A növelészeti magyar közlönyök száma szaporodik... = 1856, 390.
Új közlöny: „Népművelési közlemények a kath. egyház szellemében”.
Mészáros Imre szerkesztésében.
403. - : A pozsonyi evang. lyceum nov. 30-kán ülte fönállásának kétszázötven éves ünnepét. = 1856, 390.
404. T.L. [RÁKOSI TÓTH László]: Szabadkán elméleti és gazdasági tanodát szándékoznak állítani... = 1856, 390-391.
405. - : Ő cs. kir. Ap. Felsége... = 1856, 391.
Nagy János leány- tanítót koronás ezüst érdemkereszttel tüntették ki.
Első kitüntetett Szemián Pál, csabai tanító
406. - : Tót-Komlóson = 1856, 391.
Községi faiskolára 6 holdat jelöltek ki.
407. 2x4= 4 : Szarvas = 1857, 57-60.
A békés-csabai esperességi gyűlésen 1856. okt. 14-én felmerült a szarvasi tanítóképző felállításának gondolata. A cikk szerzője 4 pontban szedte össze bírálatát az eddig elkészült tervezetről. A cikk után a szerkesztő megjegyzését takláljuk.
408. D.: Sajó Gömör = 1857, 60-62.
A művelődési intézet az új iskolai tervre, a hat osztályu gimnáziumra halálos dőfést mért. Iskolafenntartási perek (1851-1856). Az alapítók tőkési körüli viták. A sajóvölgyi dekanátus ágost. hitvallású tanítói

- egyletet alakítottak. Megrendelték a Néptanítók könyvét, a Protestans Népkönyvtár-t, szakkönyveket vásároltak, értekezleteket tartanak.
409. H. L.: Szarvas, febr. 12. = 1857, 62.
Szarvas népiskoláinak száma eggyel nőtt, a nagy vásártéren, ahová templomot is emelnek.
410. - : Lonkay Antal és Szabóky Adolf a végre szövetkeztek, hogy a tanügyi és növelési kormányrendeletek gyűjteményét kiadják... = 1857, 62.
411. - : Báró Szina több nagylelkű adakozásai... = 1857, 62.
Iskolafejlesztéshez jelentős összeget biztosítottak.
412. * [B]: Pest. Bizonyosan minden tanítót érdekelni fog Fábián Gábor azon terve, melyet a kettős betűk egyszerűsítése terén a magyar akadémiának benyújtott... = 1857, 62-63.
413. - : B. Csaba = 1857, 129.
A helybeli evangélikus tanítók tanácskozásán elhatározták, hogy a hangoztató módszerrel tanítják az olvasást.
ld. 428.
414. - : Szarvas. A békési ágost. h. evang. esperességi gymnasium tanácsa a szarvasi gymnasiumnak nyilvánossági fokra léptetése iránt a n. váradi cs. kir. helytartósági osztályhoz... = 1857, 129-131.
Az 1849-ben kibocsájtott gimnázium-szervezési terv alapján elkészített iskolaalapítási tervet ismerteti. A kérelem kiterjed a magyar nyelvre, mint kötelező tanítási nyelvre.
415. Sz. A. [SZEBERÉNYI Andor] Nagylak mart. 18-kán. = 1857, 132.
Iskolai gyümölcsös Nagylakon.,
416. - : A Sárospatakon felállított képezdéről... olvasunk...=1857, 132.
1857 évben nyílik. A képző legyen független az iskolától. Vay László és Vay Miklós adományai. Erdélyi János „Sárospataki füzetek” cím alatt egyházi és iskolai közlönyt indít.
417. - : N. Kőrös = 1857, 132.
Egressi Galambos Sámuel adománya a gimnázium javára.
418. TATÁR NAGY Mihály: H.M.Vásárhely, marc. 1857, = 1857, 196-197.
Az első tanítói értekezletekről. Előadást tartottak: Imre Sándor igazgató tanár, és Gaál Dániel. A tanácskozáson olvasóegyletek alakulásáról, könyvek, folyóiratok rendeléséről szóltak. A Néptanítók könyvét is megrendelték.
419. GYÖNGELAKI.: Nógrádból. 1857. június = 1857, 197.
Miként lehet a falusi iskola tekintélyét kivívni. Iskola építésről.
ld. 70.
420. * [B]: Herenden = 1857, 197.
A 83 éves herendi katolikus néptanítóról.
421. KRÓB Pál: N. Harsány, jul. = 1857, 263-265.
Az egyházmegyének a népiskolát érintő határozatát ismerteti. Közgyűlés Vaiszlóból és Szerdahelyről. Tanítói kinevezésről, iskola ellenőrzésről.

422. * [B]: Szarvas = 1857, 265.
Szarvason tartották az ez évi békési ágoston hitvallású esperességi gyűlést, melyen a nevelés fejlesztéséről is szó volt. A meghívott tanítóknak adjanak lehetőséget arra, hogy megjelenjenek és napidíjat is felszámolhassanak.
423. **: t. Komlós = 1857, 265.
A békési esperesség csanádi járásnak második évi tanítói értekezlete. Elfogadták a hangoztató olvasási tanítási módszert. A vallás tanítási módszerben Gaál Dániel és Szeberpényi Lajos módszerét fogadták el. ld. 413.
424. - : Nem mint valamely nevezetesen ujdonságul... = 1857, 265.
A szerkesztő, Szeberényi Lajos bejelenti, hogy a csabai reáliskolai tanszéket elhagyja, Makóra költözik, s a Néptanítók könyve-nek már elpőbbi füzetét is innen küldte szét. Az iskolai bizottmány Dlhányi Zsigmond szarvasi gimnáziumi tanítót akarja kinevezni.
425. KRÓB Pál: N. Harsány, sept. 18.=1857,, 329-331.
Nánási Tibor Pál főesperesnek elküldött tantervről, melyet Godisán összegyűjtött testület állított össze. A tanterv bírálatát is közli a szerző.
426. POKORNI Mihál: Cs. Tarcsa, sept. 8. = 1857. 332.
A cinkotai ev. Iskolai járás tanítóinak tanácskozásáról: tanítói könyvtárról, az új könyvek beszerzésénél a „Néptanítók könyve”-ben szereplő új könyvek ajánlását vették figyelembe. A szerkesztőt kéri egy tót ABC- hangoztató módszer szerint felállított tankönyv megírására.
427. VIKÁR Tibor A f. baranyai egyházmegye a haladó kor szellemével lépést tartani akarván... = 1857, 372-382.
Pályázati felhívás: tanrendszer és tanmód írására. Négy pályamunka érkezett be. A bírálat körüli vitáról. E pályamű eredményeit, hiányosságait ismerteti. A pályaművekben több, s némelyikben botrányos nyelvtani hiba van.
428. SZABÓ Ferenc: Makó, 1859. dec. 23. = 1860, 40-41.
A makói tanítói értekezletet 1858 januárjától Szöllősi Antal lelkész szorgalmazza.
429. D. I. – Szerkesztő [SZEBERÉNYI Lajos]: F. baranyai egyházmegye = 1860, 41.
Minden évben háromszor tart értekezletet a Felsőbaranyai egyházmegye: a szerkesztő kéri, az értekezletről készítsenek feljegyzést, hogy azt a folyóiratban közölhesse. Nánási Fodor Pál a Felsőbaranya megyei főesperes 55 feljegyzést készített a Néptanítók könyveknek.
430. K. L. [KÖLTŐ László]: Gömörből = 1860, 42.
A Néptanítók könyve-nek a jövőben valószínű, hogy 40-50 előfizetője lesz Gömörben.
431. - : Erdélyből írják: Özvegy Petricsevics Emilia... = 1860, 42.

- A besztercei ágoston hitvallású evangélikus gimnázium javára 2520 forint alapítványt tett, szegény tanulók megsegélyezésére.
432. I. S. [IMRE SÁNDOR]: Bécs (Ered[eti] levél.) = 1860, 42-43.
A lap újbóli megindulását üdvözli és a birodalomról statisztikai adatokat közöl. 1859-ben összesen 18 nevelési folyóirat volt: 9 német, 3 cseh, 1 magyar (A Néptanítók könyve-vel 2) 1 horvát, 1 tót, 1 szerb, 1 román.
433. - : Prága = 1860, 43-44.
Felkl J. Prágában feltalálta a telluriumot, a matematika, a földrajz tanításának szemléltető eszközét.
434. SIMON Sámuel: Gömörből = 1860, 90-94.
A gömori református népiskolák szellemi és anyagi felémérése 1859-ben Körlátogatói jelentésekről ír, felsorolja a kitüntetett tanítókat, felemlíti az elmaradott iskolákat. Könyvtárakról, egyházmegyei iskolai választmányi gyűlésekről, tanítói értekezletekről, nevelési tanítási módszerekről számol be.
435. T. L [RÁKOSI TÓTH László]: Pátkán = 1860, 94.
A csuszkálás veszélyességéről.
436. O. Z. : Szakácsból (Erdélyben) = 1860, 94-95.
A gyerekeket a farkas az erdőben megtámadta.
437. - : Horváth és Tótországból írják... = 1860, 95.
Az ottani iskolai helyzetről, a magyar nyelvoktatásról.
438. O. S.: Bécs = 1860, 95.
A süketnéma intézetről.
439. L. S. [LANTI Sándor]: Pest, maj. közepén = 1860, 133-134.
Felhívja a figyelmet az: Engel, Mandello és Wanzel által megindított „Ifjusági könyvtár”-ra. E sorozatot Eötvös József és Fáy András vette pártfogásába . Székács József: „A magyarhoni ágostoni és helvét hitvallás szabad és nyilvános gyakorlatát biztosító törvények” c. könyv ajánlása. Végezetül Andorlaki Máté: Világkrónika c. művét ajánlja.
440. K. J. [KOVÁCS János]: V. megyéből írják a Polit újdonságoknak... = 1860, 154.
A tanítói pályán még mindig vannak olyanok, akik nem képesített tanítók.
441. - : B[ékés] Csabáról...= 1860, 134.
A legrégebbi evangélikus tanító Sztraka Károly, a gyümölcskertészeti érdemeiért ezüst érdemkeresztet kapott.
442. - : Tessen... = 1860, 135.
Prulek György 1500 Ft alapítványa: melyből az arra legérdemesebb tesseni tanítót jutalmazták.
443. BARTHOLOMEIDESZ János: Nagylak = 1860, 190-192.
A tanítók helyzetéről.
444. I. S. [IMRE Sándor]: Szentes = 1860, 192-193.

- A szentesi elemi iskolákról, Macskási Sámuel gyümölcsnemesítéséről.
Iskolai könyvtár.
445. K. L. [KÖLTŐ László]: A gömöri egyházmegyéből... = 1860, 193.
Magyar Mihály pesti könyvkereskedő jótékonysági adománya a tanítók
árváinak.
446. Δ.: Kis-Kövesd (Zemplén m.) = 1860, 193-194.
A Vasárnapi Újság-ban közölték. Iskolaépítés-
447. **: Morvaország = 1860, 194-195.
A morvaországi tanítók helyzetéről.
448. SIMON S[ámuel]: Gömörből (Tanítói értekezéslet) = 1860, 225-230.
1860. júl. 2-án Rimaszombaton megtartott tanácskozásról. Értekezleti
munkát olvasott fel Terhes Lajos, Győri János, Csorba János, Csorba
Elek, Kemény Bertalan. A cikk szerzője közli, hogy aki a „Szakaszbeli
értekezésen” nem olvas fel tanulmányt, azt büntetik. A Néptanítók
könyvére előfizetnek.
ld. 449
449. Gy. J. [GYŐRI János]: Gömörből = 1860, 230-233.
Szakaszbeli tanácskozásról. Iskolai kézikönyvekről.
ld. 448
450. CSIZI Miklós : F. - Vály (Gömör vm.) = 1860, 233-234.
Bodon Antal alapítványa 1845-ben: a népnevelés érdekében.
451. P. E. [PÖSTÉNYI Endre]: Kis-Zellő (Nógrád) = 1860, 235.
Iskolaépület felújítása tanítói pénzből.
452. - : A békési ág. hitv. ev. egyházmegye szept. 5.-dikén tartván őszi
közgyűlését... = 1860, 235-236.
Tanácskozás iskolai ügyekről, tanítói jövedelmekről, a tanítók
kitüntetéséről. A szarvasi felgimnáziumról.
453. V. S. [VINCE Sándor]: A békésbánati h.h. egyházmegyéből = 1860,
236-239.
Egyházmegyei közgyűlés a népiskola gondjait tárgyalja.
454. □ : Makó = 1860, 239.
Körvizsgálat Makón, ahol Rotaresti Dobsa Sámuel és Kovács József
adományát jelentették be.
455. L. S. [LANTI Sándor]: Pest, szept. 15. = 1860, 239-240.
Vonalazott papíros kapható.
456. -: Gombár. (Pest megyében) = 1860, 240.
457. -: A dévai ref. iskolát, mint a Pesti Naplónak írják... = 1860, 240-241.
Thuri József „Széchenyi alapítvány” címen a dévai iskola fejlesztésére
100 új forint alapítványt tett le.
458. * [B.]: Nagy-Démről = 1860, 241.
Szabó Áron néptanító, aki 1766-ban született elhalálozott.
459. L. S. [LANTI Sándor]: Pest, nov. 10. Folytatom rövid könyvészeti
ismertetéseimet = 1860, 277-278.

- Fabó András könyvajánlása: a.) Vallásos elmélkedések protestansok számára c. könyvéről, Fabó András gyűjtése alapján. b.) Habermann Jonathan:”Melanchton Fülöp élete. c.) Nagy Soma: Népszerű és korrajz gyakorlati mértan. d.) Batizfalvi István: A földrajz elemei. A könyvek Osterlamm Károly könyvárusnál kaphatók. Ez csupán egy hirdetés.
460. POKORNY M[ihál]: Pesti ev. Egyházmegye (Tanítói tanácskozmány,.) = 1860, 278-280.
A cinkotai evangélikus egyházjárás 5. néptanítói tanácskozása.
461. W. A gömöri ág. hitv. evangélikus esperességben kebelezett balogvölgyi tanítói egylet... = 1860, 280.
ld.- 462.
462. Gy. J. [GYŐRI János]: Gömörből = 1860, 281.
A gömöri tanácskozáson miért nem jelentek meg a tanítók.
ld. 461.
463. SZEBERÉNYI Andor: Nagylak = 1860, 281.
A könyvkiadás körüli gondok. Szeberényi Lajos szláv nyelvű ABC-s és az egészségtan c. könyvét nem használhatják a tanítók.
464. - : Ausztriából az Alg. d. L. [Allgemeine deutsche Lehrerzeitung] a következőket közli = 1860, 281.
A birodalomban, a német szövetséghez tartozó tartományaiban 1851 óta alapított iskolák statisztikai adatait közli.
465. - : Szeged = Iskolai lap 1861. Mutatványszám febr. 28. 6-7.
Szeged. A város kizárólag római katolikus képviselői testülete, támogatást nyújtott két protestans egyházi iskola kiadásaihoz.
466. . : I Petrács István tanítót... koronás ezüst érdemkereszttel legkegyelmesebben földíszíteni méltóztatott = Iskolai lap 1861, Mutatványszám, febr. 28. 6.
- 467.L. S. [LANTI Sándor]: Pest = Iskolai lap 1861, Mutatványszám, 1861, febr. 28. 6.
Könyvajánlás, melyeket Osterlamm Károly könyvárusnál kaphatók.
468. GYŐRI János: Serke = Iskolai lap, Mutatványszám 1861. febr. 28. 6.
A serkei református tanító (Gömörben) közlése: Fleskó György önzetlenül támogatja az iskolaügyet. Az iskolájának meghozatta az Iskolai lap-ot.
469. Sz. S. [SZALAY Sándor]: = Iskolai lap, 1861, 6-7.
Somogy megye iskolai helyzete. Iskolai könyvtár.
470. Szerk. [SZEBERÉNYI Lajos]: N. Enyed= 1861, 7.
Az erdélyi tanodák restaurálására tervet dolgoznak ki. E tervet megküldik az Iskolai lap-nak.
471. -: Szeged = 1861, 13.
Karcanyéki G. álnéven megjelent könyv és Löv:: „ Történelmi és vallástudományi értekezések” c. művének ajánlása.
472. -: Pest = 1861, 13.

A feierabend c. néplap pályamunkára hívja fel a figyelmet. „A népiskola és szorgalmas iskolalátogatás fontossága” és Batizfalvi István: „A magyar királyság földrajza az alkotmányos felosztás szerint” c. könyv ajánlása.

473. HAAN Lajos: B. Csaba = 1861, 14
Statisztikai adatokat közöl az iskolai és tanítói létszámról, fizetésről, juttatásról.
474. * [B.]: Selmesről írják... = 1861, 14.
Tanítóképzőről.
- 475.*: [B.]: Acsa.(Pest megye) = 1861, 14.
B. Prónay Gábor iskolai felügyeletet gyakorol. A tanítást a magyar nyelv oktatására is kiterjesztette.
476. -: Bécs. 1861, 15.
Ipari tanodákról.
- 477- :Ausztria. = 1861, 15.
Morvaország és Szilézia iskolai állapotáról. Tanítóképző felállllását tervezik Bécsben.
478. - : Prága = 1861, 15.
Prágában, valamint Magyarországon a kizárólagos német nyelv oktatását kezdik kiküszöbölni, a cseh és a magyar nyelv oktatását sürgetik.
- 479.□: Makó = 1861, 30-31.
A Néptanítók könyve után örömmel üdvözik az Iskolai lapot. Nevelési és iskolai gondok Makón.
480. (K. K.) : Háromszék = 1861, 39.
Mikó Imre gr. Teleky Domokos gr. Adománya tanodára és könyvtárra.
481. - : A XIII. városi esperességből írják a Gegenwarthnak... = 1861, 40.
Iskolai helyzet. Mulasztások.
482. - : Szeged = 1861, 47.
Burger Zsigmond új könyvkiadása.
483. L. S. [LANTI SÁNDOR]: Pest = 1861, 47.
Új kiadású könyvek ajánlása iskolák számára.
- 484.-: Alsó-Zemplén = 1861, 47-48.
Példányiskolákban tanítói értekezlet, ahol Árvay József is megjelent.
485. -: Cs. [CHRENKA Sámuel]: Szemlak = 1861, 55.
Iskolakertet alapítottak.
486. - . Szarvas = 1861, 55.
Tanácskozás tanítóképző ügyben. A képzőben az ifjak a 6. osztályból lépnek.
487. -: Brassó = 1861, 55.
Dalárda alakítása.
488. -: Orosházán = 1861, 55.
Statisztikai adatok tanulókról.
489. -: Makóról = 1861, 62-63.

- A város a tanítókat a legelőkiosztásban nem akarja részesíteni.
490. -: Pázmánról = 1861, 63.
Simor János győri püspök adománya, iskolaépítésre.
491. -: Bényéről = 1861, 63.
Illiny- Sándor Ödön nevelő tankönyv ajándéka.
492. □ : Makó = 1861, 70-71.
Az iskolai életről. Legelő kiosztás.
493. -: A pestmegyei ág. h. ev. Esperesség... = 1861, 80.
Iskolakötelezettségről.
494. GAÁL Dániel – HORVÁTH Károl = Szarvasról kaptuk... = 1861, 87-88.
Szarvason az állandó tanítóképző felállításáról tárgyaltak f. év ápr. 3. közgyűlésén. A tótkomlói tanító Horváth Károly közlését, tervezetét Szeberényi Lajos véleményezte.
ld. 58, 123, 407, 495.
495. - : Nagylak = 1861, 96.
A békési evangélikus esperesség f. h. 12 és 13.-án Nagylakon megtartott közgyűlésen elhatározták véglegesen a Szarvason létesülendő tanítóképző felállítását. A következő tanévben nyit.
ld. 58, 123, 407, 494.
496. Sz. S. [SZALAY Sándor]: Vésse = 1861, 102-104, 110-111.
Az iskolában az év végi vizsgát a templomban, a gyülekezet jelenlétében tartják, mely nem helyes, ne legyen ez "népünnepély". Iskolalátogatásról.
497. □ : A békésbánati h.h. egyházmegye f. hó 18 és 19 napjain Öcsödön... 1861, 109-110.
Faiskolák állítása. Határozatokat, intézkedéseket hoztak a népiskolai oktatás terén, mely Bonyhai Benjámint jelentése.
498. - : Sopronból = 1861, 112.
Könyvismertetés: „A keresztyén anyaszentegyház rövid története. Kiseb kiadás év. népiskolák számára”. Kiadta az ottani tanítóképző.
499. - : Kolozsvárott megjelent... 1861, 112.
Gáspár János szervezeti javaslata az erdélyi evangélikus, református főtanodák rendezésére c. művének ajánlása megvételére.
500. PÁLFY József: A soproni evang. tanítóképezdében... = 1861, 126-127.
A 144 oldal után két rajzot közöl a képzőről, mely Süßmann V.K. műve. A soproni evangélikus tanítóképezde 3 évi fennállása alatt 35 tanítót adott.
501. - : A nyíregyházi képezde igazgatóságának jelentését is vettük... = 1861, 127-128.
Felmérés az iskoláról. A város földet adott használatra a képzőnek.
502. - : Pozsony = 1861, 135.
Kámory Sámuel siralmai c. művét ajánlja.

503. - : Sopronból, az ottani tanítóintézetéről, különösen a képezdéről = 1861, 146.
Jaroslav Bodicky-ról és a Priatel skoly a lit folyóiratról.
504. - : Makó= 1861, 163.
Iskolai vizsga, jutalomkönyv. Dobsa-alapítvány. Vallás és nyelvkülönbségek ellenére is lehet együtt élni: példa erre Serbán György tanító, aki Makón magyar nyelvre tanította gyermekeit.
505. - : Nógrádból = 1861, 186.
Tanítói értekezletek, tanítói könyvtár létrehozásáról.
506. - : A „Wiener Z” jelenti... = 1861, 186.
Magyar tanítók hivatalának elvesztése a magyar tartományokban.
- 507 - : A tiszáninnen ref, egyházkerületnek sept. 29. és 30.-kán tartott gyűléséről írják a Pesti Naplónak... =1861, 195.
Magyarországon 8 egyházmegye van, s csupán 2 egyházkerület küldött be jelentést a Pesti Naplónak.
508. POKORNY M[ihály]: Pestmegye. Gömör = 1861, 202.
A magyar nyelv tanítása előtérbe került. Iskolai könyvtárról. A nemzetiségiek egymás iránti szeretetre szólítja fel.
509. - : Nyiregyházáról = 1861, 212.
A város képviselői gyűlése nagy összegű alapítványt helyezett el, melynek kamatából a népnevelést kell támogatni, iskolákat gyarapítani.
510. - : A n.-körös tanítóképezdében... = 1861, 220,
Népiskolai könyvekről.
511. - : B.Csabáról = 1861, 253 [!235]
Iskolafejlesztés. Az iskolákért az egyház sokat tett. Új paplak 1855-ben. Három új iskolát épített.
512. * [B]: A gömöri h. h. egyházmegyéből = 1861, 253.[!235]
Az énektanításról, a központi gyűlésről, központi könyvtárról. Rimaszombatban részvényt alapítottak az özvegyárva gyámolda részére.
513. - : Bécsben az ág. és h. hitv. Egyházak folyamodtak a városi tanácshoz iskoláik évenkénti segélyeztetése iránt = 1861, 253 [!235].
514. K. L. [KÖLTŐ László]: Gömör megye = 1861, 243-245.
Az „Iskolai lap” méltatása. Gömöri énekkarok: Rimamelléki és Sajó vidéki éneklőkar. Tornáján tartott központi közgyűlésekről. Központi könyvtárról.
515. Sz. S- [SZALAY Sándor] Vésse = 1861, 245.
Nekrológ. Németh Pál dunántúli tanító Vésén teljesítette szolgálatát 57 éven át.

B. Külföldi növelészeti közlések. Külföldi tanügyi szemle

- 516.- : Francia iskolák = 1855, 64.
Francia iskolai statisztika.
517. * [B.]: II Katalin orosz császárné egy kis fiut fogadott magához...= 1855, 65,
518. - : Az észak-amerikai szabad államok híres elnöke Washington hat éves korában...= 1855, 65.
Adoma.
519. - : Midőn az egyesült német hadseregek Schweizon keresztül Franciaország felé vonultak... = 1855, 65-66.
Egy történet Pestalozziról, iskolája iránti vonzalmáról.
520. - : Niemeyer, ellensége minden verésnek... = 1855, 66.
A hallei árvaiskolában betiltják a verést.
521. - : Rousseau gyermek korában... = 1855, 66.
Gyermekkori történet.
522. * [B.]: Solonnak a szülők és gyerekek közti viszonyt és nevelést szabályozó törvényeit... =1855, 66.
Solon, a görög bölcselő (i.e. 594) nevelési elveiről.
523. * [B.]: A hinduk is ipartanodákat állítanak fel. A „Család könyve”... = 1855, 66-67.
A „Család könyve”-ből vesz közleményt; a társadalom fejlődéséről, s arról, hogy Kalkuttában ipari tanodát állítottak fel.
524. * [B]: A spártai atyák mennyire szerették gyermekeiket...= 1855, 67.
Agesilaus spárta király gyermekszeretetéről ír.
525. *[B]: Theoano, Phythagoras nejének levele...= 1855,67.
Az anyai kötelességről.
526. - : Az orosz nevelési rendszerről a Budapesti hirl. f. é. 630. sz.-ban... = 1855, 67-68.
Az egész iskolai rendszer célja az, hogy az egyéneket az államszervezet képére teremtse. Nem művelt embereket, hanem valódi oroszokat nevel.
527. - : Rotterdami Erasmus törvénytelen születésű és sánta volt = 1855, 68.
528. - : Elemi iskolák Konstantinápolyban...= 1855, 134.
Törökország elemi iskolai oktatása.
- 529.Δ Δ :[TRENTOWSKI Ferdinand]: Trentovsky ítélete Pestalozzi felől = 1855, 134.
Trentowski Ferdinand lengyel filozófus véleménye
530. □: Fejedelmi nevelés = 1855, 134-135.
Albert hercegről, az angol uralkodónő Vitoria férjéről szóló adoma.
531. * [B]: A francia-országi cultus-ministerium által (1854- jun. 14.) népiskolai tantárgyakul...= 1855, 136.
A természettudományt mellőzték.
532. *[B]: Kölnben... iskolák fenntartására...= 1855, 136.
533. - : II Fridrik nagy barátja lévén a gyerekeknek... = 1855, 137.

Életképek.

534. - : Az éjszakamerikai növelésről... egész tömege van a növelő intézeteknek...= 1855, 137-138.

Tudósítás az amerikai nevelő intézetekről. Tehetség fejlesztés.

535. * [B.]: Lancaster Józsefről egy 1835-ben megjelent német könyv... = 1855, 138-139.

A Montrealban (Kanadában) élő Lancasterről. A kivándorlásról ír elmarasztalólag.

536. - : Azon eszközök közt, melyeket nagy Péter cár, népe művelésre kigondolt...= 1855, 139.

Külföldi tanulmányútra buzdít.

537.- : II. Sándor, jelenlegi orosz cárról... = 1855, 139.

Egy varsói levelező adomája.

538. -:Az orosz iskolákról br. Podmanicki Frigyes, úti naplójából... = 1855, 139-140.

Pétersvári tudományos intézeteiről, felsőoktatásról.

539.-:A múlt füzetben adtuk a német Pestalozzi-intézetekne rövid ismertetését...= 1855, 140.

Csaknem valamennyinek célja a vagyontalan tanítók árváinak segíteni.

540. FAZEKASVÁRI: Poroszország iskolái statisztikai átnézetben = 1855,203.

541.-: Dinter egykor Pestalozzi szellemében nyelvgyakorlatokat tartott... = 1855, 203.

Adoma.

542.- : II. Károly, angol király egy ügyes tanítót látogatott meg... = 1855, 204.

543 - : Brassó = 1855, 277.

Heinrich Dániel alapítványa a brassói tanítók fizetésének javítására.

544. M. S.: [Magyar Sajtó] : Új Verbász = 1855, 277.

A szerb vajdaságban protestáns felsőbb intézetet nyitnak.

545. * [B.]: Csehországban = 1855, 277.

Statisztika az iskoláról.

546. □ : Weimarban... A lelkészek felügyeleti joga egyedül a vallástanításra szorítkozik... = 1855, 277.

547. *[B.]: Holsteinből írják, hogy a képezdei övendékek száma fogy... = 1855, 277.

A tanítók anyagi helyzetéről.

548. □: Werhii János Jakab... = 1855, 278.

Svájc legkitűnőbb nevelője, a Szegények iskolájának vezetője.

549.-: m. m. Frankfurtban a városi törvényhozó testület... = 1855, 343.

A tanítók fizetésének szabályozása.

550.- : Hamburgban... általános német tanítói gyűlés = 1855, 343.

551.- : Bern. Fuche Frigyes Lüscherzben... = 1855, 343.

Vagyonát a tanítói péánztárra hagyta.

552.+ : Éjszak-Amerikában 92000 néptanító találkozik...= 1855, 343.

Iskolai statisztika

- 553.* [B] : A hamburgi tanítói közgyűlés alkalmából dr.Mier néhány eszközt mutatott be a... tanítás könnyítésére... = 1855, 414.
554. - : Ugyanez alkalommal három lübecki írástanító a Delius által feltalált papirossal tett kísérletet... = 1855, 414.
Moható papiros, melyet Frederick Delius talált fel.
555. +: Hüber Ottó szerint... iskolába járó növendékek... =1855, 414.
Iskolai statisztika.
556. - : A schleswig-holsteini tanító egyesület gyűlése 1855, aug. 14. Segebergben = 1856, 68.
A községi könyvtárakról Svájcban. A cikk végén a szerkesztő megjegyzése.
557. - : Weimari általános tanítói gyűlés Oder m[elletti] Neustadtban 1855... = 1866, 68-69.
Házassodjék-e a tanító, a tanítói özvegyek pénztáráról, majd a vallásos képzés az iskolai idő előtt.
558. - : Berlin, 1855, 69-70.
Németországból, Berlinből üdvözlük a „ Néptanítók könyve”-t Magyarország tanítói nem tétlenkednek.
- 559.*** [SZEBERÉNYI Gusztáv]: Kielből... érezhető a hiány a tanítókbán. = 1856, 70.
A tanítók anyagi helyzetéről: még a század előtt megállapított fizetés a mostani drágasággal nincs arányban.
560. - : Drezda = 1856, 70.
A szász Pestalozzi-egyletről.
561. - : Schweizből = 1856, 70.
A tanítók elvándorlása más pályára.
562. * [B]: Bénda = 1856, 71.
Tanítók fizetése.
563. Δ : A württembergi kormány... egy új népiskolai törvénytervet bocsájtott közre = 1856, 128.
564. *** [SZEBERÉNYI Gusztáv]: Boroszló = 1856, 128.
Anton Scholz szeminárium tanítónék számára, gyakorló iskolával összekötve.
565. ** : Gotha = 1856, 129.
A német tanítók közgyűlést hívnak össze évente. Az idei közgyűlés Gothában lesz.
- 566, Δ : London = 1856, 129-130.
Russel, I. J. köznevelésre célzó indítványáról.
- 567.- : Új York = 1856, 130.
Österreich Schulbote szerint „gyermeksegélyező társulat név alatt egyesület alakult. Ipariskolát állítanak fel az elhanyagolt gyerekek számára. Nagy

- súlyt fektetnek a természettudomány ismertetésére. Az államnak 8000 könyvtára van
568. **: Frankfurt = 1856, 205.
Új felső polgári iskola tanárainak fizetése.
569. □ : Poroszország... = 1856, 205-206.
Az egyház és az iskola közötti kapcsolatokról.
- 570 A.D.L.[Allgemeine deutsche Lehrerzeitung] : Berlin...= 1856, 206.
A tanítóhiány miatt a kormány 20-30 éves férfiak részére rendkívüli szemináriumot, félves tanfolyamot indít. Az oktatás színvonalának csökkentéséhez vezet.
571. **: Ransbachban... Henkel tanító... félszázados emlékünnepe = 1856, 206.
Henkel János Lőcsén született, Boroszlóban halt meg, 1539-ben.
572. T. L. [RÁKOSI (TÓTH) László]: A schweici iskolák gyéren látogatottak = 1856, 206.
573. * [B.]: Gotha. A németországi tanítók... tanácskozmánya...= 1856, 206.
Gáspár János kolozsvári tanár képviseli hazánkat. Jövőre csak azokat alkalmazzák, akik a két évet elvégezték és egy év gyakorlón is voltak.
Gyakorlat: selyemtenyésztés, bor- és búzatermesztés.
574. Δ : Berlin. Az egyházi és iskolai látogatásról = 1856, 317.
575. **: München = 1856, 317-318.
Iskolakötelezettségről.
576. - : Halle = 1856, 318.
Új reáliskola építése.
- 577.***[SZEBERÉNYI Gusztáv]: Oldenburgban = 1856, 318.
1855-ben új iskolai törvényt hoztak az „ipariskolák” létesítésére.
- 578.**: Braunschweizigból = 1856, 318.
Nekrológ Karl Nacke pedagógiai író fölött.
579. *[B.]: Plauen = 1856, 318-319.
Szászországi tanítók közgyűlése „ Szász Pestalozzi-egylet”-ről, melynek feladata a tanítók árváiról gondoskodni.
580. Δ : A bukaresti evang. iskoláról... = 1856, 319.
Ausztriai császár támogatását élvező A felekezeti vallástant elhagyták, mivel több vallásbeli jár oda. Bibliai történeteket tanulnak. A tanítási nyelv német. Bukarestben magyar iskola létsült, az ünnepi beszédet Koós Ferenc lelkész tartotta magyarul.
581. **: Skóciából = 1856, 320-321.
Protest Monatsbater c. folyóiratról Az iskolaügy virágzik. Ipartanodák és óvodák is működnek.
582. A. S. [Allgemeine Schul-Zeitung]:Svédország = 1856, 321.
A síkságon az iskolák rendezettek. A hegyvidéken a természet akadályozza az iskolák rendszeres munkáját. Itt vándoriskolák vannak.
583. **: Németország = 1856, 389-390.
A tanítók fizetését emelik.

584. Δ : Heidelbergben = 1856, 390.
Tanítótestületek működésének engedélyezése.
585. □ : Nünchen... = 1856, 390.
Iskolakötelezettség 13. évig, a vasárnapi iskolai látogatás 16 éves korig kötelező.
- 586.- : A bukaresti ref. magy. iskoláról... Koós Ferenc úr következő adatokat közöl... = 1857, 63.
Tankönyv nélkül tanulnak, nagy az anyagi gond. Vasárnapi iskolába járnak a székely iparosok. A tanító áldozatos munkájáról. Heckenast Gustáv a bukaresti olvasó társaságnak könyvet ajándékozott.
587. ** : Würtemberg = 1857, 63-64.
Sok a segédtanító, s kevés a remény, hogy idővel tanító lehet. Az iskolaköteles idő leszállításáról. Nők alkalmazása a tanításban,
588. ANTALFI János: Zürich, febr. 4. 1857, 64- 68.
Levél, melyben a svájci tapasztalatairól szól. Zürichben a népiskolák helyzetét elemzi. A néptanítók gyűléséről. A helyes büntetésről.
ld. 590.
589. Δ : Angolország = 1857, 69.
Anglia iskoláiról, a közoktatás sivár helyzetéről tudósít egy német lap. Az állam nem törődik a közoktatással. Az iskola nem tartozik a minisztériumhoz. A cikk szerzője dr. Liebert Guztáv tudósítását vette át.
590. ANTALFI János: Zürich. Marcius 12. 1857, (Eredeti levél) = 1857. = 133-137.
A thurguai tanító-képezédről, Kreuzlingenben. Iskolai pánztárról, özvegyek-árak péztáráról. Iskolai gyűlésről.
ld. 588.
591. * [B.] : A budai cs. kir. helyt. osztály egyik rendeletében... = 1857, 198.
A méhtenysztésre buzdeítja a tabítókat.
592. * [B]: Páris 1857, ápr. (Eredeti levél.) = 1857, 198.
A francia népnevelésről szomorú képet fest. A főreáltanodán, az egyetemen és a műegyetemen az oktatás igen jó.
593. ** : Algir = 1857, 198.
Nagy gondot fordítanak a benszülöttek oktatására. A benszülöttek munkába állítása érdekében arab-francia lyceumot állítottak fel. Statisztikai adat az iskoláztatásról 1848-ból.
594. * [B] :Lipcséből írják... = 1857, 266.
Feltalálták a lemosható papirost.
595. Δ : Oldenburg = 1857, 266.
Gusztáv Adolf adománya a néptanítói semmmináriumnak.
596. - : Poroszországban... = 1857, 266.
A tanítói szemináriumról tudósít a Hamburger Schulblatt. Tanítónők számára is tartanak szemináriumot.
597. ** : Hannoverben... = 1857, 266.

- Az új szabályzat szerint meghatározták a kötelező tantárgyakat.
598. - : Frankfurt... 1857, 266.
Itt tartották az ez évi általános tanítói gyűlést, mely már a kilencedik volt.
A következő füzetben részletes közlést ad a szerkesztő.
599. ** : Oroszország = 1857, 266.
Az „Allgemeine deutsche Lehrerzeitung” közlése szerint Oroszországban, Pultuszban az iskolai felügyelő „elkinzott egy tanítót, s meghalt.”
600. * [B]: München = 1857, 332.
Statisztika a tanítókról, életkörülményeikről, nyugdíjazásukról, özvegy-
árva intézetekről.
601. Δ : Amerika = 1857, 333.
Philadelphia iskolai helyzete. Statisztikai adatközlés. A nők
munkábaállításáról.
602. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Hazai iskolaügyünkről külföldön = 1860,
44-46.
A Diesterweg által szerkesztett Rheinische Blätter für Erziehung und
Unterricht 1859. 4. füzeté a magyariskolaügyet rágalmazta. Mi viszont
beállunk a külföldet csodálni, dicsérni.
603. Δ : Berlin = 1860, 46-47.
Statisztika az 1859. év közművelődéséről, különösen a népiskolai
helyzetről.
604. . : Berlin = 1860, 47.
Az elemi népiskolákról. A tanítók anyagi gondjairól.
- 605.- * [B.]: Gotha = 1860, 47.
Elmaradt a német tanítók gyűlése a fenyegető politikai viszonyok miatt.
606. Δ : Görögország = 1860, 47.
Iskolai helyet Athénben.
607. * [B.]: Belgrádból. = 1860, 48-49.
Szerbia oktatásáról a Pesti Napló írt, közölte az 1857-58. évi részletes
statisztikai adatokat.
608. Δ : Poroszország 1860, 95-96.
A tanítók közt, kik új könyvet várnak, élénk a mozgolódás. Az
országgyűlés elé petíciót készítettek.
ld. 609.
609. Δ : Poroszország = 1860, 96.
A közoktatási minisztérium meghatározhatja-e a tanítók fizetését? Az
országgyűlés adjon ki törvényjavaslatot.
Ld. 608.
610. * [B] : Drezda = 1860, 96.
A növelészeti egylet megünnepelte Poroszország nagy pedagógusának,
Dinter-nek 100. születésnapját.
ld. 615.
611. - : Hamburg = 1860, 96.

- Polgári képviselőt a tanítók közül választottak, így remélhető a tanítók képviselése, s az iskolarendezés.
612. - : Florencben... = 1860, 96.
Alessandro Gavazzi-ról a forradalmárról, aki protestans iskolát nyitott, majd Toskanában biblia nyomtatással is foglalkozott. Dumas, Alekszandr, a „Siccle” olaszországi levelezője írta, hogy Livornóban egy olasz gőzös egy rakomány bibliát árusított.
613. * [B.] Belgrádból = 1860, 97.
Az inasok számára megnyitott vasárnapi iskoláról, fejlődéséről.
614. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: A németek iskolai szervezetünkről = 1860, 135.
Ófelségének nyílt parancsa: Allgemeine deutsche Lehrerzeitung XII, §. Az iskolák ne álljanak az egyházi közlönyöknek alárendelve.
615. * [B.] : Dinterünnepek = 1860, 136.
Dinter százados születésnapját Németországban megünnepelték. Dinter-intézet alapítása: ez egy szeminárium és algimnázium lesz. Pestalozzi születése napját több helyen megünnepelték hazánkban. Dinterét miért nem?
616. Δ : Drezda = 1860, 136.
Tanítói díjak szabályzatáról.
617. **: Allg. d. Lr. [Allgemeine deutsche Lehrerzeitung] Meklenburgból írják = 1860, 136.
A tanítók helyzetéről.
618. - : Firenzéből írják... = 1860, 136.
Az oktatási miniszter új tanszéket állít, de a népiskolákra nem terjed ki a figyelem.
619. □ : Angol-országból... = 1860, 136-137.
Az iskolák igen elhanyagoltak. A tanítók képzetlenek.
620. * [B.] : Würtenbergben... = 1860, 195.
Würtenberg iskolaügye.
621. Δ : Felső Bajorországban... = 1860, 195.
Felsőbajorország iskolaügye.
622. **: Kóburg... = 1860, 195-196.
Tanítók gyűlése.
623. - : Amerika = 1860, 196.
Észak-Amerika oktatása.
624. * [B.] : Berlin = 1860, 241-242.
Berlin iskolának költségvetése. Iskolai segédeszköz a földrajzi tanításhoz.
625. **: Elzaszban = 1860, 242.
A bibliai történeteket milyen nyelven tanítsák.?
626. **: Kóburg = 1860, 242.
A németországi tanítók évi nagygyűléséről, az ott elhangzott előadásokról.

627. Δ : Wanderer: Lengyelország = 1860, 242.
A „Wanderer, Der neue Ungarische-, oder Haus- und Schribkalender auf die Jahre” c. folyóiratból közöl híreket: az orosz kormány intézkedése a Lengyelországban lévő iskolákra vonatkozóan; ebben az oroszosítás eszközt látják.
628. Δ: Moldova és Oláhország = 1860, 242.
Az országgyűlés megszavazta a néptanítók segélyezését, a román nemzet történelmét illető kútfők fordításának jutalmazását, s a templomok építésére fordított összeget.
629. A. D. Lz. [Allgemeine deutsche Lehrerzeitung] : Poroszország = 1860, 282.
A porosz iskolaügy legnagyobb baja a tanítók és a helybeli lelkészek közötti viszály
630. + : Poroszország = 1860, 282.
Poroszország egyik iskolájában 260-280 ütest osztottak ki naponta.
631. **: Poroszországból érzekett legújabb tudósítások... = 1860, 282.
A német tanítói gyűlésről.
632. + : A danzingi bűnvádi törvényszék előtt... = 1860,283.
Lakmenstein nevű faluban Rudlovsky nevű tanító ellen indítottak pert, mert a különböző felekezetű tanulókat egymás iránti gyűletre nevelte.
633. + : Franciaország = 1860, 233.
Az írástudatlanságról közölt statisztika.
634. + : Franciaországból = 1860, 283-284.
Egy földrajzi kézikönyv Magyarországról igen furcsa tudósítást ad.
635. Δ : Orosz- és Lengyelországban = 1860, 284.
Minden kerületben tanítói képezdéket kell állítani, poroszországi mintára. Oroszországban csak minden 30 katona tud olvasni, írni.
636. **: Bernben = 1860, 284.
A tanítók fizetéséről.
637. Δ : Stockholmban... = 1860, 284.
Nőorgonista a finneknél
638. **: Grönland = 1860, 284.
Grönland, Svédország és Norvégia iskoláztatását példaként állítja fel, melyet a misszionáriusok kitartó munkájának tulajdonít. Minden grönlandi tud és szeret olvasni.
639. +: New Yorkban = 1860, 284.
Egy kivándorolt tanítóról, aki milliomos lett. „Tanítói hivatala után gazdagodott-e meg?”
640. - : Németország = Iskolai lap. Mutatványszám, 1861, febr. 28. 7.
Német tanítók közgyűlése Köthenben.
641. - :Mecklenburg = Iskolai lap. Mutatványszám, 1861, febr. 28. 7.
882 újonc körül 221 olvasni, 350. írni, 385 számolni nem tudott. Hol a tanító munkája, felkészültsége?

642. - : Meiningen = Iskolai lap. Mutatványszám, 1861, febr. 28. 7.
A tanítók szolgálati éve átlagosan 34-36 év.
643. - : Nápoly = Iskolai lap. Mutatványszám, 1861, febr. 28. 7.
Viktor Emanuel 200.000 lírát utalványoszott az iskola javára.
644. - : Németország = 1861, 8.
Tanytók közgyűlése Köthenben.
645. - : Mecklenburg = 1861, 8.
Bukott mestertanítók.
646. - : Meiningen = 1861, 8.
A meiningen hercegség területéről közöl statisztikát az iskolák létszámáról
647. - : Franciaország = 1861, 8.
Neveléssel kapcsolatos pályázatot hirdettek meg.
648. - : Poroszországban = 1861, 15.
Iskolai helyzet: statisztika.
649. - : Berlinben = 1861, 15.
Friedrich Ludwig Jahn, a „tornászat nagy mestere.”
650. - : Heidelbergben = 1861, 15.
Hat magyar tartózkodik ott, hogy a német oktatásügyet tanulmányozza.
651. - : Nápolyból = 1861, 16.
Az új népművelési rendelet szerint minden község tartozik iskolát állítani.
652. - : Sibiériában = 1861, 16.
Leány- és vasárnapi iskolát állítottak fel.
653. - : Berlin = 1861, 31-32.
Vakok oktatása. Moon féle tanmód: 25 írásjegy.
654. - : Poroszország = 1861, 32.
Az oktatási törvényjavaslatot sürgetik.
655. - : Görögországban = 1861, 32.
Görögország oktatási helyzete. Ingyenes oktatás. Katonai tanoda,
656. - : Poroszország = 1861, 48.
Az oktatási törvény még ezideig nem született meg. Legalább az elemi iskolaügyet szabályozó törvény kellene.
657. - : Baden = 1861, 48.
Az 1848-as és 1849-es mozgalomban résztvett néptanítók szolgálati idejét eltörölték. Óhaj, hogy akik munkájukat jól végezték, munkaidejüket tudják be a nyugdíjba.
658. - : Badenből írják = 1861, 55.
Iskolai felügyelet.
659. - : Poroszország = 1861, 56.
Nyugdíjról.
660. - : Poroszország = 1861, 63.

- Berlin közelében Pankovban a Pestalozzi-intézetben 25 tanuló tanul, akik a szegény tanítók árvái. A jövőben a lányok számára is alapítanak intézetet.
661. -: Egy német neveléseti lap írja hazánkról = 1861, 63-64.
Arról nincs tudomásunk, hogy a német ajkú lakosság népiskoláiból kiszorítják a német nyelvet. A német nyelv a magyar községek iskoláiban terhes és indokolatlan.
662. -: Weimar = 1861, 71.
A pestalozzi-egylet 15 elárvult tanítói családnak segítettek.
663. -: Altonában Hestermann L. könyvkereskedő..= 1861, 88.
Hírdetés: Oktatási eszközök kaphatók.
664. -: Württembergben a főiskolai hatóság még 1845-ben rendeletet bocsájtott ki... a testgyakorlat[ra] = 1861, 88.
665. -: Lengyelország = 1861, 88.
A gazeta polska, azaz „Lengyel Hírlap” az elemi iskoláról ír.
666. -: Köthen = 1861, 96.
A német tanítók egyetemes gyűlése.
667. -: Lippe = 1861, 96.
Statisztikai adat az iskolákról és a tanulókról.
668. -: Finnországból = 1861, 96.
Tanítóka képeznek át képezdei tanítókká.
669. Δ: Bécsből írják = 1861, 112.
Tanítói fizetések.
670. -: Varsóban = 1861, 112.
Az iskolareform kiszorította a leányiskolából az orosz nyelvet.
671. -: Holland = 1861, 120.
Tanítói vizsgák.
672. -: Bécs = 1861, 128.
Sűrgető dolog a népiskola újrászervezése.
673. -: Baden = 1861, 128.
Iskolai bizonyítvány.
674. -: Japán = 1861, 128.
Jeddoból jelentik, hogy ott mindenki tud írni.
675. Δ : Franciaország = 1861, 135.
A „Moniteur” az elemi oktatásról. Falusi könyvtárak felállítása, a tanítói díjpótlékról.
676. -: Kurhessenből = 1861, 147.
A tanítók lealacsonyító szolgálatáról.
677. -: Bajorországban a ministerium előterjesztést tett, hogy a tanítók hivataluknál fogva az iskolai bizottmány tagjai legyenek = 1861, 147
678. -: Prága = 1861, 180.

- 1860, szept. 11-én elhatározta a város képviselő testülete az iskolák „csehesítését” és azt, hogy a városban külön német iskola legyen.
679. -: Württembergben...= 1861, 180.
A tanítók nyugdíjazása 65 éves kortól.
- 680 -: Berlinből = 1861, 180.
Adakozás.
681. -: Triest = 1861, 186.
A tannyelv okt. 4-től az olasz.
682. -: * [B.]: Berlin = 1861, 186.
Körlevél az iskolai rendtartásról.
683. * [B.]: Amerika = 1861, 187.
A „Sárospataki füzetek” tudósításai az amerikai iskolákról, annak gyakorlatiasságáról.
ld. 685.
684. -: Bostonban = 1861, 187.
Az 1857-es statisztika szerint Bostonban 211 elemi iskola volt. Tanítók száma 12.733
685. -: Newyorkban...= 1861, 187-188.
A legelső iskolát néhány (kvéker) nő alapította, akik a legszegényebb gyerekek tanítására vállalkoztak. A négerék számára is alapítottak iskolát.
ld. 683.
686. . Δ : Bécs =1861, 195.
A nevelés reformjáról. Első tanítói tanácskozásról.
687. -: Prága= 1861, 195-196.
Statisztikai adat az oktatásról, nemzetiségi kimutatás szerint.
688. -:Bádenben = 1861, 196.
Községi vagy hitfelekezeti iskolák legyenek-e jövőre?
689. * [B.,] Erfurtban = 1861, 196.
A tanítók, ha valamely egyletbe lépnek, kötelesek bejelenteni.
690. **: Hamburgban = 1861, 196.
Albrecht Frigyes Rudolf 200.000 márkát adományozott iskolai célra.
691. **: Schleswigből = 1861, 196.
Rossz tanügyi helyzetről ír.
692. **: Svájcban = 1861, 196.
Az iskolaügy magas fokon áll. Statisztikai adatok közlése. Az egyházi hatóságtól sehol sem függ az iskola.
693. - : Bajorországban = 1861, 204.
Oktatási statisztika
694. -: Berlinben = 1861, 204.
London világkiállításra készül, a tanítási tárgyak bemutatására.

695. - : Franciaország = 1861, 204.
Az oktatási miniszter iskolai reformpályázatot hirdetett.
696. Δ: Franciaország = 1861, 253 [!235].
Temps szerint az elemi iskolák a lehető legalacsonyabb fokon állnak.
697. * [B]: Németország = 1861, 253. [!235].
A német tanítók 13. nagy gyűlése 1862-ben.
698. - : Brennbán = 1861, 246.
Iskolaügyről, statisztika. Tanítók fizetése.
699. * [B]: Poroszország = 1861, 246.
Oktatási törvény készül.
700. * [B]: Kurhessenből = 1861, 246.
A németországi általános tanító gyűlésre csak úgy jutott egy tanító, hogy a kormányhoz folyamodott.

C.) Egyveleg.

701. . : Hauberle = 1856, 72.
A 18. sz. elején egy svájci városban egy tanító fejegyezte, az 52. évi szolgálata alatt kiosztott büntetéseket.
702. - : Nem hisszük a szerkesztő szerénységét... = 1856, 72.
Kubinyi Ágoston a Nemzeti Múzeum igazgatója Szeberényi Lajosnak ítélte oda a pályázati díjat.
ld. 325, 804.
703. + : Egy boroszlói tanár előadásai... = 1856, 72.
Egy csizmatisztító ellopta a tanár kéziratát.
704. □: Német nevelészeti folyóiratok = 1856, 133.
Az Allgemeine deutsche Lehrerzeitung nevelési folyóirat példányszámát és előfizetési elterjedtségét hozza fel példának, összehasonlítva a Néptanítók könyvével.
- 705.+ : Vonalzó = 1856, 134.
Vonalzógépről. Tanítási segédeszköz.
706. □: Pestalozzi és titkára = 1856, 134-135.
Ramsauer volt az írónoka.
707. + : Némethon... 14 éves korukig tartoznak a gyerekek iskolát látogatni = 1856, 135.
- 708.+ : Ausztriában = 1856, 135.
1795-ben alapították az első iskolát. 1806-ban vasárnapi iskolák jöttek létre.
709. +: Korneile = 1856, 135.
A római nőnek kincse a gyermeke.

710. +: Sturm János = 1856, 135.
Sturm német tanító volt az első, aki zenét is tanított 1507-ben.
711. +: Nemcsak nálunk... = 1856, 135.
Belgium, Frankhon iskolázatlansága.
- 712.+ : A rómaiaknál Augustus idején kezdtek az iskolák nyilvánosak lenni = 1856, 135.
713. +: A vasárnapi iskolák... = 1856, 135.
Iskolai jelentés: Olaszországból, Csehországból, Angliából, Amerikából, hazánkból
714. * [B.]: Miben különböznek = 1856, 136.
A rendhagyó igék: aforizma.
715. *[B.]: Egy kisfiú arra kérte atyját... = 1856, 136.
Adoma.
716. +: Par nobile fratrum = 1856, 136.
717. *[B.]: Inducttonsglobus... = 1856, 207.
Találmány. Új földgömb-szemléleti oktatás. Braudegger Ellwangen a feltaláló.
718. -: Ravennai viador... színmű = 1856, 207.
Szerzője egy pfaffenhofeni tanító.
719. **: Belgium az elemi tanítónék... képezdében = 1856, 207.
A tantárgyakat soroja fel.
720. * [B.]: Az indián fiúk növeltetése Amerikában... = 1856, 207-208.
A gyermeket nagy szeretettel nevelik, a szabadság szeretét oltják beléjük.
Idősek iránti szeretetre oktatják.
721. **: A vallástanító,, = 1856, 208.
722. - : 1756-évben született jeles növelészek = 1856, 326-327.
- 723.() [P.L.G: Szemelvények Pestalozzi munkáiból = 1856, 327-328.
Pestalozzi aforizmái a nvelésről.
724. SARKADY Ferenc: Tanítványaim játékánál. Máj. 1854.= 1856, 391.
Vers.
- 725.* [B.]: Aristoteles írja... = 1856, 391.
A csodagyerek nagy korában tekintéllyé válik?
726. * [B.]: „Nem jól van, te marha” = 1856, 391-392.
Az indulat ilyen kitörésére vigyázni kell, szelíd hangnemet kell váltani.
- 727.() [P. L.]: Több néptanító... egyházi éneklés tanításáról = 1856, 392.
728. SARKADY Ferenc: Cs. P.-hoz. Válaszúl egy magánlevélre = 1857, 70-71.
Vers a tanítók sorsáról, a baráti összefogásról
729. RAICHER János: Szózat azon tanító társaimhoz, kik a Néptanítók könyvét nem birják nem óhajtják = 1857, 71-72.
A folyóirat tanulmányozásának, előfizetésének jelentőségéről ír a nógrádi tanító. A folyóirat bukása szégyent hozna a tanítókra.
- 730 G. L.: Házi növelés (Juvenalis Satyr. XIV. 44-69.) = 1857, 137-138.

- Aranymondások a nevelés terén.
731. R[IMLER Károly]: Adatok az iskolai statisztikához. Berlin, Pozsony királyság fővárosának iskolái. A.) Nyilvános iskolák. B.) Egyletek: egyházi ministériumok stb. különös felügyelete alatti iskolák. C.) Magániskolák = 1857, 138-139.
Az Allgemeine Schol-Zeitung c. folyóiratból átvett közlés.
732. () [P. L.]: Szemelvények Pestalozzi munkáiból = 1857, 139-140.
A tanítói hivatásról, aforizmák.
733. -: Népiskolai statisztika = 1857, 140.
A „Magyar Sajtó” statisztikai adatot közöl a hazai tanintézetekről. Ebből közöl a szerkesztő.
734. HORKAI Antal: Nyárban (Baló Dicsénekei után.) = 1857, 198-200.
Vers.
735. R. K. [RIMLER Károl]: Az iskolai történethez... = 1857, 200
Iskolai statisztika Ausztriából az „Allgemeine Schul-Zeitung” szerint.
736. R.K. [RIMLER Károl]: „Öst[erreich] Gymnasial.-Zeitschrift” = 1857, 200.
Statisztika a birodalom iskolái helyzetéről.
737. R.K. [RIMLER Károl]: Reáliskola van az ausztriai birodalomban = 1857, 200-201.
Statisztika.
738. R.K. [RIMLER Károl]: Varsó Városának... = 1857, 201.
Iskolai statisztika.
739. R. K. [RIMLER Károl]: A bécsi ág. hitv. egyház választmánya = 1857, 201.
Iskolai statisztika, Bécs.
740. R. K. [RIMLER Károl]: A szász-altenburgi rendek 20.000 tallért szavaztak meg a tanítóképezde szervezésére. = 1857, 201.
741. R.K. [RIMLER Károl] Európa két iskolaországában, Német és Svjácsonban... = 1857, 201.
Az iskolai könyvek rossz nyomtatása miatt romlik a tanulók szeme.
742. R. K. [RIMLER Károl] Brüsszelből ily tartalmú magántudósítást vett = 1857, 201.
Nyugdíjasokról kimutatás.
743. - : Hogy régebben is voltak csodagyerekek... = 1857, 202-204.
Az 1780-ban kiadott „Magyar hírmondó”-ból közöl történeteket egy-egy csodagyerekről. A cikk végén aforizmákat találunk a tanítói hivatásról.
744. HARAGOS Antal: Egészségtani szabályok (Dícsérettel kitüntetett pályázat = 1857, 267-270.
A monos-petri református lelkész kitüntetett dolgozata.
745. HORKAI Antal: Lovacsák + Zöld béka + Fecskefészek + Kis Sándrikó + Rózsa halála = 1857, 382-384.
Versek. Mutatvány a „Kis trombita” c. gyermekdalokból.

746. VÁRI József: Az iskolai élet jelenéből = 1861, 78-80.
„Egy egyszerű iparosnak e jószándékú művét” közlik. Vers-

D.) Böngészet

- 747.- : Aristoteles és Platon... = 1860, 100.
Nevelésről vallott gondolatokat közöl.
- 748.- : Plato, Pythagoros és Aristippus nézetei a nevelésről. = 1860, 140.
749. V.S. [VINCE Sándor]: Elmélkedések a pedagógiáról = 1860, 244.
750. : Indus fogalom a tudomány s növelésről = 1861, 56.
A műveltség fontosságáról.
751. - : Indus fogalom a tudomány s növelésről = 1861, 64.
752. - : Indus fogalom a tudomány s növelésről = 1861, 120.
A nevelés célja az erény.
753. - : Növelészeti súlylyal bíró chinai mondatok = 1861, 136.
754. - : A khinaiaknál az olvasással kapcsolatban tanítatik az írás... =
1861, 147.
Kínában van szegények iskolája és esti iskola.
755. - : Az államelmélet alapja a család... = 1861, 147-148.
756. - : A perzsák különösen gyakorolták gyermekeiket az igazságérzet
felköltésében = 1861, 147-148.
757. - : Indus fogalom a tudomány s növelésről = 1861, 163.
758. - : Minél inkább érezzük mi... = 1861, 163.
Nevelésről: a szülők, tanítók, lelkeszek kötelességéről.
759. - : Az izraelitáknál... = 1861, 164.
Az iskoláztatás az izraelitáknál: az atya maga tanította gyermekét,
Majmonidesz tanítása.
760. A szülők iránti tisztelet... = 1861, 164.
Nagyobb hangsúlyt kapjon a szülő iránti tiszteletre való nevelés.
761. GONDA László: Gyöngyök a növelészet tengeréből = 1861,
228. 224 [!236]. 248
Néptanítói életcél: tanítás, tanulás, tanultatás

E.) Gyermeklant

762. HORKAI Antal: Tavaszkor. Dallam: Tavasz lesz már el fog a hó menni =
1860, 50-51.
Vers Horkai Antal új könyvéből, a „Kis brugó”-ból

763. HORKAI ANTAL: Alku + Bús Peti + Kedves hon + Felhő = 1860, 99-100.

Horkai Antal verseiből (megjelentek a „Kis brugó” c. kötetben)

764. KÁLLAY István: Gyermeklant. Árpád (889-907) = 1860, 243.
Verseik.

F.) Szerkesztői üzenetek

765. Előfizetési felhívás = 1856, 328.

766. A t. c. előfizetők névsora = 1856, 392-396.

Az előfizetők összegyűjtése lényeges, a folyóirat elterjedtségére utal.

767. Igazítás = 1857, 333.

A szerkesztő csabai állását Rimler Károly foglalta el.

768. SZEBERÉNYI Lajos: A „Néptanítók könyve”-nek jövője = 1857, 333-334.

A folyóirat szerkesztését folytatja még egy évig. Terv szerint a jövőben „Család és iskola” cím alatt jelenik meg, (de ez csak szerkesztési elv maradt.) A közleményben felemlíti, hogy kik lesznek a munkatársak: Antalfy János, Baló Benjamin stb. Az új cím biztatást ad arra, hogy a folyóiratot a szülők is megrendelik.

769. [SZEBERÉNYI Lajos]: Mielőtt szerkesztői tollamat letenném: kötelességemnek tartom, még néhány szót intézni egy részről t. olvasóimhoz, másrészt derék munkatársaimhoz... 1857, 385-386.

Pedagógiai lapokat sorol fel, így a „Tanodai lapok” „Népnövelési közlemények” „Sárospataki füzetek”-ről tesz említést. A „Néptanítók könyve” jövőjéről szól. A beígért „Család és iskola megindításának akadályairól: egyrészt nincs elegendő előfizető, másrészt a szerzők által a „Protestans egyházi és iskolai lap”-hoz, mennek mely nagyobb teret biztosított számukra. A lap egyelőre szünetel. A szerkesztő vallomása folyóiratáról szubjektív, elfüggtan nyilatkozik.

770. TARCZY Lajos: Jelentés helv. hitv. egyetemes népiskolai választmánytól = 1860, 51-52.

Két pályázati felhívás: Készíttessék a magyarországi helv. hitv. egyház népiskolái számára „Beszéd – és értelemgyakorlatok” II. 1. Készíttessék hittani kézikönyv a népisk. III. oszt... 2, A népiskolai II, III, IV, osztály számára készíttessék földrajzi kézikönyv.

771. A Népt. K. szerkesztősége: Pályázatok I. II. III. = 1860, 137-140.
 I. Tanítói vezérkönyv „Beszéd- és értelemgyakorlatra”
 (Tarczy Lajos)
 II Olvasókönyv (Pánczél Ferenc Kolozsvár)
 III.”Adassék elő röviden: mi üdvös befolyást gyakorolhat a tanító a nevelésre iskolán kívül...”(Beküldésre vár)
 ld. 127.
- 772.A Népt[anítók könyve] = 1860, 244.
 Az 1860. 3. füzetében meghírdetett pályázatra hívja fel a figyelmet.
 „Adassék elő röviden: mi üdvösség befolyást gyakorolhat a tanító a nevelésre az iskolán kívül” A határidőt meghosszabbítják 1861. jan. 15-ig.
773. Az Iskolai lap szerkesztősége: Pályamunka-bírálati jelentés = Iskolai lap.
 Mutatványszám. 1861. febr. 28. 7-8.
 A Néptanítók könyve 1860. évben meghírdetett „Mi üdvös befolyást gyakorolhat a tanító a nevelésre az iskolán kívül?”
774. Üzenetek = Iskolai lap, Mutatványszám. 1861, febr. 28. 8.
 Üzenetek (Oroszlán, Nagyharsány, Alsó-Szuha, Agárd, Vésse) előfizetésre, szerkesztésre vonatkozóan.
775. Üzenetek = 1861, 8.
 Nagyenyed, Pitvaros, Edélyi Indali Péter. A Néptanítók könyve múlt évi előfizetőinek, Orosháza, Nagylak,
776. Üzenetek = 1861, 16.
 Pozsony – Békéscsaba- Nagylak – Karcag – Mezőberény – Makó. A békéscsabai üzenet Haan Lajosnak szól.
777. Üzenetek = 1861, 32.
 Nagy-Kürtös – Karcag – Pitvaros – Szeberényi Andor.
778. Üzenetek = 1861, 40.
 Mezőberény, Perjés.
779. Üzenetek = 1861, 48.
 Tót-Keresztúr – Makó – Sepsiszentgyörgy
780. Üzenetek = 1861, 56.
 Szútor – Losonc – Agárd – Tótkomlós.
781. Üzenetek = 1861, 64.
 Tótkeresztúr. Kérelem: Előfizetés díjának beküldésére.
782. SZEBERÉNYI Lajos: A Prot. egyh. és isk. lap újdönült orosházi levelezőjéről = 1861, 72.
 Egy rágalom visszautasítása. Az orosházi tanítókat ócsárolják.
 ld. 786, 790.
783. Üzenetek = 1861, 72.
 Kis Pereg – Tasnád.
784. Üzenetek = 1861, 80.
 Szútor – Többeknek.

785. Üzenetek = 1861, 88.
Szigetszentmiklós – Brassó.
786. SZEBERÉNYI Lajos: „A Prot. egy. és isk. lap” szerkesztőjének =,
1861, 96.
Szeberényi Lajos közli azt a levelet, melyben az orosházi névtelen
rágalmazót visszautasítja.
ld. 782, 790.
787. Üzenetek = 1861, 104.
Vésse – Makó.
788. Üzenetek = 1861, 120.
Makó –Kocs.
789. Üzenetek = 1861, 128.
Makó – Vésse – Sárospatak – Tót-Keresztur – Nagylak.
790. SZEBERÉNYI Lajos: Értesítés = 1861, 138.
A rágalom visszautasítása.
ld. 782, 786.
791. Üzenetek = 1861, 148.
Aghárd – Maglód– Serke – Hórmezővásárhely – Nagyharsány- Szútor –
Makó – Debrecen – Tót-Keresztúr – Előfizetési hátralékok beküldésére
felszólítás.
792. Üzenetek = 1861, 164.
...Hódmezővásárhely – Szútor, Veszprém.
793. Üzenetek = 1861, 180.
794. Üzenetek = 1861, 188.
N.N. Besztercebánya Dengeleg.
795. Üzenetek = 1861, 204.
Pelsőc, Hódmezővásárhely – Terehegy– Maty – Debrecen– Szútor–
Szentkeresztúr.
796. SZEBERÉNYI Lajos: Szives figyelmeztetés = 1861, 212.
„Gyámintézeti épvkönyv” előfizetéséről.
797. Üzenetek = 1861, 212.
Agárd – Dengeleg.
798. Üzenetek = 1861, 228.
Dengeleg – Szuha – Makó.
799. Üzenetek = 1861, 224 [!236]
Felhívás az előfizetési díj folyósítására.
800. SZEBERÉNYI Lajos: Figyelmeztetés = 1861, 247.
A „ Gyámintézeti évkönyv” előfizetését javasolja.
801. Szerkesztő [SZEBERÉNYI Lajos]: Befejezésül = 1861, 247-248.

Az „Iskolai lap” megszűnik. A szerkesztő köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a munkában őt segítették. „A vállalat nem volt egyéb mint jó számdékú kísérlet.”

802. Üzenetek = 1861, 248.

Vése – Szentkeresztúr – Békés – Mezőberény. Köszönet a támogatásért. A hátralévő előfizetési díjakat utólag küldjék el.

Függelék

I. „Kis kert”

/A Néptanítók könyve 1856. évi melléklete/

A.) Oktató cikkek.

803. Szerkesztő [SZEBERÉNYI Lajos]: Kis olvasóim! (Bevezetés) = 1856,1-2.

Ezt a mellékletet a gyermekeknek ajánlja, feltételezve, hogy nemsak jószándék marad, hanem eljut a tanulókhoz. Célja ezzel az, hogy a kötelező tananyagon túl a gyermek tanuljon mást is és szeresse a könyvet.

804. SZEBERÉNYI Lajos: Egészségügyi szabályok = 1856, 2-6.

Kubinyi Ágoston által meghirdetett pályázati felhívás nyertese Szeberényi Lajos. A nyertes pályaműből közöl néhány részletet. Az ismertetett mű után felkéri mindazokat, akik a pályázatra munkát küldtek be, hogy munkáikból ők is küldjenek a lap számára anyagot. Kovács-Kubinyi Evelina jutalma Szeberényi Lajosnak. Id. 325, 702.

805. SZEBERÉNYI Lajos: Föld forgása = 1856, 6-9.

Egy kis földrajzismeret.

806. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos]: Vörösmarty = 1856, 11-12.
Vörösmarty Mihály költő életét példaként állítja a gyermekek elé. A munka szeretetére nevel: a költő szavait idézi. „aki dolgozik, tisztelet övezi.”
807. J – i.: Képzelem ereje = 1856, 14-16.
Egy kis történet.
808. R- i.: A Nil = 1856, 29-31.
A Nilus folyó áradásának jelenségét magyarázza.
809. ÉRMELLÉKI Dániel: Beszélgetések. A föld alakjáról. A föld forgásáról + A föld nagyságáról, felszínéről és belsejéről + A levegőről = 1856, 34-44. 51-55. 81-86.
Természettudományi ismereteket közöl beszélgetések formájában.
810. br -: Léghajó = 1856, 45-47. 56-58.
A léghajót és annak működését ismerteti, melyet Montgolfier talált fel Franciaországban, 1783-ban. Természettudósokat, léghajósokat is említ.
811. L. : Az elefánt = 1856, 58-62.

B.) Költemények.

812. KEMÉNY Pál: Mesék. Tűz szerszám + A kacsák és a kotló + A vén csíz + A szamár és a juhász = 1856, 9-10. 28-29.
Mesés versek, amelyek Sztraka Károly eredeti meséiből dolgozott át Kemény Pál.
813. VARJU [István]: Mesék. A ló és a szamár = 1856, 10-11.
Sztraka Károly eredeti meséit versbe dolgozta át
814. Sz. L. [SZEBERÉNYI Lajos] Iskolai imák. Tanulás előtt + Tanulás után + Este = 1856, 13-14.
815. HORKAI ANTAL: Kis hegedű. (Gyermekek dalok). Toborzó + Csak azért szeretem + Kis madár emléke + Párbeszéd + Kis bogár + Tavaszkor + Kis

mókus + Jó föltétel + M. Lukács jeles horgászhoz = 1856, 17-19. 44-45. 55-56.

A verseket erkölcsi nevelés céljából írta a szerző. A természet szeretetére és tanulásra buzdít. Mindegyikhez közli, hogy mely népdal dallamára kell azokat énekelni.

816. E.I- P. [ERDELYI INDALI Péter]: Mi terem a fán + Mi terem cserjén (bokron) = 1856, 33.

Természetismeret versekbe szedve.

817. KRAJCSOVICS Pál: Kis kerti dal = 1856, 34.

A vers hazaszeretetre nevel. Közlője kisdédóvó (bácsi).

818. CSANGÓ dani: A furfangos tanuló + Az új abcé = 1856, 48.

819. E. I. P. [ERDELYI INDALI Péter]]: A csillagos ég = 1856, 50.

Az oktató verset német kútfőből (nincs jelölve, hogy honnan) merítette a költő.

820. CSANGÓ Dani: Virágok. Ibolya + Rózsa = 1856, 62-63.

821. KRAJCSOVICS Pál: Természettani apróságok. Harmat + Dér + +Köd +Felhő + Eső + Jégeső + Hó + Zúzmara = 1856, 65-67.

Oktató jellegű versek természetismeretre tanítanak.

822. E. I. P. [ERELYI INDALI Péter] Madárka és a fiúcska = 1856, 81.

A vers a természet szeretetére nevel.

823. ELEFÁNT Mihál: Iskolából kilépő gyermek búcsúója = 1856,86-87.

A verset a nyiregyházi evangélikus lelkész írta.

824. KRAJCSOVICS Pál: Az év utolsó napján + Újévkor = 1856, 90

Az iskolától búcsúzik a versben.

C.) Elbeszélések.

825. Sz – i.[SZEBERÉNYI Lajos]: Kisértetek, lélekjárások = 1856, 19-28.

A történeteket jórészt Helmuth és Weisz után közli a szerkesztő.

826. K – y J: Karácsonyi levél (Igaz esemény után németből) = 1856, 68-79. 87-90.
Egy szegény gyermek karácsonya. Az elbeszélés az olvasás örömére nevel. A folyóirat csupán... y ként jelöli a szerzőt, ellenben a tartalommutató K – y J –t említ.

D.) Egyveleg.

827. [SZEBERÉNYI Lajos]: Számrejtvény = 1856, 16.
A lap alján a szerkesztő útbaigazítást is közöl.
ld. 829.
828. TARNÓCI: Talány = 1856, 31-32.
Rejtvény versbe szedve.
ld. 832.
829. [SZEBERÉNYI Lajos]: Talány = 1856, 32.
Az első számban megjelent rejtvény megfejtését Launer Károly küldte be.
.ld. 827.
830. Sz. [SZEBERÉNYI Lajos] Tanuságok. = 1856, 33-34.
A szerkesztő erkölcsi intelmei.
831. E. I. P. [ERDELYI INDALI Péter]: Talány = 1856, 48.
Rejtvény versbe szedve.
ld. 837.
832. [SZEBERÉNYI Lajos]: Megfejtés = 1856, 48.
ld. 828.
833. [SZEBERÉNYI Lajos]: Olvasási gyakorlatok = 1856, 49.
834. Szerk. [SZEBERÉNYI Lajos]: Gyermekjátékok = 1856, 63-65.
Három gyermekjáték leírását közli, s kéri olvasóit, hogy ők is küldjenek be hasonlóakat.
835. – nd - : visszhangok = 1856, 79.

- Találós kérdések, fejtörők.
ld.841.
836. - : Talányok. Rejtvény = 1856, 79-80.
Rejtvény a számtantanításhoz.
ld. 841.
837. [SZEBERÉNYI Lajos]: Megfejtés... = 1856, 80.
ld. 831.
838. [SZEBERÉNYI Lajos]: A „Kis kert”...= 1856, 80.
A „Kis kert” megszüntetéséről ír a szerkesztő, mivel nincs elegendő előfizetője.
839. [SZEBERÉNYI Lajos]: Végszó = 1856, 92.
Búcsúzóul szól a „kis olvasóihoz”. A szerkesztő reméli, hogy olvasóival megszeretette az olvasást, s nemcsak a tankönyvet fogják olvasgatni, hanem más ismeretekre is kíváncsiak lesznek. A folyóiratnak Csabáról 41, az ország más területéről 46. előfizetője volt.
- 840.- : Előfizetők névsora = 1856, 91-92.
- 841- [SZEBERÉNYI Lajos]: Megfejtések = 1856, 90.
ld. 35.

Függelék

II. Előfizetők névsora települések szerint / 1855-1856, 1860 és a Kis kert melléklet 1865. /

Abony	Dezső András, ref. lelkész 1855
Ajka	Szilágyi Károly, ev. tan. 1856
Albertfalva	Brózik Gusztáv, ev. tan. 1855
	Kovács Gusztáv, ev. tan. 1856
Almás	Deák István, tan. 1855
Alsó-Szuha	Kállay István, h.h.tan. 1860
Apatelek	Orgován Pál, ev. lelk. 1856
Apáthi	Plasovszki József, elemi tan.. 1856
Arad	Filánszki János, elemi tan. 1860
	Nikodém János, ev. lelk. 2 pl. 1855, 1856
Aranyos-Megyes	Ferenczy Károl, ref. lelk. 1860
Bakabánya	Záhon pál, ev. tan. 1856
Balassa-Gyarmat	Benedicty János, ev. tan. 1855
	Draskóczy Gusztáv, ev. lelk. 1856
	Kovácsik József, ev. tan. 1856
	Raichler János, ev. tan. 1855
Balogh	CsabaiPál, ref. tan. 1860
Balogvölgy	ld. Drencsény
Bánfalva	Baros Károl, ev. lelk. 1855, 1856
Oravecz Lajos, tan.	1855, 1856
Bánk	Simkó Gusztáv, ev. lelk. 1856
Baróth	Lukácsfi Lajos, lelk. 1860
Bátka	Varga István, ref. tan. 1855
Békés-Csaba	Áchim András, hitjelölt 1855, Kis kert
	Belág Miksa tan. Kis kert
	Berger Mór, haszonbérlet 1855
	Bosko János, tan. Kis kert
	Csorba Mihál, ev. tan. 1855, 1856, 1860
	Endrefi János, ev. tan. 1855, 18756
	Eördögh Frigyes, ügyv. 1855, 1856
	Fabricsi György, tan. Kis kert
	Fábry Sámuel, leánynöv. 1856
	Fehér Imre, birtokos 1855, 1856
	Fikker Antal, tan. Kis kert
	Filipinyi Sámuel, tan. Kis kert

Békés-Csaba

Gajdács János, tan. Kis kert
Haán János, ev. lel. 1855
Havran Samu, tan. Kis kert
Hecskó Pál, ev. s. lel. 1856
Hornyacsek József, tan. Kis kert
Hrabovszki András, tan. Kis kert
Hüke Dezső, tan. Kis kert
Kemény Mihál, mérnök, 1856, 1860
Kesjár János, tan. Kis kert
Kis László, tan. Kis kert
Kliment András, Kis kert
Kliment János, tan. Kis kert
Kociha Mihál, tan. Kis kert
Kocsis János, tan.. Kis kert
Koricsánszki Imre, tan. Kis kert
Koricsánszki Lajos, birt. 1855
Koszec András, tan. Kis kert
Kovács Zemen János, tan. Kis kert
Kvasz Sándor, tan. Kis kert
Láng Károl, tan. Kis kert
Launer Sámuel, keresk. 1855, 1856
Lehocki János, tan. Kis kert
Lukovicki Pál, tan. Kis kert
Michnai János, tan. Kis kert
Michnai Pál, tan. Kis kert
Michnai Sándor, tan. Kis kert
Morégia Károl, tan. Kis kert
Mudrony János, birtokos 1856
Mudrony Sámuel, birtokos, 1856
Novák Dani, ev. tan. 1855, 1856, 1860
Omaszta József, jegyző, 1855, 1856
Ondrejcsik András, tan. Kis kert
Orgován Pál, segédlelk. 1855
Ormai Tivadar, keresk. 1856
Petrovics Károl, Kis kert
Pócsik János, tan. Kis kert
Povázsai János, tan. Kis kert
Réthy Elek, tanuló Kis kert
Réthy Pál, orvos 1855
Rimler Károl, ev. tan. 1856
Rutkai János, tan. Kis kert
Such János /id./ tan. Kis kert
Such Sándor /ifj./ tan. Kis kert

Békés-Csaba	Szeberényi Gusztáv, ev. lelk. 1855, 1856, 1860 Sztraka Károl, ev. tan. 1855, 1856 Szucsu Béla, tan. Kis kert Szucsu Mózes, birtokos 1855 Tomka Emil, tanuló Kis kert Uhrin András, birt. 1855 Uhrinyi Andor, birtokos 1856 Uhrinyi Gusztáv, tan. Kis kert Uhrinyi László, birtokos 1856 Varság Gusztáv, tan. Kis kert Vidovenyecz Mihál, tan. Kis kert Vilim János, ev. tan. 1855, 1856, 1860 Vozárik Pál, ev. tan. 1855, 1856 Zenenyanszki Kliment György, tan. Kis kert Zsilinszki Ádám, tan. Kis kert
Beled	Kalmár Sándor, ev. tan. 1856, Kis kert
Berement	Györe Dániel, ref. tan. 1855, 1856
Berettyó-Újfalu	Némethy Lajos, lelk. 1860
Bikács	Prehauszer János, tan. 1860
Bisztra	Kubányi Rudolf, ev. tan. 1856
Bogdása	Szekeres Károl, ref. tan. 1856
Bokod	Bertalan István, ev. tan. 1860
Csehi	Szabó Zsigmond, ref. tan. 1855, 1856
Cserépfalva	Zsindel István, ref. tan. 1856
(Csik)-Tarcsa	Takács Pál, ev. tan. 1860
Csömör	Simkó Máté, ev. tan. 1855, 1856
Czigand	Kozora György, ref. tan. 1856
Czinkota	Lipcényi József, ev. tan. 1860
Darány	Erős Sándor, ref. lelk. 1855, 1856 Molnár István, ref. okt. 1855
Daranya	Gicei Lajos, ref. tan. 1860
Debrecen	Lengyel Zsigmond, tan. 1860 Telegdy Lajos, könyvkereskedő 5 pl. 1856
Dengeleg	Cservenák Károl, evg. Tan. 1856, 1860
Derecske	Posta Sándor, ref. lelk. 1855
Derencsény	Balogvölgyi ev. tan. 1855, 1856, 1860 Balogvölgyi tan-olvasóegylet 1860
Diószeg	Kobza György, tanító 1855
Dömölk	Szabó József, ev, tan., 1856
Drávafok	Bonc István, ref. tan. 1855
Dráva-Palkonya	Paksi Lajos, ref. tan. 1855
Dráva-Szabolcs	Varga Péter, ref., tan. 1855
Duna-.Pataj	Tanítók, ref. 1856

Eger-Lövő	Füri Lajos, ref. tan. 1856
Egyházas-Maróth	Szaberényi János, ev. lelk. 1855 Zmeskall, 1855
Esztergály	Benedikti János, ev. tan. 2 pl. 1856
Esztergály (Alsó)	Benedikti (álgyai) János, ev. tan. 1860
Farkasd	Tóth János, ref. lelk. 1856
Fazekas-Varsand	Jeszenszki János, ev. tan. 1855,1856 Neumann Károl, ev. lelk. 1855,1856, 1860
Feled	Nagy János, ref. tan. 1860
Felső-Lövő	Schubert Vilmos, igazgató tan. 1855, 1856
F[első]-Sztregova	Csipkay Sámuel, ev. tan. 1856
Felső-Szud	ifj. Semberi István 1855
Fogaras	László Zsigmond ref, s, lelk. 1860
Fok	Bonc István, r. tan. Dr. 1856
Fót	Geszler Soma, ev. tan. 186.
Franzfeld	Frint János, ev. lelk. 1855
Furta	Császár József, ref. tan. 1855
Gádoros ld. Bánfalva	
Geresd	Német Ferenc, ev. tan. 1860
Godisa	Lovas István, ref. tan. 1855, 1856
Gömör	Ács ev. tan. Egylet, 1860 Helv. Hitv. Tanítói Egylet 2 pl. 1856
Guta	Zbel Lajos, ev. tan. 1860
Gyoma	Juhász Lajos, ref. tan. 1860 Kiss Bálint, ref. tan. 1860
Gyorok	Makai Sándor, ref. tan. 1860 Papp Gábor, ref. lelk. 1860
Győr	Turcsányi János, igazg. tanár 1855, 1856
Gyula	Császár Károl, Kis kert Gyóni Miklós, ref. tan. 1856 Mezei János, óvó Kis kert Tanay Gyula, r. kath. tan. 1860
Gyulajovánca	Deák Mihál, 1855
Gyüd	Bekő Pál, ref. tan. 1855 Horváth Antal, ref. tan. 1855, 1856
Hajdú-Böszörmény	Kiss Ferenc, leánytanító 1860 Tönkö Mihál, ref. tan. 1855, 1856
Halymáskér	Balassa Gábor, tanító 1860
Halas	Elemi főtanoda 1860 Fazekas József, ref. tan. 1860
Haraszti	Csáth Ferenc, ref. tan. 1856
Harkány	Bozai István, ref. tan. 1855
Herceg-Szóllós	Molnár Imre, ref. tan. 1855, 1856

Hetes	Ev. ref. tan. Kör 1860
H. M. Vásárhely	
[Hódmezővásárhely]	Draskóci Lajos, ev. lelk. 1860
	Fekete László, ref. tan. 1860
	Kis Márton, ref. tan. 1860
	Könyves István, ref. tan. 1856, 1860
	Nagy István, ref. tan. 1856
	Népiskolai könyvtár, 1860
	Pap Sándor, ref. tan. 1856
	Sallay Rafael, rom. kath. tan. 1860
	Szél Bálint, ref. tan. 1860
	Tatár Nagy Mihál, r. tan. 1856
	Torkos István, ev. lelk. 1855
	Török János, ref. tan. 1860
	Varga János, ref. tan. 1856, 1860
	Vörös Zsigmond, ref. tan. 1860
	Zelészi József, ev. tan. 1855, 1856
Hosszúfalu	Barcai magy. ev néptan. egylet 1860
Ih[aros]-Berény	Ács Károly, ev. tan. 1856
Ittebe	Mészáros László, ref. lelk. 1860
Iványi	Kun György, ref. tan. 1855
Izsák	Vasárnapi iskola, 1855
Jankovác	Babár Imre, tan. 1855
	Gyetvai András, tan. 1855
	Gyurcsánszki Endre, tan. 1855
	Prendl Jenő, tan. 1855
Jánosi	Takaró Gáspár, ref. tan. 1860
Jász-Apáti	Probosovszki József, tan. 1855
Jász-Kis-Ér	Ref. egyh. 1855
K. Dombó	Halka Sámuel, ref. lelk. 1855
Kapolcs	Balogh István, evang. tan. 1860
Karcag	Bede Lajos, ref. tan. 1856
	Nagy Nelli Kis kert
	Sarkady Ferenc, ref. tan. 1860
Károl-Fehérvár	Győrffi István, 1855
Kassa	T. Csink János, evg. tan. 1860
Katódfa	Szekeres Bálint, ref. tan. 1855
Kecskemét	Bátki Károl, ref. tan. 1855, 1856
	Gimn. ig. 1856
	Kóth Károl, 1856
Kemenesi Ság	Berec József, tan. 1855
Kémes	Szeremlei Gyula, r. tan. 1855, 1856

Kemse	Zákány Mihál, ref. tan. 1855
Kenderes	Győri Lajos, 1855
Keresztur (Tóth)	Cirák József, 1860
Keszthely	Kalmár János, ev. tan. 1860
Kisfalud	Csorba János, ref. tan. 1860
K[is]Csány	Bugaméri Benő, ref. tan. 1855, 1856
K[is] Kun Lacháza	Balla József, tanító 1855
Kis Kun Majsa	Rév Mihál, írnok 1855
K[is] Macséd	Perge Lajos 1855
K[is] Péc	Eősze Zsigmond, ev. lelk. 1860
K[is] Tóthfalu	Heves Sándor, r. tan. 1855, 1856
K[is] Zellő	Pöstyényi Endre ev. tan 1856, 1860
Kisújszállás	Iskolák 1855,1856
Kocs	Gyalócai József, ref. tan. 1856
Kolozsvár	Erdelyi Indali Péter, tanár, 6 pl. 1860
Komárom	Szűcs Sándor, ref. tan. 1860 Takács Jánoska k. k.
Kórós	Sárközi Sándor, ref. tan. 1855
Korpona	Bobcsék István, ev. tan. 1856
K[örös] Ladány	Fitos Pál, ref. s. lelk. 1856 Kőrösy János, ref. lelk. 1856, 1860 Kőrösi ?
K[örös] Tarcsa	Fábián Gábor, ref. tan. 1856
Krizba	Szemerjay Károl, ev. tan. 1860
Kunhegyes	Nagy Péter, isk. igazg. 1855
[Kunmadaras]	Fi tanító 1855
K. sz. Márton [Kunszentmárton]	Dobos István, ref. tan. 1855, 1856
K. sz. Miklós [Kunszentmiklós]	Tehes István, tanár 1855
Ladány	Varju Mihál, növelő 1856
Lehota (Kotman)	Magócsi Sámuel, ev. tan. 1860
Lémártfalva	Nagy János, ref. tan. 1860
Losonc	Biszkup Lajos, ev. tan. 1860 Nógrái ev. tan. könyvtár 1860
Lugos	Rutkai Sámuel, ev. lelk. 1855, 1856
Magasi	Tóth János, ev. lelkész és esperes 1855, 1856, 1860
Maglód	Kemény János, ev. lelk. 1855, 1860 Pokorny Mihál, ev. tan. 1856, 1860
Magyar Gencs	Radó Ignác, esp. főfelügyelő 1855, 1856
Majom	Fülöp István, ref, tabn. 1860
Makó	Bánfy József, birtokos 1860 Barsi B. ref. tan. énekvezér 1855, 1860 Bíró Gáspár, ref, tan, 1855, 1860

Makó	Cserey Igác, városi tanácsnok 1860 Csete Pál, ref. tan. 1860 Dobsa Ferenc, birtokos, 1860 Gaál Pál, ref. tan. 1855 Halász János, vár. Hivatalnok 1860 Juhász Antal, ref. lelk. 1860 Kabay Sándor, g. a lelk. 1860 Kiss János, ref. egyh. gondnok 1860 Komáromi Dániel 1855, 1860 Kovács József, ügyvéd 1860 László Sándor, r. tan. 1855 Marjalaky Arnold, vár. jegyz. 1860 Mátéfi Pál, mérnök 1860 Raffai Sámuel, iparos 1860 Szabó Ferenc, ref. tan. 1860 Szirbik Gábor, árvabiz. ellenőr 1860 Szondy L. ref. tan. 1855, 1860 Szöüllősi Antal, ref. lelkész 8 pl. 1855, 1856, 1860 Takács István, ref. tan. 1855, 1860 Tóth József, tollnok, 1860 Tyukody Gedeon, ref. tan. 1860 Vida Ferenc, ref. tan. 1855, 1860 Vince Sándor, 1855
Malomsok	Szigeti Dániel, ev. lelk. 1856, 1860
Markócz	Iványos Sámuel, ref. tan. 1855
Máramarossziget	Ref. gimn. könyvtár 1860 Ref. gimn. 1855
Maty	Nyerges Ferenc, ref. tan. 1855, 1856
Mende	Sinkovics Endre, ev. tan. 1860
Mernye	Paál József, néptanító 1855
Mező Berény	Bene Vilmos, ev. tan. 1855, 1856 Blaskó József, magán tan 1855 Bozik Gusztáv, ev. tan. 1856, 1860 Fábián Gábor, ref. tan. 1855 Horváth Károl, ev. tan. 1855 Jeszenszki Károl, ev. lelk. 1855, 1860 Kemény Pál, ev. lelk. Tan. 1855, 1856, 1860 Kirner Ede, ev. tan. 1855, 1856, 1860 Lestyán Sámuel, 1855 Pes Gyula ev. lelk. 1855, 1856 Szljuka János, ev. tan. 1856, 1860
Mezőtúr	Ref. néptanító 1860
N[agy] Csány	Simon József, ref. tan. 1855

N[agy] Dobsza	Kovács Zsigmond, ref. népt. 1856, 1860
N[agy] Dorog	Kovács Zsigmond, néptan, leány tan. 1856, 1860, Kis kert
Nagy Enyed	Barta István, képezdei tan. 1860 Kónya Zsigmond, kép. tan 1860 Székely Dániel, kép. tan. 1860 Szentgyörgyi Lajos, kép. tan 1860 Ref. elemi iskola, Ref. képezde 1860
N[agy] Geresd	Németh Ferenc, ev. tan. 1856
N[agy] Harsány	Krób Pál ref tan 1855, 1856, Kis kert 16 pl. Nánási Fodor Pál, esperes 55 pl. 1860 Tóth József, ref. tan. 1855, 1856
Nagy-Körös	Bíró Mihál, kép. tan 1860 Bokros János, képezdei tan. 1860 Borza Nándor, kép.tan 1860 Cseresnyés Gyula, kép. tan 1860 Faragó Ferenc, kép.tan. 1860 Fazekas Lajos, kép.tan. 1856, 1860 Gazdag Ambrus, ref. tan. 1860 Mészáros Lajos, kép.tan. 1860 Nagy József, kép.tan. 1860 Nagy Tamás, kép.tan. 1860 Palágyi Gábor, kép.tan. 1860 Szabó Gyula, kép.tan. 1860 Szabó István, kép.tan. 1860 Szabó László, kép.tan. 1860 Szabó Sándor, ref. tan.1860 Szinok Sándor, ref. tan. 1860 Szőke Antal, kép.tan. 1860
Í	Tömösházi József, ref. tan. 1860 Varga József, ref. tan. 1860 Vásárhelyi József, ref. tan. 1860 Zih Illés, kép.tanuló 1860
N. K. Madaras [Nagy Kun Madaras]	Elek Márton, ref. tan. 1855, 1856 Fogarasi Gábor, ref. tan. 1856 Nagy Sándor, tan. 1856 Népiskolai könyvtár 1860
N. Kürtös [Nagy Kürtös]	Raicher János, ev. tan. 1855, 1860
N. Lam [Nagy Lam]	Holler János, ev. tan. 1856
N. Peterd [Nagy Peterd]	Dus Lajos, ref. tan. 1855
N. Szalonta [Nagy Szalonta]	

	Gere Ferenc, ref. tan. 1856
	Kenyeres Tercsa kisasszony 1856
	Miklósi Sándor, tan. 1856
(Nagy) Szlabos	Kicsiny József, tanító 1860
N. Szöllős [Nagy Szöllős]	Fárnek Dénes, 1856
Nagy Várad	Kocsis József, 1860
N. Váty [Nagy Váty]	Czakó Sámuel, ref. tan. 1856
N. Zerind [Nagy Zerind]	Balogh István, tan. 1856
	Kallós Kálmán, fitan. 1855, 1856
Nagyfalu	Kmetth Gerő, ref. tan. 1856
Nagylak	Bartholomeidesz János, ev. tan. 1855, 1856, 1860
	Bartholomeidesz Pál, ev. tan. 1855
	Haan Lajos, ev. lelk. 1855
	Izraelita tanító 1855
	Kvarka Endre, ev. tan. 1860
	Molnár György, ev. tan. 1855, 1856
	Zajac Dániel, ev. lelk. 1856
Nyiregyháza	Elefánt Mihál, ev. lelkész 1855
	Varga Antal, ref. tan . 1856, 10 pl.
Nyitra Zerdahely [Szerdahely]	Hrdlicska Mihál, ev. tan. 1855
Okorág	Bugaméri József, ref. tan. 1856
Old	Vikiár Gábor, ref, tan. 1855, 1856
Orosháza	Golibán Mihál, ev. tan. 1855
	Kovács János, ev. tan. 1860
	Székács Pál, ügyvéd, 1855, 1856
	Tavaszi János, ügyvéd 1855, 1856, 1860
	Torkos Károl, evang. lelk. 1855, 1856, 1860
	Zatkalik János, ev. tan. 1860
Oroszlán	Bacher János, ev. tan. 1860
Osgyán	Evang. isk. 18960
Ozdin	Machnik István, ev. tan. 1860
Őrszentpéter	Szabó Mihál, tanító, 1856, 1860
Pélfalva	Csorba Endre, ref. tan. 1860
Palkonya	Paksi Lajos, r. tan. Dr. 1856
Palota	Berkel Mihál, r. tan. 1856
Pancsova	Schneeberger János, ev. lelk. 1855
Pelsőc	Gyurác Ignác 1855
	Ref. népisk. Könyvtár 1860
	Szentpéteri Sámuel, ref. lelk. 1856

Pest	Boér Ignác, kisd. óvó tul. 1856 Deák Ferenc, tanuló Kis kert Emich Gusztáv, könyvkeresk. 1856, 7 pl. Eötvös Ilona, B. Kis kert Eötvös Lanta, B. Kis kert Eötvös Loránd, B. Kis kert Fekete Jánosné, 1855, 1856 Karlovszki Zsigmond ügyvéd Kis kert Kubinyi Ágoston, muz. ig. 1856 Nehr József, tan. Kis kert Osterlamm Károl, könyvkeresk. 1860, 7 pl. Székács József, evang. lelk. 1855, 1856/ 9 pl
Péteri	Dobrovski Károl, ev. lelk. 1860
Pilis	Sárkány Sámuel, ev. lelk. 1855, 1856
Piski	Bádicts Gábor, ref. tan. 1855, 1856 Végh Mihál, ref. tan. 1855
Pitvaros	Murárik György, ev. tan. 1855, 1856, 1860
Poroszló	Sarkadi Ferenc, ref. tan. 1856, Kis ker
Pozson	Csádek Gyula, ev. tan. 1856 Csádek Károl, ev. s. lelk. 1855 Csecsetka Sámuel, gim. Ig. 1860 Dessewffy Virginia gr. 1855, 1856 Evang. főisk. 1855 Michnay Endre, ig. tan. 1856 Németh Sándor, tanár 1855
Püski	Pap Károl, ref. lelk. 1855, 1856
Püsp. Ladány [Püspökladány]	Ref. tanító 1856
Ráckeve	Fábián János, ref. tan. 1855, 1856 2 pl.
Rád (Nógrádban)	Ferenci János, ev. tan. 1855
Rád (Somogyban)	Csete István, ref. tan. 1855
R. Keresztur [Rákoskeresztur]	Hösz Mihál, ev. tan. 1856, 1860 Uliha József, ev. tan. 1860
(Rákos) Palota	Simon Pál, ev. tan. 1860
Rézbánya	Májer Antal, tanító 1855
Rimabánya	Molnár Gusztáv, tan. 1856 Gömöri tanító olv. egylete 1855
Rimaszécs	Gömöri ref. tan. könyvtár 1856
Rimaszombat	Szóllósi István, ref. énekvezér 1860 Terhes Lajos, ref. okt. tan. 1856, 1860
S. Gömör [Sajógömör]	Madarász Sámuel, birotokos 1856

Sámsonháza	Bartóss János, ev. népt. 1860
Sár-Bogárd	Szalai Sándor, ref. okt. 1855, 1856
Sarkad	Bor Áron, professzor 1860
Sárospatak	Antalfi János, növelő 1856
	Csécsi Pál, ref. tan. 1856, 1860
	Erdélyi János, tanár 1855, 1856
	Hegedűs László, ref. esperes, 1856, 1860
S.a.Ujhely [Sátorajáújhely]	Vályi Pál, ref. lel. 1856, 1860
Séle [Sellye]	Pápa Áron, ref. tan. 1856
Sepsi sz. György [Sepsiszentgyörgy]	Szakács Mózes, 1860 6 pl.
Serke	Györi János, ref. tan. 1860
Simoni	Szakasz ref. néptanítói 1860
Sopron	Bakó János, kép növend. 1860
	Berec Imre, kép. növ. 1860
	Evang. képezde, 1860
	Itcés János, kép. növ. 1860
	Kapp Rudolf, kép.n. 1860
	Németh Gyula, kép.n. 1860
	Préposth József, kép. n. 1860
	Sáry József, kép. .n. 1860
	Varga János, kép. növ. 1860
Szák	Nechár Károl, ev. tan. 1860
Szarvas	Baltazár Lajos, ev. tan. 1855, 1856
	Bubellay Rezső, ev. s. tan. 1855
	Chován Zsigmond, ev. tan. 1856
	Delhi János, ev. tan. 1855, illetve Delhy ? 1856
	Evang. gimn. 1855
	Haviar Dániel, ev. lel. 1856
	Horváth Károl, ev. tan. 1856, Kis kert
	Jancsovcics István, ev. lel. 1855, 1856
	Leszich Dániel, ev. tan. 1855, 1856
	Mihalovics József, ev. tan. 1855, 1856
	Novák Károl, ev. tan. 1855, 1856
	Placskó István, ev. lel. és esperes 1855
	Szemián Dénes, tanár 1855
	Szlovák Soma, ev. tan. 1855, 1856
	Tatay István, ig. tanár 1856
	Zvarinyi Lajos, ev. tan. 1855, 1856
	Zsilinszki Mihál, gimn. tanuló, 1855, 1856
Szatmár	Kovács István, ref. isk. ig. 1860
Szatmár-Németi	György Lajos, ref. lel. 1860

Szava	Barla Szabó Dániel, ref. tan. 1855
Szeged	Varga Pál, ref. lelk. 1860
Szeghalom	Tatár János, ref. lelk. 1860
Szemlak	Chrenka Sámuel, ev. tan. 1855 Lukácsék János, ev. tan. 1860
Szénás	Simkó István, 1855
Szend	Cher János, ev. tan. 1860
Szena	Dedinszki Endre, ev. tan. 1856
Sz,Györgyvölgye [Szentgyörgyvölgye]	Gózon Imre, tan. 1855, 1856
Sz.-Lőrinc [Szentlőrinc]	Fuchs Kristóf, ev. tan. 1860 Németh István, ev. tan. 1860
Sz.-Péter [Szentpéter]	Honéci János, ev. tan. 1860, illetve Honécy, ? 1856
Szentes	Balassa János, ev. lelk. 1855, 1856, 1860 Evang. isk. 1855 Macskási Sámuel, ev. tan. 1856, 1860 Pócsi Mihál, ref. tan. 1856 Ref. tanító könyvtár 1860 Sárfalvi Ézsiás, ref. tan. 1860
Sziget sz. Miklós [Szigetszentmiklós]	Kardos István, h.h. tanító 1855, 1860
Szinobánya	Göhner Ádám, ev. tan. 1856, 1860
Szirák	Kressák Pál, ev. népt. 1860 Valentinyi János, ev. lelk. 1856
Szomajom	Szigeti János, néptanító 1855
Sztrácin	Bodnár Mihál, ev. tan. 1856
Szügy	Csillag József, tanító 1860
Tamási	Iskola 1860
Terehegy	Dálnoki Károl, ref. tan. 1855, 1856
Terény	Kubányi József, ev. tan. 1855, 1856
Tésenfa	Tóth Gábor, r. tan. 1855, 1856
Tét	Győri egyházmegyei tanítók társ. 1860 2 pl.
Tisz-Földvár	Ördögh Ferenc, 1855 Mosznik János, ev. lelk. 1855 Szekerka Lajos, ev. tan. 1855
Tisza-Füred	Vári József, okt. tan. 1855, 1856 Kis kert 8 pl
T.-Nána [Tiszanána]-Solymosi Pál, 1856	
Tomaháza	Pelárgus János, ev. lelk. 1855
Tóth Komlós [Tótkomlós]	Áchim Ádám, ev. s. lelk. 1856 Chrenka Sámuel, ev. tan. 1856

Tóth-Komlós [Tótkomlós]

	Csermák János, ev. lelk. 1855, 1856, 1860
	Dvoracsek Adolf, ev. tan. 1860
	Gaál Dani, ev. tan. 1855, 1856, 1860
	Gál Dániel, ev. tan. 1860
	Hegedűs Károl, ev. tan. 1855, 1856
	Horváth Sámuel, ev. lelk. és esperes 1855, 1856 2 pl-
	Kovács Mátyás, ev. tan. 1855
	Lukácsek János, ev. tan. 1855
	Mokács Mátyás, ev. tan. 1856
	Novák Pál, ev. tan. 1855
Turkeve	Fiuiskola 1855, 1856, 1860
Turony	Lukács Sándor, ref. tan. 1855, 1856
Ujváros	Homola István, ev. lelk. 1860
Ujváros (Avar)	Meleg Dániel, esperes 1860 4 pl.
Vály	Körlelkésztségi tanítók 1860
Vanyarc	Honéci Pál, ev. népt. 1860
Veleg	Vecsey Gábor, ev. tan.. 1860
Vése	Szalay Sándor, ev. lelk. 1860
Világos	Bohus Jánoska (ifju) Kis kert
Viszló	Somogyi Pál, ref. tan. 1855, 1856
	Tóth István, ref. tan. 1855
Vizakna	Takács Mózes, ref. tan. 1855, 1856, 1860 Kis kert
Zaláta	Sovár István, ref. tan. 1855
Zsip	Turpis Victor, ref. tan. 1860

EGYSÉGES MUTATÓ

ÁCS

—Lichtenstein Alajos telek adománya iskola építésre 370

ACSA—475

Adományozás

—Albrecht Frigyes Rudolf iskola fejlesztésre 690

—Bern, iskolai célra 551

—Csajághy Sándor, -Szeged, tanítóképző fejlesztésre 379

—Eger, népiskolai célra 338

—Egressi Galambos Sámuel, gimnázium alapítás 417

—Karcag, katolikus iskola javítására 371

—Kovács József, iskola fejlesztésre 454

—Lichtenstein Alajos, iskolaépítésre 370

—Mikó Imre, rg. Iskolai célra 480

—Nyiregyháza, tanítóképző javára 375

—Pope János, iskolai célra 365

—Rotaresti Dobsa Sámuel 454

—Simor János győri püspök, iskolaépítésre 490

—Szász-altenburgi rend, tanítóképző felállítására 740

—Szina báró, iskolafejlesztésre 411

—Teleky Domokos, gr. Iskolai célra 480

—Thuri József, Déva, iskolafejlesztésre 457

—Vay László, tanítóképző felállítására 416

AFRIKA nevelésügye 37

ágoston hitvallásu evangélikus esperességi választmány 117

ágoston hitvallásu evangélikus népiskolák szervezésére készített terv 128

Ajáky könívismertetés 189

—olvasás tanítás 182

Alapítvány—Dobsa 504

— —iskolafejlesztés, Déva református iskola 457

—népnevelésre, Bodon Antal 450

— —Nyiregyháza 509

—özvegyek árvák részére

— —Petrovics Emilia 431

- —Rimaszombat 512
- —Thuri József 457
- szegény tanulók javára 431
- tanítók javára
- Alapítvány
 - tanítók javára
 - —Heinrich Dániel 543
 - —Prulek György 442
- Alapszabályzat —tanítói olvasóegylet 76
- Albrecht Frigyes Rudolf adománya iskolai célra – Hamburg 690
- Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung — folyóirat 104, 221., 570,614,629
- Allgemeine Schul-Zeitung — iskolai statisztika, Rimler Károl 731, 735
 - — könyvismertetés 240
- — Svédország 582
- Algimnázium —Felsőlovő 17
- —Karcag 113
- ALGIR 593
 - arab-francia liceum 593
 - benszülöttek oktatása 593
 - statisztika, iskolai 593
- alreáliskola —Békéscsaba 387
- ALSÓ-SZUHA —Kállay István 105
 - —népiskola 90
- ALSÓ-ZEMPLÉN —tanítói értekezlet 484
- AMBRÓZFALVA —tanítói, tanári változások 359
- AMERIKA 601
 - indián fiúk nevelése 720
 - iskolái 174
 - nevelésügy 37
 - oktatás, gyakrolatiassága 683
- AMERIKA-ÉSZAK ld. Észak-Amerika
- Andorlaci Máté — Könyvének ajánlása 439
- ANGLIA 589
 - iskolai helyzet 619
 - közoktatás 589
- Antalfi János 68, 81
 - Sárospatak 54, 588, 590
 - Zürich 54, 588, 590
- anyagi helyzet — tanári 356
 - — tanítói 52, 88, 98, 559
 - — Berlin 604
 - —Hanover 313
- anyanyelv oktatás 28

— —Horvátország – statisztika 353
 — —Magyarország 353
 — —Szlovákia 353
 arab-francia liceum —Algír 593
 ARAD —Réthy Lipót nyomda 231
 Arany János —Barabás Miklós festménye 397
 Aristippos — nevelésről 748
 Aristoteles —nevelésről 747
 Árvaházak —Girard-Colleg 174
 Árvaiskola — Halle 520
 — — verés 520
 Árvaintézet —Hermann, Francke Ágoston 135
 Árvák gondozása 95
 Árvay József — Sárospatak 398, 484
 ATHÉN — iskolai helyzet 606
 AUSZTRIA —Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung 464
 — — iskolák statisztikai adatai 464
 AUSZTRÁLIA oktatási rendszere 708
 ÁZSIA nevelésügye 37
 babona ellen szóló könyvről 207
 Bádén iskolái 688
 — iskolai bizottmány 673
 — iskolai felügyelet 658
 BAJORORSZÁG —iskolai bizottmány 677
 — —iskolai helyzete, felső 621
 — —oktatási statisztika 693
 Ballagi Károly — könyvismertetés 181
 Balló Benjamin 148
 —könyvismertetés 215
 Balogh György —Sopron 161
 — — Széphalom 161
 balogvölgyi tanítói egylet 461
 Bántó Mihály — Boldogfalva 148
 — — néptanító 148
 Barabás Miklós festménye — Arany János 397
 BARANYA megye — Vikár Gábor 427
 Barsi József könyvismertetés 242
 BARTFA —Stöcke Lénárd 157
 Bartholomeidesz János — Nagylak 443
 Batizfalvi István —könyvismertetés 181, 459, 472
 Bátky Károly — Kecskemét 187
 — — könyvismertetés 187
 BÉCS —iparitanoda 476,

- —iskolai statisztika 739
- —iskolák segélyezése 513
- O. S. 438
- süketnéma ismétlet 438
- BÉCS —zsidók iskolája 364
- Bécsi népiskolák átszervezése 672
 - tanítók anyagi helyzete 669
- beiratkozás — iskolai év kezdése 95
- BÉKÉS megye — iskolai statisztika 347
- BÉKÉS-BÁBÁT egyházmegyei közgyűlés —Gyoma 95
 - Öcsöd 497
 - Vince Sándor 453
- BÉKÉSCSABA — alreáliskola 387
 - — evangelikus elemi iskolai tanterv 306
 - —. Evangelikus iskolai statisztika 312
 - — evangelikus tanítók tanácskozása 413
 - — Fábri Sámuel 388
 - — faiskola 376
 - — gimnázium, német nyelv tanítása 387
 - — Haan Lajos 473
 - — Iskolafejlesztés, egyházi segítséggel 511
 - — iskolai helyzet 348
 - — — zsidó 366
 - — iskolai statisztika 366
 - — óvodai helyzet 348
 - — Szeberényi Gusztáv 39
 - — Szeberényi Lajos 2,9,17,82, 424
 - — Szemián Pál 405
 - — Sztraka Károl, tanító 57 441
 - — tanítói egyesület 64
 - — tanítói értekezlet 46
 - — tanítói gyűlés 63
 - — tanítói földjáraadék 376
 - — tanítói tanári változások 359
 - — vizsgák 386
 - — tanítóképző alapítása /tervezet/ 343
 - — új paplak 511
 - — vasárnapi iskola 30, 348
- békési ágoston hitvallású evangelikus egyházmege
 - gyűlés, iskolai ügyekről 452
 - — Szarvasi tanítóképzőről tanácskozás Békéscsabán 106,407
 - utasítás 101
- békési ágoston hitvallású evangelikus esperesség

- gyűlés
- — Nagylak 495
- — Szarvas 422
- tanácskozás, a gimnáziumi magyar nyelv oktatásáról 414
- Bél Mátyás 158
- BELGIUM iskolázatlansága 711
- BELGRÁD — iskolai jelentés 607, 613
 - —vasárnapi iskola inasok számára 613
- Bell András — tanítási módszer 67
- Bellinger Fényes — könyvismertetés 204
- Bellinger J. — Csetnek 40
 - —könyvismertetés 178, 184, 203
- Benczur Márton — adomány, iskolai tanítói alapítványra 352
- BENDA —tanítók anyagi helyzete 562
- Benzülöttek oktatása — Algir 593
- Bereznyik János — ipari tanintézet 213
- Berlin 574, 603
 - elemi népiskolákról 604
 - földrajz tanítási segédeszköz 624
 - Fuchs Frigyes adománya a tanítói pénztárnak 551
 - iskolai látogatás 574
 - iskolai rendtartás 682
 - iskolai statisztika 731
 - iskolák anyagi helyzete 624
 - Jahn, Friedrich Ludwig 649
 - statisztika, közművelődés 603
 - — népiskolai 603
 - tanítók anyagi helyzete 604
 - vakok oktatása 653
- Bernstein, Allen, L. — könyvismertetése, német 224
- Berthes, Heinrich Joseph — könyvismertetés 216
- beszéd tanítás 80,108,172
 - — elemi iskolai 214
- beszédgyakorlat 6
- beszédkészség tanítása 6
- BESZTERCEBÁNYA —Petricsevics Emilia, alapítvány 431
- betűző olvassi módszer 42
- biblia fordítás —Komáromi Csipkés György 162
- biblia nyomtatás —Gavazzi, Alessandro 612
 - — Taskana 612
- Bizonyítvány 29
- Bloch Károly ld. Ballagi Károly
- Bodicky, Jaroslav 503

Bodon Antal alapítványa, a népnevelés céljára 450
 Bonyhai Benjamin — iskolai jelentés 497
 — —könyvismertetése 268
 BORNO — Dinter Gusztáv Friedrich 152, 610, 615
 Boros Mihály — könyvismertetés 235
 BOROSZLÓ — Szeberényi Gusztáv 564
 BOSTON — Howe, Samuel Gridley 163
 — — Iskoláiról 684
 Böszörmény Id. Hajdúböszörmény
 — br — 126, 810
 — — könyvismertetés 193
 BRASSÓ — dalárda alapítás 487
 — — Heinrich Dániel alapítvány tanítói fizetés javára 543
 Braudegger, Ellwagen — földrajz tanítási segédeszköz 717
 BRAUNSCHWEIG 578
 — Cape, Joach Henrik 147
 — Hacke Károly nekrológ 578
 Bringhman Laura 156
 Brunszvik Teréz 134
 Budapest Hírlap — folyóirat 392, 526
 — — orosz nevelési rendszer 526
 BUKAREST
 — olvasó társaságnak könyvajándék – Heckenast Gusztáv 586
 — református magyar iskola — Koós Ferenc 586
 büntetés 75, 701
 — énekkari mulasztásért 133
 — iskolai 20
 — iskolakerülés 95
 — nevelés 28
 — vesszőfenyítés 41
 Calcutta — ipari tanoda 523
 Campe, Joach Henrick — író, ifjúsági irodalom 147
 CEGLÉD — gyakorlati oktatás 396
 — — reáltanoda felállítása 380
 Chován Zsigmond — Szarvas 143
 Chrenka Sámuel — Szemlak 485
 Cigánylakosság művelődése — Érsekújvár 384
 CINKOTA — tanítói tanácskozás, evangélikus 378, 426
 Comenius, Ámos János — nevelő 2, 144
 — — Sárospatak 2, 144, 145
 Crüger, F- E. Johannes — könyvismertetés 223, 230
 Csabai Pál — tanítók gyűlése 391
 Csajághy Sándor — adománya a szegedi tanítóképző fenntartására 379

„Család Könyve” — folyóirat 523
 Családi nevelés, az iskolai nevelés akadályai 54
 Csangó Dani — vers 818, 820
 Csecsődy József — Karcag 113
 CSEHORSZÁG — iskolai statisztika 545
 CSETNEK — evangélikus iskola 40
 Csizi Miklós — Gömör 450
 CSOMÁD — Chován Zsigmond 143
 Csorba Elek — Rimaszombat, tanítói értekezéslet 448
 Csorba János — Rimaszombat, tanítói értekezéslet 448
 CSÖMÖR — iskolai könyvtár 508
 — — magyar nyelv tanítása 508
 CSÖNGE — iskolai kerületi gyűlés, jegyzőkönyv 125
 D — Sajó Gömör 408
 D. I. — tanítói értekezéslet /baráti/ 429
 Dalárda ld. Énekkar
 DEBRECEN
 — Komáromi Csipkés György 161
 — leányiskolai szervezet reformjáról 89
 — tanítóképző 104, 392
 — Vecsey József 400
 Deccard János Kristóf — Sopron 159,160
 dekanátus — iskolai felügyelet 18
 — — népiskola 18
 Delhy János 143
 Delius — mosható papiroos 554
 DÉVA — alapítvány, iskolai fejlesztésre 457
 — — Thuri József alapítványa 457
 dicséret, nevelés 28
 didaktika 3
 — Bell András 67
 — életre nevelés 26
 — fenyítés 43
 — földrajz tanítás 34, 168, 433
 — gyermek nevelés 102
 — írás tanítás 82, 94, 108
 — Lancaster József 67
 — mértékek mérés tan 33
 — nyelv oktatás 45
 — nyelvtan magyar 99
 — olvasás tanítás 12, 12, 21, 27, 34, 42, 48, 65, 77, 79, 80, 85, 108, 114, 167, 423

didaktika

- Stefanik Henrik 153
- porosz nyitás 20
- számтан 132
- tanítás 219
- történelem tanítás 119
- vallás tanítás 423
- Wurst, Raimund Jakob 9

Dienes Lajos — könyvismertetés 216

Diesterweg, Adolf Friedrich Wilhelm — könyvismertetés 199

- Németország 7, 199
- szerkesztő, folyóirat 602

Dinter, Gustav Friedrich, nevelő — Poroszország 152, 610, 615

- ünnepség 615

diófa ültetés — magyar nemzet 57

Dlhányi (Delhányi) Zsigmond — Szarvas 424

Dobsa –alapítvány — jutalomkönyv 504

Dolgozók iskolája ld.gyártanoda

DREZDA 610, 616

- Pesta,ozzi-egylet 560
- tanítók anyagi helyzete 616

dunántúli ágoston hitvallású evangélikus egyházkerületi gyűlés Kőszeg 124

DUNAVECSE — tanítás, gyümöcstermesztés 394

- — Rákosi (Tóth) László 394

Dumas, Alexandr, a „Siesle” levelezője – Liverno, biblia árusítás 612

Düringer János — könyvismertetés, magyar-német 227

- Pest 227

Dvorcsek Adolf 78

Eck Bálint 155

Edvi Illés Pál 20

- tanítói hivatás 334

EGER — népiskola

egészségnevelés

- iskolai 64
- vers 804

egészség tankönyv, szlovák nyelvű — Szeberényi Lajos 463

egészségtan nevelés, pályázat – Haragos Antal 744

egészségügyi követelmény — iskolai 87

Egressi Galambos Sámuel, adomány —gimnázium alapítása 417

egyéni szabadság — Németország 103

egyesület, tanítói — Heidelberg 584

egyetem, műegyetem — Franciaország 592

egyház és a leánytanoda kapcsolata 44

egyház és az iskola kapcsolata — Poroszország 568
 egyházak és az iskola 68
 egyházi énektanítás — néptanítók 727
 egyházi gyűlés — Tótkomlós 337
 egyházi törvényhozás — a tanító munkáját hátráltatja 92
 egyházi zsinat — népiskola 59, 63
 egyházkerületi gyűlések jelentései — Pesti Napló 507
 egyházmegyei közgyűlés, népiskolát érintő határozatai
 — Szerdahely 421
 — Vaiszló 421
 egyháztörténet
 — Szeberényi Andor 234
 — Szeberényi Gusztáv 237
 egylet — Pestalozzi 560, 662
 egyosztályú tanítás előnyei 67
 egységes nevelési elv 59
 együttélés, különböző vallásuak — Makó 504
 Elefánt Mihály
 — Nyiregyháza iskoláinak helyzete 349
 — nyiregyházi tanítók közgyűlése 375
 — vers 823
 elégedetlenség a tanítók körében — új oktatási törvényt várnak 608
 elemi iskola, szláv 27
 elemi iskolai
 — fegyelem 52
 — igazgató 16
 — tanterv — Sopron 23
 — tervezet 128
 elemi iskolákról
 — Berlin 604
 — Konstantinápoly 528
 — Lengyelország 665
 — Szentés 444
 — Törökország 528
 elemi népiskola, keleti — Nyiregyháza 349
 elemi oktatás — beszéd 214
 — Franciaország 675
 — írás 214
 — olvasás 214
 elemi szláv iskolai tanterv 27
 elemi tanítói hivatás 100
 életre nevelés 26
 — leányok 36

előfizetési felhívás — Iskolai lap 116
 — Néptanítók könyve 53
 — Tanítók lapja 118
 előfizetési feltételek — Iskolai lap 107
 emancipáció, iskolai 31, 59
 emancipáció Svájc iskoláiban 692
 emlékünnepek — Pozsony, evangélikus liceum 403
 énekkar
 — alapítás, Brassó 487
 — alapszabály, rimamelléki helvét hittvallású tanítói 133
 — rimamelléki és sajóvidéki 514
 — templomi énekkar, tanítók részvételével 296
 énektanítás — Gömör 512
 Engel Ferenc
 — „Ifjusági könyvtár” sorozat alapítás 439
 — könyvismertetés 172
 Entz Ferenc
 — fásítás úttörője 127
 — gyümölcsfatenyésztéstan, oktatás 336
 Eötvös József — „Ifjusági könyvtár” sorozat pártfogója 439
 Erasmus, Desiderius Rotterdamus — nevelés 527
 ERDÉLY
 — oktatásügye 74
 — református, evangélikus főtanoda oktatási rendszere 248, 498
 Erdélyi Indali Péter
 — könyvismertetés 164, 192, 244
 — Szőny 164
 — vers 816, 819, 822, 831
 Erdélyi János — Sárospataki füzetek, iskolai közlöny 416
 Erdődy Gábor Andor gr. egri püspök 162
 eretnek halált halt
 — Fleisteden Péter 149
 — Klarenbach Adolf 149
 — Klopiss, Johann 149
 ERFURT
 — Jacobi Balthasar Friedricus 86
 — tanítók egylete 689
 erkölcsi
 — helyzet, tanítói 98
 — intelem 830
 — nevelés 72
 — — gyümölcsfa iskola 57
 erkölcsileg romlott gyermekek nevelése 146

Érmelléki Dániel
 — könyvismertetés 200
 — természettudomány 809
 Erős Imre 12, 13
 ÉRSEKÚJVÁR — cigánylakosság művelődése 384
 értekezlet — néptanítói 84
 értekezleti felolvasás, tanítói 64
 esperességi gyűlés
 — Békéscsaba 106
 — Orosháza 16
 — Tótkomlós 354
 ÉSZAK-AMERIKA
 — iskolai statisztika 552
 — nevelés 534
 — oktatás 623
 ESZTERGOM — tanítóképző 361
 EURÓPA
 —nevelésügye 37
 —vasárnapi iskoláiról 713
 év végi vizsgák 69
 evangélikus egyetemes gyámintézet
 —szegény iskolák segítése 126
 evangélikus népiskola
 — Csetnek 40
 — Felügyelet 19
 — Utasítás 247
 evangélikus tanítók tanácskozása
 — Békéscsaba 413
 evangélikus tanodák tervezete 213
 évkönyv — „Gyámintézeti évkönyv” előfizetése 796, 800
 F. — könyvismertetés 235
 Fábián Gábor — írás tanítási terv 412
 Fabó András 459
 Fábri Sámuel — Békéscsaba 388
 Fábri Tamás 155
 faiskola 497
 — Békéscsaba 376
 — Tótkomlós 406
 fák védelmére törvény 57
 falusi könyvtár
 — Franciaország 675
 fásítás uttörője
 — Entz Ferenc 127

Fáy András
 — felhívás versírásra, ifjusági 325
 — könyvismertetés 175, 236
 Fazekasvári — statisztika, iskolai 540
 fegyelem, iskolai 20, 43, 52
 Feierabend, néplap — pályázati felhívás, iskolalátogatás 472
 Félegyháza ld. Kiskunfélegyháza
 felekezetek közötti gyűlölködés
 — Rudlovsky tanító, Lakmensteinben 632
 felhívás
 — ifjusági versírásra, Fáy András 325
 — leánynevelő intézetbe való jelentkezésre 388
 — tankönyvírásra, Szeberényi Lajoshoz, egy tót nyelvű ABC könyvre 426
 Felkl J. — Prága 433
 Fellner Antal — könyvismertetés 188
 felnőttek oktatása — népoktatás 127
 felső- baranyai egyházmegye
 — tanítói értekezlet 429
 felső-leányiskola alapítás 5, 14
 felsőbb intézet nyitása, a szerb vajdaságban 544
 FELSŐLÖVŐ —tanítóképző, első 17, 29, 104
 felsőoktatás
 — Firenze 618
 — Pétervár 538
 feltalálók – léghajó 810
 felügyelet
 — iskolai 16
 — iskolakerületi 95
 — népiskolai 11
 fenyítés
 — didaktika 43
 — testi 52
 finn-magyar kutató – Gyarmati Sámuel 61
 FINNORSZÁG — tanítók átképzése 668
 FIRENZE
 — felsőoktatási helyzet 618
 — Gavazzi 612
 fiúk nevelése 103
 fizetés rendezés, tanítói 35
 Fleisteden Péter — eretnek halált halt 149
 Fleskó György — iskola támogatása 468
 Fogarasi Pap József 163

folyóirat

- Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung 104, 221, 464, 570, 614, 617, 629
- Allgemeine Schul-Zeitung 240, 582, 731, 735
- Budapesti Hírlap 392
- Család Könyve 523
- Feierabend 472
- Gazetta polska 665
- Gyermekbarát 294
- Hamburger Schulblatt 596
- Iskolai lap 107, 116, 465, 469, 471, 479, 514, 773, 801
- Kis kert 225
- Magyar nyelvészet 293
- Magyar Sajtó 350
- Népnövelési közlemények a katolikus egyház szellemében 402
- Néptanítók könyve 6, 8, 224, 408, 418, 424, 426, 429, 448, 558
- Österreich Gimnasiel –Zeitschrift 736
- Österreich Schulbote 567
- Pädagogisches Bildenbuch 25
- Pesti Napló 302, 507
- Priatel skoly a lit 503
- Proterstans Egyházi és iskolai lap 31, 106, 782, 786, 790
- Protestans Monatsbätter 581
- Protestans Népkönyvtár 408
- Protestantische Jahrbücher für Oesterrich 23
- Rheinische Blätter für Erziehung und Unterricht 602
- Szegedi Híradó 242
- Szirmok 185
- Tanodai lapok 285, 291, 292, 389
- Vasárnapi Újság 20
- Wanderer, Der neue Ungarische-, oder Haus- und Schreibkalender auf die Jahre 627
- Wiener Zeitung 506

folyóirat szerkesztő – Mészáros Imre 402

folyóiratok — könyvészet 283- 295

folyóiratokról statisztika, a birodalomban 432

főgimnázium — Nagykovács 351

földadomány

- Dunavecse 394
- gyakorlati oktatás, Cegléd 396
- lelkésznek 394
- nyíregyházi tanítóképző javára 501
- tanító javára 394

Földrajztanítás

- Berlin 624
- Braudegger Ellwangen 717
- didaktika 34
- fontosságáról 178
- Inductionsglobus 717
- segédeszköz 433
- tankönyvről 165, 184, 204

földrajzi kézi atlasz — könyvismertetés 198

földrajzi olvasókönyv, német nyelvű 228

földrajzismeret

- Nilus 808
- Oktatás 805
- Zsindel István 202

földvásárlás, tanítói 25

főreáltanoda — Franciaország 592

főtanoda ld. még gimnázium, főgimnázium

főtanoda 248

- rendezése, Erdély 498

FRANCIAORSZÁG

- analfabétizmus 633
- egyetemeiről, műegyetemeiről 592
- falusi könyvtár 675
- iskoláiról 531, 711
- népnevelés 592
- —Tems szerint 696
- pályázat, iskolai reformra 695
- — nevelési 647
- statisztika, iskolai 516 633
- természettudomány, mint tantárgy 531

Franciaországban megjelent földrajzi kézikönyv Magyarországról 634

FRANKFURT

- tanítói gyűlés 598
- tanítók fizetésének rendezése 549
- tanítók, tanárok anyagi helyzete 568

Friedel János — Sopron 159, 160

Friedland Bálint — Szilézia 342

Fuchs Frigyes adománya a tanítói péztárnak — Bern 551

Gaál Dániel

- népnevelésről 38
- Szarvas 494
- Tótkomlós 20, 24, 27, 50, 51, 70, 78, 418, 423

- vallás tanítás 423
- Gamauf György Ernő
 - gyűjteményéből latin nyelvű közlés 110, 120, 124, 129
- Gamauf György Ernő
 - gyűjteményéből — magyar nyelvű közlés 125
 - iskolafejlesztés 129
- Gáspár János
 - gothai tanácskozásról 47, 573
 - Kolozsvár 47, 573
 - könyvismertetés 248, 499
 - Nagyenyed 104, 248
- Gavazzi, Alessandro biblia nyomtatás 612
- gazdasági ismeretek
 - tanítás 10
 - tankönyv 246
- gazdasági
 - nevelés, Macskási Sámuel 444
 - oktatás 25,57
 - — Szabadka 404
- Gazdasági kistükör, könyv 212
- Gazdasági természetrajz — könyvsorozat, Sárospatak 212
- Gazetta polska, folyóirat – elemi iskolákról 665
- gimnázium ld. még felsőbb intézet, főtanoda
- gimnázium
 - alapítás, Nagykőrös 417
 - alapításra adomány Egressi Galambos Sándor 417
 - algimnázium 17
 - Mezőberény 140
 - nyitás a szerb vajdaságban 545
 - statisztika 304
- gimnáziumi előkészítő iskola az alreáliskola — Békéscsaba 387
- GMÜNDEN — Stefanil Henrik 153
- GODISA — tanítási terv 425
- GOMBÁR (Pest megye) — iskolai népkönyvtár 456
- Gonda László 115, 156, 761
 - néptanítói életcél 761
- GOTHA 573, 605
 - gyakorlati oktatás 350
 - Győri János 449, 462
 - iskolai könyvtár 91, 434
 - iskolakert 350
 - Költő László 430, 445, 514
 - néptanítói egyesület 350

GOTHA

- Néptanítók könyve, előfizetés 430
- Simon Sámuel 116, 434, 448
- tanítók közgyűlése, német 47, 565, 573, 60

GÖMÖR

- ágoston hitvallásu evangélikus esperesség — tanítói gyűlés 461
- egyházmegyei iskolákról jelentés 445
- helvét hitvallású egyházmegye gyűléséről — Rimaszombat 512
- református iskolákról felmérés 434
- református tanítói egyesület — jótékonyági intézkedések 91
- református tanítók társulatáról 91

Gönczy Pál 157-163

- Gamauf György Ernő — Pozsony 110, 120, 124, 125, 129

GÖRÖGORSZÁG 606

- oktatási helyzete 655

GÖTTINGEN —Meier, Ernst von 28

Graser Johann Babtist — olvasás tanítás 80

GRÖNLAND iskolázottsága 638

Grynaeus Alajos — könyvismertetés 176

Gustav Adolf

- adománya néptanítók képzésére 595
- egyesület, Németország 126

gyakorlati életre nevelés 34, 127

gyakorlati oktatás 50

- Amerika 683
- Cegléd 396
- Gömör 350
- leányok 36
- Pest, tanítóképző 336

gyakorló elemi iskola — Szarvas 117

gyakorló iskola, tanítók részére — Scholz Anton 564

gyám- és nyugdíjintézet — Ludányi Antal 287

gyámintézet, evangélikus 126

Gyámintézeti évkönyv előfizetésére felhívás — Szeberényi Lajos 796, 800

Gyarmati Sámuel — első magyar újságszerkesztő 61

gyártanoda

- iskolaköteles gyermek munkába állítása 381
- Pest 381

gyengébb tanulók felzárkóztatása 85

gyermek

- dalok, Horkai Antal 225
- munkások tanítása a gyárakban 381
- nevelés, könyvismertetés 191

gyermek nevelés

— — nők erkölcsse 289

Gyermekbarát — folyóirat 294

gyermekjáték 834

GYOMA

— békés –bánati helvét hitvallású egyházmegyei közgyűlés, jelentés 95

Gyöngelaki

— Nógrád 419

— tanítás sikere 70

Győry János

— Gömör 449, 462

— Rimaszombat, tanítói értekezéslet 448

— Serke 391, 461

GYULA

—Réthy Lipót nyomda 215, 218, 263, 265, 268

gyűlés

— egyetemes tanítói 91

— egyházkerületi — Pesti Napló 507

gyűlölködésre szítás, felekezetek között

— Lakmensteinben 632

gyümölcsfa iskola létesítése

— Békéscsaba 57

— Dunavecse 394

— Makó 395

— Nagykőrös 393

gyümölcsfatenyésztés oktatás

— Entz Ferenc 336

— Sztraka Károly 57, 441

gyümölcskertész

— Hiri Ferenc 61

gyümölcsnemesítés

—Macskási Sámuel 444

Haan Lajos

—Békéscsaba 473

—Szarvas, iskolai jelentés 409

Habermann, Jonathan

—Melanchton Fülöp élete 459

HAJDUBÖSZÖRMÉNY

—„Komáromi Biblia” 162

—tanítók anyagi helyzete 373

HAJDUNÁNÁS — Obernyik Károly 141

HALLE — 136

— árvaiskolai nevelés (verés) 520

HALLE — Jacobi, Balthasar Friedricus 86
 — Niemeyer, Agust Hermann 520
 — új reáliskola építése 576
 HAMBURG
 — Albrecht Frigyes Rudolf 690
 — tanító, mint polgári képviselő 611
 — tanítói közgyűlés 28, 513, 550
 Hamburger Schulblatt — folyóirat 596
 hangoztó olvasás
 — Stefáni Henrik 153
 — tanítása 12, 42, 65, 79, 80, 85, 413, 423
 — tankönyv ismertetés 182
 Hannover 597
 — tanítók anyagi helyzete 313
 Haragos Antal
 — Monospetri református lelkész 744
 Hartleben K. A. — olvasótár 92
 Hat osztályú iskola tanítási rendje 67
 HAVASALFÖLD – történelmi kútfő 628
 Haviar Dániel
 — Kis-Hont 76
 — tanítói olvasóegylet 76
 Haynau-féle rendelet 92
 hazai iskolaügy feltételeiről 96
 hazaszeretet
 — ember szeretet 102
 — nevelés 119, 817
 hazugságról hogyan lehetne leszoktatni a tanulót 130
 Heckenast Gusztáv
 — könyvajándék a bukaresti olvasó társaságnak 586
 Hecskó Pál 10, 26
 — könyvészet, cseh , tót könyvek 280
 — könyvismertetés 201, 210
 HEIDELBERG 584
 — oktatásügy 650
 Heinrich Dániel lapítvány a tanítók fizetésének javítására
 — Brassó 543
 Helmuth 825
 helvét hitvallású egyházkerült
 — népiskolai szervezet 131, 229
 Henkel János — emlékünnepe 571
 HEREND — Katolikus néptanítókról 420
 Herman, Francke Ágoston — árvaintézet 135

HEVES — tanyasi iskola 374
 Hipokratész 43
 Hiri Ferenc
 — gyümölcskertészet 61
 — selyemtanyésztés 61
 hitfelekezetek gyűlölködése 632
 hivatás — tanítói 225
 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
 — olvasóegylet 418
 — tanítói értekezlet 418
 holland tanítók vizsgái 671
 Holstein — tanítók anyagi helyzete 547
 honszeretetre nevelés (kicsik) 102
 Horkai Antal
 — gyermekdalok 225
 — könyvismertetés 226
 — vers 734, 745, 762, 763, 815
 Horváth Károl 3
 Horváth Sámuel
 — körlelkész 355
 — Tótkomlós 4, 8, 14, 19, 106, 355
 HORVÁTHORSZÁG
 — anyanyelv oktatás 353
 — iskolai helyzet 437
 — magyar nyelv oktatás 437
 Howe, Samuel Gridley
 — vakok írásának feltalálója 156
 Hunfalvy Pál
 — magyar nyelvészet 293
 Hüber Ottó
 — iskolai statisztika 555
 I. R. — könyvismertetés 201, 210
 - i - s i s - — könyvismertetés 186
 időszámítás tanítás 33
 ifjusági irodalom 193
 „Ifjusági könyvtár” sorozat — Eötvös József 439
 ifjusági versírás — pályázat hirdetés 325
 igazgatók, elemiiskolai 16
 igazságosságról 69
 IGLÓ — Trangus Lajos 362
 Illiny Sándor Öcsöd — tankönyv ajándéka 491
 Imre Sándor — Szentes 84, 418, 432, 444
 indián fiúk nevelés — Amerika 720

indián-fogalom a műveltségről 750, 751, 752, 757
 indutionsglobus — földrajz tanítási segédeszköz 717
 ingyenes tanítás 8
 intézet — Pestalozzi 7, 539
 ipariskola
 — elhagyott gyermekek — New York 567
 — létesítése — Oldenburg 577
 — Svájc 581
 ipartanintézet — tervezet 213
 iparitanoda
 — Bécs 476
 — Kalkutta 523
 iparos tanulók — vasárnapi iskola 30
 iparosok oktatása — pályaválasztása 242
 írástanítás
 — didaktika 108
 — elemi iskolai 214
 — szépírás 60
 — — Lanti Sándor 208
 — — szülők részéről
 — — Tarnóci 60
 írástanítási módszer — ütenyírás 82, 94
 írástanítási terv — Fábián Gábor 412
 írástudatlanságról statisztika — Franciaország 633
 író, ifjúsági irodalom — Campe, Joach Henrik 147
 irodalmi munkásság — Szeberényi Gusztáv 151
 irodalom és a szinmű hatása a nevelésre 15
 írva-olvasás tanítás 80
 iskola
 — állapota 399
 — anyagi helyzet — Berlin 624
 — Baden 688
 — család 28
 — egészségügyi helyzet 87
 — emancipáció 31, 59, 92
 — — Németország 614
 — építés 419
 — — Kiskövesd 446
 — — Szarvas 409
 — Felsőlvő 17, 29
 — felújítás, tanítói pénzből 451
 — fenntartás — Köln 532

iskola

- fenntartási rend 214
- függetlenség — Baden 688
- —Svájc 692
- gyakorlati 7
- gyarapítás 509
- .ipari — Bécs 476
- látogatás 496
- leányok 36
- statisztika, francia 516
- szülői ház kapcsolata 93
- tantárgyai 75
- támogatás — Fleskó György 468
- tekintély 41
- téli 366

iskolaalapítás

- adomány — Pope János 365
- felsőbb leány 14
- terv, gimnáziumi — Szarvas 414

iskolabizottság 78

iskolafejlesztés

- adomány, Szina báró 411
- egyházi segítséggel, Békéscsaba 511
- Gamauf György Ernő 129
- utasítás 129

iskolafelügyelet 16

- körlelkészi 11
- lelkészi 546
- iskolafenntartási per 408

iskolai bizottmány

- Baden 673
- létesítése 16
- tanítók szavazati joga 96

iskolai büntetés 20

- év kezdés, beiratkozás 95
- fegyelem 20,52
- felmérés a gömöri református iskolákról 434
- felügyelet 354
- — Baden 658
- — dekanátus 18
- — körlelkészi 18,19
- gyümölcsös, Nagylak 415
- helyzet—Athén 606

iskolai helyzet Békéscsaba 348

- — év végi vizsgákról 496
- — Morvaország 477
- — mulasztás 481
- — Nyiregyháza 349
- — Somogy megye 469
- — statisztika — Poroszország 648
- — Szilézia 477

—higiénia 64

—jelentés 39,56,770

- —Bonyhai Benjamin 497
- —Gömör 445
- —Nyiregyháza tanítóképző 501
- —Szarvas 409

iskolai kert

- — elpusztítása – Szemlak 485
- — Gömör 350
- — létesítése 50, 497
- — munkára nevelés 50

—kézikönyvek 449

— — írására pályázat 131

—könyvtár 8,29,118

- — Békéscsaba 376
- — Csömör 434, 508
- — Gombár 456
- — New York 567
- — Rimaszombat 391
- — Somogy megye 469
- — Szentes 444

—közlöny 62

—Iskolai lap 469,471,479,514

- — előfizetési feltételek 107
- — Néptanítók könyve 107
- — pályázati bírálat 773
- — programnyilatkozat 107
- — Simon Sámuel 116
- — Szeged 465
- — Szeberényi Lajos a lap beszüntetését bejelnti 801

— látogatás Berlin 574

— nevelés akadályai — családi nevelés 54

— nevelési gondok —Makó 479

— pénztár — Svájc 590

— reform, nyelvoktatás —Varsó 670

iskolai reform, — pályázat — Franciaország 695
 iskolai — — szükségességéről 100
 — rendszer — Porosz 84
 — rendtartás — Berlin 682
 — statisztika 17,40,302,328,347
 — — Allgemeine Schul-Zeitung 735
 — — Ausztria 736
 — — Bécs 739
 — — Berlin 731
 — — Brenno 698
 — — Észak-Amerika 552
 — — Franciaország 516
 — — Haan Lajos 473
 — — Hübner Ottó 555
 — — Philadelphia 601
 — — Pozsony 731
 — — Varsó 738
 — tanács- szakférfiak 19
 — tandíj 51,95
 — taneszköz – vonalozott papiros 455
 — tanrend, elemi 62
 — vizsgák 24
 — vizsgálat 68
 — — Makó 504
 — zsinat 92
 iskoláinkról –külföldi lapokban 602
 iskolák
 — „Csehesítés” — Prága 678
 — és az egyházak közötti viszony — Rákosi (Tóth) László 59
 — helyzete Békés-Bánát 95
 — — Svédország 582
 — — Würtemberg 587
 — restaurálása, terv, — Erdély 470
 — segélyezése — Bécs 513
 — — gyámintézet 126
 iskolakerülés —büntetés 95
 iskolakerületi felügyelet 95
 iskolaköteles gyermekek munkába állítása –gyámtanoda, Pest 381
 iskolakötelezettség 320, 493
 — München 575, 585
 — németo 707
 — szülők felelősége 50
 — Würtemberg 587

Iskolákról Kinában 754
 iskolamesterképző intézetekről ld. tanítóképző intézet
 iskolázottság
 — Boston 684
 — Grönland 638
 — Nápoly 651
 — Norvégia 638
 — Svájc 78
 — Svédország 638
 iskoláztatás izraelita 759
 izraeliták iskoláztatása 759
 J F S P ld. Deccard János Kristóf
 J – i -8, 807
 Jacobi, Balthasar Fridericus – nevelés 86
 Jahn, Fridericus Ludwig — Berlin 649
 Jánosi Ferenc — könyvismertetés 165
 JAPÁN — népoktatás 674
 játék
 — fejtörő 835
 — gyermek 834
 — rejtvény 836
 — találós kérdés 835
 javaslat a református főtanodák oktatási rendjére 248
 jelentés
 — gömöri egyházmegyei iskolákról 445
 — iskolai, Szarvas 409
 — körlelkészi 56
 — magyar királyi helytartótanács vizsgálatáról és szünetnapokról 120
 JENA — Deccard János Kristóf 158
 Jósika Julia — könyvismertetés 195
 játékonyság
 — Benczur Márton 352
 — Magyar Mihály 445
 — népiskolákért 150
 — Ragály Ferdinánd 91
 — Szentpéteri Sámuel 91
 — tanító árváknak 95
 játékonysági alapítvány, szegény tanulók javára 431
 játékonysági intézetek 7
 játékonysági intézkedés — gömöri református tanítói egylet 91
 jövedelem
 — tanítói 88
 — — pálya elhagyásakor 88

jutalmazás 69, 75
 jutalmazás
 — nevelés 72
 Jutalomkönyv — Dobsa-alapítvány 504
 K. 49
 (K. K.) – Háromszék 480
 K y J. azonos K y y-al – elbeszélés 826
 K – y M. 146
 K – y M azonos Ky M-e
 KALKUTTA ld. Calcutta
 Kállai István 73,90,94,99,111,114,132
 Kállai István — Alsó Szuha 105
 — vers 764
 Kámory Sámuel — Pozsony 502
 Kant, Immanuel
 — nevelés 86
 — természettudomány 230
 KARCAG
 — adomány új katolikus iskolára 371
 — Csecsődy József 113
 — Kovács Imre 113
 — Nagy Soma 113
 — népiskolai tankönyv, pénzismeret 233
 Karika János, tanár — Kecskemét 142
 Károlyi György gr. — adomány tanyasi tanítóknak 374
 — adománya tanyasi iskolák felállítására 374
 Karsai Sándor — Tét 219
 katolikus tanítók magánvizsgái 314
 katonai tanoda — Görögország 655
 KECSKEMÉT
 — izraelita iskola 382
 — Obernyik Károly 141
 Kelen
 — oktatásügy, Erdély 74
 — zilahi evangélikus középtanoda 61
 Kellner Lajos — könyvismertetés 249, 250
 Kemény Bertalan — Rimaszombat 97
 Kemény Pál — vers 812
 Kempelen Győző
 — könyvismertetés 216, 250
 — Szeged 249
 képesítés nélküli tanítók vizsgái 360
 képesítés nélküli tanítókról — Kovács János 440

képzett
 — nők — nemzet jövője 89
 — pedagógus, anyagi helyzet 97
 — tanító 54, 97
 kereskedelmi ismeretek tanítása 138
 kereszténytan — könyvismertetés 215
 kertészet, fásítás uttörője — Entz Ferenc 127
 kertészeti oktatás — Entz Ferenc, Pest 336
 kerületi gyűlés jegyzőkönyve
 — Csönge (Gamauf Gyűjteményéből), magyar nyelven 125
 kézikönyv a neveléshez 55
 — iskolai 206
 — tanári 249
 — tanítói 35
 kiegészítő jövedelem, tanítói 3
 KIEL — Szeberényi Gusztáv 559
 KÍNA
 — iskoláiról 754
 — fogalom a nevelésről 753
 KIS-HONT
 — Lehotkay Gábor 76
 — tanítói olvasói egylet 332
 Kis kert
 — Néptanítók könyvének 1856-évi melléklete 225
 — Szeberényi Lajos 838,839
 KIS-KÖVESD — iskolaépíté 446
 KIS-ZELLŐ — Pöstényi Endre 451
 kidedóvó ld. óvoda
 KISKUNFÉLEGYHÁZA — tanítóképző 308
 kiándorlás ellen — Lancaster József 535
 Klarenbach Adolf – eretnek halált halt 149
 — Meldorf 149
 Klein Sándor 155
 Klopriss, Johann — eretnek halált halt 149
 KÓBURG — német tanítók gyűlése 103,622,626
 Koller Károly 200,257
 KOLOZSVÁR
 — Gáspár János 573
 — Pánczél Ferenc 771
 — Református főiskola 74
 — selyemtenyésztes 74
 „Komáromi Biblia” 162

Komáromi Csipkés György
 —bibliafordítás 162
 —Debrecen 162
 konferencia,tanítói 32, 112
 konfirmáció — könyvismertetés 218
 Konstantinápoly, elemi iskolái 528
 Koós Ferenc
 —Bukarest 580
 — a Bukaresti református magyar iskolák helyzetéről 580
 Kormányzótestület — Svájc, iskolai helyzete 68
 Kovács Imre — Karcag 113
 Kovács János — Orosháza 39, 154, 440
 — iskolai jelentés 39
 — képesítés nélküli tanítókról 440
 Kovács József — adomány, iskolák javára 454
 Kovács Timóth — Orosháza 154
 Koopvács-Kubinyi Evelina — jutalmazása 804
 KÖLN
 —iskolafenntartás 532
 —Klarenbach Adolf 149
 Költő László 88, 91, 133
 — Gömör megye 430,445,514
 Könye Alajos — pályázat 289
 Könyvajánlás 459
 — Batizfalvi István 472
 — csupán a hirdetés erejéig 439, 459, 467
 könyvészet
 — magyar nevelési irodalom, újkönyvek 251-272
 — német irodalom 273-282
 — nevelési folyóiratok 283-295
 — zeneművek (főleg német nyelvű kiadványok) 297-301
 könyvismertetés 33,34,188,189,194,197,199,207,213,222,232,233,241,243
 246-250,338
 Könyvismertetés
 — Ajáky 189
 —Algemeine Deutsche Lehrerzeitung 221
 —Allgemeine Schul-Zeitung 240
 — -br- 193
 —Bátky Károly 187
 —Bellinger J. 203
 —Berthes, Heinrich Joseph 216
 —Crüger, F. E. Johannes 223, 230

könyvismertetés

- Engel Ferenc 172
- Erdélyi Indali Péter 192, 244
- F. 235
- Fáy András 175, 236
- Fellner Antal 188
- földrajz 184
- Gáspár János 248, 499
- gyermeknevelés 191
- Horkai Antal 226
- I. R. 201, 210
- -i-s -i -s 186
- Jósika Júlia 195
- Kellner Lajos 249, 250
- Kempelen Győző 250
- latin tankönyv 183
- magyar olvasókönyv, algimnázium számára 192
- Mészáros Imre 186
- nevelésről 185
- olvasókönyv ABC 186, 187
- — elemi 190,239
- — német-magyar 189
- Pálfi József 247
- Preszner János 250
- - r – 204
- Rákosi (Tóth) László 59,80,87,98,112,167,176,191,207,214
- Riemann, Karl Fr. 169
- Rimler Károly 218
- Rossmässler, Emil Adolf 221
- Sasku Károly 191
- Soproni Evangélikus Iskola tanítóképző könyvkiadása 232
- Sz. L. A. 203
- Szalóki Adolf 198, 199
- számтан tanítás 199
- Szeberényi Andor 164,168,179
- Szeberényi Gusztáv 237
- Szeberényi Lajos 165,166,169,171,173,174 175,177,178,182,184, 185,187,192,196,198,215,219,220,225,226,227,242,244
- Székécs József 194
- Sztreho András 245
- természettudomány 205,217,223
- Ujfalvi Krisztina 195
- vallás tankönyv 194

könyvismertetés
 —Vince Sándor 229
 —Wohlfarth 22, 150,171
 —Wurst, Raimund Jakob 9
 —zeneelmélet, német 240
 —Ziegenben 194
 —Zsindel István 202
 —Zsindel János 212
 könyvismertetés, magyar-német — Dürringer János 227
 könyvismertetés, német – nyelvű 174
 —Bernstein, Allen L. 224
 —Rimler Károly 224
 —Sz. I. 228
 —Zsindel István 223, 230
 könyvtár
 —alapítás 29
 — — tanítói 84
 —Gömör 91
 —iskolai 8, 118
 — — Békéscsaba 376
 —községi — Makó 395
 —tanítói olvasóegylet 76
 —Tornalja 514
 —körlelkész —Placskó István 139
 körlelkészek —iskolafelügyelet 11
 körlelkészi
 —hivatal -iskolai felügyelet, 18,19
 —jelentés 56
 —közgyűlés, Orosháza 16
 —tanácskozás, Tótkomlós 355
 — — vizsgálatok 3
 KÖSZEG — dunántúli ágostoni vallás egyházkerületének gyűlése 124
 kötelező iskolába járás ld. iskolakötelezettség
 kötelező tárgyakról —Hannover 597
 KÖTHEN— német tanítók közgyűlése 640, 644, 666
 közadakozás — kisdédóvó 49
 közgyűlés
 — békés-bánátban, iskolai gondnokról 453
 — tanítói 28
 — Tornalja 514
 közlöny — Iskolai lap 107
 — iskolai 62
 közoktatás — Anglia 589

Közoktatási Minisztérium, Poroszország —tanítók fizetése 609
 központi könyvtár — Tornalja 514
 községi könyvtárak — Svájc 556
 Krajcsovics Pál — vers 817,821,824
 Kréker nők — iskolaalapítás — Amerika 685
 KREUZLINGEN — tanítói értekezlet 590
 Krezschmár, Ed — könyvismertetés 221
 Krób Pál —Nagy Harsány 390,421,425
 - ks-16,46
 Kubinyi Ágoston 325,702
 — pályázati felhívás 804
 kultúra — a nemzet felemelkedése 10
 KUNSZENTMÁRTON — reáltanodát terveznek 329
 Kutlik János — Pivaros 377
 Kutter Sándor — könyvének ismertetése 168
 Külföldi lapok, iskoláinkról 602
 L. 152, 811
 L. — könyvismertetés 216
 L . M. 79
 Lakmenstein — felekezeti gyűlölködés 632
 Laky András — tanítói hivatás 326
 Lancaster József
 — kivándorlás ellen 535
 — London 137
 — Montreal 535
 — néptanító 137
 — tanítási módszer 67
 Lanti Sándor 455
 — írástanítás 208
 — könyvajánlás csupán a hirdetés erejéig 439,459,467,483
 latin tankönyv —Toepler Teophil Eduard 183
 Launer Károly — Békéscsaba 829
 leányiskola
 — felsőbb 5,14
 — Szibéria 652
 — tantárgytervezet 89
 leányiskolai szervezet reformjáról — Debrecen 89
 leánynevelés 14
 leánynevelő és az iskola kapcsolata 44
 leánynevelő intézet
 — bentlakásos, Békéscsaba 388
 — Fábry Sámuel 388
 leányok nevelése 4,5,89,93,103

leányok nevelése
 — életre 36
 leánytanoda 36,44
 leckerend ld. tanrend
 legelőkiosztás — Makó 492
 léghajó 810
 Lehotkay Gábor — Kis-Hont 76
 lelkes munkája az iskoláért 54
 lelkeszek iskolafelügyeleti joga — Weimar 546
 lemosható papiros — Lipcse 594
 LENGYELORSZÁG
 —Gazetta polska, folyóirat 665
 — oroszosítás 627
 — tanítóképző felállítása 635
 — Trentowski Ferdinánd 26
 — Wander der neue ungarische -, oder Haus – und, Schreibkalender auf die
 Jahre, folyóirat 627
 Lipchtenstein Alajos adománya új iskolára — Ács 370
 Liebert Gusztáv, dr. 589
 LIPCSE — lemosható papiros 594
 LIPPA — statisztika, iskolai 667
 LONDON — Lankaster József 137
 — oktatási segédeszköz kiállítás 694
 Lonkay Antal – nevelési kormányrendeletek gyűjteménye 410
 LOSONC — Sztreho András 243
 Lovich Ádám tanító 63
 LŐKÖSHÁZA — adomány a nyiregyházi tanítóképző javára 375
 LÖVŐ, felső ld. Felsőlovő
 Ludányi Anzál — gyám- és nyugdíjintézet 287
 Luther Márton 155, 157
 — kiskátéja 232
 LÜBECK 135
 — Delius, Frederick 554
 M. N. 96
 Macskási Sámuel
 — gazdasági oktatás 444
 — gyümölcsnemesítés 444
 magyar és tót-nyelvű iskola — Szarvas 117
 Magyar Gazdasági Egylet 212
 magyar iskola létesítése — Bukarest 580
 magyar iskolaügyről külföldön 104
 magyar községek iskoláiban a német nyelv tanítása terhes 661
 Magyar Mihály, pesti könyvekereskedő adománya — tanítók árváinak 445

Magyar nemzet — diófa 57
 magyar nevelési irodalom — könyvészet, új könyvek 251-272
 magyar nyelv oktatása
 — Csömör 508
 — Horvátország 437
 — Prónay Gábor, B- 475
 — Szarvas 414
 — Szlovákia 437
 magyar nyelv tanításának fontossága 102, 478
 Magyar nyelvészet — folyóirat 293
 magyar nyelvtan tanítása 220
 magyar nyelvtankönyv, németből fordítva 250
 magyar nyelv oktatásáról — Wiener Zeitung 104
 magyar olvasókönyv algimnázium számára — könyvismertetés 192
 Magyar Sajtó 347,350
 — Nagykörös 351
 — statisztikát közöl a népiskolákról 733
 —szerb vajdaságban új protestans felsőbb intézet 544
 magyar tanítók állásának elvesztése, magyar területeken 506
 magyar-történelem tankönyv, német és magyar nyelven — könyvismertetés 179
 magyar újság szerkesztő — Gyarmati Sámuel 61
 Magyarhon rövid története — könyvismertetés 210
 Magyarország
 — anyanyelvoktatás 353
 — német nyelv oktatás 478
 — statisztika 228
 — története, könyvismertetés 196, 201
 Magyarországon a magyar nyelv oktatását is vezessék be — Prága 478
 MAKÓ 454,479
 — iskolai vizsgálat 504
 — könyvtár, községi 395
 — óvoda 395
 — reáliskola, gazdasági oktatással egybekapcsolva 395
 — Szabó Ferenc 428
 — Szeberényi Lajos 424
 — Szöllősi Antal, lelkész 428
 —tanítók legelő kiosztása 489
 — tanyasi iskola 395
 Mangello — „Ifjusági könyvtár” sorozat alapítása 439
 MÁRAMAROSSZIGET — Szarka József 33
 Marosvölgyi 56
 Matematika — tanítási segédeszköz 433

MECKLENBURG

— statisztikai felmérés, a nép iskolázottságáról 641

— tanítók megbuktak a német nyelvvizsgán 645

méhészkedésre buzdít 591

Meier, Ernst von — fegyelem 28

MEININGEN

— statisztika, tanítói 646

— tanítók szolgálati éve 642

Melanchton Fülöp 155,157,235

— irodalmi munkássága 155

MELDORF — Klarenbach Adolf 149

mellékjövedelem, tanítói 25

Mennyei József 290

mértan, gyakorlati — tankönyv 246

mértan tanítás, elemi 227

mese — Sztraka Károly 812, 813

mesterségre való oktatás 138

Mészáros Imre

— folyóirat szerkesztő 402

— könyvismertetés 186

MEZŐBERÉNY

— Molitorisz Ádám 140

— statisztika, tót-elemi iskola 321

— taníti gyűlés 63

— tanítói, tanári változások 359

Mier — tanítói segédeszközök 553

Mikó Imre, gr. — adománya iskolai célra 480

MISKOLC — tanítói közgyűlés 81

Misovich Mihál — Szmrecsén (Horvátország) 158

MOLDOVA 628

— és Oláhország történelmi kutatóinak fordításáért jutalom 628

Molitorisz Ádám — Mezőberény 140

Molnár Gusztáv 76

Montgolfier, Jacques Etienne — léghajó 810

MONTREAL — Lancaster József 535

MORVAORSZÁG

— iskolai helyzet 477

— tanítók helyzete 447

mosható papiros — Delius, Friedrich 554

mulasztás, tanulók távolléte 481

munkaerő nevelés 47

munkára nevelés

— iskolai kert 50

munkára nevelés
 — leányok 93
 — nemzet felemelkedése 47
 MÜNCHEN 585, 600
 — iskolakötelezettségről 575
 — özvegy-árva intézetről 600
 — Schubert, Gotthilf Heinrich 217
 — statisztika, tanítói 600
 MÜNSTER 149
 műveltség — indián 750-752,757
 — nemzeti felemelkedés 10
 — Norvégia 638
 — Svédország 638
 Nacke [Karl] Károly 22
 —Braunschweig Densen 578
 — nekrológ 578
 Nagy János — tanító kitüntetése 405
 Nagy Soma
 — Karcag 113
 — könyvének ismertetése 246
 NAGYENYED
 — Gáspár János 248
 — iskola restaurálása 470
 NAGYFALU — Szeberényi János 151
 NAGYHARSÁNY — Krób Pál 390,421,425
 NAGYKÖRÖS
 — gimnázium alapítás 417
 — gyümölcsfa iskola 393
 — tanítóképző 104, 393
 — — könyvtár 510
 NAGYLAK
 — Bartholomeidesz János 443
 — békési evangélikus esperesség közgyűléséről 495
 — iskolai gyümölcsös 415
 — Szarvas, tanítóképző felállításáról 495
 — Szeberényi Andor 105, 377
 — tanítók anyagi helyzete 443
 Nánási Fodor Pál — Felsőbaranya 425, 429
 NÁPOLY
 — iskolázottsága 651
 — Viktor Emanuel játékonysági adománya iskolai célra 643
 Nädelin — Stitgart 82
 - nd – 835

nekrológ
 — Nacke Karl 578
 — Németh Pál, tanító 515
 német folyóirat
 — Diesterweg Rheinische Blätter 167
 — magyar népiskolákról ír 104
 német irodalom – könyvészet 273-282
 — iskolai szervezet — Szeberényi Lajos 614
 — népiskolai vizsgák 69
 — nyelv kötelező — gimnázium 387
 német nyelv oktatása
 — magyar községek iskoláiban 661
 — Prága 478
 német tanítók gyűlése — Kóburg 103
 — — közgyűlése — Köthem 121,640
 németből fordított magyar nyelvkönyv 250
 Németh Pál tanító — nekrológ 515
 NÉMETORSZÁG 583
 — Gusztáv Adolf egylet 126
 — iskolák emancipációja 614
 — nevelés 2
 — Pestalozzi-intézet 7
 — szabadság, egyéni 103
 — tanítók fizetésemelése 583
 — tanítók gyűlése 47, 697
 Németországi folyóiratokról — statisztika 107
 nemzet felemelkedése — kultúra 10
 — munkáranevelés 47
 nemzet jövője — képzett nők 89
 nemzeti játékszín 61
 nemzeti lét — gyermek 102
 Nemzeti Múzeum — pályázat hirdetés 702
 nemzetiségi statisztika — oktatás 687
 nemzetiségek
 — egymás iránti szeretetre nevelés 508
 — együttélés — Makó 504
 nép fogalma 10
 népiskola
 — Alsó-Szuha 90
 — átszervezése — Bécs 672
 — dekanátus 18
 — egyházi zsinat 59
 — építése — Bethlen Krisztina 148

népiskola
 — fejlesztéséért jótékonyság 150
 — magyar nyelv tanítása 99
 — tanítási módszerek 6
 — tiszamelléki egyházkerület 81
 népiskola és az egyház kapcsolata 68
 népiskolai
 — állás 24
 — felügyelet 11
 — — evangelikus 19
 — Népiskolai könyvtár — Sárospatak 173, 196, 202, 205, 212, 214, 220, 222
 — — a sorozat szerzőgárdája 206
 — pénztár 115
 — statisztika 603
 — — Magyar Sajtó 733
 — — vallási megosztásban 302
 — szervezet — helvét hitvallású egyházkerület 131
 — — — — — népiskola 229
 — tanácskozás 355
 — tandíjról 51, 95
 — tanítóképző ld. tanítóképző
 — tankönyv, történelmi, világtörténelmi 238
 — tanrendszer — Győri János 391
 — ügy, magyar-német folyóiratokban 104
 — vizsgák, német 69
 népiskolák
 — állapota 451
 — fejlődése, egyházi zsinat 63
 — története, protestans 63
 népiskolákról
 — Berlin, elemi 604
 — Svájc 588
 népkönyvtár 327
 néplap — Feierabend, pályázati felhívás, iskolalátogatás 472
 népnevelés 28
 — akadályai 8
 — és oktatás, tanterv 81
 — fejlesztés — Bodon Antal, alapítvány 450
 — fogalma 8
 — fontossága 8
 — Franciaország 592
 Népnevelési közlemények — katolikus folyóirat 292, 402
 Népoktatás — Japán 674

népoktatása — felnőttek oktatása 127
 néptanító
 — Bánó Mihály 148
 — Friedel János 158
 — Lankaster József 137
 — Placskó István 139
 néptanítói
 — egylet, Gömör 350
 — értekezlet 84
 — hivatás 10
 néptanítók
 — énektanítás, egyházi 727
 — Gömör 350
 — gyűlése — Svájc 588
 — Herend 420
 — képzése — Gusztáv Adolf adománya 595
 Néptanítók könyve
 — célkitűzése 53
 — előfizetés, Gömör 430
 — folyóirat 6,8,224,408,418,424,426,429,448,558
 — indítása 1
 — Iskolai lap 107
 — jövője — Szeberényi Lajos 768
 — pályázat felhívás 109
 — — hosszabbítás 772
 — programnyilatkozat 1, 83
 — Raicher János 729
 — új tervezet, rovat változás 24
 — újbóli megindítását üdvözli — Imre Sándor 432
 Néptanítók könyve-nek melléklete — Kis kert 225
 Néptanítók könyve-rők ír a Protestans Nevelési Közlöny 53
 Néptanítók könyve nevelési folyóirat 32
 néptanítók — segélyezése Molodvában és Oláhországban 628
 néptanítóképző ld. tanítóképző
 néptanodákról 92
 Neumamnn S.A. könyvének ismertetése 179
 NEUSTADT — tanítói gyűlés 557
 nevelés 422
 — akadályai 54, 70
 — Aristippus 748
 — Aristoteles 747
 — büntetés 28
 — családi 44

nevelés

- dicséret 28
 - elméleti 11
 - erkölcsi 55, 72
 - erkölcsileg romlott gyerekek 146
 - Észak-Amerika 534
 - fiúk 103
 - gazdasági 444
 - gyakorlati életre 127
 - gyakorlati tantárgyak 11
 - hazaszeretetre 119, 817
 - irodalom 15
 - iskolai 83
 - Jacobi, Balthasar Friedricus 86
 - jutalmazás 72
 - Kant, Immanuel 86
 - képzett pedagógus 88
 - könyv szeretetére 826
 - leányok 4, 5, 14, 8, 9, 93, 103
 - munkára 93,109
 - Németország 2
 - nemzet kultúrájához igazodva 83
 - nemzetiségek egymás iránti szeretetére 508
 - Omega 130
 - óvodai 185
 - önállóságra 103
 - pályázat 288
 - példamutatás 25,55
 - Pithagorasz 748
 - Platon 747, 748
 - protestans 83
 - reformja 6
 - szabadság, egyéni 103
 - szegény gyerekek 146
 - természet szeretetre 103
 - természettudományos 86,809
 - testi 87, 138
 - vallásos 103
 - vers 815
 - reformátora — Melanchton Fülöp 162
 - sikerességéről — könyvismertetés 195
- ## nevelési elképzelés
- elképzelés egysége 59

nevelési

- elvek — Solen 522
- folyóiratok fontosságáról — néptanítók 32
- irodalom
- — Fáy András 236
- — Szeberényi Lajos 171
- — tanítói olvasó egylet 332
- kormányrendeletek gyűjteménye — Lonkay Antal 410
- — Szabóky Adolf 410
- körszemle a világ minden tájáról 37
- közlöny — „Szirmok” 185
- reform 35, 89, 177
- tanács — Svájc 68
- tanítási módszerek — Gömör 434
- törvény 522

nevelésről 86

- Kína 753
- könyvismertetés 185

neveléstan — Trentowski Ferdinánd 26

neveléstörténet — Wohlfarth 22

nevelésügy

- afrikai 37
- amerikai 37
- ázsiai 37
- európai 37

nevelő

- Balogh György 160
- Comenius, Ámos János 2, 144, 145
- Deccard János Kristóf 158
- Dinter, Gustav Friedrich 152, 610, 615
- Fogarasi Pap József 162
- Fridel János 159
- Komáromi Csipkés György 161
- Melanchton Fülöp 157
- Niemeyer, August Hermann 21, 136, 520
- Wehrli, Johanm Jakob — Svájc 146, 548

nevelőintézet, leányok — Pankov 660

nevelőkről, jeles tanárokról 722

NEW YORK

- gyermeksegélyező társulat 567
- ipariskola, elhagyott gyermekek részére 567
- iskolai könyvtár 567
- népoktatás 685

NEW YORK

- természettudományos oktatás 567
- Ney Ferenc — könyvismertetés 185
- nézleli oktatás ld. szemléltető oktatás
- Niemeyer August Hermann – Halle 136,520
- könyvismertetés, tankönyv 21
- pedagógiai irodalom 136, 520

NIL ld. Nilus

NILUS — földrajzismeret 808

NÓGRÁD

- tanítói értekezlet 505
- tanítói könyvtár létesítése 505
- Norvégia iskolázottsága 638
- Novák Dániel 134
- nők emancipációja 213
- erkölcsé, gyermeknevelés 289
- erkölcséről — pályázat 289
- tanulása — vasárnapi iskola 327
- nőorgonista — Finnország 637
- növelési folyóirat ld. pedagógiai folyóirat
- neveléstudomány 83
- nyári iskola 50
- — tanítók fizetése 66
- nyelvoktatás — didaktika 45
- nyelvtan tanítás 45

NYIREGYHÁZA

- alapítvány, nevelés 509
- elemi népiskola, keleti 349
- iskolafejlesztés, alapítvány 509
- iskolai helyzet — Elefánt Mihály 349
- óvodai helyzet 49, 349

NYIREGYHÁZA

- tanítók közgyűlése — Elefánt Mihály 349
- tanítóképzőről jelentés 501
- tót nyelvű oktatás 349

nyugdíj járadék

- Poroszország 659
- tanítói 373
- nyugdíjas tanítókról — Rimler Károly 742
- O. S. — Pécs 438
- Obernyik Károly — Hajdunánás 141
- oktatás 2, 75
- anyanyelv 28

oktatás

— Észak-Amerika 623

— felsőoktastási helyzet, Firenze 618

— feltételei 39

— földrajz 28,805

— gazdasági ismeretek 25

— Görögország 655

— gyártanoda 381

— mesterségekre 50, 138

— teál tantárgyak 223

— szemléltető 2

— természettudományos 811

— tót nyelvű — Nyiregyháza 349

— vakok 156

— vallás 55,71, 122

— gyakrolati

— — Cegléd 396

— —Gömör 350

— — Pest, tanítóképző 336

oktatási javaslat — református, evangélikus főtanodák részére — Erdély 248

oktatási segédeszközök kiállítása — London 694

oktatási statisztika — Bajorország 693

— — — nemzetiségi 687

— — — Prága 687

— — — Szerbia 607

oktatási törvény

— Poroszország 654, 656

— Poroszország tanítói újat várnak 608

oktatásügy

— Erdély 74

— Heidelberg 650

Oláhország ld. Havasalföld

olasz tannyelv — Trieszt 681

OLDENBURG 595

— ipariskola létesítése 577

olvasás

— gyakorlat 833

— tanítás 13, 77, 85, 214

— — betűző 21

— — didaktika 34, 48, 80, 108

— — Graser, Johann Babtist 80

— — hangoztató 12, 21, 42, 65, 79, 80, 85, 153, 413

— — írva-olvasás 80

olvasás tanítás

- — játékosan 167
- — mássalhangzók 77
- — szótagoló 21
- — szülő részéről 93
- — tagozó 79
- — tankönyv 164, 166
- — tót nyelvű 27

olvasóegylet

- Hódmezővásárhely 418
- tanítói 76, 118
- — Kishont 332

olvasókönyv

- ABC — könyvismertetés 186, 187, 197, 241, 244
- ausztriai katolikus elemi iskolai 177
- elemi — könyvismertetés 239
- földrajz — német nyelvű 228
- hangoztató könyv Ajáky 182
- könyvismertetés 173, 181, 189, 190
- — német –magyar 182, 189
- tanítók könyve 186

olvasótábla, fali — tanítási segédeszköz 239

olvasótár — Hartleben, K. A. 92

Omega — nevelés 130

organista — Chován Zsigmond 143

OROSHÁZA

- esperességi gyűlés 16, 106
- Kovács János 39, 154, 440
- Kovács Timóth 154
- körlelkészi közgyűlés 16
- statisztika 488
- tanítói gyűlés 63, 64
- orosházi tanítókról — „Protestans egyházi és iskolai lap” 782, 786, 790
- orosz nevelési rendszer — Budapesti Hírlap 526

Oroszország

- iskoláiról — Podmanicki Frigyes rb. 538
- népoktatása 635
- tanítóképző felállítása 635

oroszosítás Lengyelországban 627

országgyűlés — oktatási törvényjavaslat, új — Poroszország 609

osztályozás — tanulók 3

osztatlan iskola 347

óvoda
 — Békéscsaba 348
 — Makó 395
 — Nyiregyháza 49, 349
 — Svájc 581
 — Varga Péter igazgató 322
 óvodai nevelés 185
 óvónő — szakképzett 49
 Öcsöd — békésbányai egyházmegye közgyűlése 497
 önállóságra nevelés 103
 önképzés — tanácskozás, tanítói 32, 46, 331
 önképzés — tanítók 29, 32, 47, 73, 84, 224, 237
 „Österreich Gymnasial-Zeitschrift” — Rimler Károl 736
 „Österreich Schulbote” — New-York 567
 özvegy-árva intézetekről — München 600
 özvegy-árva pénztára — Svájc 590
 özvegy-árva részére alapítvány — Rimaszombat 512
 P. — könyvismertetés 180
 Pädagogische Bildenbuch — folyóirat 25
 Pajtofilosz 92
 Pálffy József
 —könyvének ismertetése 247
 — Sopron, tanítóképző statisztika 123, 500
 pályamű bírálat — Vikár Gábor 427
 pályaválasztás — iparosok oktatása 242
 pályázat
 — egészségtan nevelés 744
 — iskolai kézi és vezérkönyv írás 131
 — Szeberényi Lajos 702
 — tanítási módszer 401
 — tankönyvírás 27, 770, 771
 — tanrendszer és tanmód írásra 427
 — testi-lelki nevelés 288, 289
 — versírással, ifjúsági 325
 pályázat bírálat — Iskolai lap 773
 pályázat hosszabbítás 770-772
 pályázati díj
 — Szeberényi Andor 389
 — Szeberényi Lajos 702
 — Tavasz János 109
 pályázati felhívás, iskolalátogatás — Fierabend, néplap 472
 pályázatok, elfogadott
 — Pánczél Ferenc, Kolozsvár 771

Pályázatok, elfogadott
 —Tarczay Lajos 771
 PANKOW
 — Pestalozzi intézet 7, 660
 — — leányok nevelő intézete 660
 PÁPA — tanítóképző 104
 paplak építése — Békéscsaba 511
 PÁRIZS — 592
 pedagógiai folyóirat — könyvészet 283-295
 pedagógiai irodalom — Niemeyer, August Hermann 136
 pedagógiáról — Vince Sándor 749
 pedagógus ld. nevelő
 példamutatás — nevelés 25
 pénzek ismertetése — népiskola 33
 pénzismeret, számvetés — tankönyv 233
 PEST
 — Düringer János 227
 — gyártanoda 381
 — tanítóképző 336, 361, 363
 — tanítóképző, női 363
 — Tanodai lapok, folyóirat 389
 — Varga Péter 322
 Pestalozzi, Johann Meinrich 2, 26, 71, 134, 519, 529
 — aforizmái a nevelésről 723
 — tanítói hivatásról 732
 Pestalozzi-egylet
 — Drezda 560
 — Weimar 662
 Pestalozzi-intézet Németország 7, 539
 Pesti Napló — egyházkerületek gyűléseiről jelentés 507
 Pétervár ld. Szentpétervár
 Petőfi Sándor, adoma — Szeberényi Lajos 272, 340
 Petrács István tanító kitüntetése 466
 Petricsovics Emilia, alapítvány szegény tanulók javára — Besztercebánya 431
 Petz Gyula 18, 117, 123
 PHILADELPHIA
 — árvaházak 174
 — statisztika, iskolai 601
 PITVAROS — Kutlik János 377
 Placskó István — Szarvas 139
 Platon — nevelésről 747, 748
 Podmaniczki Frigyes, br. — Oroszország iskoláiról 538
 Pokorny Mihály — Cinkota 378, 460

- Csömör 426, 508
- tanítói tanácskozás, cinkotai evangélikus egyházjárás 460
- polgári iskolai
- tanítók 3
- tervezet 128
- Pope János — adománya iskolaalapításra 365
- Porcsakmi Sámuel 118
- porosz iskolai rendszer 84
- POROSZLÓ — Sarkadi Ferenc 34
- POROSZORSZÁG 569, 608
- Dinter, Gusztav Friedrich, nevelő 152, 610, 615
- egyház és iskola kapcsolata 569, 629
- közoktatási minisztérium határozata a tanítók fizetéséről 609
- nyugdíjról, tanítói 659
- oktatási törvényjavaslat tervezet 609, 654, 656, 699
- statisztika, iskolai helyzetről 648
- tanítói szeminárium 593
- verés, mint nevelési eszköz 630
- POZSPNY
- evangélikus liceum — emlékünnepe 403
- Gamauf György Ernő 110, 120, 124, 125, 129
- iskolai statisztika 731
- Kámory Sámuel könyvének ajánlása 502
- Pöstényi Endre — Kis-Zellő (Nógrád) 451
- PRÁGA
- cseh oktatás 678, 687
- Felkl J. 433
- iskolák „csehesítése” 678
- magyar nyelv oktatása 478
- német iskola 678
- német nyelv oktatása 478
- statisztika, oktatási 678
- Preszner János — könyvismertetés 250
- Priatel skoly a lit. — folyóirat 503
- programnyilatkozat — Néptanítók könyve 1
- Iskolai lap 107
- proletariátusról 47
- Prónay Gábor, B.
- iskolai felügyelet 475
- magyar nyelv tanításáról 475
- Protestans egyház és iskolai lap — folyóirat 31, 106, 782, 786, 790
- protestans egyházi zsinat 59
- protestans iskolák támogatása — római katolikus egyház 465

Protestans Monatsblätter — folyóirat 581
 protestans népiskolák története 63
 Protestans Népkönyvtár — folyóirat 408
 protestans nevelés 83
 Protestantische Jahrbücher für Oesterreich — folyóirat 23
 Prulek György alapítvány — Tessenh 42
 Pythagoras – nevelésről 748
 quater ld. Kréker
 - r. - — könyvismertetés 204
 R – i – 13, 808
 Radlinsky Andor — szláv nyelvtan 201
 Ragályi Ferdinánd — adomány 91
 Raicher ld. Reicher (Raicher, Rákosi) János
 Rákosi (Raicher) János ld. Reicher (Raicher, Rákosi) János
 Rákosi (Tóth) László
 — Dunavecse 394
 — elemi tanodák, Pest 381
 — iskola és az egyház 59
 — könyvismertetés 80, 87, 98, 112, 167, 176, 191, 207, 214
 — nevelési reform 6, 35
 — Svájc iskolái 572
 — Szabadka 404
 Ransbuch 571
 reál tantárgyak oktatása 223
 reáliskola
 — Ausztriában — Rimler Károly 737
 — építése, Halle 576
 — felállítása — cegléd 380
 — — Kunszentmárton 329
 — gazdasági oktatás — Makó 395
 reáliskolai tanító 3
 teáltanoda ld. reáliskola
 reform nevelés 6, 35
 — — leányok 89
 — Rákosi (Tóth) László 6
 reform szükségességéről — iskolai 100
 reformáció terjesztője — Stöcker Lénárd 155
 református
 — főiskola — Kolozsvár 74
 — iskola — Tornalja 305
 — tanítói társulat — Gömör 91
 Reicher (Raicher, Rákosi) János 42, 48, 52, 65, 66, 77
 — Néptanítók könyve 729

rejtvény 831, 832, 836, 837, 841
 — számokkal 827
 — verses 828
 Réthy Lipót nyomda
 — Arad 231, 282
 — Gyula 215, 218, 263, 265, 268
 — Szarvas 169, 201, 203, 252
 — — szláv nyelvű könyv ismertetése 170
 Rheinische Blätter – für Erziehung und Unterricht — folyóirat 602
 Riemann, Karl Fr. — könyvének ismertetése 169
 Riese Ádám — számtan tanítás 6
 RIMABÁNYA — tanítói könyvtár 385
 rimamelléki
 — tanítói énekkar 514
 — tanítói énekkar alapszabály 133
 RIMASZOMBAT
 — gömöri helvét hitvallású egyházmegye gyűlése 512
 — Kemény Bertalan 97
 — részvény alapítás, az özvegy-árvák támogatására 512
 — tanítói értekezés 97, 391, 448
 — — — Csorba Elek 448
 — — — Csorba János 448
 — — — Győri János 448
 — — — Kemény Bertalan 448
 — — — Terhes Lajos 391, 448
 — vasárnapi iskola, három hitfelekezet, három iskola 372
 Rimler Károl 54, 64, 69, 149
 — Allgemeine Schul-Zeitung, iskolai statisztika 731, 735
 — Békéscsaba, Szeberényi Lajos helyébe lépett 767
 — iskolai statisztika, Bécs 739
 — — Varsó 738
 — iskolák helyzete, békés-bánát 95
 — könyvismertetés 218, 224
 — nyugdíjas tanítókról 742
 — olvasókönyv, ABC 241, 741
 — Österreich Gymnasial-Zeitschrift 736
 — reáliskola, az ausztriai iskolákban 737
 — tanítóképző felállítása Szász-altenburg, adomány 740
 Rochov, Fridrik Eberhard — Rekenhan 150
 RÓMA
 — első nyilvános iskolája 712
 román történelmi kútfő kutatásáért, írásáért jutalom 628
 Rossmässler, Emil Adolf — könyvismertetés 221

Rotaresti Dobsa Sámuel — adomány, iskolai célra 454
 Rousseau, Jean Jacques 93
 — gyermekkora 521
 ROZSNYÓ 158
 — vasárnapi iskola 156, 369
 Rudlovsky tanító — Lakmenstein 632
 Russel, I. J. — könyvismertetése 566
 Ruszt-féle gép ld. Riese Ádám
 Ryse Ádám ld. Riese Ádám
 SAJÓ GÖMÖR - -D. 408
 Sajóvidéki tanítói énekkar 514
 Salzmann Keresztély Gotthilf — nevelő intézet 138
 Sarkady Ferenc 62, 65, 77,
 — Poroszló 34
 — vers 358, 754, 728
 SÁROSPATAK
 — Antalfi János 54, 588, 590
 — Árvay József 398
 — Comenius, Ámos János 2, 144, 145
 — „Gazdasági természetrajz” — könyvsorozat 212
 — „Népiskolai könyvtár” — könyvsorozat 173, 196, 202, 205, 214, 220, 222
 — tanítóképző 104, 416
 — Zsindel István 43, 55, 67, 72, 86, 109, 122, 398
 Sárospatai füzetek, iskolai közlöny — Erdély János 416
 Sasku Károly — könyvismertetés 191
 Schiller, Friedrich — vers 89,
 SCHLESWIG — tanügyi helyzet 691
 Scholz, Anton — gyakorló iskola, tanítók számára 564
 Schubert, Gotthilf Heinrich — München 217
 SEGEBERG — tanítói egylet 556
 segédeszköz, tanítási — Hamburg 553
 segédtanító — Würtemberg 587
 segédtanítói állás — Svájc 68
 segélyezés, néptanítói – Moldovában és Oláhországban 628
 SELMECBÁNYA —tanítóképző 474
 selyemtenyésztés — Hiri Ferenc 61
 — Kolozsvár 74
 Serbán György
 — magyar nyelvre tanította gyermekeit 504
 — Makó 504
 SERKE – Győri János 391, 468
 Simon Sámuel — Gömör 116, 434, 448
 — Iskolai lap 116

SIMOR János, győri püspök — adomány iskola építésre 490

Solon — nevelési elvei 522

Somogy megye iskolai helyzete 469

SOPRON

— Balogh György 161

— Benczur Márton 352

— Deccard János Kristóf 159

— elemi iskolai tanterv 23

— Fridel János 160

— Pálfi József 123, 247

— tanítóképző 104, 123, 503

— — alapítás, evangélikus iskolai 343

— — könyvkiadás 232, 498

— — statisztika 386, 500

— — tervezet 121

Sovári István 41

SÖMMERDA (Erfurt mellett) 138

Sömmerdó ld. Sömmerda

Statisztika

— anyanyelvi oktatás, Magyar-Horváth-Tóth-országban 353

— fizetések vásárló értékéről /tanítói/ 356

— folyóiratokról a birodalomban 432

— — Németországban 107

— gimnáziumi 304

— írástudatlanság, Franciaországban 633

— iskolai 17, 40, 302, 347, 555, 603, 733

— — Algír 593

— — Ausztira 464, 736

— — Bécs 739

— — Békés megye 347

— — Békéscsaba evangélikus iskola 312, 366, 473

— — Berlin 603, 731

— — Csehország 545

— — Észak-Amerika 552

— — gimnázium 304

— — Lipcse 667

— — Mezőberény, tót elemi iskola 321

— — Philadelphia 601

— — Poroszország 540, 648

— — Pozsony 731

— — Sopron 383, 500

— — Svájc 692

— — Szabadka 330

statisztika — iskolai

— — Szerbia 607

— — Varsó 738

— közművelődés, Berlin 603

— Magyarország 228

— oktatás, nemzetiségi kimutatás szerint, Prága 687

— — Szerbia 607

— Orosháza 488

— tanítók anyagi helyzete 337

— — Meiningen 646

— — München 600

— a nép iskolázottságáról — Mecklenburg 641

Stefáni Henrik — Gmünden 153

Stöcker Lénárd — Bártfa 157

STUTTGART — Nädelin 82

süketnéma intézet — Bécs 438

Süssmann V.K. — Sopron tervrajz a tanítóképzőről 500

SVÁJC 68

— ipartanoda 581

— iskolái 572, 588

— iskolai helyzete 68, 78

— iskolai pénztár 590

— iskolarendszere 692

— néptanítók gyűlése 588

— óvodái 581

— özvegyek, árvák pénztára 590

— segédtanítói állás 68

— tanítói pálya elhagyása 561

— Wehrli, Johann Jakab 146, 548

SVÉDORSZÁG

— Allgemeine Schul-Zeitung 582

— iskoláinak helyzete 582

— iskolázottsága 638

Sz. L. A. — könyvismertetés 203

SZABADKA

— gazdasági oktatás 404

— iskolai statisztika 330

— Rákosi (Tóth) László 404

szabadság, egyéni — Németország 103

szabadságharc 92

— néptanítók szolgálati idejének eltörlése 657

Szabó Áron, néptanító — Nagy-Dém 458

Szabó Ferenc — Makó 428

Szabóky Adolf
 — könyvismertetés 198
 — nevelési kormányrendeletek gyűjteménye 410
 szakférfiak — iskolai tanács 19
 szakkönyvekről 408
 Szalay Sándor — Vése 469, 496, 515
 SZALONTA — Barabás Miklós festménye Arany Jánosról 397
 számoló tehetség — Pesti Npló 302
 számtantanítás 132
 — elemi iskolában 222
 — rejtvényben 836
 — Riese Ádám 6
 — Ruszt-féle gép 6
 Szarka József – Máramarossziget 33, 45
 SZARVAS
 — békési ágoston hitvallásu esperességi gyűlés 422
 — Chován Zsigmond 143
 — Dlhányi Zsigmond, tanító 424
 — gimnázium 117, 452
 — gimnáziumi tanár 140
 — iskola építés 409
 — iskolaalapítási terv, gimnáziumi 414
 — magyar és tót nyelvű iskola 117
 — Petz Gyula 18, 117, 123
 — Placskó István 139
 — Réthy Lipót nyomda 169, 201, 203, 252
 — — szlovák nyelvű könyv 170
 — tanácskozás a tanítóképző felállításáról 486
 — tanítói gyűlés 63
 — tanítói , tanári változások 359
 — tanítóképző alapításáról 8, 104, 106, 117, 343, 407
 — tanítóképző létesítésének tervezete 58, 123, 407, 494, 495
 — templom építés 409
 — Tatay István 58
 Szász-altenburgi rendek adománya tanítóképző felállítására 740
 SZÁSZORSZÁG
 — Pestalozzi egylet 579
 — tanítók közgyűlése 579
 SZÁSZVÁR — Fogarasi Pap József 163
 Szeberényi Andor
 — Békéscsaba 389
 — egyháztörténet 234
 — könyvismertetés 164, 168, 179, 190

Szeberényi Andor

— könyvismertetés — szlovák nyelvű 170

— Nagylak 25, 38, 63, 105, 137, 144, 145, 377, 415, 463

Szeberényi Gusztáv 11, 151, 577

— Békéscsaba 39

— Boroszló 564

— irodalmi munkássága 151

— Kiel 559

— könyvismertetés 237

— Néptanítók könyve 209

Szeberényi János

— könyvismertetés, szlovák nyelvű 218, 243, 245

— Nagyfalva 151

Szeberényi Lajos 2, 5, 9, 13, 15, 17, 19, 21, 28, 32, 37, 47, 51, 53, 75, 82, 103, 107, 121, 135, 138, 145, 150, 153, 155, 166, 236, 272, 424, 429, 470, 494, 707, 768, 803, 805, 806, 825, 829, 830, 832, 834, 837, 838

— Békéscsabát elhagyja 424

— „Gyámintézeti évkönyv” előfizetési felhívás 796, 800

— hazai iskolákról külföldön 602

— Iskolai lap megszüntetését bejenti 801

— jutalmat nyert pályamű 2, 804

— Kis kert 838, 839

— könyvéről 265, 269

— könyvfordítás 252

— könyvismertetés 165, 166, 169, 171, 173, 174, 175, 177, 178, 182, 184, 185, 187, 192, 196, 198, 215, 219, 220, 225-227, 231, 236, 242, 244

— — német nyelvű 174

— Makó 424

— német iskolai szervezet 614

— Néptanítók könyvé-nek jövőjéről 768

— Néptanítók könyvé-ről 53, 769

— olvasási gyakorlat 833

— pályázati díj, Nemzeti Múzeum jutalma 702

— Petőfi Sándor 272, 340

— Protestáns egyház és iskolai lap (az orosházi tanítókat ócsárolja) 782, 786, 790

— rejtvény 827, 841

— szláv nyelvű ABC és egészségtan könyvről 463

— tanítói segédeszköz 231

— tankönyvírás, tót nyelvű ABC hangozta könyv írása 426

— vallás tanítás 423

— vers 814

SZEGED

— Iskolai lap 465

— Kempelen Győző 249

— tanítóképző 361, 379

Szegedi Híradó – folyóirat 242

szegény gyermekek nevelése 146

szegény tanulók javára alapítvány — Petricsevics Emilia 431

szegény tanulók képzése 29

szegények iskolája — Svájc 548

Székács József 31

— könyvismertetés 194, 439

Szemián Pál, tanító — Békéscsaba 348, 405

— kitüntetése 405

SZEMLAK — iskolakertet elpusztították 485

szemléleti oktatás ld. szemléltető oktatás

szemléltető oktatás 200

— földrajz 433, 717

— matematika 433

SZENTES, elemi iskolákról — Imre Sándor 444

Szentpéteri Sámuel 7

— adománya 91

SZENTPÉTERVÁR

— felsőoktatás 538

— Tudományos Intézetek 538

SZÉPHALOM — Balogh György 161

szépírás 60

Szerb vajdaság — új gimnázium 544

SZERBIA — oktatás — statisztika 607

SZERDAHELY — egyházmegyei közgyűlés, népiskolákat érintő határozatai
421

Szerkesztők — Néptanítók könyve 768

SZIBÉRIA — vasárnapi iskola 652

SZILÁGYSÁG — Gyarmati Sámuel 61

szilágysági iskolák — Wesselényi Miklós 61

SZILÉZIA — Friedland Bálint 342

— iskolai helyzet 477

Szina báró adománya — iskolafejlesztésre 411

Szirmok — folyóirat 185

szláv

— elemi 27

— nyelv tanítása — Szarvas 58

— nyelvtan — Radlinsky Andor 201

— nyelvű tankönyv, ABC és egészségtan — Szeberényi Lajos 463

SZLOVÁKIA

- iskolai helyzet 437
- magyar nyelv oktatása 437
- Szontágh István 76
- könyvismertetés 228
- szótagoló olvasási módszer 42
- Szovrényi József — könyvismertetés 190
- Szóllósi Antal, lelkész — Makó 428
- Sztraka Károly — Békéscsaba, első evangélikus tanító 812, 813
- gyümölcstermesztés 57
- gyümölcskertészeti oktatás 441
- mese 812, 813
- Sztreho András
- könyvének ismertetése 243
- könyvismertetés 245
- Losonc 243
- szülői ház és az iskola kapcsolata 93
- szülők felelősége — iskolakötelezettség 50
- szülők, mint írás-tanítók 93
- szülők, mint olvasás-tanítók 93
- szülők példamutatása 44
- T. J. – Felső-lövő 29
- tagozó olvasási módszer 79
- tanácskozás
- Szarvas, tanítóképző felállításáról 486
- tanítói — Békéscsaba 413
- — — Cinkota 378
- — — önképzés 32
- tanácskozás iskolai ügyekről — békési ágoston hitvallású egyházmegyei közgyűlésen 452
- tanár — Vecsey József — Debrecen 400
- gimnáziumi — Szarvas 140
- tanári
- fizetések 356
- kézikönyv 249
- segédeszköz — Mier 553
- tanárképző — Sárospatak 398
- tanárok anyagi helyzete — Frankfurt 568
- tandíj, iskolai 51, 95
- tanévkezdés 51
- tanfelügyelő 75
- tanítás
- beszédkésztség 6, 80, 108

tanítás

- didaktika 6, 219, 401
- — Bell András 67
- — Lancaster József 67
- — Rutlik János 377
- egyosztályú 67
- életre nevelés 26, 34
- ének 111
- földrajz 102, 198
- földrajzkönyv ismertetés 165, 168
- gazdasági ismeretek 10
- gyermek munkások 381
- gyümölcstermesztés — Dunavecse 394
- időszámítás, történelmi 33
- írás 94
- kreskedelmi ismeretek 138
- magyar nyelv, magyar irodalom 102
- magyar nyelvtan 99, 220
- mértan (matematika), elemi 227
- olvasás 85, 114
- olvasás, ABC-tankönyv 166, 244
- pályázat 401
- számtan 6, 132, 222, 836
- számtan, könyvismertetés 199
- számtan, Riese Ádám 6
- szláv nyelv 58
- természetismeret 47, 809
- természetrajz tankönyv 165
- természettudomány 230
- testnevelés 248, 649
- történelem 33, 102, 119
- — Németország 121
- tanítás alapjai, egyéni tapasztalat 122
- tanítás ingyenességéről 8
- tanítás segédeszközei 211
- földrajz, Berlin 624
- — Tellurium 433
- — új földgömb 717
- olvasótábla, fali 239
- számtan, Ruszt féle gép 6
- Szeberényi Lajos 231
- vonalazott papiros 455

tanítási

- gondok — magas létszámú osztály 347
- idő egyhuzamú tanítás 34
- időbeosztás, órákra bontva 75
- módszer ld. még didaktika
- — Bella András 67
- — Kutlik János 377
- — Lancaster József 67
- nyelv, német — bukaresti evangélikus iskola 580
- rend — iskolák fenntartója 214
- segédkönyvek 3

tanítástudomány — katolikus tanítóképző 314

tanító 3, 611

- Chován Zsigmond 143
- Hamburg 611
- Petrics István kitüntetése 466
- Szemián Pál kitüntetése 405
- Sztraka Károly, eslő csabai tanító 441
- tanító és a lelkész együttes munkája 54
- jutalmazása — Üröm 367
- munkája az egyházi törvényhozás függvénye 92
- nélküli olvasás tanítás — tankönyv ismertetés 167
- önképzése 29, 32, 47, 73, 84, 224, 237
- templomi énekkar 296

tanítóegyesület — Heidelberg 584

tanítóhiány — Berlin 570

tanítói

- állás 24, 96, 101, 386
- — Hartleben féle névtár 92
- egyesület — Békéscsaba 64
- — Kis-Hont 76
- — Sajó-Gömör 408
- — Segeberg 556
- értekezlet 118, 429, 449
- — Alsó Zemplén 484
- — Békéscsaba 46
- — felolvasás 64, 97, 448
- — Felsőbaranya — Nánási Fodor Pál feljegyzése 429
- — Gömör 434, 449
- — Hódmezővásárhely 418
- — Kreuzlingen 590
- — Makó 428
- — Nógrád 505

tanítói értekezéslet

— — Rimaszombat 64, 97, 448

— — Tótkomlós 423

tanítói földjáradék

— — Békéscsaba 376

— — Dunavecse 394

— földvásárlás 25

— gyűlés 640

— — Balogvölgy 133

— — Békéscsaba 63

— — Frankfurt 597

— — Gotha 47, 565, 573, 605

— — Gömör 461

— — Hamburg 28, 550, 553

— — Kóburg 103

— — Köthen 121, 644, 666

— — Kurhessen 700

— — Mezőberény 63

— — Miskolc 81

— — Németország 47, 697

— — Neustadt 557

— — Orosháza 63

— — Poroszország 631

— — Rimaszombat 391

— — Szarvas 63

— — Szászország 579

— — Weimar 557

— hivatás 41, 73, 74, 88, 100, 225

— — Edvi Illés Pál 334

— — Laky András 326

— ideál 3, 15

— képezde ld. tanítóképző

— konferencia 112

— könyvtár 76, 84, 391

— — Nagykőrös 510

— — Nógrád 505

— — Rimabánya 395

— közgyűlés ld. tanítói gyűlés

— nyugdíj 373, 742

— — Poroszország 659

— — Würtemberg 679

— olvasóegylet 118

— — alapszabályzat 76

- tanítói olvasó egyesület alapszabályzat — Kis-Hont 76, 332
- özvegyek pénztára 557
- pálya elhagyása 88, 359, 561
- statisztika — Meiningen 646
- szeminárium — Poroszország 593
- tanácskozás 32
- — Bécs 686
- — Békéscsaba 413
- — Cinkota 378, 426, 460
- — Gotha 573
- — Gömör 462
- — Nagylak 377
- — önművelés 46
- tekintély 67, 9, 105
- vizsgáló bizottság — utasítás 101
- tanítóintézet — Felső-Lövő 17, 29
- tanítók
- állásának elvesztése, magyar területen 506
- anyagi helyzete 3, 25, 35, 52, 70, 81, 88, 95, 96, 98, 112, 115, 131, 148, 347, 452, 559
- — Bécs 669
- — Benda 562
- — Berlin 604
- — Bern 636
- — Drezda 616
- — Észak-Amerika 552
- — Frankfurt 568
- — Haan Lajos 473
- — Hajdúböszörmény 373
- — Hannover 313
- — Holstein 547
- — nyári iskola 66
- — Tótkomlós 337
- árvái 95
- — Pestalozzi intézet, Pankow 660
- — — Szászország 539, 579
- átképzése — Finnország 668
- egyetemes gyűlése 91
- egyesületbe való belépés kötelező — Erfurt 689
- emancipációja az egyháztól 63, 213
- erkölcsi helyzete 98
- fizetésének rendezése
- — Frankfurt 549

tanítók fizetésének rendezése — Németország 583

tanítók helyzete

— — Meklenburg 617

— — Morvaország 447

— — Nagylak 443

— javára alapítvány — Prulek György 442

— képzése 1, 68

— — Anglia 619

— képzettsége 95

— — Anglia 619

— kézikönyve 35

— kitüntetése — Nagylak 405

— kötelessége 75

— közgyűlése ld. tanítók gyűlése

— külföldi utazása, tanulmányút 536, 650

Tanítók lapja — előfizetés 118

tanítók

— lelkészek egymás közötti viszonya 31

— — közötti viszony az oktatást nehezíti — Poroszország 629

— magánvizsgái — katolikus tanítók 314

— napidíj, értekezletkor 422

— szavazati joga — iskolai bizottmány 96

— — — Bajorország 677

— szolgálati éve — Meiningen 642

— tankönyve — olvasókönyv ismertetés 186

— tanulmányút — Heidelberg 650

— törvénytervezete, új — Poroszország 608

— vizsgái 35, 101

— — Békéscsaba 386

— — Hollandia 671

— — képesítés nélküliek 34, 360

— — megbuktak — Meckenburg 645

tanítóképzés 96

tanítóképző 1, 3, 35, 84, 131, 211

— Debrecen 104, 392

— Esztergom 361

— Felsőlövő, az első 17, 104

— Kiskunfélegyháza 308

— Kolozsvár 74

— Nagyörös 104, 393

— Nyíregyháza 104

— Pápa 104

— Pest 307, 336, 361, 363

tanítóképző — Pest — női 363
 — Sárospatak 104, 416
 — Selmec 474
 — Sopron 104, 503
 — — evangelikus 123
 — Szarvas 106
 — — , gimnázium 117
 — Szeged 361
 — Szilézia 477
 — Thurgau 590
 tanítóképző alapítás
 — Nyiregyháza 375
 — Sopron 343, 352
 — Szarvas 104
 tanítóképző alapításának terve
 — Békéscsaba 343
 — Morvaország 477
 — Szarvas 8, 58, 123, 343, 407, 494
 tanítóképző és a gimnázium kapcsolata 58
 tanítóképző fenntartásának gondja — Szeged 379
 tanítóképző tervrajz — Sopron 121
 tanítóknak legelő kiosztás — Makó 489
 tanítók alkalmazása — Würtemberg 587
 tanítónők szeminárium — Poroszország 596
 tankönyv
 — ajándék — Illiny-Sándor Ödön 491
 — beszerzési gondok 95
 — egyház történet, gimnáziumi 234
 — elemi szláv iskola 27
 — földrajz, könyvismertetés 178
 — gazdasági ismeretek 246
 — hiány 27
 — írás — pályázati felhívás 176, 401, 770
 — magyar nyelv 250
 — mértan, gyakorlati 246
 — olvasás 27, 241
 — — magyar-tót 339
 — pénzügy, számvetés 233
 — vallás tanítás 245
 tanmenet ld. tanrend
 Tanodai lapok — folyóirat 285, 291, 292, 389
 tanrend — elemi iskolai 62, 68
 — népiskolai, alsó-szuhi helvét hitvallású iskola 111

tanrendszer, népiskolai — Győri János 391
 tanrendszer és tanmód írásra pályázat felhívás 427
 tantárgyak — népiskolai 75
 tantárgytervezet — leányiskol 89
 tanterv
 — elemi iskola 128
 — — Békéscsaba, evangélikus iskola 306
 — Godisa 425
 — népnevelés és oktatás 81
 — polgári iskola 128
 — Sopron elemi iskola 23
 — tanítóképző 58
 tanulás, iskolán kívüli 803
 tanulni tanítsák meg a gyermeket 122
 tanuló és a hazugság 130
 tanulók
 — előmenetele 69
 — gyengébb tanulók segítése, felzárkóztatás 85
 — hazaszeretet 102
 — jogai 44
 — kötelességei 44
 — osztályozás 3
 tanügyi helyzet — Schleswig 691
 tanyasi iskola — Makó 395
 tapasztalatok a tanításban 122
 Tarczy Lajos — jelentés, népiskolai (Pápa) 770
 — pályázat 771
 Tarnóci
 — írástanítás, szépírás 60
 — könyvismertetés 208
 — verses rejtvény 828
 társadalmi gondol — munkára nevelés 47
 társadalom — gyermek 102
 társasjáték 834
 Tatár Nagy Mihály — Hódmezővásárhely, tanítói értekezéslet 418
 Tatay István — Szarvas 58, 106
 tehetséges számoló — Pesti Npló 303
 tehetségfejlesztés 6
 tekintély, tanítói 67, 90, 105
 Teleky Domokos gr. — adománya, iskolai célra 480
 teleológiai oktatás 122
 tellurium — tanítási segédeszköz, földrajz 433
 — — — — — , matematika 433

templom építés — Szarvas 409
 Terhes Lajos — Rimaszombat, tanítói értekezés 391, 392, 448
 természetismeret 809, 811
 — tanítása 47
 — vers 816, 819, 821
 természetrajz — könyvismertetés 34, 212
 természetrajztanítás — tankönyv 165
 természetszeretetre nevelés 103
 természettudomány
 — Érmelléki Dániel 809
 — könyvismertetés 221
 — Néptanítók könyve 224
 — nevelés 86, 224
 — tanítás 224, 230
 — — New York 567
 — tantárgy — Franciaország 531
 természettudományos könyv — Fáy András 236
 tervezet — ágoston hitvallású evangélikus tanodák 128, 213
 tervrajz, a soproni tanítóképzőről — Süßmann, V. K. 500
 TESSEN — iskola alapítás, adomány 365
 — Prulek György alapítvány 442
 testgyakorlat 78
 — Württemberg főiskoláiban kötelező 664
 testgyakorló hely ld. tornaterem
 testi fenyítés 52
 testnevelés 87, 138
 — tanítás 248
 — — Jahn, Friedrich Ludwig 649
 — — Württemberg 664
 TÉT — Karsai Sándor 219
 Thoma Márton — Öröm 367
 Thurgau — tanítóképző 590
 Thúri József — „Széchenyi alapítvány”- a dévai iskola fejlesztésére 457
 Tiszamelléki egyházkerület — népiskola 81
 Toepler Teophil Eduard — latin tankönyv 183
 Tomcsik A. — Turóc 331
 Torkos Károly 154
 torna tanítás ld. testnevelés tanítás
 TORNALJA — közgyűlés 514
 — központi könyvtár 514
 — református iskola 305
 tornaterem 78
 Toscana — Gavazzi, Alessandro 612

tót nyelvű oktatás — nyiregyháza 349
 tót nyelvű tankönyv írására pályázat 27
 tót-magyar olvasókönyv 339
 Tóth László ld. Rákosi (Tóth) László
 TÓTKOMLÓS
 — egyházi gyűlés 337
 — faiskola 406
 — Gaál Dániel 78, 494
 — Horváth Károly 3
 — Horváth Sámuel 4, 355
 — népiskola 354
 — tanítói értekezéslet 423
 — tanítók anyagi helyzete 337
 TÖRÖKORSZÁG — elemi iskoláiról 528
 történelem
 — magyar, könyvismertetés 179
 — tanítás 102, 119
 — — Németország 121
 — — népiskolai 238
 — — — tankönyv, világtörténelem 238
 történelmi kútfő fordításért, kutatásért jutalom — Moldvaország, Oláhország
 nemzeti történelméről 628
 törvény — fák védelmére 57
 — iskolai, új — Württemberg 563
 — nevelési 522
 — oktatási — Poroszország 656
 Trangus Lajos — Igló 362
 Trentowski Ferdinánd — neveléstan 26
 — Pestalozzi, John Meinrich 529
 Triest — tannyelv, olasz 681
 tudomány, nevelés 83
 tudományos intézetek – Pétervár 538
 TURÓC — Tomcsik A. 331
 Tyukody Gedeon 85
 Új-York ld. New York
 Újfalvi Krisztina – könyvismertetés 195
 újság szerkesztő – Gyarmai Sámuel 61
 utasítás
 — evangélikus népiskoláék 247
 — iskolák fejlesztése 129
 — tanítói vizsgáló bizottságok számára 101
 utazás — tanítók külföldi tanulmányi útja 536
 ÜRÖM — tanító jutalmazása 367

ütenyírás ld. írástanítási módszer
 VAISZLÓ — egyházmgyei közgyűlés, népiskolákat érintő határozat 421
 vakok intézete — Brighman Laura 156
 vakok intézetének megalkotója — Howe, Samuel Gridley 156
 vakok oktatása — Berlin 653
 vallástanítás 53
 — elemi iskolában 71
 — Gaál Dániel 423
 — könyvismertetés 194, 245
 — Szeberényi Lajos 423
 — tankönyv 243
 — vallási megosztásban, iskolai statisztika 302
 vallásos nevelés 55, 103
 VÁLY (Gömör m.) 450
 Váradi Szabó József 134
 Varga Péter — Pest 322
 Vári József, iparos — vers 746
 Varjú István — vers 813
 VARSÓ — iskolai reform a nyelvoktatásról 670
 — iskolai statisztika 738
 vasárnap iskola 127, 216
 — Békéscsaba 30, 348
 — Belgrád, iparosok számára 613
 — Európa 713
 — iparos tanulók 30
 — nők tanulása 327
 — Rimaszombat, a három hitfelekezeteknél 372
 — Rozsnyó 369
 — Szibéria 652
 Vasárnapi Újság — folyóirat 20, 446
 Vaszary Domokos 290
 Vay László adománya — sárospataki tanítóképző javára 416
 Vay Miklós adománya—sárospataki tanítóképző javára 416
 Vecsey József — Debrecen 400
 verés — árvaiskola 520
 vers — Csangó Dani 818
 — Elefánt Mihály 823
 — Erdélyi Indali Péter 822
 — Horkai Antal 815
 — Kemény Pál 812
 — Krajcsovics Pál 824
 — oktató 815, 819, 820
 — Sarkady Ferenc 358, 724, 728

vers — Schiller Friedrich 89
 — Szeberényi Lajos 814
 — Varjú István 813
 — Vörösmarty Mihály 806
 versek, alkalmi — könyvismertetés 188
 VÉSSE — Szalay Sándor 496, 515
 vesszőfenyítés, büntetés 41
 Vikár Gábor — pályamű bírálat 427
 Vince Sándor 89, 93, 102, 119, 127, 131
 — Békés-Bánát egyházkerületi közgyűlés 453
 — könyvismertetés 229
 — pedagógiáról 749
 Virányi János — könyvismertetés 217
 vizsga
 — év végi 29
 — iskolai 3, 24, 496
 — tanári (magyarul is vizsgázhasanak, ne csak németül) 287
 — tanítói 34, 35, 360
 — tanítói állás betöltéséhez 101
 vizsgához kötött tanítói állás, katolikus 314
 vizsgákról és iskolai szünetnapokról jelentés 120
 vizsgatárgyak — tanítóképző, Pest 307
 vonalzó — tanítási segédeszköz 705
 Vörösmarty Mihály 806
 W. — balogbölgyi tanítói egylet 461
 W – e 811
 Wanderer, der neue Ungarische -, oder Haus – und Schreibkalender auf die
 Jahre – Lengyelország iskoláiról 627
 Wanzel — „Ifjúsági könyvtár” sorozat alapítója 439
 Wehrli, Johann Jakob — nevelő, Svájc 146, 548
 Weimar — iskolai felügyelet 546
 — lelkészek iskolafelügyeleti joga 546
 — Pestalozzi-egylet 662
 — tanítói pénztár 557
 Wendel Henrik — Sopron 232
 Weisze 825
 Wesselényi Miklós — Zsibó 61
 Wiener Zeitung — folyóirat, Bécs 104, 506
 Wiesmann 149
 Wimmer, Hermann — könyvismertetés, német nyelvű 174
 Wimmer, Gottlieb Ágoston — Felső-lövő 104
 WITTENBERG 155, 157

Wohlfarth 22, 150
 — könyvismertetés 171
 — neveléstörténet 22
 Wurst, Raimund Jakov — tanítási módszertan 9
 WÜRTENBERG 587
 — iskolai helyzet 587, 620
 — iskolai törvény, új 563
 — iskolaköteles idő 587
 — segédtanító 587
 — tanítók nyugdíjazásáról 679
 — tanítók alkalmazása 587
 — tanítónők alkalmazása 587
 — testnevelés 664
 zeneelméleti könyvek, német — könyvismertetés 108, 240
 zeneművek — könyvészet (főleg német nyelvű kiadványok) 301
 zeneoktatás, német — Sturm János 710
 Zerich Tivadar 290
 Ziegeben — könyvismertetés 194
 Zs. J. — könyvismertetés 212
 ZSIBÓ — Wesselényi Miklós 61
 zsidók iskolája — Bécs 364
 — Békéscsaba 366
 zsinat
 — iskolai 91
 — protestans egyházi 59
 Zsindel István
 — könyvismertetés 130, 202
 — — német 223, 230
 — Sárospatak 43, 55, 67, 72, 86, 109, 122, 398
 ZÜRICH — Antalfi János 54, 588, 590
 — népiskoláiról 68
 — Pädagogisches Bildenbuch — folyóirat 25